

ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ Β' ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

1^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το Διαπολιτισμικό Μοντέλο Εκπαίδευσης αναφέρεται σε μια δυναμική προσέγγιση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Ξεκινά από την παραδοχή ότι οι ομάδες δεν συγκροτούνται στη βάση ενός ομογενοποιητικού χαρακτηριστικού, αλλά μέσα από την συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση ατόμων με πολλαπλές ταυτότητες. Δεν κάνει λόγο, δηλαδή απλά για συνύπαρξη και παράλληλη ανάπτυξη των πολιτισμών (πολυπολιτισμικό μοντέλο) , αλλά για δυναμικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Στη λογική της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αξιοποιώντας τις δυνατότητες που τους παρέχουν οι Βιωματικές Δράσεις (θεσμοθετήθηκαν πρόσφατα στα νέα προγράμματα υποχρεωτικής εκπαίδευσης), εκπαιδευτικοί, της περιφέρειάς σας, για να προσεγγίσουν την εθνοτική, γλωσσική, θρησκευτική και πολιτισμική ανομοιογένεια των τάξεων τους, αποφασίζουν να δουλέψουν ερευνητικά το θέμα της διαφορετικότητας. Επέλεξαν δραστηριότητες που σχετίζονται με διαφορετικούς λαούς και πολιτισμούς (ινδιάνοι, αφρικανοί, εσκιμώοι, κινέζοι), τους οποίους μελετούν για να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητές τους, τις πολιτιστικές αναπαραστάσεις του δυτικού κόσμου γι'αυτούς και τη σχέση τους με τον φυσικό κόσμο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές, με την κατάσταση που περιγράφεται;
2. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στις εκπαιδευτικούς, ώστε να βελτιώσουν τις προσεγγίσεις τους και με τον τρόπο αυτό να συμβάλλουν στην άμβλυνση πολιτιστικών στερεοτύπων και τριβών μέσα στην τάξη τους;

2^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) διαπιστώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν καλά το ΑΠ είναι πιο αποτελεσματικοί στην προετοιμασία τους, στη διεξαγωγή της διδασκαλίας και την αξιολόγησή της.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί αγνοούν, σχεδόν στο σύνολό του, το ΑΠ. Το ενδιαφέρον τους, κατά την προετοιμασία του μαθήματος, επικεντρώνεται στη μελέτη του διδακτικού βιβλίου, το οποίο αποτελεί συχνά και τον οδηγό για τη διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν από την άγνοια του ΑΠ .
2. Με ποια μέσα, ποιες προτάσεις και ποιες διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε στην αλλαγή νοοτροπίας και πρακτικής, που περιγράφει το σενάριο;

3° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις καθηγητή-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ενώ σε αρκετές τάξεις σχολείων της περιφέρειά σας εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα, μερικοί εκπαιδευτικοί υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στην κάλυψη της «διδασκτέας ύλης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση;

4° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στο χώρο των Διερευνητικών και Διαθεματικών Προσεγγίσεων της Διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων, για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Εκπαιδευτικός διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας και (β) ερωτά για απορίες και (γ) ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω εκπαιδευτικός παραπονιέται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να κινητοποιήσει το μαθητικό ενδιαφέρον για το μάθημα που διδάσκει;

5° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι η κατανόηση νέων γνωσιακών δεδομένων επιτυγχάνεται, όταν ο αναγνώστης μπορεί να κάνει συσχετίσεις μεταξύ των δεδομένων αυτών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Εκπαιδευτικός επισημαίνει ότι πολλοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων, παρά το γεγονός ότι τους εξηγεί τις άγνωστες λέξεις και άλλα δύσκολα σημεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να διευκολύνει τους μαθητές του στην κατανόηση του σχολικού εγχειριδίου και του λοιπού εκπαιδευτικού υλικού;

6° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν οι μαθητικές ομάδες μπορούν να γίνουν *κοινότητες μάθησης* μέσω της διάδρασης και της ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων, επεξηγήσεων και επιχειρημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί αμφισβητούν τις δυνατότητες των μαθητών να επεξεργαστούν σε μικρο-ομάδες των 3-4 μαθητών κριτικά πρωτογενείς ή/και δευτερογενείς πηγές, για να κατανοήσουν πλευρές και οπτικές του μαθήματος της ημέρας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κριτική προσέγγιση των πηγών;

7° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι το διδακτικό πλαίσιο στήριξης και φθίνουσας καθοδήγησης έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Οι δυνατότητες αυτές μεγιστοποιούνται, όταν οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες συμπράττουν με τις αντίστοιχες των άλλων και αξιοποιούν τα διαθέσιμα γνωστικά εργαλεία και σύμβολα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να εργασθούν παραγωγικά έξω από τα πλαίσια άμεσων και δασκαλοκεντρικών διδασκαλιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες ενός υποστηρικτικού διδακτικού πλαισίου για τη σταδιακή μετάβαση στην ενεργό και αυτόνομη μάθηση;

8° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η υποστήριξη των μαθητών, σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης, για την κατάκτηση της εννοιολογικής γνώσης (conceptual scaffolding) του διδασκόμενου μαθήματος και για την ανάπτυξη της ικανότητας «μαθαίνουν διερευνώντας» δημιουργεί το κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο για να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί δεν επικεντρώνουν αρκετά τη διδασκαλία τους στην ανάπτυξη των βασικών εννοιών του μαθήματος, τις οποίες απλώς παραθέτουν ως νέους όρους και ως άγνωστες λέξεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλοί μαθητές να μην κατακτούν βασικές έννοιες που είναι αναγκαίες για τη βαθύτερη κατανόηση της διδασκόμενης σχολικής γνώσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;
2. Τι θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας να κάνουν και πώς, για να βελτιωθεί η κατάσταση;

9^ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για τη σχολική μάθηση τονίζουν την ανάγκη στήριξης των μαθητών με επεξηγήσεις, νύξεις και οδηγίες, μέχρι που να κατακτήσουν τα διδασκόμενα. Στη συνέχεια, στη λογική της φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding), τα εξωτερικά στηρίγματα πρέπει να υποχωρήσουν για να αυτο-ρυθμίζουν οι μαθητές τη διαδικασία της μάθησης.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην κατανόηση του μαθήματος της ημέρας αξιοποιώντας στο έπακρο εικόνες, ερωτήματα και σχήματα, που διαπίστωσε στις πρώτες εφαρμογές ότι βοηθούν τους μαθητές. Προς το τέλος της χρονιά όμως διαπίστωσε ότι οι μαθητές άρχισαν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται, πού έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες που παρέχει η μεθοδευμένη παρέμβασή του για τη μετάβαση από την υποστηριζόμενη και καθοδηγούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

10^ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες Παιδαγωγικές αναγνωρίζουν την ανάγκη το μάθημα να είναι ευχάριστο και ενδιαφέρον, αλλά τονίζουν επίσης ότι οι μαθητές πρέπει να μάθουν να αντιμετωπίζουν σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτουν τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών και, τέλος, να εμμένουν στις προσπάθειές τους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, προκειμένου να κάνουν το μάθημα ευχάριστο και ενδιαφέρον, επιλέγουν εύκολους και «προσιτούς» τρόπους προσέγγισης των γνώσεων, όπως είναι η χρήση εποπτικών μέσων και η συστηματική καθοδήγηση και η ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων και των προσδοκιών. Παρόλα αυτά, διαπιστώνουν, τελικά, ότι οι μαθητές τους δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους και, επιπλέον, δείχνουν όλο και μεγαλύτερη ανία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βοηθήσουν πραγματικά όλους τους μαθητές να αναπτύξουν ενδιαφέροντα και ικανότητες επεξεργασίας πιο σύνθετων δεδομένων της σχολικής γνώσης;

11° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι παραδοσιακοί τρόποι αξιολόγησης των μαθητών, που αξιοποιούν ως κριτήριο τις νόρμες κάθε σχολικής ηλικίας και τις δια-μαθητικές συγκρίσεις, προκαλούν ανταγωνισμούς μεταξύ των μαθητών και το, κυριότερο, λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό αναπαραγωγικά, διότι προωθούν εκπαιδευτικά τα παιδιά των ανώτερων κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων. Γι' αυτό αντιπροτείνονται εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης, που είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του διασφαλίζουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και, τέλος, δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του μαθητή, αποφεύγοντας τις δια-μαθητικές συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στις σύγχρονες σχολικές τάξεις φοιτούν μαθητές διαφορετικής κοινωνικο-οικονομικής προέλευσης και διαφορετικών επιπέδων μάθησης. Αυτό δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς της τάξης, τόσο σε σχέση με διδακτική διαδικασία όσο και την αξιολόγηση. Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμόζουν το μάθημά τους στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όμως, επιτυγχάνουν πάντα οι ίδιοι, «καλοί», μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να βελτιώσουν τους τρόπους αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν και την ποιότητα της διδασκαλίας.

12° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με κυρίαρχες σχολές στο χώρο της «Οργάνωσης και Διοίκησης της Σχολικής Τάξης» (classroom management), η μη ικανοποίηση των αναγκών των μαθητών προκαλεί τις σχολικές μορφές αταξίας/ παραβατικότητας, οι οποίες στην ουσία τους είναι άστοχες μορφές διαμαρτυρίας και προσέγκυσης της προσοχής του εκπαιδευτικού. Παράλληλα, οι συστημικής προσέγγισης σχολές προσθέτουν ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας διαπιστώνουν αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Οι επισημάνσεις τους, τα επιχειρήματα πειθούς, οι προειδοποιήσεις και οι επιβολές κυρώσεων και ποινών δεν φέρνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τα προβλήματα συνεχίζονται και, συχνά, οξύνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;
- 3.

13° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η ατομική πορεία μάθησης και ανάπτυξης των μαθητών συντελείται μέσα σε πλαίσιο αλληλεπιδράσης με τους άλλους μαθητές. Όταν οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τη δυναμική της αλληλεπίδρασης, οι τάξεις μετατρέπονται σε *κοινότητες μάθησης*, οι οποίες μέσα από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών, διαλεκτική αντιπαράθεση), συμβάλουν και στη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε συζητήσεις εκπαιδευτικών με τους μαθητές τους, συχνά οι τελευταίοι διαμαρτύρονται για τον τρόπο που τους αντιμετωπίζει το σχολείο. Στην ουσία αισθάνονται (και αν ακόμη δεν μπορούν να τα διατυπώσουν λεκτικά), ότι δεν τους αντιμετωπίζει ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα, αφού δεν έχουν κανένα λόγο και ελάχιστες επιλογές στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ακούν παθητικά επί αρκετές διδακτικές ώρες τους εκπαιδευτικούς και απαντούν σποραδικά στις ερωτήσεις τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης και να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών, ώστε να αποκτήσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στην τάξη και να γίνουν συμπαραγωγοί της γνώσης μέσα από τις αλληλεπιδράσεις;

14° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες διαπιστώνουν ότι υπάρχει στενή σχέση μεταξύ της διαπροσωπικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητών, των δια-μαθητικών σχέσεων, του ψυχολογικού κλίματος και της μαθητικής συμπεριφοράς και μάθησης, ιδίως κατά τη φάση μετάβασης από το Γυμνάσιο στο Λύκειο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός διαπιστώνει από την αρχή της σχολικής χρονιάς ότι πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, διασπώντας την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζοντας το μάθημα. Οι καλοπροαίρετες συμβουλές, η αυστηρότητα, ο διάλογος, οι ποινές, η σχετική ανοχή δεν έχουν αποδώσει και το πρόβλημα παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

15° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, διότι το ενδιαφέρον ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι του σχολείου βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους και δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία των μαθητών για το νέο μάθημα της ημέρας. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος, πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά και πώς προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

16° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Απώτερη επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, ώστε να εξελιχθούν σταδιακά σε σκεπτόμενους πολίτες, με ανεπτυγμένη την κριτική ικανότητα, την κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία και τη δημιουργικότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην πράξη μερικοί εκπαιδευτικοί, κάτω από την πίεση της διδακτέας ύλης και του διδακτικού χρόνου, αναιρούν ουσιαστικά τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της εκπαίδευσης, προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις της ύλης και των εξετάσεων. Οι μαθητές, έτσι, μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες πολλών πληροφοριών, χρήσιμων μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι απώτεροι σκοποί της εκπαίδευσης με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι θα μπορούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε μεθοδολογικά τους εκπαιδευτικούς παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

17° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις αποβλέπουν στη διερευνητική μάθηση, στην οικοδόμηση και όχι στη μετάδοση της γνώσης (κονστрукτιβισμός), στη βιωματική μάθηση και στις διαθεματικές προεκτάσεις της γνώσης. Η συνδυαστική αξιοποίηση των παραπάνω αξόνων ανατρέπουν το παραδοσιακό διδακτικό πλαίσιο και προσδίδουν διαφορετικό προσανατολισμό στο καθημερινό μάθημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας μερικοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τις παραπάνω ως θεωρητικές θέσεις ανεφάρμοστες στην πράξη, όπου κυριαρχούν τα πειστικά όρια χρόνου και της πληθωρικής ύλης. Οι προτεινόμενες από τα σχολικά εγχειρίδια Διαθεματικές Δραστηριότητες πιστεύουν ότι απευθύνονται σε λίγους μαθητές και, έτσι, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι σύγχρονες διδακτικές προτάσεις με τα προβλήματα, που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα κάνατε, για να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις προτεινόμενες διδακτικές προσεγγίσεις;

18° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η Διαθεματικότητα των Προγραμμάτων Σπουδών της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, οι Διερευνητικές Δραστηριότητες, που υπάρχουν στα νέα βιβλία, και η μεθοδολογία των *σχεδίων δράσης*, που εισηγούνται τα νέα Προγράμματα Σπουδών Γυμνασίου και Λυκείου, έχουν σκοπό να υποστηρίξουν τον μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, παρέμβαση κατά την προσέγγιση των διδασκόμενων μαθημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι, η διερευνητική προσέγγιση και ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου και της ειδικότητάς τους. Θεωρούν ότι πρόκειται για πρακτικές, που έρχονται σε αντίθεση με την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις των ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικά διερευνητικές προσεγγίσεις και διαθεματικές συσχετίσεις και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες, που τους παρέχουν οι νέες αυτές προτάσεις αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

19° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών των Προγραμμάτων Σπουδών που ισχύουν (και των βιβλίων που τα στηρίζουν είναι η ενίσχυση της πολυ-πολιτιστικής ταυτότητας με όρους αλληλεπίδρασης και εμπλουτισμού, στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί μπροστά στη σχετικά νέα κατάσταση για τα δεδομένα του ελληνικού σχολικού συστήματος δεν αισθάνονται ιδιαίτερα έτοιμοι να την διαχειριστούν και περιορίζονται να δηλώνουν την αποδοχή των αλλοδαπών μαθητών και να αποθαρρύνουν κάθε άμεση ή έμμεση ρατσιστική έκφραση και στάση. Όμως, αντιλαμβάνονται ότι αυτό δεν φτάνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιες προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές για ουσιαστικότερη διαπολιτισμική εκπαίδευση;

20° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία οποιουδήποτε μαθήματος μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν ενεργά τους ίδιους στη διαδικασία της μάθησης. Σε ιδιαίτερα, μάλιστα, ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να κινητοποιήσει περισσότερους μαθητές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί μπροστά στη σχετικά νέα κατάσταση για τα δεδομένα του ελληνικού σχολικού συστήματος που δημιουργεί η πολυπολιτισμική σύνθεση των τάξεων δεν αισθάνονται ιδιαίτερα έτοιμοι να την διαχειριστούν διδακτικά. Εξακολουθούν να χρησιμοποιούν κατά βάση τις παραδοσιακές προσεγγίσεις, παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών, ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας για τον εμπλουτισμό της προσέγγισής τους με εναλλακτικές και πιο αποτελεσματικές διδακτικές πρακτικές;

21° Σενάριο .

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό, τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ' Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Ο εκπαιδευτικός της Γ' Γυμνασίου εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία, που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της τάξης του. Παρατηρεί ότι, ενώ τα θέματα του μαθήματος παρουσιάζουν ενδιαφέρον και σχετίζονται με τη ζωή των μαθητών και τα σύγχρονα ζητήματα, αυτοί αδιαφορούν και δυσανασχετούν. Ο ίδιος είναι πάντα καλά προετοιμασμένος και ζητά απλά τη συμμετοχή των μαθητών σε συζήτηση πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Δυστυχώς συμμετέχουν ελάχιστοι και πάντα οι ίδιοι, ενώ οι υπόλοιποι παραμένουν αδιάφοροι και αμέτοχοι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

22° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό, τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης της γνώσης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της τάξης του, ακόμη και όταν τους διδάσκει θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος και επικαιρότητας. Ο ίδιος ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και είναι απαιτητικός και αυστηρός στην αξιολόγησή του. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα για τη δυσκολία του μαθήματος και έντονη κριτική για το περιεχόμενο του (υποστηρίζουν ότι δεν έχει σχέση με τη ζωή τους) και τη στάση του εκπαιδευτικού. Δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην τάξη ακόμη και μετά από τους βαθμούς του Α΄ τετραμήνου, που ήταν ιδιαίτερα αυστηροί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να επιχειρήσει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

23° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο έλεγχος της τάξης από τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις έρευνες, είναι πολύ σημαντικός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής τάξης, που δίνει σε κάθε παιδί την ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητές του και στην οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκπληρώσει τη λειτουργία του ως διαμεσολαβητής και οι μαθητές μπορούν να αποκτήσουν λογικά και ευχάριστα τις τεχνικές που απαιτούνται για να κατευθύνουν και να καθοδηγούν την ίδια τη συμπεριφορά τους. Σε αυτή την τάξη χρειάζονται σταθερά κριτήρια συμπεριφοράς αποδεκτά και από τον εκπαιδευτικό και από τους μαθητές, έτσι ώστε, όταν παρουσιάζονται προβλήματα, να αξιολογούνται οι συμπεριφορές αμοιότροφα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει πρόβλημα διασφάλισης συνθηκών διδασκαλίας στις τάξεις που διδάσκει. Από την αρχή της σχολικής χρονιάς ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και δεν είναι απαιτητικός στους μαθητές, ούτε για τη προσοχή τους ούτε για το επίπεδο μάθησης. Οι μαθητές παρουσιάζουν συμπεριφορές που χαλαρώνουν την τάξη, δημιουργείται φασαρία και είναι συχνά αδύνατη η ολοκλήρωση του μαθήματος. Παρ' όλο που μετά το πρώτο τρίμηνο ο εκπαιδευτικός επιχειρήσει να αλλάξει τις

απαιτήσεις του, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Ο Διευθυντής και γονείς δυσανασχετούν, ο εκπαιδευτικός βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι έρευνες με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

24° Σενάριο .

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι οι κοινότητες μάθησης μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση. Μια ομάδα μαθητών γίνεται κοινότητα μάθησης μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση– Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν και να εξηγούν ή να ερμηνεύουν έννοιες, καταστάσεις, διαδικασίες, φαινόμενα και αρχές του μαθήματος. Με βάση τις επιφυλάξεις αυτές χρησιμοποιούν παραδοσιακές προσεγγίσεις, οι οποίες είναι γνωστό ότι δεν μπορούν να διασφαλίσουν επίπεδο μάθησης με τις παραπάνω προδιαγραφές, ιδιαίτερα μάλιστα στις ανομοιογενείς τάξεις των σχολείων μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κοινωνική παραγωγή της γνώσης, στα περιθώρια των επιδιώξεων του μαθήματος;

25° Σενάριο .

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «Υποστηρικτική Διδασκαλία» συνιστά για τις ανομοιογενείς τάξεις του Διαπολιτισμικού Σχολείου ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον, που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει όλους τους μαθητές να αναπτύξουν την εννοιολογική γνώση και τις ικανότητες διερευνητικής μάθησης, που είναι αναγκαίες για να μάθουν οι μαθητές πώς να μαθαίνουν.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Ο εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου δυσκολεύονται πολύ να κατανοήσουν, κατά την προσέγγιση, πολύπλοκες έννοιες και αρχές του διδασκόμενου μαθήματος. Ο ίδιος χρησιμοποιεί κατά την ανάλυση ακαδημαϊκές έννοιες, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις εμπειρίες των μαθητών, αλλά δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, αφού απαιτούνται από το μάθημα. Προφανώς, αγνοεί τις βασικές αρχές της εννοιο-κεντρικής διδασκαλίας, παρά το γεγονός ότι τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα και στη χώρα μας έχουν εννοιο-κεντρικό προσανατολισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα, που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

26° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά παιδαγωγικά κείμενα, διακηρύξεις διεθνών οργανισμών, αναλυτικά προγράμματα χωρών τονίζουν ότι κοινός σκοπός όλων των διδασκόμενων στο σχολείο μαθημάτων είναι να συμβάλουν στη γενικότερη μόρφωση και την ολόπλευρη ανάπτυξη του σύγχρονου νέου, ώστε ως ενήλικος πολίτης να συμμετέχει ενεργά, θετικά και αποτελεσματικά στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί στην πράξη, υπό την πίεση του χρόνου και της ύλης, έχουν μία στενά γνωσιοκεντρική προσέγγιση στο μάθημα με κυρίαρχη οπτική τους καλούς βαθμούς στις εξετάσεις. Ενδόμυχα ίσως πιστεύουν ότι, τα περί γενικής μόρφωσης και γενικότερης ανάπτυξης, αφορούν κυρίως άλλα μαθήματα, πιο «φρονιματιστικά», που προσφέρονται για κάτι τέτοιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς της ειδικότητά σας να κάνουν και πώς, για να συνειδητοποιήσουν τις μορφωτικές δυνατότητες του μαθήματός σας και πώς μπορούν αυτές να τις αξιοποιήσουν για την προώθηση των μορφωτικών και αναπτυξιακών σκοπών της εκπαίδευσης.

27° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή. Του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης, ενώ παράλληλα δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια κοινωνικο-πολιτιστικά ανομοιογενή τάξη Γυμνασίου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Προσπαθεί να προσαρμόξει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης του και τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και, το κυριότερο, αναιρεί τον στόχο του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να

βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας προς όφελος όλων των μαθητών, αδιακρίτως κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης;

28° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας, αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Ένας καθηγητής εργάζεται σε Επαγγελματικό Λύκειο αστικού κέντρου. Στο ένα τμήμα, στο οποίο διδάσκει, φοιτούν 25 μαθητές. Διαπιστώνει αδιαφορία των μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες, όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τετράμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται σε οριακό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

29° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σε σύγχρονα Αναλυτικά Προγράμματα η έμφαση δίνεται στον μαθητή ως ενεργό υποκείμενο της μάθησης. Ο εκπαιδευτικός στο μάθημα αναλαμβάνει το ρόλο του συμβούλου-διαμεσολαβητή. Η τάξη λειτουργεί κατά βάση ομαδικά και η σχολική μάθηση συναρτάται με την καθημερινή εμπειρία και τα κοινωνικο-πολιτιστικά βιώματα των μαθητών. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι όλα τα μαθήματα μπορούν να οδηγούν στην ολιστική προσέγγιση της γνώσης, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και της κριτικής σκέψης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Ένας νεοδιόριστος καθηγητής της περιφέρειάς σας διαπιστώνει ότι οι θεωρητικές του βάσεις δεν ακολουθούν τα ζητούμενα των σύγχρονων Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΣ). Προτιμά την τυπική παράδοση με τη μορφή προσχεδιασμένης πορείας, που αποβλέπει σε μια ιδιαίτερος κατευθυνόμενη μαθησιακή διαδικασία. Επιπλέον, αφήνει συχνά αναξιοποίητες αρκετές προτάσεις και ασκήσεις εναλλακτικής διδασκαλίας, καθώς τις θεωρεί χρονοβόρες ως προς την προετοιμασία και πραγματοποίησή τους και ακατάλληλες για το μάθημά του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι αρχές των νέων ΠΣ. με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να προσανατολιστεί σταδιακά στα προτάγματα των σύγχρονων ΠΣ;

30° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο εκπαιδευτικός αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις με τους μαθητές και, ταυτόχρονα, φροντίζει και για την ανάπτυξη θετικών δια-μαθητικών σχέσεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Ένας καθηγητής της περιφέρειάς σας εργάζεται σε δύο Γυμνάσια. Στα περισσότερα τμήματα και των δύο σχολείων φοιτούν 25 με 27 μαθητές. Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει από την αρχή της χρονιάς ότι, στα περισσότερα τμήματα πολλοί μαθητές παραμένουν στο περιθώριο, ενώ άλλοι μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός, στη μέση της χρονιάς, κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: φιλική διάθεση, παρατηρήσεις, καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει και οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

31° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σε αυτή την προοπτική ενεργοποιούνται τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και, κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Πειραμαμένος εκπαιδευτικός ΕΠΑΛ της περιφέρειάς σας αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία των μαθητών για τη νέα ενότητα. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου» και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του ΕΠΑΛ.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος, πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών, ανεξαρτήτως τύπου και βαθμίδας σχολείου;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

32° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έννοιες: διερευνητική μάθηση και μάθηση με ανακάλυψη, οικοδόμηση της γνώσης, βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της Διδακτικής Μεθοδολογίας, που προτείνεται για όλα τα μαθήματα από τα θεσμικά κείμενα σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, του νέου Εθνικού Σχολικού Προγράμματος Σπουδών (ΕΣΠΣ) συμπεριλαμβανομένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου καθοριστικοί παράγοντες για τις επιλογές των διδασκόντων παραμένουν οι απαιτήσεις των εξετάσεων και το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Στο πλέγμα αυτό των παραδοχών, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε και ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα κάνατε, για να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις;

33° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η διαθεματικότητα, βασικός πυρήνας των Προγραμμάτων Σπουδών και των προδιαγραφών συγγραφής βιβλίων, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων. Η αξιοποίηση των διαθεματικών εννοιών (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), των δραστηριοτήτων, που προτείνονται στο ΑΠΣ, των διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία και της μεθοδολογίας των σχεδίων δράσης, που εισηγούνται, υποστηρίζουν τον μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό παρέμβαση κατά την προσέγγιση των θεμάτων του μαθήματος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την οργανωτική δομή των επιμέρους επιστημονικών κλάδων και τον τρόπο λειτουργίας των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Οι επιφυλάξεις τους ενισχύονται και από τις υπερβολικές απαιτήσεις που διακρίνει κάποιες διαθεματικές δραστηριότητες και μπορεί να αποτρέψει εκπαιδευτικούς και μαθητές από τον όποιο πειραματισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και ποιες προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές προσεγγίσεις

διερευνητικής φύσης και να δοκιμάσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει, αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

34° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί συνεδριάζουν, για να επιλύσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι συχνές αλλαγές στις κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος, των εγχειριδίων και των εξετάσεων. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανά για να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τις «δοκιμασμένες» πρακτικές τους, όπως λ.χ. τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Από την άλλη, κάποιιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς πιστεύουν ότι οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι του παρελθόντος έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

35° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, να αμφισβητήσουν, να αντιπροτείνουν και γενικά να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Σε Γυμνάσιο αστικής περιοχής φοιτούν μαθητές διαφορετικών επιπέδων και κοινωνικο-πολιτιστικής προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες εναλλακτικές προσεγγίσεις: άλλοι αμφισβητούν τη λειτουργικότητά τους, ενώ άλλοι δηλώνουν ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Σε αυτό το πλαίσιο προβάλλει και ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

36° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεποιθήσεις, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα επηρεάζουν τη διδασκαλία αντικειμένων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών, τα οποία έχουν αναπόφευκτα και τις δικές τους αξιακές και ιδεολογικές εγγραφές. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες αλήθειες, τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Οι εκπαιδευτικοί ενός Λυκείου κάνουν κάποιες συναντήσεις, στις οποίες συζητούν μεθοδολογικά ζητήματα. Άλλες φορές επισκέπτονται και τις τάξεις των συναδέλφων τους, ιδιαίτερα όταν εκείνοι προσφέρουν δειγματικές διδασκαλίες σε νεοδιορισθέντες εκπαιδευτικούς. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια θέματα, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία, πράγμα που κατανοούν ότι απορρέει από τους προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την επικρατούσα άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες που οι ίδιοι συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών και των προσωπικών απόψεων έρχεται πια στην επιφάνεια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

37° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται: α. στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και β. στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Σε ένα τμήμα Γυμνασίου, 4 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές από τους καθηγητές τους (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

38° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση στις θεωρίες μάθησης καθώς και στα σύγχρονα πορίσματα της Επιστήμης της Διδακτικής, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις», τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο το σχεδιάγραμμα των ενοτήτων των εγχειριδίων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, που παρακολούθησε μια επιμόρφωση για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και μία για νέες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, έχει εντάξει αρκετά νέα στοιχεία στη διδακτική του προσέγγιση, η οποία, όμως, στη βασική της δομή παραμένει μάλλον παραδοσιακή. Σε συζήτηση με το Σχολικό Σύμβουλο φαίνεται να αμφισβητεί την ανάγκη οποιασδήποτε ουσιαστικότερης αλλαγής στις μαθησιακές προσεγγίσεις της γνώσης και πιστεύει ότι η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για τα διδακτικά σχεδιαγράμματα από μόνη της συνιστά σημαντική αλλαγή στο διδακτικο-μαθησιακό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να μπορέσει να εντάξει ουσιαστικότερες αλλαγές στην κατά βάση παραδοσιακή του διδασκαλία;

39° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η επιστημονική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγησή του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Περιλαμβάνουν και τα γραπτά δοκίμια, αλλά στηρίζονται σε χρήση μεθόδων που αξιολογούν στάσεις και δεξιότητες. Ένα εργαλείο καταγραφής και αξιολόγησης είναι το portfolio, το οποίο σύμφωνα με έρευνες παρέχει ευκαιρίες σε μαθητές κι εκπαιδευτικούς να επεκταθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ Τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο πολυπολιτισμικής σύνθεσης φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, όσο με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Γνωρίζει ότι τα ΔΕΠΠΣ, όπως πολλά άλλα σύγχρονα προγράμματα σπουδών, υιοθετεί την εναλλακτική αξιολόγηση (προτείνεται η χρήση του portfolio), αλλά προτιμά να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και να τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς και το, κυριότερο, αναιρεί την προσπάθεια του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας;

40° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες επιστημονικές θεωρήσεις της Διδακτικής δεν θεωρούν τη γνώση προκαθορισμένη και μοναδική. Στην αίθουσα διδασκαλίας πρέπει να δημιουργούνται εκείνες οι συνθήκες που θα επιτρέπουν την αποδόμηση και την αναδόμηση τελικά της γνώσης με τρόπο, διαδικασίες και κριτήρια υποκειμενικότητας. Κύριο ζητούμενο σε αυτό το πλαίσιο της διδασκαλίας και μάθησης, είναι η δυνατότητα έκφρασης και αιτιολόγησης της προσωπικής άποψης και αντιπαράθεσης αυτής με αντίστοιχες των υπολοίπων μελών της ομάδας με στόχο τη σύνθεση. Οι ρόλοι του εκπαιδευτικού και του μαθητή αλλάζουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην Α΄ Λυκείου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και πολιτισμών. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Επιλέγει, λοιπόν, να ακολουθεί την παραδοσιακή μετωπική διδασκαλία, παρουσιάζοντας ο ίδιος ως αυθεντία τη νέα γνώση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες προσεγγίσεις;

41° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν στοχαστικά/κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις. Επισημαίνει, μάλιστα, ότι όταν η στοχαστική/κριτική ανάλυση γίνεται σε πλαίσιο συνεργασίας με τους συναδέλφους (collective reflection) οι θετικές επιδράσεις της στην επαγγελματική ανάπτυξη και στην ανασυγκρότηση του σχολείου είναι μεγαλύτερες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Σε ένα πολυπληθές σχολείο αστικού κέντρου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί προβληματίζονται για την αποτελεσματικότητα και την καταλληλότητα των γνωστών και καθιερωμένων προσεγγίσεων, τονίζουν την ανεπάρκεια των επιμορφωτικών ημερίδων για τις εναλλακτικές προσεγγίσεις και αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

42° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Στην περιφέρειά σας υπάρχουν αρκετά σχολεία όπου φοιτούν μαθητές διαφορετικών μαθησιακών επιπέδων και ποικίλης προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, που παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση σε θέματα Διδακτικής, είναι διχασμένοι: άλλοι είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις και άλλοι συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Τελικά, στο πνεύμα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης, αποφασίζουν να καλέσουν τον Σχολικό Σύμβουλο της περιφέρειας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

43° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επιβεβαιώνουν ότι η «προσωπική θεωρία» των εκπαιδευτικών, που απαρτίζεται από πεποιθήσεις, αξίες, κοσμοαντιλήψεις, γνώσεις και εμπειρίες, διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών και λοιπών στοιχείων του «άδηλου/κρυφού Αναλυτικού Προγράμματος». Για να μην λειτουργούν με δογματικό τρόπο οι εκπαιδευτικοί, πρέπει να έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες, ασφαλώς, δεν προβάλλουν ως τις απόλυτες αλήθειες. Μόνο τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μέσα από τις ενδοσχολικές συναντήσεις και επιμορφώσεις, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια σχολικά βιβλία, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία. Αντιλαμβάνονται ότι οι διαφοροποιήσεις τους απορρέουν από τους διαφορετικούς προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν στο μάθημα, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την «επίσημη» άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες των σχολικών κειμένων τις οποίες συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών έρχεται πια στην επιφάνεια και τίθεται στις συζητήσεις τους με τον/την σύμβουλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

44° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται (α) στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και (β) στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε αρκετές τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν μαθητές που αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη συμπεριφορά τους, προσπαθούν να τραβήξουν την προσοχή του εκπαιδευτικού και των συμμαθητών τους. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλει διαφορετικής μορφής και έντασης επιπλήξεις και ποινές, οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

45° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις» εμπλουτισμένες με ερωτήσεις, τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο τις επίσημες ή της προσωπικές τους απόψεις για θέματα που επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας φαίνονται να αμφισβητούν την ανάγκη της διερεύνησης και ερμηνείας από τους μαθητές των πολλαπλών οπτικών, υποστηρίζοντας ότι το χαμηλό τους επίπεδο και η πίεση της ύλης δεν επιτρέπουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας του μαθήματος. Εξάλλου, όπως ισχυρίζονται, έχουν ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας τους με συζητήσεις και χρήση πηγών από το Διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

46° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί, σύμφωνα με τη διδακτική έρευνα, ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, διότι ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης και αυξάνει τη μαθητική εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι του σχολείου βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Μετά από επιμορφωτική ημερίδα για τα κίνητρα μάθησης, αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ., χιουμοριστικά σκίτσα και υλικό από κόμικς, στίχους τραγουδιών στη διδασκαλία τους), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται στο βαθμό που ανταποκρίνονταν στις αρχές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά και πώς προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

47° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σημασία της κινητοποίησης του μαθητικού ενδιαφέροντος για τη μάθηση είναι πρόδηλη και Έρευνες διαπιστώνουν ότι το μαθητικό ενδιαφέρον κινητοποιείται περισσότερο, όταν οι εκπαιδευτικοί θέτουν τους μαθητές μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της διερεύνησης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή σεναρίου

Δεδομένα: Τάξη: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στην περιφέρειά σας για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά να κάνουν και πώς προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

48° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σχετική βιβλιογραφία αλλά και το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών συνιστούν την κριτική αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών, που δίνουν διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις στο ίδιο

θέμα, τις οποίες οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν, να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεποιθήσεις και οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν προσχηματική τη διερευνητική διαδικασία, κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα .

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός διδάσκει το μάθημά του κάνοντας χρήση εναλλακτικών πηγών με διαφορετικές οπτικές και προσεγγίσεις, όταν το διδασκόμενο θέμα το επιτρέπει. Πρόθεσή του είναι να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε οπτική οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Συχνά, όμως, τους εκμαιεύει συμπεράσματα σχετικά με την πιο «έγκυρη οπτική/προσέγγιση», διατυπώνοντας αξιολογικούς χαρακτηρισμούς για τις υπόλοιπες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σε ερώτηση εκπαιδευτικών να αναφέρετε χαρακτηριστικά παραδείγματα θεμάτων που επιδέχονται διαφορετικές προσεγγίσεις και οπτικές και συχνά διχάζουν, επιστημολογικά ή/και ιδεολογικά τους ειδικούς, ποια θα αναφέρατε ως χαρακτηριστικές περιπτώσεις;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε οι διερευνητικές προσεγγίσεις να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και όχι όχημα προβολής συγκεκριμένων πεποιθήσεων και ιδεολογικών απόψεων, είτε αυτές είναι οι επίσημες είτε οι προσωπικές;

49^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές, η διδασκαλία των βασικών εννοιών ενός μαθήματος πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής. Περιστασιακές εξηγήσεις και επίσημοι ορισμοί δεν επαρκούν για την σε βάθος κατανόηση των πολύπλοκων επιστημονικών εννοιών. Η εννοιοκεντρική εστίαση της διδασκαλίας και η μάθηση των βασικών εννοιών διασφαλίζουν την κατανόηση του περιεχομένου των μαθημάτων και διευκολύνει τη διατήρηση, αλλά και τη μεταφορά της γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τη δυσκολία των μαθητών να κατανοήσουν βασικές έννοιες και να διακρίνουν τις μεταξύ τους διαφορές. Για παράδειγμα, έχουν δυσκολίες με έννοιες όπως «Προεδρική Δημοκρατία» και «Προεδρευομένη Δημοκρατία» ή τις έννοιες «Αναθεωρητική Βουλή» και «Συνταγματική Βουλή». Παρόμοιες έννοιες και δυσκολίες υπάρχουν σε όλα τα μαθήματα όλων των βαθμίδων. Παρά τις εξηγήσεις που δίνουν οι εκπαιδευτικοί, στο επόμενο μάθημα, διαπιστώνουν ότι αρκετοί μαθητές δεν μπορούν να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε να κάνουν οι εκπαιδευτικοί σας και πώς, ώστε η διδασκαλία των βασικών εννοιών του μαθήματος να γίνεται συστηματικά;

50^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η μεγάλη ανομοιογένεια των σύγχρονων σχολικών τάξεων καθιστά αναγκαία τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία προσαρμόζεται στις μαθησιακές δυνατότητες και ανάγκες όλων των μαθητών. Θεωρητικοί της εκπαίδευσης διαπιστώνουν ότι χωρίς διαφοροποίηση της μάθησης, το ανομοιογενές σημερινό σχολείο θα κινδύνευε να γίνει αντιδημοκρατικό, βαθαίνοντας τις

προϋπάρχουσες κοινωνικο-μορφωτικές διαφορές. Από την άλλη, η πλήρης διαφοροποίηση θα σήμαινε την απώλεια των κοινών αναφορών, τη διάλυση των πλαισίων και, ενδεχομένως, μια νέα χαοτική κατάσταση, παρόμοια με εκείνη της μηδενικής διαφοροποίησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, που υπηρετεί σε ιδιαίτερα ανομοιογενές σχολείο, δεν διαφοροποιεί τη διδασκαλία του, επικαλούμενος ότι η κάλυψη μιας κοινής για όλους ύλης θα ισοσταθμίσει τις διαφορές. Άλλος συνάδελφός του στο διπλανό τμήμα κάνει το αντιδιαμετρικά αντίθετο: ετοιμάζει πολλές κατηγορίες κειμένων, εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδων και ασκήσεων, για να καλύψει όλες τις περιπτώσεις. Και οι δύο διαπιστώνουν κάποια στιγμή ότι δεν ελέγχουν την πορεία της μάθησης των μαθητών τους, αλλά ούτε και το τεταμένο κοινωνικό κλίμα των τάξεών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να ασκήσουν μια ρεαλιστική και αποδοτική διαφοροποιημένη παιδαγωγική;

51 Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης υποστηρίζουν την αναγκαιότητα οι σχολικές τάξεις να μετατραπούν σε *κοινότητες διερευνητικής μάθησης*, διότι σε ένα τέτοιο πλαίσιο οι μαθητές ως μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μαθησιακές μεθόδους και διαδικασίες ο ένας του άλλου. Τελικό αποτέλεσμα μιας τέτοιας κατάστασης είναι να αναβαθμισθεί το γενικότερο επίπεδο μάθησης και, σταδιακά, να καθίστανται οι μαθητές αυτοδιορθωτικοί και αυτόνομοι ως προς τη διαδικασία σκέψης και μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν ανά 3-4 και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

52° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βιβλιογραφία για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία έρχεται να προσφέρει απάντηση στη δεδομένη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού, αντιμετωπίζοντας τους μαθητές ως άτομα με μοναδικές μαθησιακές δυνατότητες και ανάγκες. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί που υιοθετούν μια τέτοια προσέγγιση λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές των μαθητών

ως προς το βαθμό ετοιμότητάς τους, το μαθησιακό τους στυλ και τα ενδιαφέροντά τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας αποδίδουν τις διαφορές των μαθητών είτε στην προέλευσή τους είτε στα εγγενή χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, θεωρούν τις διαφορές εμπόδιο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτή τη λογική και υπό την πίεση της ύλης και του διδακτικού χρόνου, απευθύνονται στον μέσο μαθητή, δηλαδή απευθύνονται ουσιαστικά σε όσους μπορούν να ακολουθήσουν τους ρυθμούς του σχολείου. Με αυτή την πρακτική τροφοδοτούν ουσιαστικά τη σχολική διαρροή, αλλά και την κοινωνική αναπαραγωγή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

53° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό, λοιπόν, ρόλο στην αντιμετώπιση αρκετών προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου έχουν αποδεδειγμένα παίζει οι εκπαιδευτικοί, δεδομένου ότι έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και, αξιοποιώντας ποικίλες θεωρίες, να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά εναλλακτικών λύσεων στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας αρκετοί εκπαιδευτικοί έχουν διαπιστώσει τις δυσκολίες μετάβασης που αντιμετωπίζουν πολλοί μαθητές ερχόμενοι από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Διστάζουν, όμως, να αναλάβουν πρωτοβουλίες παρέμβασης για τη διευκόλυνση των πραγμάτων, είτε διότι αναλογίζονται τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος είτε διότι θεωρούν ότι οι λύσεις στα προβλήματα αυτά είναι ευθύνη και αρμοδιότητα «ανωτέρων κλιμακίων» και όχι του εκπαιδευτικού της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και ποιες εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτεινάτε;

54° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές και διαθεματικές προσεγγίσεις αποδεικνύονται αποτελεσματικότερες, διότι ενεργοποιούν τα μαθησιακά κίνητρα, αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στις γνώσεις τους και στις δράσεις τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας είναι επιφυλακτικοί στην εφαρμογή διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων, όπως είναι οι «Βιωματικές Δράσεις» που προτείνονται από τα νέα Προγράμματα Σπουδών και εφαρμόζονται το τρέχον σχολικό έτος πιλοτικά, με το σκεπτικό ότι είναι ανέφικτες σε ένα υλοκεντρικό σχολείο και ένα εξετασιοκεντρικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και πώς θα τους προετοιμάζατε;

55° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά και στάσεων, που απαιτούν η αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση και η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα του σχολείου σήμερα και της κοινωνίας αύριο, συντελείται μέσα σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding) σε τάξεις όπου κυριαρχούν η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα. Μόνο έτσι διευκολύνεται αποτελεσματικά η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη στην καθοδηγούμενη, αρχικά, κατάκτηση της γνώσης και στη συνέχεια στην αυτο-ρυθμιζόμενη διερεύνηση και μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Γυμνάσια της περιφέρειάς σας μερικοί εκπαιδευτικοί, ενώ οργανώνουν ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες διερεύνησης θεμάτων του Προγράμματος Σπουδών, δεν προετοιμάζουν τους μαθητές σταδιακά για την εν λόγω στρατηγική, με αποτέλεσμα η ομαδοσυνεργατική διαχείριση της τάξης να αποβαίνει δυσλειτουργική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

56° Σενάριο (από α΄)

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν την μάθηση μια κοινωνική διαδικασία, που αναπτύσσεται κατά τη συναναστροφή του μαθητή με τους εκπαιδευτικούς και τους συμμαθητές και σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του, φυσικό και κοινωνικό. Γι' αυτό θεωρείται ότι το σύγχρονο σχολείο πρέπει να ενθαρρύνει την επικοινωνία και τη συνεργασία στις ποικίλες μορφές τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α τάξη Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα: Για να βοηθήσουν στην ομαλή προσαρμογή των μαθητών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, αρκετοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, που υπηρετούν σε ανομοιογενείς τάξεις με πολλούς μαθητές, ενδιαφέρονται και προσπαθούν να ενεργοποιήσουν τους μαθητές τους με ποικίλους τρόπους. Διαπιστώνουν, όμως, ότι όλο και περισσότερο δυσκολεύονται να κινητοποιήσουν το ενδιαφέρον τους και να τους εμπλέξουν σε οργανωμένες μορφές συζήτησης και συνεργασίας. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την παρακίνηση του ενδιαφέροντος

περιστρέφονται γύρω από το να τονίσουν τη σπουδαιότητα συγκεκριμένων γνώσεων, που πολλές φορές δεν συσχετίζονται με τις εμπειρίες των παιδιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να δημιουργήσει ένα γνήσιο ενδιαφέρον στα παιδιά, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

57° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες διαπιστώνουν ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν θετικά τη μαθησιακή διαδικασία, όταν οι ίδιοι εμπλέκονται ενεργά σε αυτή και κυρίως εάν τους δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με συστηματικό τρόπο με το περιβάλλον τους, φυσικό και ανθρωπογενές, κοινωνικο-πολιτισμικό.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, κατά τον ετήσιο προγραμματισμό τους και κατά την προετοιμασία ευρύτερων ενοτήτων και του καθημερινού μαθήματος, βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και στο σχολικό εγχειρίδιο, χωρίς όμως να λαμβάνουν υπόψη τους και τα δημογραφικά και τα μαθησιακά δεδομένα των μαθητών τους. Αγνοούν, δηλαδή, και αντιπαράχονται τόσο την κοινωνική προέλευση των παιδιών, όσο και τις εμπειρίες και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Αποτέλεσμα, άλλοι μαθητές αδιαφορούν για την εκπαιδευτική διαδικασία και άλλοι αντιδρούν έντονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα και με ποιες μεθοδολογικές προτάσεις θα προσπαθούσατε να πείσετε και να προετοιμάσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν τη διαφοροποίηση της διδακτικής τους πρακτικής ως εναλλακτική λύση στο πρόβλημα;

58° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι κάθε μορφής δραματοποιήσεις αποτελούν εργαλεία μάθησης για όλες τις ηλικίες και όλα τα αντικείμενα. Προωθούν την ενεργητική, βιωματική μάθηση και την ελεύθερη έκφραση και δημιουργικότητα του παιδιού, ενώ μπορούν να επιτύχουν την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Θέτουν το μαθητή στο κέντρο της εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία του κοινωνικού πλαισίου καθώς επίσης και το διαμεσολαβητικό ρόλο του εκπαιδευτικού.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση–Πρόβλημα:** Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε σχολείο αστικού κέντρου. Έχει 29 χρόνια εμπειρίας και ακολουθεί την ύλη όπως παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο, προσπαθώντας ταυτόχρονα να εντάξει καινοτομίες, όπως χρήση power point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι μαθητές όμως δεν ενθουσιάζονται και δεν παρακολουθούν με ενδιαφέρον. Ο ίδιος, παρ' όλο που έχει παρακολουθήσει σχετική επιμόρφωση, θεωρεί ότι οι τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος, όπως η δραματοποίηση, το παίξιμο ρόλων, κάρτες ρόλων, παγωμένες εικόνες κ.ά. κατεβάζουν το επίπεδο του μαθήματος και μειώνουν τη σοβαρότητα της θέσης του στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος; Σε ποιες περιπτώσεις και με ποιο τρόπο θα του προτείνατε να δοκιμάσει τις προτάσεις σας;

59° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι σε όλες τις ηλικίες η μάθηση καθίσταται αποτελεσματικότερη με την εμπλοκή των μαθητών σε διαδικασίες διερεύνησης και επίλυσης. Οι μαθητές σε ένα τέτοιο μαθησιακό πλαίσιο έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν ενεργητικά τη γνώση, που θεωρούν ότι τους είναι χρήσιμη στη συγκεκριμένη διαδικασία, καθώς την εφαρμόζουν για να επιλύσουν ένα πρόβλημα, να αντιμετωπίσουν μια προβληματική κατάσταση και μάλιστα ο καθένας με το δικό του ρυθμό και τρόπο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας, υπό την πίεση του χρόνου, της ύλης, άλλα και αρκετών γονέων, επιλέγουν τη μετωπική διδασκαλία, η οποία τους βοηθάει και την ύλη να καλύψουν, αλλά και να προσφέρουν στους μαθητές τις γνώσεις, που θεωρούνται απαραίτητες για τη σχολική τους επιτυχία. Τη μετωπική διδασκαλία συμπληρώνουν η εξάσκηση και η επανάληψη, με στόχο να διασφαλίσουν σε όλους την ίδια γνωστική υποδομή. Υπάρχουν ωστόσο παιδιά που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να ακολουθήσουν αυτό το ρυθμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και με ποιους θα τους προετοιμάζατε;

60° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η συστηματική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου του σχολείου, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει το βαθμό ικανοποίησης εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων. Την ίδια στιγμή οι ίδιες έρευνες δείχνουν ότι η προώθηση ή η διατήρησή της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Συχνά οι σχέσεις γονέων και εκπαιδευτικών χαρακτηρίζονται από αντιπαραθέσεις, σπάνια είναι ισότιμες, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας συχνά έχει στην τάξη τους μαθητές με έντονο πρόβλημα «πειθαρχίας». Αναφέρει στη μητέρα τι ακριβώς συμβαίνει και την ρωτά για τη συμπεριφορά του παιδιού στο σπίτι. Εκείνη της απαντά ότι το παιδί της δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα στο σπίτι. Η μητέρα απευθύνεται την επομένη στον Διευθυντή, δηλώνοντας προσβεβλημένη και δεν δέχεται να ξανασυζητήσει το θέμα με τον εκπαιδευτικό της τάξης. Ο Διευθυντής σας καλεί ως Σύμβουλο για να συζητήσετε το θέμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι ερευνητικές διαπιστώσεις με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς πιστεύετε ότι μπορείτε να παρέμβετε και να βοηθήσετε, ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στο συγκεκριμένο σχολείο;

61° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι μέσα από το «ανήκειν» του καθενός στο σύνολο των διεργασιών που αναπτύσσονται στις ποικίλες ομάδες, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα διαμορφωτικά χρόνια, διαμορφώνεται η αίσθηση του εαυτού, η αντίληψη για τους άλλους, για τις σχέσεις, για τον κόσμο. Η ομάδα είναι μία ζωντανή αναπτυσσόμενη κοινωνική οντότητα, μοναδική στην κάθε της στιγμή και έκφραση, που εμπλέκει πολλές πλευρές της ανθρώπινης λειτουργίας. Για να εργαστεί αποτελεσματικά ένας συντονιστής με μία ομάδα, είναι σημαντικό να γνωρίζει τον τρόπο οργάνωσης και στήριξης της ομάδας.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής Γυμνασίου προβληματίζεται γιατί δεν πετυχαίνει τους στόχους του, όταν επιχειρεί την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Σε συζήτηση με το Σύμβουλο προκύπτει ότι κατά το χωρισμό των ομάδων αφήνει τους μαθητές να επιλέξουν με ποιον θα συνεργαστούν και συνήθως δημιουργούνται ανομοιογενείς ομάδες σε επίπεδο και αριθμό μελών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την επιτυχία της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας;

62° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι η χρήση της τεχνολογίας στην τάξη διευρύνει τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δυνατότητες επιτρέποντας την ενσωμάτωση πολλαπλών μέσων για τη διευκόλυνση, τον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση του διδακτικού έργου. Μία τάξη, συνδεδεμένη με εκπαιδευτικούς πόρους μέσα κι έξω από το σχολικό κτήριο καθώς και με την τοπική και διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα, αποτελεί ισχυρό εργαλείο για τους διδάσκοντες και διδασκόμενους. Συγχρόνως, δημιουργείται ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης για εκπαιδευτικά σενάρια, που βασίζονται σε συνθετικές εργασίες και προάγουν την κριτική σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής της Α Λυκείου, ο οποίος εποπτεύει μία από τις Ερευνητικές Εργασίες που εφαρμόζονται από το τρέχον σχολικό έτος στην Α΄ Λυκείου, δηλώνει ότι χρησιμοποιεί συχνά την τεχνολογία στην τάξη και κυρίως το διαδίκτυο. Ο Σύμβουλος γνωρίζει ότι το Λύκειο αυτό διαθέτει άρτια εξοπλισμένο Εργαστήριο Πληροφορικής και ρωτά τον καθηγητή αν το χρησιμοποιεί και αυτός απαντά: «Δε χρειάζεται, τα περισσότερα παιδιά έχουν πρόσβαση από το σπίτι στο διαδίκτυο. Τους παραπέμπω σε αυτό, για να κάνουν εργασίες ή να δουν κάτι στο σπίτι».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για την αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου στη διδασκαλία, αλλά και στις Ερευνητικές Εργασίες;

63° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι ο μαθητής τείνει να αναβαθμίσει τους στόχους ύστερα από μία επιτυχία και να τους υποβαθμίσει ύστερα από αποτυχία. Επομένως, ο εκπαιδευτικός οφείλει να βοηθά τους μαθητές να θέτουν στόχους που να είναι μεν προκλητικοί αλλά και συγχρόνως εφικτοί, για να κρατά τη διδασκαλία του μέσα στο πλαίσιο των ικανοτήτων των μαθητών, δηλαδή να μην την κάνει ούτε πολύ δύσκολη ούτε πολύ εύκολη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός, που διδάσκει σε τρία τμήματα, είναι πάντα πολύ καλά προετοιμασμένος και ζητά τη συμμετοχή των μαθητών πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Χρησιμοποιεί κείμενα από το εγχειρίδιο και άλλα, προερχόμενα μάλιστα από ποικίλα επιστημονικά πεδία. Οι μαθητές, υπό την πίεση της προετοιμασίας για τις Πανελλήνιες Εξετάσεις, δεν συμμετέχουν και πολλές φορές ασχολούνται με άλλα μέσα στην τάξη (διαβάζουν άλλα μαθήματα κ.ά). Πολλές φορές δυσκολεύονται με τα προσφερόμενα κείμενα και τα δύσκολα θέματα συζήτησης. Στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης σημειώθηκε γενική αποτυχία. Κανένας μαθητής δε βαθμολογήθηκε με βαθμό πάνω από 16. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

64° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι μαθητές, υποστηρίζουν, θεωρητικοί και ερευνητές, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία. Με αυτά ως δεδομένα, χαρακτηρίζουν τη κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος ως ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ τάξη του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση:** Εφαρμόζοντας προτάσεις επιμορφωτικού σεμιναρίου, μερικοί εκπαιδευτικοί σε Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας χρησιμοποιούν στην αρχή του μαθήματος επιλεγμένο λογισμικό υλικό, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Διαπιστώνουν, όμως, ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά στον ίδιο βαθμό που ανταποκρίθηκαν στις αρχικές εφαρμογές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

2. Τι και πώς θα του προτεινάτε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

65° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα Αναλυτικά Προγράμματα και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός εκφράζει την άποψη ότι δεν απαραίτητο να ακολουθεί το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά ούτε και το διδακτικό εγχειρίδιο. Αποφασίζει ο ίδιος το θέμα και ορίζει τους στόχους του ανάλογα. Πολλές φορές τα θέματα δε σχετίζονται με το περιεχόμενο του βιβλίου, αλλά ο ίδιος θεωρεί ότι παρουσιάζουν περισσότερο ενδιαφέρον. Συμφωνούν μάλιστα και τα παιδιά, γιατί, όπως λέει, τα θέματα του είναι προκλητικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να καταλάβει το ρόλο και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των Προγραμμάτων Σπουδών;

66° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός ανεξάρτητα από το γνωστικό του αντικείμενο πρέπει να χρησιμοποιεί στρατηγικές που προάγουν τις γνωστικές και μετα-γνωστικές ικανότητες που συγκροτούν την κριτική σκέψη, τις οποίες να λαμβάνει υπόψη του κατά το σχεδιασμό της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 20ετή εμπειρία εκφράζει τον προβληματισμό του για το μάθημα, διότι οι μαθητές έχουν πολύ συχνά απορίες και ζητούν να διατυπώσουν ερωτήσεις, οι οποίες όμως αποσυντονίζουν τη διαδικασία και εκτρέπουν την πορεία που έχει σχεδιάσει. Κάποιες, μάλιστα, δεν γνωρίζει να τις απαντήσει. Γι' αυτό αποφεύγει να δίνει το λόγο για ερωτήσεις και δεν αφήνει τα χρονικά περιθώρια να διατυπώνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να καταλάβει το ρόλο των ερωτήσεων για τη μετα-γνώση των μαθητών του;

67° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα Αναλυτικά Προγράμματα και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης

μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 29 χρόνια στην εκπαίδευση παραδέχεται ότι μπαίνει χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία για το νέο μάθημα. Πιστεύει ότι η εμπειρία που έχει του επιτρέπει να αυτενεργεί και να προσαρμόζεται. Δεν χρησιμοποιεί στην τάξη το βιβλίο και εποπτικά μέσα, διότι θεωρεί ότι η παρουσία του έμπειρου και ταλαντούχου εκπαιδευτικού αρκεί. Πιστεύει ότι δεν είναι αναγκαίο να ασχοληθεί με τη στοχοθεσία και δηλώνει ότι ουσιαστικά δεν την κρίνει απαραίτητη, αφού η εμπειρία και η ζωντανή τάξη οδηγούν τα με φυσικό τρόπο τη διδασκαλία και κρατούν το ενδιαφέρον των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό, ώστε να κατανοήσει την έννοια της στοχοθεσίας και τον ρόλο των Προγραμμάτων Σπουδών;

68° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι δάσκαλοι τους τούς θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε ΕΠΑΛ, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν σχεδιαγράμματα και εξηγούν τα πάντα ακολουθώντας γραμμικά την πορεία του σχολικού βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα τους προτείνατε να εφαρμόσουν εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

69° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η αυτοαντίληψη είναι μια ζωτική ανθρώπινη ιδιότητα σημαντική για τον επαγγελματία. Όταν ανακύπτει ένα πρόβλημα στην εργασία, η αντίδραση του καθενός συνδέεται με την άποψη που έχει για τον εαυτό του, τόσο στο προσωπικό όσο και στο επαγγελματικό επίπεδο. Μάλιστα, η λύση ή η βελτίωση εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τις επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες του ίδιου να διαχειριστεί το πρόβλημα, να αναλύσει δηλαδή συνετά και μεθοδικά τι πραγματικά συμβαίνει στους άλλους και στον εαυτό του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός, διορισμένος πριν 5 χρόνια συναντά πρόβλημα ελέγχου της τάξης σε δύο τμήματα, ένα της Β΄ και ένα της Γ΄ Λυκείου. Η κατάσταση έφτασε σε τέτοιο σημείο που αντιμετωπίζει περιστατικά ανυπακοής και αγένειας. Ο ίδιος θεωρεί τα προβλήματα ως άμεση απόδειξη της ανεπάρκειάς του και ζητά από το Σχολικό Σύμβουλο να τον βοηθήσει να απομακρυνθεί από το σχολείο και να εργάζεται στο εξής σε κάποιο γραφείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς για τη βελτίωση της πρακτικής του και της αυτο-αντίληψής του;

70° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν καταλήξει ότι τα παιδιά που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς απαιτούν και διαφορετική συμπεριφορά. Οι ίδιες έρευνες αναφέρουν ότι τρόποι που ερμηνεύουν τις πράξεις και τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών μπορεί να διαφέρουν ανεπαίσθητα ανάλογα με τον πολιτισμό που κομίζει ο κάθε μαθητής και σύμφωνα με τον οποίο έχει ανατραφεί. Αντίστοιχα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσέχουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις συμπεριφορές των παιδιών από άλλους πολιτισμούς, γιατί διατρέχουν τον κίνδυνο να εκλάβουν τις συμπεριφορές αυτές ως αγενείς ή απειλητικές, ενώ μπορεί το παιδί να μην έχει τέτοια πρόθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής που διδάσκει στην Α΄ Λυκείου παραπονιέται ότι έχει μαθητές μετανάστες από άλλες χώρες που παρουσιάζουν γλωσσικά προβλήματα. Δυσκολεύονται να εκφράσουν τις απόψεις τους και να πάρουν θέση σε ζητήματα του μαθήματος. Συχνά δεν κατανοούν έννοιες, αλλά και τι ακριβώς ζητάει ο εκπαιδευτικός με αποτέλεσμα να δείχνουν απρόθυμοι. Ο καθηγητής προβληματίζεται, επειδή θεωρεί ότι τον αμφισβητούν μέσα στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε οι μαθητές/μετανάστες να ενεργοποιηθούν στην τάξη;

71° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι είναι σπάνιο να υπάρξει σωματική επίθεση μαθητή κατά εκπαιδευτικού χωρίς προειδοποίηση και, μάλιστα, από ένα μαθητή που ήταν έως εκείνη τη στιγμή φιλικός και συνεργατικός. Σε τέτοιες περιπτώσεις έχουν προϋπάρξει σαφείς ενδείξεις ότι ο μαθητής είναι εριστικός ή ότι για κάποιο λόγο έχει συσσωρεύσει μέσα του πολλή αγανάκτηση ή ματαίωση εναντίον του εκπαιδευτικού ειδικά ή του σχολείου γενικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής τηλεφωνεί ταραγμένος στο Σύμβουλο και αναφέρεται σε ένα δύσκολο περιστατικό που βιώνει. Ένας μαθητής σε έντονη παρατήρησή του στο διάδρομο αντέδρασε χτυπώντας τον στον ώμο. Ο ίδιος δεν ανταπέδωσε και απάντησε λέγοντάς του

ήρεμα και λογικά «Θα εξηγηθούμε στο γραφείο του διευθυντή». Καθώς επέρχεται η συνάντηση ρωτά τον Σύμβουλο για την αντίδρασή του και τη στάση που θα υιοθετήσει στη συνάντηση, αφού ο νέος κινδυνεύει να χάσει τη χρονιά του από απουσίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για την αντίδρασή του και τι θα του προτείνατε, με παιδαγωγικά κριτήρια, να κάνει και πώς για στη μελλοντική του στάση;

72° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι η τήρηση από τον εκπαιδευτικό ορισμένων απλών κανόνων διοίκησης της τάξης αποτελεί ζωτικό παράγοντα για την άσκηση ενός καλού ελέγχου. Στη διοίκηση περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η προετοιμασία του μαθήματος. Η καλή διοίκηση επιτρέπει στο μαθητικό σύνολο να διαμορφώσει μια ευκρινή εικόνα για τι συμβαίνει, τι ζητείται, ποιες είναι οι συνέπειες της συμπεριφοράς, επιθυμητές ή μη και ποιος είναι ο δάσκαλός τους, όσον αφορά την επαγγελματική του επάρκεια.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής που εργάζεται στο Γυμνάσιο διερωτάται γιατί δεν μπορεί να ελέγξει την τάξη, παρόλο που προετοιμάζεται για το μάθημά του και επιχειρεί εναλλακτικές μεθόδους και τεχνικές προσέγγισης. Η κατάσταση πολλές φορές χαλαρώνει τόσο, που ενοχλούνται τα παρακείμενα τμήματα. Ο εκπαιδευτικός παραδέχεται ότι καθυστερεί να μπει στην τάξη και συνήθως κρατά τους μαθητές στο διάλειμμα στην τάξη. Μάλιστα, μερικές φορές χρειάζεται να βγει από την τάξη για να αναζητήσει ένα υλικό ή εξάρτημα (χαρτιά/μαρκαδόροι, πολύμπριζο κ.λπ.). Κάποιες φορές, όταν μπει κανονικά, τελειώνει το μάθημα πιο νωρίς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με τη διοίκηση και τον έλεγχο της τάξης, έτσι ώστε να προσφέρει ένα ικανοποιητικό μαθησιακό περιβάλλον στους μαθητές του;

73° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά δεδομένα εισηγούνται σε περίπτωση συγκεκριμένου προβλήματος ελέγχου στην τάξη ότι ο εκπαιδευτικός μπορεί ο ίδιος να το αντιμετωπίσει. Να βοηθήσει τα παιδιά να συλλογιστούν πάνω στη συμπεριφορά τους και να αναγνωρίσουν τους διάφορους παράγοντες που την επηρεάζουν, να υπολογίσουν τις συνέπειες συγκεκριμένων συμπεριφορών και να ερμηνεύσουν πιο έγκυρα τις προθέσεις των άλλων απέναντί τους. Έτσι, τους βοηθά να τροποποιήσουν και να εξελίξουν τις αντιλήψεις τους για τον εαυτό τους, τις εκτιμήσεις που κάνουν για τις πράξεις τους και τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους τους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Καθηγητής της περιφέρειας σας αντιμετωπίζει έντονα προβλήματα με συγκεκριμένο μαθητή, ο οποίος από την αρχή της χρονιάς έχει αντιδραστική συμπεριφορά. Δεν συμμετέχει, μιλά, δημιουργεί άσχημες καταστάσεις, μιλά στον καθηγητή με έντονο ύφος. Η κατάσταση είναι ανυπόφορη. Σκέφτεται να τον παραπέμψει στον διευθυντή και στη

συνέχεια να ζητήσει από το σύλλογο των διδασκόντων να του κάνουν συστάσεις και να τον τιμωρήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος και τι θα του προτείνατε να κάνει και πώς, με παιδαγωγικά κριτήρια, για τη μελλοντική του στάση;

74° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι στις ανταμοιβές και τιμωρίες ισχύει η ενεργός εξάρτηση. Οι δράσεις που δεν ανταμείβονται ή τιμωρούνται τείνουν να εξαλείφονται. Όσο ισχυρότερη είναι η ανταμοιβή, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εδραιωθεί η συμπεριφορά και όσο πιο έντονη είναι η τιμωρία, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εξαφανιστεί η συμπεριφορά. Η τιμωρία, βέβαια, ορίζεται, κυρίως, ως απουσία της ανταμοιβής.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο το μήνα Φεβρουάριο, παραπονείται, διότι τα μέτρα που πήρε μετά από τις διακοπές των Χριστουγέννων, για να ελέγξει τις τάξεις του, δεν απέδωσαν. Τους πρότεινε ποινές, για τις ανάρμοστες συμπεριφορές, που σχετίζονται με τη βαθμολογία και την αποβολή από την τάξη. Βέβαια, δεν τις επέβαλε ακόμα, αλλά επιφυλάσσεται. Ζητά την άποψη του Συμβούλου, γιατί δεν καταλαβαίνει τι κάνει λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;

75° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι μεγάλη σημασία στη διατήρηση της γνώσης έχει η συνδυαστική χρήση εικόνας και λεκτικής περιγραφής και εξήγησης. Δηλαδή μια εικόνα που την παρουσιάζει και την ονοματίζει, με ή χωρίς επιπρόσθετες πληροφορίες, έχει το πλεονέκτημα να περιέχει δύο αντίγραφα «ίχνους» στη μνήμη, ένα λεκτικό και ένα οπτικό. Έτσι, η οπτική βοήθεια συμβάλλει σημαντικά στη μάθηση και στη διατήρησή της. Εκτός από πρωτοτυπία στη διδασκαλία, δίνει παραπέρα ώθηση στην επικοινωνία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο αναρωτιέται γιατί οι μαθητές, ενώ ο ίδιος κατά τη διδασκαλία αναλύει όσα χρειάζονται και ζητά από τους μαθητές να τα παρατηρήσουν αυτά στις εικόνες του βιβλίου, εκείνοι δεν κατανοούν τα ζητούμενα ή αδιαφορούν. Θεωρεί ότι οι εικόνες θα έπρεπε να κινούν το ενδιαφέρον τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;

76° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έδειξαν ότι το πολυτροπικό κείμενο (συνδυάζει περισσότερους από έναν τρόπους επικοινωνίας του περιεχομένου του) προσεγγίζεται διαφορετικά από τους μαθητές στην τάξη ως πηγή μάθησης, πληροφόρησης, καλλιέργειας στάσεων και αντιλήψεων. Η εικόνα είναι κυρίαρχη στις συνειδήσεις των νέων, ακόμη και όταν χρησιμοποιείται γραπτό κείμενο στη διδασκαλία. Η χρήση εικόνας ή η δημιουργία της με βιωματικές μεθόδους αποδεικνύεται αποδοτικότερη σε σχέση με τη χρήση μονοτροπικού μέσου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 20ετή εμπειρία αντιδρά στην πρόταση του Συμβούλου να χρησιμοποιούν στη διδασκαλία πολυτροπικά κείμενα, όπως ο κινηματογράφος, η εικόνα, το τραγούδι. «Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Δεν μπορούμε να ακολουθούμε τη μόδα και να εκφυλίζουμε το επίπεδο». Στον αντίποδα προτείνει τη χρήση κειμένων, η ανάλυση των οποίων μπορεί να οδηγήσει αποδοτικότερα στη μάθηση και να έχει και ενδιαφέρον για τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την πολυτροπικότητα του μαθήματος και τη δυναμική των πολυτροπικών τεχνικών;

77° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της μετατροπής της τάξης σε κοινότητα διερεύνησης είναι ότι τα μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου. Έτσι, στο βαθμό που ο κάθε συμμετέχων είναι σε θέση να εσωτερικεύσει τη μεθοδολογία της κοινότητας στο σύνολό της, μπορεί να γίνει αυτο-διορθωτικός ως προς τη δική του σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής Λυκείου που διδάσκει στην Α΄ τάξη και εποπτεύει Ερευνητική Εργασία επιχειρεί να οργανώσει τους μαθητές για να εργασθούν με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Στην πρώτη συνάντηση με τους μαθητές τους ζήτησε να σχηματίσουν με τους διπλανούς τους τις 4μελής ομάδες που θα αναλάβουν να διερευνήσουν βασικά ερωτήματα του θέματος της εργασίας. Σύντομα διαπιστώνει δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Ο εκπαιδευτικός αναζητά τρόπους να κάνει παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να δημιουργήσει πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

78° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο θεωρεί τη γραπτή δοκιμασία του τριμήνου το βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή. Χρησιμοποιεί κλασικές ερωτήσεις κλειστού τύπου με βάση το κείμενο του βιβλίου, συνήθως τέσσερις, και ανάλογα με το βαθμό αξιολογεί το μαθητή στο τρίμηνο. Ο ίδιος παραδέχεται ότι δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθενός, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα με τόσους μαθητές να διατηρεί σημειώσεις, βαθμολόγιο, φάκελο μαθητή κ.λπ. Από την άλλη θεωρεί ότι οι μέτριοι και κακοί βαθμοί προσδίδουν στον ίδιο κύρος και βοηθούν στον έλεγχο της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;

79° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με εμπειρία τριών δεκαετιών σε Γυμνάσιο θεωρεί ότι στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης δεν είναι απαραίτητες οι ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Ακολουθεί παραδοσιακές μορφές γραπτής αξιολόγησης. Εκτός αυτού λαμβάνει ως βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή το βαθμό του γραπτού κριτηρίου και στο τρίμηνο ο βαθμός είναι ταυτόσημος. Δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθενός, επειδή θεωρεί ότι έτσι είναι «πιο αντικειμενικός ο τρόπος αξιολόγησης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς σχετικά με την τακτική του;

80° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του. Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες: συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια ενός συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενδυναμώσουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου σε αστική συνοικία .

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εκπαιδευτικοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των μαθητών στην προοπτική της επίτευξης απλώς ενός κοινού στόχου. Ακόμη και όσοι/ες «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική τους σημασία, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος δεν επιχειρούν τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

81° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το σχολείο αναμένεται και μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή κλίματος αποδοχής του «άλλου», που είναι διαφορετικός, διότι διαμορφώνει άμεσα τις αναπαραστάσεις των παιδιών για το διαφορετικό και, κατ' επέκταση, τη δημιουργία στερεοτύπων. Οι τρόποι με τους οποίους το σχολείο επιτελεί αυτόν τον εξειδικευμένο, αλλά επίκαιρο, ρόλο είναι πολλοί, με κυριότερους τους εξής: (α) την απευθείας κοινωνικοποιητική διαδικασία και την επαφή με άλλα παιδιά, τα οποία διαφέρουν κοινωνικοπολιτισμικά, εθνοτικά, γλωσσικά, φυλετικά, (β) τις στάσεις και τις επιλογές των εκπαιδευτικών και (γ) το φανερό ή κρυφό Αναλυτικό Πρόγραμμα με τις υπόρρητες υποδηλώσεις και αποσιωπήσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μερικά σχολεία ή σε μεμονωμένες τάξεις της περιφέρειάς σας υπάρχουν προβλήματα με την αποδοχή και την ένταξη των αλλοδαπών. Η απόρριψή τους είναι συνήθως σιωπηρή και έμμεση, αλλά σε μερικές περιπτώσεις γίνεται φανερή και βίαιη. Όταν μερικοί εκπαιδευτικοί έθεσα άμεσα το θέμα, διαπίστωσαν το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών γύρω από αυτή τη συζήτηση. Το ζήτημα αυτό τους απασχόλησε και τους προβληματίσε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται και να αντιμετωπίσουν τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που εκφράζουν τα παιδιά στο σχολείο;

82° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Μία από τις παιδαγωγικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η Διαπολιτισμική Προσέγγιση της Εκπαίδευσης είναι η ερευνητική διαπίστωση σύμφωνα με την οποία οι μαθητές αναπτύσσουν πραγματική επιθυμία για μάθηση, όταν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται το βίωμά τους και η αξία τους και όταν σε αυτή την διαδικασία μπορούν να καταθέσουν τις εμπειρίες τους. Σε ένα τέτοιο

πλαίσιο αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα και νιώθουν ότι μπορούν να αναζητήσουν το χώρο να δράσουν και να παρέμβουν στη διαδικασία διερευνώντας, διατυπώνοντας απορίες αλλά και δοκιμάζοντας μαζί με τους άλλους και σε αλληλεπίδραση μαζί τους λύσεις και διευρύνοντας τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντά τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι αλλοδαποί μαθητές δυσκολεύουν την απρόσκοπτη εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εστιάζουν στις δυσκολίες επικοινωνίας, αλλά και στα προβλήματα που προκύπτουν τόσο από τις διαφορετικές πολιτισμικές πρακτικές, με τις οποίες τα παιδιά αυτά είναι εξοικειωμένα, όσο και από την αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της δουλειάς στο σχολείο. Με τη στάση τους αυτή είναι δυνατόν να οδηγήσουν τους αλλοδαπούς μαθητές στο εκπαιδευτικό περιθώριο και έμμεσα προς την «παραβατική» συμπεριφορά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;
- 3.

83ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η γνώση κατακτιέται όταν οι μαθητές την επενδύουν με ένα νόημα για αυτά τα ίδια, για τη ζωή τους και την προσωπική τους ιστορία. Έτσι, υποστηρίζεται ότι κάθε εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να (ανα)τροφοδοτεί το ενδιαφέρον των μαθητών, ώστε να διασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή τους, και να διαμορφώνει ένα μαθησιακό περιβάλλον που να συνδέει το νέο με τις υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας διαπιστώνετε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί διδάσκουν την ενότητα της ημέρας χωρίς να κάνουν καμία συσχέτιση με προηγούμενες ενότητες, με άλλα μαθήματα και, κυρίως, χωρίς καμία προσπάθεια να συσχετίζουν το διδασκόμενο μάθημα με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επιλέγουν τις δραστηριότητες και τα θέματα με τα οποία ασχολούνται με κριτήριο τις προτάσεις του Αναλυτικού Προγράμματος και προηγούμενες επιτυχημένες πρακτικές ανεξάρτητα από το συγκεκριμένο τμήμα στο οποίο διδάσκουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;

84ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι θεωρητικοί υποστηρικτές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της εργασίας των μαθητών σε ομάδες στο πλαίσιο προγραμματισμένων δράσεων, όπως είναι οι προτεινόμενες από τα νέα Προγράμματα Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», είναι ότι οι μαθητές αρχίζουν να αναπτύσσουν το αίσθημα του «ανήκειν» και να δημιουργούν μια *κοινότητα μάθησης*. Σε αυτή την *κοινότητα μάθησης* δεν διαμορφώνονται

μόνο κοινοί στόχοι, αλλά οι μαθητές αρχίζουν επίσης να διερευνούν, να αναγνωρίζουν, να βελτιώνουν και να εμπλουτίζουν τις μεθόδους, τις διαδικασίες και τους τρόπους σκέψης ο ένας του άλλου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας έχουν σοβαρές επιφυλάξεις για τις **ομαδικές** ερευνητικές εργασίες(projects) και προσανατολίζονται προς τις ατομικές. Προς τούτο επικαλούνται το γεγονός ότι συχνά δεν εργάζονται όλοι οι μαθητές το ίδιο στο πλαίσιο της ομάδας, αλλά παρ' όλα λαμβάνουν τον ίδιο βαθμό. Έτσι, δημιουργούνται αδικίες και καλλιεργούνται σε μερικούς μαθητές στάσεις και πρακτικές εκμετάλλευσης της εργασίας των άλλων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες μάθησης, όπου θα εργάζονται συλλογικά, χωρίς τα προαναφερόμενα προβλήματα;

85ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται σε μεγάλο βαθμό αφενός στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών και αφετέρου στην επιλογή, ιεράρχηση και γλωσσική διατύπωση των γνώσεων και την εφαρμογή πολιτισμικών πρακτικών, που αποκλείουν συγκεκριμένες ομάδες μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι αποκλειόμενες ομάδες είτε παραμένουν βουβές και παθητικές είτε διεκδικούν με παραβατικούς τρόπους την «παρουσία» τους στο σχολείο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου;;;

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά σχολεία της περιφέρειάς σας κάποιοι μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και/ή νιώθουν περιθωριοποιημένοι και παραμένουν σιωπηλοί ή είναι ανήσυχοι. Έτσι, παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες, που θα ενσωματώσουν όλους τους μαθητές στη διαδικασία;

86ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στην εκπαίδευση των ενηλίκων εφαρμόζονται διεθνώς εκπαιδευτικές μέθοδοι που ενθαρρύνουν την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ επιμορφωμένων, τη συνεργασία, τη διερευνητική μάθηση, την ενεργό συμμετοχή και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού. Οι πρακτικές εφαρμοζόμενες στην ενδο-σχολική επιμόρφωση αναπτύσσουν ένα συνεργατικό και (ανα)στοχαστικό κλίμα, που διευκολύνει

την αμοιβαία σχέση θεωρίας και πράξης και μετατρέπουν τους εκπαιδευτικούς από «καταναλωτές» της έρευνας σε ερευνητές της δικής τους εκπαιδευτικής πράξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Ως Σχολικός Σύμβουλος καλείστε να αντιμετωπίσετε πολλά και σημαντικά προβλήματα στην περιοχή ευθύνης σας: εποπτεία πολλών σχολείων, μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών, πολλές και διαφορετικές επιμορφωτικές ανάγκες και μεγάλη δυσκολία στην επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις με εισηγήσεις αποβαίνουν άκαρπες και οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν να διαμαρτύρονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να σχεδιάσετε και να οργανώσετε την επιμόρφωση στην περιοχή ευθύνης σας προκειμένου να ανταποκριθείτε όσο το δυνατόν περισσότερο στις αυξανόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών;

87ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και συμπεριφορά, (γ) τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από το σχολείο και (δ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, διότι το ψυχολογικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης, που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Σε μερικά σχολεία της περιφέρειάς σας κυριαρχεί μια υπερένταση τόσο στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών όσο και στις σχέσεις μεταξύ μαθητών, οι οποίοι έρχονται σε συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ τους. Οι εκπαιδευτικοί παρεμβαίνουν κατασταλτικά μόνο όταν υπάρχουν προβλήματα, αλλά τους απασχολεί έντονα το ζήτημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να διαμορφώσουν μέσα στη τάξη τους θετικό ψυχολογικό κλίμα;

88ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι οι μαθητές αναπτύσσονται γνωστικά, συναισθηματικά και κοινωνικά, όταν εστιάζουμε στη διαδικασία της μάθησης και όχι μόνο στο αποτέλεσμα, διαμορφώνοντας ένα ευέλικτο πλαίσιο που να επιτρέπει στον καθένα να χρησιμοποιεί τις δικές του μαθησιακές διαδρομές, τους δικούς του τρόπους και τις δικές του στρατηγικές για να κατακτήσει τη γνώση. Αντιμετωπίζοντας έτσι τους μαθητές ως ιδιαίτερες «βιογραφίες» και όχι ως αντίγραφα της ίδιας εικόνας δίνουμε χώρο σε καθένα να βρει το δικό του ρυθμό και τη δική του ξεχωριστή πορεία αξιοποιώντας τα βιώματα και τις εμπειρίες του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί παραπονούνται ότι ο ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός δεν τους επιτρέπει να ακολουθήσουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή να οργανώσουν απαιτητικές δραστηριότητες, που θα επιτρέψουν και στους ιδιαίτερα «ευφυείς» μαθητές να αξιοποιήσουν την ευφυΐα τους και να εξελιχθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες προτάσεις θα κάνατε στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, ώστε να αναζητήσουν πρακτικές που θα επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν και να εξελιχθούν;

89ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι, όταν οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται μεταξύ τους, προσφέρουν ο ένας στον άλλον συναισθηματική στήριξη και ενθάρρυνση και δίνουν από κοινού λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η συνεργασία κάνει τους εκπαιδευτικούς να νοιώθουν πιο ασφαλείς, προωθεί τη δημιουργικότητά τους, αλλά και διαμορφώνει πρότυπα για την προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Σε μερικά σχολεία της περιφέρειάς σας υπάρχει δυσκολία συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων των διαφορετικών τμημάτων της ίδιας τάξης και ακόμη περισσότερο των διαφορετικών ειδικοτήτων που διδάσκουν στην ίδια τάξη. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει μια κοινή γραμμή ούτε ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ούτε σε θέματα πειθαρχίας, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα οι μαθητές να μην μπορούν να μουν σε πρόγραμμα και να κάνουν διακρίσεις ανάμεσα σε «καλούς» και «κακούς» εκπαιδευτικούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν δημιουργική συνεργασία μεταξύ τους και να υιοθετήσουν κοινές γραμμές, ώστε να μην στέλνουν αντιφατικά μηνύματα στους μαθητές;

90ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σύσταση ανομοιογενών ομάδων παρέχει ευκαιρίες για διευκρινίσεις και ευνοεί συχνά τις διαλεκτικές αντιπαραθέσεις και τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στους μαθητές. Με αυτές τις διαδικασίες μάθησης και κοινωνικοποίησης βοηθούν «καλούς» και «αδύνατους» μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας, από αυτούς που εφαρμόζουν την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη μάθηση, δημιουργούν ομοιογενείς ομάδες, για να προτείνουν δραστηριότητες που κρίνουν ότι ανταποκρίνονται στο επίπεδό τους. Συχνά όμως διαπιστώνουν ότι οι ομάδες των «αδύνατων» μαθητών δεν προχωρούν ικανοποιητικά,

σε αντίθεση με τις ομάδες των «καλών» μαθητών που προοδεύουν. Επιμένουν, όμως, στην επιλογή των ομοιογενών ομάδων, διότι πιστεύουν ότι με αυτό τον τρόπο δεν «αδικούνται μένοντας πίσω» τα πιο «προχωρημένα» παιδιά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που παρουσιάζει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες;

91ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι μέρος του διδακτικού ρόλου του εκπαιδευτικού είναι να ενθαρρύνει τους μαθητές και να τους υποστηρίζει- σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης και επεξήγησης- να διερευνούν, να παρατηρούν, να κάνουν προβλέψεις, να αναζητούν τις αιτίες των πραγμάτων, να αναζητούν απαντήσεις και να τις ελέγχουν. Επιπλέον, είναι σημαντικό να επιδιώκουν να διατυπώνουν λειτουργικούς ορισμούς, στη φυσική καθημερινή τους γλώσσα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α τάξη Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση –Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί, υπό την πίεση του χρόνου και της ύλης, παραθέτουν τα δεδομένα του νέου μαθήματος, τα αναλύουν, τα εξηγούν, τα συσχετίζουν, διατυπώνουν τα συμπεράσματα και τα αποτιμούν αξιολογικά. Σε μερικές περιπτώσεις εξηγούν και ερμηνεύουν οι ίδιοι σχήματα ή τα λοιπά παραθέματα που υπάρχουν στο σχολικό εγχειρίδιο. Δηλαδή, κάνουν μια ολοκληρωμένη παρουσίαση και επεξεργασία του μαθήματος εντός των χρονικών ορίων της διδακτικής ώρας και, αν έχουν χρόνο, ζητούν από τους μαθητές να υποβάλουν ερωτήσεις και να διατυπώσουν με τη βοήθειά τους την ανακεφαλαίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε με ποιες προτάσεις προετοιμάζατε τον/την εκπαιδευτικό για εναλλακτικές πρακτικές, παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

92ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι πρωταρχικός στόχος του εκπαιδευτικού είναι να ενισχύσει την ενεργό συμμετοχή των παιδιών σε δραστηριότητες μάθησης και ανάπτυξης, συμβάλλοντας έτσι στη σταδιακή ανάπτυξη της αυτονομίας τους, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την μετέπειτα σχολική τους εξέλιξη. Είναι, λοιπόν, βασικό να διαμορφώνει ανοιχτές δραστηριότητες, λαμβάνοντας πάντα υπόψη του το πλαίσιο της τάξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν έχουν πολλά ερεθίσματα δεν έχουν οικοδομήσει αρκετές γνώσεις και νοητικές δεξιότητες, και,

κυρίως, ότι δεν έχουν αναπτύξει τον προφορικό λόγο. Επομένως, με όλες αυτές τις ελλείψεις στους παραπάνω τομείς τα παιδιά αυτά δεν έχουν δυνατότητες να επιχειρηματολογούν και να συνδιαλέγονται μεταξύ τους. Με αυτή τη συλλογιστική, επικεντρώνονται στη διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα σε ένα κλειστού τύπου διδακτικό πλαίσιο.

Γ. Ερωτήματα

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται αυτές οι θεωρητικές παραδοχές με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε με ποιες προτάσεις προετοιμάζατε τον/την εκπαιδευτικό για εναλλακτικές πρακτικές, παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

93ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η σχέση σχολείου-οικογένειας είναι ένας πολύ βασικός παράγοντας που επηρεάζει συνολικά τη σχέση των παιδιών με το σχολείο και την αποτελεσματικότητα των σχολικών προγραμμάτων. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση αυτής της σχέσης είναι καθοριστικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στην αρχή όσο και κατά τη διάρκεια της χρονιάς, καλούν τους γονείς για να τους ενημερώσουν για τους στόχους τους αρχικά και στη συνέχεια για να συζητήσουν για την πρόοδο των παιδιών τους. Οι γονείς που έρχονται είναι ελάχιστοι, κυρίως οι πιο μορφωμένοι και αυτοί των οποίων τα παιδιά τους/ δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα ούτε σε γνωστικό επίπεδο ούτε σε επίπεδο συμπεριφοράς. Οι εκπαιδευτικοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για αδιάφορους γονείς και «παραιτούνται» από την προσπάθεια να τους φέρουν κοντά στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι παραπάνω παραδοχές με τη συγκεκριμένη κατάσταση;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να καταστήσουν τη σχέση τους με τους γονείς λειτουργικότερη;

94ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η παιδαγωγική αρχή της συνεκπαίδευσης όλων σχεδόν των μαθητών στο κοινό σχολείο έχει οδηγήσει στη δημιουργία ανομοιογενών τάξεων. Η μαθητική ανομοιογένεια επιβάλλει την εφαρμογή προσεγγίσεων διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι οποίες προσαρμόζουν στις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών παραμέτρους της διδασκαλίας, όπως είναι οι μαθησιακές διαδικασίες και ο βαθμός καθοδήγησης των μαθητών. Αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές μιας πολυπολιτισμικής τάξης βρίσκουν το χώρο και το χρόνο να αξιοποιήσουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές και να εκφραστούν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας προβληματίζονται έντονα αν μπορούν να «κάνουν τόσες εξατομικευμένες διδασκαλίες όσοι και οι μαθητές». Ως Σύμβουλος τους εξηγήετε ότι δεν πρόκειται για πλήθος ανεξάρτητων και παράλληλων διδασκαλιών, αλλά για μία κεντρική διδασκαλία που (α) περιλαμβάνει τα απολύτως αναγκαία στοιχεία τα οποία πρέπει να μάθουν όλοι, (β) παρέχει διδακτική στήριξη σε όσους έχουν ανάγκη για την κατάκτηση των κοινών και αναγκαίων αυτών στοιχείων και (β) παρέχει δυνατότητες σε όσους μπορούν να κάνουν τα κοινά στοιχεία πολυπλοκότερα ή/και να προσθέσουν νέα, επιπλέον, στοιχεία. Οι εκπαιδευτικοί ανακουφίζονται από τις εξηγήσεις σας και ζητούν να τους δώσετε ένα συγκεκριμένο

παράδειγμα στην παραγωγή του γραπτού λόγου, όπου οι μαθητές καλούνται να συνθέσουν ένα αφηγηματικό κείμενο, τις δομές του οποίου έχουν ήδη αναλύσει σε σχετικά κείμενα της Γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο συσχετίζονται οι ερευνητικές παραδοχές με τα διαλαμβανόμενα στο σενάριο;
2. Με ποιο συγκεκριμένο τρόπο θα τους δείχνατε ποια μορφή θα έπαιρνε η διαφοροποιημένη διδασκαλία για την παραγωγή αφηγηματικού κειμένου;

95ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ειδικοί της Ψυχολογίας της Μάθησης, των Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής κάνουν διάκριση μεταξύ «Αναπαραγωγικής Μάθησης» και «Παραγωγικής Μάθησης» και επισημαίνουν ότι τα δύο αυτά είδη μάθησης προκύπτουν μέσα από την ενεργοποίηση διαφορετικών γνωστικών δεξιοτήτων και επιτελούν διαφορετικούς διδακτικούς στόχους. Συγκεκριμένα, η Αναπαραγωγική Μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση μνημονικών και γνωστικών δεξιοτήτων και αποβλέπει στην κατανόηση, συγκράτηση και εύκολη ανάκληση και αλγοριθμική εφαρμογή των δεδομένων και στην αυτοματοποίηση δεξιοτήτων, ενώ η Παραγωγική Μάθηση προκύπτει από την ενεργοποίηση ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και λογικών συλλογισμών και αποβλέπει στη βαθιά κατανόηση και επεξεργασία των δεδομένων, που επιτρέπουν στο άτομο να γενικεύει τη νέα γνώση και να την αξιοποιεί για την εξήγηση και ερμηνεία άγνωστων φαινομένων, την επίλυση νέων προβλημάτων και λήψη αποφάσεων σε πολύπλοκα ζητήματα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ενώ και τα δύο είδη μάθησης έχουν θέση στην εκπαίδευση, ως Σύμβουλος παρατηρείτε ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί κατανέμουν άνισα τις μαθησιακές δραστηριότητες και ευνοούν την Αναπαραγωγική Μάθηση σε βάρος, βέβαια, της Παραγωγικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε την εκπαιδευτικό και με ποιες προτάσεις να τον βοηθήσετε να ενισχύσει στην τάξη του την παραγωγική μάθηση;

96ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι ένας αποτελεσματικός τρόπος να διευκολύνει ο εκπαιδευτικός τον μαθητή στη διαδικασία της μάθησης είναι να τον βοηθήσει να συσχετίσει τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες του με τη νέα γνώση.

Β. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας διαμαρτύρονται ότι αρκετοί μαθητές συναντούν δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος και παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφοράς. Σε επίσκεψη στις τάξεις τους διαπιστώνετε ότι, παρά την καλή προετοιμασία τους, το μάθημα έχει έντονα τα στοιχεία της παραδοσιακής διδασκαλίας, όπως είναι ο υψηλός βαθμός αφαίρεσης των γνώσεων και η απουσία συσχέτισής τους με άλλες καταστάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τη περίπτωση του σεναρίου;
2. Τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς της τάξης να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να δημιουργήσουν ένα νοηματοδοτούμενο μαθησιακό περιβάλλον για τους μαθητές με αυτού του είδους δυσκολίες και προβλήματα;

97ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι η Σχολική Μάθηση δεν επηρεάζεται μόνο από νοητικούς παράγοντες, αλλά και από συναισθηματικούς. Γι' αυτό ένα παιδί με σχολική φοβία βρίσκεται σε ομάδα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση προβλημάτων μάθησης και προσαρμογής και ομαλής ένταξη στην ομάδα των ομηλίκων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Α' τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας έχει διαπιστώσει ότι μία μαθήτρια της Α' τάξης Γυμνασίου κάνει πολλές απουσίες ήδη από τους πρώτους μήνες, δυσκολεύεται στην κατανόηση του μαθήματος και αποφεύγει συστηματικά να εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στο μάθημα, αλλά και να επικοινωνήσει τόσο με τους εκπαιδευτικούς όσο και με τους συμμαθητές της. Η περίπτωση έχει προκαλέσει την προσοχή του εκπαιδευτικών, διότι η νοητική εικόνα που παρουσιάζει δεν συμφωνεί με την όλη συμπεριφορά της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να βοηθήσει τη μαθήτρια να ξεπεράσει τα ψυχολογικά προβλήματα ένταξης στη σχολική τάξη και συμμετοχής στη ζωή της;

98ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι τα παιδιά που δεν κατάφεραν να ενταχθούν ομαλά σε ομάδα συνομηλίκων κατά τη διάρκεια της σχολικής ηλικίας θα εισέλθουν στην εφηβική και ενήλικη ζωή με συναισθηματικό και κοινωνικό έλλειμμα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γυμνάσιο.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας μαθητής, που δεν έχει καμία αμοιβαία φίλια, εκδηλώνει επιθετική συμπεριφορά, δεν παραχωρεί χώρο και χρόνο στους συμμαθητές του, θέλει πάντα να κερδίζει, διαφορετικά αντιδρά αντικοινωνικά. Ο μαθητής αδιαφορεί για το μάθημα, δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία με τους περισσότερους εκπαιδευτικούς και συνομηλικούς τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος όσο και κατά τη διάρκεια των ελεύθερων δραστηριοτήτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν αυτή τη διαπίστωση σε αποτελεσματική διαχείριση του συγκεκριμένου προβλήματος;

99ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη Στοχαστική Σχολή της επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό λοιπόν ρόλο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου διαδραματίζει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός: διερευνώντας αφενός το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αξιοποιώντας αφετέρου ποικίλες θεωρίες, σχεδιάζει λύσεις και διερευνά την αποτελεσματικότητά τους στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε αρκετά σχολεία μερικοί εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί να αναλάβουν πρωτοβουλίες καινοτομιών, αλλαγών και βελτίωσης εκπαιδευτικών καταστάσεων με το σκεπτικό ότι δεν τους επιτρέπεται από το θεσμικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, όταν προτείνονται αλλαγές από το Υπουργείο αισθάνονται ότι τους αγνοούν και, συχνά, θεωρούν τις όποιες εισηγήσεις ανεδαφικές και ανεφάρμοστες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις, και με ποιο τρόπο θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτεινάτε;

100ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές προσεγγίσεις κινητοποιούν τα μαθητικά ενδιαφέροντα και οι διαθεματικές συσχετίσεις καθιστούν ολιστική/σφαιρική (και όχι κατακερματισμένη) την προσέγγιση της γνώσης, καθότι εμπλέκουν και συνδέουν διαφορετικές γνωστικές περιοχές (Γλώσσα, Μαθηματικά, Φυσική, Ιστορία, Θρησκευτικά...). Πρόκειται για προσεγγίσεις που αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών, διευκολύνουν τις διερευνητικές δραστηριότητες και, με τον τρόπο αυτό, δίνουν νόημα στη δράση τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς έχουν επιφυλάξεις για τα διερευνητικά και διαθεματικά στοιχεία των Προγραμμάτων Σπουδών και για τις προτεινόμενες από τα νέα Προγράμματα Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», που κινούνται στη λογική των ομαδικών διερευνήσεων. Γενικά, είναι επιφυλακτικοί για την αποτελεσματικότητα εναλλακτικών προσεγγίσεων που αποκλίνουν από τις παραδοσιακές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές στάσεις και πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

101ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά ευρήματα αναδεικνύουν ότι η ποιότητα στην εκπαίδευση εξαρτάται, πέρα από την αρχική εκπαίδευση, από τη συνεχή και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης πρέπει να διαφοροποιείται για να ανταποκρίνεται στις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, οι οποίες αλλάζουν με τα έτη υπηρεσίας. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, αφορούν, μεταξύ άλλων, σε διαδικασίες ανάπτυξης πολυποίκιλων και σύνθετων ικανοτήτων δημιουργίας και διαχείρισης εκπαιδευτικών καταστάσεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Προγραμματίζετε επιμορφωτική συνάντηση διάρκειας μιας ημέρας και αναρωτιέστε τι θα πρέπει να περιλαμβάνει το πρόγραμμα της συνάντησης και κυρίως με ποιο τρόπο οι ώρες αυτές θα ικανοποιήσουν εκπαιδευτικούς με διαφορετικά χρόνια υπηρεσίας, και θα τους δώσουν πραγματικά εφόδια για την εργασία τους στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την υπόθεση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια κριτήρια, με ποιο περιεχόμενο και με ποιες επιμορφωτικές δράσεις θα οργανώνατε αυτή την επιμορφωτική συνάντηση;

102ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα τονίζουν ότι η ενημέρωση με ταχύρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα για τις εκάστοτε εκπαιδευτικές καινοτομίες δεν είναι αρκετή για να επιφέρει την αναμενόμενη αλλαγή στη σχολική εργασία και, κατά συνέπεια στη μάθηση των παιδιών. Οι διεργασίες αλλαγής και βελτίωσης της εκπαίδευσης προϋποθέτουν την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού στο αντικείμενο της ειδικότητάς του, αλλά δεν απορρέουν αυτόματα από αυτή. Είναι αποτέλεσμα ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στις επιμορφωτικές συναντήσεις που διενεργούνται από φορείς (Π.Ι., ΟΕΠΕΚ) και τον σύμβουλο, αλλά εκφράζουν έντονο προβληματισμό για την ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις προτεινόμενες αλλαγές. Εκφράζουν την αδυναμία τους στον Σχολικό Σύμβουλο και τη διάθεσή τους να συνεχίσουν να διδάσκουν με τις δοκιμασμένες, κατά τη γνώμη τους, και πιο παραδοσιακές μεθόδους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα ερευνητικά ευρήματα με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε ως Σύμβουλος να κάνουν και πώς, ώστε να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί το πρόβλημά τους;

103ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικές και ερευνητικές απόψεις υποστηρίζουν ότι ο στοχαστικο-κριτικός εκπαιδευτικός κατά την ώρα της διδασκαλίας, μεταξύ άλλων,(α) ακροάται «εμπαθητικά» τους μαθητές του για να κατανοήσει τι ακριβώς λένε και πώς το στηρίζουν,(β) αναδεικνύει τη μεταγνωστική διάσταση της μάθησης,(γ) ενθαρρύνει την ενεργό δράση και τη διαφοροποίηση των μαθητών και (δ) μετατρέπει την τάξη του σε «κοινότητα διερεύνησης».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας καθηγητής εργάζεται σε ένα Πειραματικό Γυμνάσιο αστικού κέντρου. Στοχεύοντας στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, σύμφωνα με τα λεγόμενά του στον Σύμβουλο της ειδικότητας, προβληματίζεται γιατί, όταν χρησιμοποιεί εικόνες με έργα τέχνης στο μάθημα, ακόμη και σε ομάδες, οι μαθητές, από τη μια, δεν ενθουσιάζονται και, από την άλλη, δεν διαφαίνεται να πετυχαίνουν την παραγωγή σκέψης, κρίσης κ.ά. Τις εικόνες με τα έργα τέχνης (με όλα τα στοιχεία: ζωγράφος, τίτλος, χρονολογία, ρεύμα κ.ά) τις προσφέρει ο ίδιος στις ομάδες και παραπέμπει σε αυτές κατά την παρουσίαση της νέας ύλης. Π.χ. «όπως βλέπετε στον πίνακα...».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την πρακτική του εκπαιδευτικού που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να κατανοήσει τη χρήση της εικόνας με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και ποιες τεχνικές χρήσης της εικόνας θα του προτείνατε;

104ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, ο κύριος σκοπός της αξιολόγησης των μαθητών είναι να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να διαμορφώσει ολοκληρωμένη αντίληψη των γνώσεων των μαθητών, ώστε να μπορεί να πάρει παιδαγωγικές αποφάσεις, βασισμένες σε πραγματικά δεδομένα. Είναι σημαντικός ο ρόλος της στην ανατροφοδότηση μαθητών και εκπαιδευτικού με πληροφορίες σχετικές με τις συνθήκες που επικρατούν στη διδασκαλία και στη διαδικασία μάθησης και με τις δυσκολίες και αδυναμίες των μαθητών. Η αξιολόγηση αναμένεται να έχει περισσότερο ποιοτικό παρά ποσοτικό χαρακτήρα.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Γ' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρακολουθείτε ένα μάθημα σε Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας κατά το οποίο ο εκπαιδευτικός στο τέλος της ώρας δίνει ένα 15-λεπτο τεστ στους μαθητές, λέγοντάς σας ότι το χρησιμοποιεί προκειμένου να αξιολογήσει την κατανόηση του συγκεκριμένου μαθήματος, καθώς και για την τελική αξιολόγηση του τριμήνου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς συνδέετε τα όσα περιγράφονται στο παραπάνω σενάριο με την αρχική θεωρητική τοποθέτηση;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή και ποιες οι προτάσεις σας προς τον συνάδελφο, του οποίου τη διδασκαλία παρακολουθήσατε;

105ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών των ανομοιογενών τάξεων των σχολείων μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν διαφορετικά προφίλ μάθησης. Στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, τα ενδιαφέροντα και οι μαθησιακές ανάγκες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, για να προσαρμόσουν την εκπαίδευση στο παιδί και όχι το παιδί στην εκπαίδευση.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας ζητά από τους μαθητές του να επεξεργαστούν συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό για το μάθημα της ημέρας, χρησιμοποιώντας κυρίως εικόνες και διαφορετικής έκτασης και δυσκολίας κείμενα. Ζητούμενο είναι οι μαθητές, που έχουν ήδη μελετήσει το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου, να σημειώσουν παρατηρήσεις με βάση το πρόσθετο υλικό. Παρακολουθώντας την εξέλιξη της δραστηριότητας, ο εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι κάποιοι μαθητές δυσκολεύονται αρκετά τόσο στην αξιοποίηση των εικόνων όσο και των κειμένων, ενώ ταυτοχρόνως άλλοι ολοκληρώνουν πολύ εύκολα τη δραστηριότητα χωρίς ιδιαίτερη ανάγκη βοήθειας ή εξάσκησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλεύατε και τι θα προτείνατε στον/την εκπαιδευτικό να κάνει και πώς προκειμένου να καταστήσει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες τις πρακτικές του;

106ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των ανομοιογενών τάξεων στα σχολεία μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν διαφορετικά προφίλ μάθησης. Στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, τα ενδιαφέροντα και οι μαθησιακές ανάγκες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, για να προσαρμόσουν την εκπαίδευση στο παιδί και όχι το παιδί στην εκπαίδευση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου.

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός ενός τμήματος Γ΄ Γυμνασίου επιθυμεί να οργανώσει ένα σχέδιο εργασίας (project) (διάρκειας 2-3 μαθημάτων), το οποίο θα επικεντρωθεί σε συγκεκριμένη ενότητα. Κατηγοριοποιεί τους μαθητές της τάξης του χωρίζοντάς τους σε τρεις μεγάλες ομάδες (με βάση την εκτίμησή του για το στυλ μάθησής τους): όσους διαθέτουν περισσότερο ακαδημαϊκό στυλ και προτιμούν τη χρήση γραπτού και προφορικού κειμένου, εκείνους που έχουν πιο καλλιτεχνική φύση και προτιμούν τη χρήση των τεχνών, και τέλος εκείνους που προτιμούν να εκφράζονται μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας. Ζητά τη βοήθειά σας για τη δημιουργία διαφοροποιημένων στρατηγικών καθώς και διαφοροποιημένων τελικών προϊόντων (από τις ομάδες των μαθητών), τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στην αξιολόγησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το παιδαγωγικό σενάριο που περιγράφεται;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες του όπως αυτές περιγράφονται στο σενάριο;

107ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες στο χώρο των διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων της διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν

επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής σε ένα τμήμα της Γ΄ Γυμνασίου διδάσκει με βάση το σχολικό βιβλίο, αναπαράγοντας το κείμενο της ενότητας: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας, (β) ερωτά για απορίες και (γ) ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω καθηγητής παραπονείται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να κινητοποιήσει το μαθητικό ενδιαφέρον για το μάθημα του;

108ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις θεωρίες για τα κίνητρα και για τη μάθηση υποστηρίζεται ότι ο μαθητής δίνει μεγαλύτερη σημασία στο αίσθημα προσωπικής ικανοποίησης και στην αυτο-εκτίμηση παρά στην υλική επιβράβευση. Οι μαθητές κινητοποιούνται, όταν οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν, ενθαρρύνουν το αίσθημα της αυτονομίας και όταν αισθάνονται ότι τους σέβονται και τους εμπιστεύονται. Αν οι εκπαιδευτικοί απευθυνθούν στις αξίες και στην συναισθηματική ανταπόκριση των μαθητών, τότε είναι πιθανότερο να ενισχύσουν τα μαθητικά κίνητρα και, έτσι, να επιτύχουν υψηλά επίπεδα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κάποιοι εκπαιδευτικοί παραπονιούνται ότι οι μαθητές τους δεν δείχνουν ενδιαφέρον συμμετοχής στο μάθημά τους και πολύ περισσότερο για τις δυσκολίες που συναντούν να τους εμπλέξουν σε δραστηριότητες με διάρκεια, όπως είναι τα σχέδια εργασίας. Διαπιστώνουν ότι ακόμη και η υπόσχεση απτής ανταμοιβής (π.χ. μεγαλύτερος βαθμός στο τρίμηνο) δεν έχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που περιγράφεται στο σενάριο;

109ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα αποτελούν δεξιότητες απαραίτητες στην προετοιμασία των μαθητών για το νέο πολιτισμικό περιβάλλον. Θεωρείται αναγκαία η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη και την καθοδηγούμενη κατάκτηση της γνώσης, στη διερεύνηση και στην επέκτασή της. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού μετασχηματίζεται από τον πλήρη έλεγχο της τάξης και τη χρήση της παρεμβατικής καθοδήγησης, σε ένα ρόλο όπου με τη χρήση της φθίνουσας καθοδήγησης δίνει όλο

και περισσότερη ελευθερία και έλεγχο στους μαθητές. Ως μέσο για την επίτευξη αυτών των στόχων προτείνονται οι συνεργατικές προσεγγίσεις διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Γυμνάσια της περιφέρειάς σας μερικοί εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν πιλοτικά από το τρέχον σχολικό έτος τις προβλεπόμενες από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών «Βιωματικές Δράσεις», στο πλαίσιο των οποίων οι μαθητές συνεργάζονται σε μικρές ομάδες για να διερευνήσουν ποικίλα θέματα. Από τα πρώτα βήματα εφαρμογής, όμως, οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν δυσκολίες των μαθητών στη διερευνητική επεξεργασία των δεδομένων του θέματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

110ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα Μοντέλα Διδασκαλίας και Μάθησης, τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης. Στις προσεγγίσεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, από την επιλογή του θέματος μέχρι τη διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση, και υποστηρίζεται ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενισχύουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας παρατηρείτε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί προς τις συνεργατικές διδακτικές προσεγγίσεις. Υποστηρίζουν ότι στα σχολεία τους παρατηρείται ανομοιομορφία του μαθητικού πληθυσμού και η χρήση τέτοιων προσεγγίσεων δημιουργεί προβλήματα, διαταράσσει την τάξη και εντείνει φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Ακόμη και οι εκπαιδευτικοί που «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική σημασία τους, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε, με αιτιολόγηση την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος, δεν επιχειρούν συχνά τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προβληματίζατε και με ποιες προτάσεις θα προετοιμάζατε τους εκπαιδευτικούς για εναλλακτικές πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες ;

111ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών

προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης. Κατά τη διαδικασία εργασίας σε ομάδες οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν, να εξηγήσουν, να συγκρίνουν, να τεκμηριώσουν τις απόψεις τους, να αξιοποιήσουν τις ικανότητες και δεξιότητες που έχουν αποκτήσει.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας κατά διαστήματα χωρίζει το μάθημα της επόμενης εβδομάδας σε τρία-τέσσερα μέρη και αναθέτει σε ισάριθμους μαθητές να μάθουν στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου το «κομμάτι» του μαθήματος που τους αναλογεί, για να το διδάξουν ως ομάδα στο επόμενο μάθημα, παρουσιάζοντας διαδοχικά ο καθένας το «κομμάτι» του. Στη συζήτησή σας ο εκπαιδευτικός αναφέρει ότι κάνει χρήση συνεργατικής διδασκαλίας και φέρνει ως παράδειγμα την «ομάδα διδασκαλίας», όπως αποκαλεί το παραπάνω σχήμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό για την αναζήτηση πρακτικών που θα είναι παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

112ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν δείξει ότι η διαχείριση της τάξης αποτελεί ένα σημαντικό λόγο ανησυχίας και άγχους των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα των νεοδιοριζόμενων. Οι συνομιλίες των μαθητών κατά την ώρα του μαθήματος, οι διαπληκτισμοί και η χρήση ανάρμοστων εκφράσεων και χειρονομιών μέσα στην τάξη, αλλά και η αρνητική και παθητική συμπεριφορά των μαθητών, μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές δυσκολίες στην ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατέχουν στρατηγικές οργάνωσης της τάξης, καθώς και πρόληψης και αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της περιφέρειάς σας 3 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τις πράξεις τους την αξία του σχολείου, παρασύροντας συχνά και άλλους μαθητές του τμήματος. Η χρήση ποινών (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), τις οποίες επιστρατεύει ο εκπαιδευτικός για την αντιμετώπιση του προβλήματος, αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας/ η παρέμβασή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον εκπαιδευτικό που αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο πρόβλημα, για να αναπτύξει πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

113ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το «Νέο Σχολείο», προβάλλοντας την παιδοκεντρική αρχή που κυριαρχεί στις προτάσεις των σύγχρονων παιδαγωγών πολλές δεκαετίες τώρα, θέτει τον μαθητή στον κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, πιστεύοντας ότι μπορεί στο κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο να λειτουργήσει ως «μικρός

διανοούμενος», αξιοποιώντας τις εναλλακτικές δυνατότητες της γλώσσας, της μουσικής, του πολιτισμού, της λογοτεχνίας, των διαθεματικών προσεγγίσεων και των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης. Έτσι, θα γίνει σταδιακά αυτόνομος στη σκέψη και στη μάθηση και έτοιμος για τη δια βίου μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας έχουν επιφυλάξεις για τις δυνατότητες των μαθητών να λειτουργήσουν όπως τους οραματίζεται το “Νέο Σχολείο”. Άλλοι πάλι δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο μάθημά τους, ιδιαίτερα την αξιοποίηση της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων δια βίου μάθησης. Αποφασίζουν να σας προσκαλέσουν για να τους βοηθήσετε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και δια βίου μάθησης στο μάθημά σας;
3. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους επιφυλακτικούς εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας, για να αναπτύξουν πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;
2. ;

114ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το πλαίσιο του «Νέου Σχολείου», στόχος της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες κατανόησης του κόσμου που τους περιβάλλει και των αναπαραστάσεων αυτού του κόσμου, ικανότητες διερεύνησης και ανάλυσης των δεδομένων αναφορικά με αυτό τον κόσμο, ικανότητες ανάπτυξης θεωρητικής σκέψης, ικανότητες αξιολόγησης, ικανότητες δημιουργίας, επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και ικανότητες αξιοποίησης και εφαρμογής όσων μαθαίνουν προς επίλυση νέων προβλημάτων. Η κριτική σκέψη και οι ικανότητες που αυτή η θεωρία περιλαμβάνει αποτελούν, επομένως, προτεραιότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο καθημερινό μάθημα τους, ιδιαίτερα την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των ικανοτήτων που αναφέρονται παραπάνω. Αποφασίζετε να ασχοληθείτε στην περιφέρειά σας με τα θέματα αυτά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των επιδιωκόμενων ικανοτήτων στο μάθημα σας;
4. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας, για να αναπτύξουν πρακτικές παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες;

115ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της διδακτικής οι διαθεματικές προσεγγίσεις διδασκαλίας έχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, βοηθούν στη διατήρηση της μάθησης, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν ισχυρότερα κίνητρα στους μαθητές. Οι διαθεματικές προσεγγίσεις αφορούν ποικιλία

εφαρμογών και χρησιμοποιούν διαφορετικά μέσα και διδακτικές στρατηγικές με ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας, στη λογική της διαθεματικότητας, συχνά στο τέλος του μαθήματος χρησιμοποιεί καλλιτεχνικές δημιουργίες που έχουν κάποια σχέση με το μάθημα της ημέρας. Συνήθως παρέχει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός πληροφορίες για τα χρησιμοποιούμενα έργα ή παραπέμπει τους μαθητές στο διαδίκτυο για ανεύρεση σχετικών πληροφοριών

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στον/στην συγκεκριμένη εκπαιδευτικό που ζητά την άποψή σας για τον τρόπο αξιοποίησης των καλλιτεχνικών έργων;

116ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, υπάρχει η αναγκαιότητα της υιοθέτησης της «αυθεντικής αξιολόγησης» ή «εναλλακτικής αξιολόγησης», η οποία εστιάζει όχι μόνο στο περιεχόμενο, αλλά και στη διαδικασία της μάθησης. Η αξιολογική αποτίμηση των μαθητών και στους δύο αυτούς τομείς γίνεται μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων και ανάθεσης δραστηριοτήτων. Έτσι, η αξιολόγηση γίνεται συνεχής και ευέλικτη, αποτελεί οργανικό και λειτουργικό μέρος της διδακτικής πράξης, αντικατοπτρίζοντας με τον τρόπο αυτό την ατομική πρόοδο των μαθητών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία. Τέλος, στη λογική της παιδαγωγικής λειτουργίας της αξιολόγησης, προτείνεται και η αυτο-αξιολόγηση των μαθητών, ιδίως όταν συνορεύεται με τη χρήση διαβαθμισμένων κριτηρίων αξιολόγησης (rubrics).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας καταθέτουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών, που είναι από μόνη της δύσκολη υπόθεση και γίνεται ακόμη δυσκολότερη με το πλήθος των μαθητών και των διαφορετικών τμημάτων. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες είναι αδύνατο ο καθηγητής να θυμάται όλους τους μαθητές του και να έχει σχηματίσει αντικειμενική εικόνα για τις προσπάθειες και την πρόδοό του, με αποτέλεσμα η βαθμολογία τους να στηρίζεται κυρίως στα διαγωνίσματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και ποιες οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν αυτές τις δυσκολίες;

117ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολυ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η πολιτισμική διαφορετικότητα θεωρείται από αρκετούς ως ένα χαρακτηριστικό των σύγχρονων κοινωνιών, το οποίο έχει ωθήσει τη σύγχρονη εκπαίδευση σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο αστικού κέντρου, στο τμήμα που παρακολουθείτε, παρατηρείτε ότι η πλειοψηφία των μαθητών δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Ο/Η εκπαιδευτικός επιβεβαιώνει την εικόνα αυτή και προσθέτει ότι σε πολύ μεγάλο ποσοστό οι μαθητές αυτοί έχουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα και δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν και, κυρίως, να κατανοήσουν τα σχολικά κείμενα. Στον τομέα αυτό ζητά τη βοήθειά σας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στον/στην συγκεκριμένο/η εκπαιδευτικό για να αναπτύξει παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

118ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με ευρύτερης αποδοχής παιδαγωγικές αρχές, που τονίζει και το Νέο Σχολείο, η εκπαίδευση των παιδιών είναι συμμετοχική υπόθεση. Επομένως, η συστηματοποίηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ του σχολείου, της οικογένειας των μαθητών, αλλά και τις ευρύτερης κοινότητας συμβάλλει θετικά στη δευτερογενή κοινωνικοποίησή τους και στην ομαλή εξέλιξη της μαθησιακής τους πορείας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γυμνάσιο στο κέντρο εργατικής συνοικίας με υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών.
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μερικά τμήματα διαπιστώνετε έλλειψη ενδιαφέροντος από την πλευρά των μαθητών, δυσκολίες στην κατανόηση του μαθήματος και έντονα προβλήματα στην τήρηση των κανόνων που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή. Η επικοινωνία σχολείου με τις οικογένειες είναι περιορισμένη, με εξαίρεση μια μικρή ομάδα γονέων που δραστηριοποιήθηκαν προσφάτως, για να διαμαρτυρηθούν στην διευθυντή και να απαιτήσουν την απομάκρυνση από το σχολείο ορισμένων μαθητών, αλλοδαπών στην πλειονότητά τους, που παρουσιάζουν έντονα προβλήματα συμπεριφοράς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η παραπάνω αρχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν την παιδαγωγική αρχή σε αποτελεσματική εκπαιδευτική παρέμβαση;

119ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο όρος «διαφοροποιημένη διδασκαλία» αναφέρεται σε μια συστηματική προσέγγιση στο σχεδιασμό του συνόλου της διδασκαλίας για μαθητές με διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες. Για τον κατάλληλο σχεδιασμό της διδασκαλίας, δίνεται έμφαση στις τρεις διαστάσεις της διδασκαλίας: το περιεχόμενο, τις διαδικασίες επεξεργασίας του περιεχομένου και το τελικό προϊόν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με αρκετά μαθησιακά κενά και χαμηλό ενδιαφέρον για το σχολείο δεν μπορεί να παρακολουθήσει το σχολικό πρόγραμμα λόγω της αυξημένης απροσεξίας που παρουσιάζει. Αδυνατεί να ολοκληρώσει τη μελέτη του στο σπίτι, δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί στο μάθημα, ενώ δεν είναι σε θέση να αναγνωρίσει τις δυσκολίες του, ώστε να τις αντιμετωπίσει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

120ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές δομούν προσωπικά τη μάθησή τους και προσπαθούν να βρουν νόημα σε ό,τι διδάσκονται. Για να δομήσουν το νόημα κάθε φορά, βοηθούνται από τις προηγούμενες εμπειρίες τους, τις πεποιθήσεις τους, τα ενδιαφέροντά τους και προσεγγίζουν τη μάθηση με διαφορετικούς τρόπους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας μαθητής με δυσκολίες μάθησης, ενώ μπορεί να «διαβάσει», δεν μπορεί να κατανοήσει τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων και συγκεκριμένα δεν μπορεί να εξάγει συμπεράσματα από αυτό. Η συμπερασματική του κατανόηση είναι μηδενική, καθώς ο μαθητής δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις που απαιτούν το συνδυασμό της προηγούμενης γνώσης του και των πληροφοριών του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

121ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία στηρίζεται στους παράγοντες που αφορούν το γνωστικό προφίλ του μαθητή (δημιουργικότητα, συνθετική ή αναλυτική σκέψη, συνεργατικότητα ή ανταγωνιστικότητα, συγκεκριμένη ή αφηρημένη σκέψη, στοχαστικότητα ή έντονη δράση). Για το λόγο αυτό το διδακτικό υλικό θα πρέπει να διαφοροποιείται/προσαρμόζεται ανάλογα με το γνωστικό προφίλ των μαθητών της τάξης.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι για να ασκήσουν διαφοροποιημένη διδασκαλία πρέπει να βρουν διαφορετικό υλικό από εκείνο του Αναλυτικού Προγράμματος ή να σχεδιάσουν δικό τους. Καθώς όμως λίγοι έχουν τις γνώσεις, το χρόνο και την εμπειρία για την παραγωγή διαφοροποιημένου υλικού, οι υπόλοιποι διδάσκουν με τον παραδοσιακό τρόπο και δεν κάνουν καμία διαφοροποίηση στο περιεχόμενο της διδασκαλίας τους. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μαθαίνουν μόνο οι «μέτριοι» και οι «άριστοι» μαθητές, ενώ οι αδύναμοι και οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποκτούν όλο και μεγαλύτερα μαθησιακά κενά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς του σεναρίου να κάνουν και πώς, ώστε να μετατρέψουν την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

122ο Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Μέσω της διαφοροποιημένης διδασκαλίας όλοι οι μαθητές διδάσκονται το ίδιο αντικείμενο. Δεν διαφοροποιούνται τα θέματα που εξετάζονται, αλλά το επίπεδο των θεμάτων και ο τρόπος προσέγγισής τους. Με άλλα λόγια, ο εκπαιδευτικός διδάσκει την ίδια έννοια/αντικείμενο, αλλά διαφοροποιεί το επίπεδο αφάιρησης, τη δυσκολία της κριτικής σκέψης που απαιτείται και το βαθμό καθοδήγησης. Με αυτό τον τρόπο, όλοι οι μαθητές καλούνται να σκεφθούν κριτικά, αλλά σε διαφορετικό επίπεδο. Διαφοροποιώντας τις ερωτήσεις ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλέσει ορισμένους μαθητές να βρουν αιτιακές σχέσεις, άλλους να κάνουν βασικές υποθέσεις και άλλους να βρουν τα κεντρικά σημεία της ενότητας. Όλοι οι μαθητές εργάζονται στο ίδιο αντικείμενο με διαφορετικούς όμως τρόπους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί συχνά κάνουν απλές ερωτήσεις στους «αδύναμους» μαθητές του τύπου *ποιος, πού, τι, πότε*. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, δεν διαφοροποιείται η διδασκαλία, απλώς περιορίζονται και η μάθηση και η σκέψη σε ένα χαμηλότερο επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

123ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η διαφοροποίηση στην αξιολόγηση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες είναι σημαντική, διότι έχει την προσωπική σφραγίδα του κάθε μαθητή και μεταφέρει όλες τις πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο του μαθητή. Σε μια τάξη διαφοροποιημένης διδασκαλίας, οι τρόποι αξιολόγησης της προόδου και της επίδοσης του μαθητή δεν περιορίζονται στην προφορική διήγηση, τις απαντήσεις σε ερωτήσεις και την παραγωγή γραπτού λόγου, αλλά περιέχει (και) πολλές δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης σε διαφορετικά πλαίσια. Ενδείκνυται, μάλιστα, οι εργασίες αυτές να φυλάσσονται στον Ατομικό Φάκελο του Μαθητή (portfolio) και να αποτελούν και αντικείμενο αυτο-αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με δυσλεξία πρέπει να εξετάζεται προφορικά σύμφωνα με τη διάγνωσή του και το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει σχεδιαστεί από το ΚΕΔΔΥ της περιοχής του. Παρόλα αυτά, το άγχος του στις προφορικές εξετάσεις είναι τόσο μεγάλο, που δεν αποδίδει όπως θα μπορούσε αν επιλεγόταν ένας διαφορετικός τρόπος αξιολόγησης. Οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου του δεν βρίσκουν άλλη λύση και επιμένουν στην προφορική εξέταση, οδηγώντας το μαθητή σε σίγουρη αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

124ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η επανεκπαίδευση στην απόδοση αιτιολογικών προσδιορισμών επιτυχίας ή αποτυχίας (δηλ. να αναφέρει ο μαθητής ότι επιτυγχάνει ή αποτυγχάνει λόγω προσπάθειας ή ικανοτήτων του και όχι λόγω τύχης) λειτουργεί ενισχυτικά στην προσπάθεια μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες, καθώς συμβάλλει στην καλύτερη και ανώδυνη διαχείριση μιας ενδεχόμενης αποτυχίας σε κάποιο ακαδημαϊκό έργο. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ενός γνωστικού αντικειμένου, δεν αρκεί ο εκπαιδευτικός να λέει στο μαθητή πως πρέπει να προσπαθεί περισσότερο, αλλά να του προσφέρει απτές **υποδείξεις** πώς μπορεί να το επιτύχει.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μια μαθήτρια αποδίδει σχεδόν πάντα την επιτυχία της στην τύχη και την αποτυχία της στο χαμηλό νοητικό της δυναμικό (κάτι το οποίο δεν ισχύει). Εξαιτίας αυτών των αιτιολογικών προσδιορισμών της επιτυχίας και της αποτυχίας που έχει, αποτυγχάνει συχνά στις σχολικές εργασίες της, ενώ ο εκπαιδευτικός δεν ξέρει πώς να την υποστηρίξει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

125° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι, εκτός από την ακριβή και γρήγορη ανάγνωση και την απόδοση νοήματος στις λέξεις, κατά την ανάγνωση απαιτούνται δεξιότητες όπως:

- α. Η ενεργοποίηση της προηγούμενης γνώσης.
- β. Η δημιουργία νοητικών αναπαραστάσεων.
- γ. Η εύρεση από την πλευρά του αναγνώστη του σκοπού της ανάγνωσης.
- δ. Ο σχηματισμός υποθέσεων σχετικών με το περιεχόμενο του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μια εκπαιδευτικός άκουσε σε επιμορφωτική εισήγηση ότι, για να ενισχύσει την αναγνωστική κατανόηση των μαθητών με δυσλεξία που έχει στην τάξη της, πρέπει να διδάξει άμεσα και συστηματικά γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές. Δεν γνωρίζει όμως τι πρέπει ακριβώς να κάνει και ζητάει τη βοήθειά σας ως Σχολικού Συμβούλου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

126° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι μαθητές με δίγλωσσο οικογενειακό περιβάλλον συχνά αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες με τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, που σημαίνει ότι έχουν ανάγκη από αμεσότερη στήριξη. Στοιχεία του στηρικτικού εκπαιδευτικού πλαισίου αποτελούν η βοήθεια του μαθητή να συσχετίζει το νέο με τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες και να εντοπίζει σχέσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μαθητές με γονείς μετανάστες, που μιλούν στο σπίτι άλλη γλώσσα από την ελληνική, καλούνται στο σχολείο να μάθουν όχι μόνο τη νέα ελληνική γλώσσα της καθημερινής επικοινωνίας, αλλά και τη σχολική γλώσσα των επιμέρους μαθημάτων. Οι εκπαιδευτικοί, που δεν θέλουν να αφήσουν «πίσω» τους δίγλωσσους μαθητές, επιμένουν, συνήθως και κυρίως, στο λεξιλόγιο που βλέπουν ότι υστερούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στην εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

127° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι οι παιδιά και έφηβοι με Μαθησιακές Δυσκολίες έχοντας χαμηλή αυτο-εικόνα και αυτο-αντίληψη οδηγούνται στην επιθετική συμπεριφορά και καταφεύγουν σε ανάλογες παρέες, για να κερδίσουν την προσοχή και την αναγνώριση των άλλων. Επομένως, έστω και έμμεσα η σχολική αποτυχία και η συνακόλουθη απόρριψη από συμμαθητές τους είναι η αιτία των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών και εφήβων με Μαθησιακές Δυσκολίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες συμμετέχει σε μικρή «άτακτη» ομάδα της τάξης του και συχνά εκφοβίζει κάποιους από τους συμμαθητές του που είναι άριστοι μαθητές, ώστε να γελάσουν οι υπόλοιποι στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

128° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι θεωρητικές μελέτες και έρευνες στην εκπαιδευτική διαδικασία επισημαίνουν ότι το ψυχολογικό κλίμα της τάξης διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις καθηγητή-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Από τις επισκέψεις σε σχολεία της περιφέρειάς σας διαπιστώνετε ότι σε αρκετές τάξεις εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα με αρνητικές επιδράσεις στις σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών καθώς και μεταξύ των μαθητών. Μερικοί εκπαιδευτικοί όμως υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στη διδασκαλία «της ύλης» του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;

2. Τι θα προτείνετε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση;

129° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η γνώση κατασκευάζεται μέσα από την αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τους άλλους γύρω του. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα που διαμορφώνονται στις τάξεις πρέπει, επομένως, να λειτουργούν ως *κοινότητες μάθησης*: να διευκολύνουν τις επιθυμητές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών και, περνώντας από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων), να συμβάλουν στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα** Ένας εκπαιδευτικός εργάζεται σε Γυμνάσια αστικού κέντρου. Στη διάρκεια των μαθημάτων του συζητά με τους μαθητές του τις απόψεις τους για τις διδακτικές πρακτικές και την όλη σχολική πραγματικότητα. Οι μαθητές εκφράζουν το παράπονο ότι στα περισσότερα μαθήματα δεν αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα. Νιώθουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται. Αντίθετα, κάθονται παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες, μόνο για να ακούν τους καθηγητές τους, να σημειώνουν στο τετράδιό τους ή στην καλύτερη περίπτωση να απαντούν σε ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνετε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

130° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Γ΄ τάξη Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα** Ένας εκπαιδευτικός της περιφέρειάς σας εργάζεται σε Γυμνάσια μιας επαρχιακής πόλης. Σε 2 από τα τμήματα στα οποία διδάσκει, αντιμετωπίζει ιδιαίτερες δυσκολίες με τη συμπεριφορά των μαθητών μέσα στην τάξη. Πολλοί μαθητές μιλούν, σχεδόν συνέχεια, μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο καθηγητής κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

131° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Οι μαθητές, υποστηρίζουν επίσης οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται, έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση του χρόνου» και της ύλης που δεν καλύπτεται εύκολα στον προβλεπόμενο από το Αναλυτικό Πρόγραμμα διδακτικό χρόνο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
2. Τι και πώς θα του προτείνετε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

132° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων δια-δράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων, συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνάσιου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα Ως Σύμβουλος σε μια από τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας έρχεστε σε επαφή με τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι σας προσκαλούν για να συζητήσετε θέματα που τους απασχολούν. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανοποιητικά, ώστε να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό πολλοί δε φαίνονται διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν το δοκιμασμένο τρόπο διδασκαλίας. Από την άλλη, κάποιιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όριά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς σας να κάνουν και πώς, προκειμένου να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

133° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να

αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα Αρκετοί εκπαιδευτικοί, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις προτάσεις των νέων Προγραμμάτων Σπουδών. Ορισμένοι προβληματίζονται για την αξία της ένταξης των διδακτικών αντικειμένων σε ευρύτερα πεδία (όπως π.χ. «Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες», «Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες και Τεχνολογία» «Τέχνη και Πολιτισμός») με το σκεπτικό ότι υπάρχει ο κίνδυνος να χαθούν οι χαρακτηριστικές δομές των επιμέρους επιστημονικών κλάδων. Άλλοι πάλι συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις διεπιστημονικής διασύνδεσης, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και στον τρόπο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες διαμόρφωσης της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

134° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι σύγχρονες έρευνες επισημαίνουν ότι μια ομάδα μαθητών γίνεται κοινότητα μάθησης μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων. Θεωρούν, μάλιστα, τις κοινότητες αυτές ως το αποτελεσματικό πλαίσιο μάθησης, διότι μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αρκετοί εκπαιδευτικοί Λυκείου θεωρούν πολύ απαιτητικό το Πρόγραμμα Σπουδών της Α΄ Λυκείου και εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν και να εξηγούν ή να ερμηνεύουν έννοιες, καταστάσεις, διαδικασίες, φαινόμενα και αρχές που περιλαμβάνονται σε αυτό. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν και να εδραιώσουν τις συγκεκριμένες έννοιες και δεξιότητες/ικανότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για παιδαγωγικότερες και αποτελεσματικότερες πρακτικές;

135° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα αναδεικνύουν ως βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία τις εμπειρίες των μαθητών, τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι μαθητές με ενεργητικό ρόλο οικοδομούν τη γνώση τους και διαμορφώνουν την αντίληψη τους για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική

ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός της Α΄ Λυκείου διαπιστώνει ότι, ενώ τα θέματα του μαθήματος παρουσιάζουν ενδιαφέρον και σχετίζονται με τη ζωή των μαθητών και τα σύγχρονα ζητήματα, αυτοί αδιαφορούν και δυσανασχετούν, γεγονός που τον προβληματίζει έντονα. Μπροστά σε αυτή την κατάσταση προετοιμάζεται καλά για κάθε νέο μάθημα και ζητά ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών σε συζήτηση πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Παρ' όλα αυτά δεν μπορεί να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη, έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

136° Σενάριο .

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο έλεγχος της τάξης από τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις έρευνες, είναι πολύ σημαντικός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής τάξης, που δίνει σε κάθε παιδί την ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητές του, όπου κριθεί αναγκαίο με τη διαμεσολάβηση του εκπαιδευτικού. Έτσι, σταδιακά οι μαθητές θα αποκτήσουν τις τεχνικές που απαιτούνται για να κατευθύνουν και να καθοδηγούν την ίδια τη συμπεριφορά τους. Στο γενικό πλαίσιο απαιτούνται σταθερά κριτήρια συμπεριφοράς αποδεκτά και από τον εκπαιδευτικό και από τους μαθητές, έτσι ώστε, όταν παρουσιάζονται προβλήματα, να αξιολογούνται οι συμπεριφορές αμοιτέρων.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει πρόβλημα ελέγχου στις τάξεις που διδάσκει. Ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και δεν είναι απαιτητικός κατά τη διάρκεια του μαθήματος, από την αρχή της σχολικής χρονιάς, όσον αφορά το περιεχόμενο του μαθήματός του. Οι μαθητές παρουσιάζουν συμπεριφορές που χαλαρώνουν την τάξη, δημιουργείται φασαρία και είναι συχνά αδύνατη η ολοκλήρωση του μαθήματος. Παρ' όλο που μετά το πρώτο τετράμηνο ο εκπαιδευτικός επιχείρησε να αλλάξει τις απαιτήσεις του, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Διευθυντής και γονείς δυσανασχετούν, εκπαιδευτικός βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι έρευνες με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

137° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο

περιβάλλον, προωθείται τόσο η εννοιολογική ανάπτυξη των μαθητών (conceptual scaffolding) όσο και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα (heuristics scaffolding).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι τα παιδιά δυσκολεύονται πολύ να κατανοήσουν, κατά την προσέγγιση, πολύπλοκες έννοιες και αρχές που περιλαμβάνονται στα Προγράμματα Σπουδών του Λυκείου. Ο ίδιος χρησιμοποιεί κατά την ανάλυση ακαδημαϊκές έννοιες, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις εμπειρίες των μαθητών, αλλά θεωρεί ότι δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, αφού απαιτούνται από το μάθημα. Προφανώς, αγνοεί τις βασικές αρχές της εννοιο-κεντρικής διδασκαλίας, παρά το γεγονός ότι τα Προγράμματα Σπουδών αποκτούν και στη χώρα μας όλο και σαφέστερο εννοιο-κεντρικό προσανατολισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

138° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή. Του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης, ενώ παράλληλα δίνουν έμφαση στην αυτο-αξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μία τάξη Λυκείου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία όσο και με τη διδακτική διαδικασία, αλλά και την αξιολόγηση. Προσπαθεί να προσαρμόξει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης του και τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και, το κυριότερο, αναιρεί τον στόχο του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας;

139° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας, αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας καθηγητής, που διδάσκει σε Γυμνάσιο αστικού κέντρου, έχει σε ένα τμήμα 25 μαθητές. Διαπιστώνει αδιαφορία των μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες, όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τρίμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται σε οριακό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντά τους προς το μάθημα;

140° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η επιστημονική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Περιλαμβάνουν και τα γραπτά δοκίμια, αλλά στηρίζονται σε χρήση μεθόδων που αξιολογούν στάσεις και δεξιότητες. Ένα εργαλείο καταγραφής και αξιολόγησης είναι το portfolio, το οποίο σύμφωνα με έρευνες παρέχει ευκαιρίες σε μαθητές κι εκπαιδευτικούς να επεκταθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Τάξη Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα ΕΠΑΛ πολυπολιτισμικής σύνθεσης φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, όσο με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Γνωρίζει ότι πολλά σύγχρονα προγράμματα σπουδών υιοθετούν την εναλλακτική αξιολόγηση (προτείνεται η χρήση του portfolio), αλλά προτιμά να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και να τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς, και το, κυριότερο, αναιρεί την προσπάθεια του σχολείου να αμβλύνει τις μορφωτικο-κοινωνικές ανισότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας.

141° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δημιουργηθεί μια ζεστή σχέση ανταπόκρισης μεταξύ του μαθητή και του εκπαιδευτικού. Σε αυτό αποβλέπουν αρκετά μοντέλα διαχείρισης διαπροσωπικών σχέσεων και σχολικής τάξης, όπως π.χ. του Thomas Gordon, που προτείνουν σε βάθος αλλαγή της «παραδοσιακής» φιλοσοφίας και στάσης απέναντι στους μαθητές

τους. Κοινό στοιχείο των εν λόγω μοντέλων είναι ότι ζητούν από τους εκπαιδευτικούς, πρώτα απ' όλα να μάθουν να ακούν, χωρίς να επικρίνουν και να λένε ειλικρινά αυτό που αισθάνονται στους μαθητές τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός που έχει στην τάξη του ένα μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζει προβλήματα με τον αργό ρυθμό συμπλήρωσης των ασκήσεων και τα πολλά λάθη που κάνει. Αυτό του προκαλεί έντονο εκνευρισμό και κατά συνέπεια έχει δημιουργηθεί πολύ κακή σχέση μεταξύ τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε καλή σχέση;

142° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναφέρουν ότι η συνεργασία μεταξύ συνομηλίκων αποτελεί μια από τις καλύτερες πρακτικές για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε μαθητές Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου και Λυκείου η διδασκαλία μεταξύ συνομηλίκων μπορεί να συμβάλλει αποτελεσματικά στη βελτίωση της επίδοσης, της συμπεριφοράς και των στάσεων μαθητών που έχουν Μαθησιακές Δυσκολίες, χαμηλή επίδοση και προβλήματα συμπεριφοράς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α' τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας εκπαιδευτικός επιθυμεί να δημιουργήσει ζευγάρια για να συνεργαστούν οι μαθητές μεταξύ τους και με τον τρόπο αυτό να βοηθηθεί και ο μαθητής με Μαθησιακές Δυσκολίες, που φοιτά στην τάξη του. Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια, είτε τυχαία είτε με βάση την επίδοσή τους, όπου μαθητές χαμηλής επίδοσης συνεργάζονται με μαθητές υψηλότερης επίδοσης. Δεν έδωσε όμως προσοχή στην κοινωνική διάσταση της συνεργασίας, δηλαδή δεν εξακρίβωσε αν οι μαθητές όλων των ζευγαριών επιθυμούν να εργαστούν μαζί. Έτσι ο μαθητής με ΜΔ νιώθει ανεπιθύμητος στο ζευγάρι του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της Διδασκαλίας Μεταξύ Συνομηλίκων;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

143ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις, που τις υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, βασική επιδίωξη της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν στρατηγικές που θα τους βοηθήσουν πώς να μαθαίνουν. Ο εκπαιδευτικός πρέπει μέσω νέων διδακτικών μεθόδων, εκπαιδευτικών υλικών και ψηφιακών εργαλείων να συμβάλει στην επίτευξη του βασικού αυτού σκοπού της εκπαίδευσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Το βασικότερο πρόβλημα των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες είναι ότι δεν γνωρίζουν το πώς να μαθαίνουν. Συνήθως υιοθετούν στρατηγικές μάθησης

που ανήκουν σε μικρότερες τάξεις, ενώ δεν δείχνουν να ενεργοποιούν μεταγνωστικές στρατηγικές, όπως είναι ο έλεγχος της μάθησης και η ρύθμισή της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το σενάριο σχετίζεται με τους παραπάνω επιδιώξεις του σύγχρονου σχολείου;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει και πώς, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

144° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες απόψεις, που βασίζονται σε επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, θεωρούν ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης επηρεάζει σημαντικά (α) τη σχολική μάθηση, (β) την κοινωνική μάθηση και συμπεριφορά, (γ) τον βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από το σχολείο και (δ) την ψυχική υγεία των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες, διότι το ψυχολογικό κλίμα είναι ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες μάθησης που έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει με δική του παρέμβαση ο εκπαιδευτικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα κατάσταση-πρόβλημα: Σε μερικά τμήματα Α΄ τάξης Γυμνασίου στην αρχή τουλάχιστον της χρονιάς υπάρχουν σοβαρά προβλήματα προσαρμογής, που εκδηλώνονται ως μαθησιακά και κοινωνικά προβλήματα. Είναι γνωστό ότι οι νοηθείες από μόνες τους και οι ποιές δεν βοηθούν τους μαθητές να τα ξεπεράσουν. Με δεδομένη τη συμβολή του θετικού ψυχολογικού κλίματος σε αυτούς τους τομείς, οι εκπαιδευτικοί ζητούν τη βοήθειά σας

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν και πώς, ώστε να μπορέσουν να διαμορφώσουν μέσα στη τάξη τους θετικό ψυχολογικό κλίμα;

145ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει κατ' επανάληψη διαπιστωθεί η μη σύγκλιση του συστήματος σκοπών - στόχων του *Αναλυτικού Προγράμματος* και των *Οδηγιών διδασκαλίας* στο μάθημα της λογοτεχνίας. Οι *Οδηγίες* ελάχιστα υποστηρίζουν το κανονιστικό κείμενο. Λ.χ., το Ε.Π.Π.Σ. (1998: 60) αναφέρει –ως τελευταίο– ανάμεσα στους γενικούς στόχους της διδασκαλίας το «να είναι σε θέση ο μαθητής να εκφράζει, προφορικά ή γραπτά, την αναγνωστική του πρόσληψη ...», και το Π.Σ. δείχνει μια τάση να ενσωματώσει στοιχεία των αναγνωστικών προσεγγίσεων. Δεν υπάρχει, όμως, ούτε μια οδηγία, που να προβάλλει στους διδάσκοντες μια τέτοια επιλογή (λ.χ. «να ρωτηθούν οι μαθητές πώς προσέλαβαν το χ σημείο του κειμένου» ή «να εκφράσουν τις προσωπικές τους αντιδράσεις απέναντι στον τρόπο που θέτει τα πράγματα το κείμενο»).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου, Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι ενός Γυμνασίου της περιφέρειάς σας αποφεύγουν τις νέες προοπτικές που ανοίγουν τα Α.Π. Κάποιος ισχυρίζεται ότι «τα *Αναλυτικά Προγράμματα* ενσωματώνουν θεωρίες που δεν έχουν δοκιμαστεί στην τάξη, δεν θεμελιώνονται στις πραγματικές δυνατότητες των μαθητών, και δεν παρέχουν κριτήρια για την αξιολόγησή τους. Ο

πραγματικός οδηγός δράσης για το φιλόλογο είναι οι Οδηγίες διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων». Από την άλλη, δυσανασχετούν, όταν διαπιστώνουν ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία ως ένα γνωστικό μάθημα, και την ερμηνεία ως μια πάγια γνώση η οποία «μεταφέρεται» από τον διδάσκοντα και πρέπει απλώς να αναπαραχθεί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη αναντιστοιχία, τι θα συμβουλευάτε μια φιλόλογο, που σας δηλώνει την πρόθεσή της να προχωρήσει σε διδακτικές προσεγγίσεις σύμφωνες με το Αναλυτικό Πρόγραμμα αλλά όχι με τις Οδηγίες: να ζητήσει, λ.χ. από τους μαθητές να συμπληρώσουν δημιουργικά κάποια «κενά σημεία» του κειμένου, να ερμηνεύσουν με το δικό τους τρόπο κάποιες επιλογές ή πράξεις των προσώπων (λ.χ. με παιχνίδι ρόλων) ή να διατυπώσουν τεκμηριωμένα την ανταπόκρισή τους ως προς την αποδοχή ή την απόρριψη στοιχείων του κειμένου; (ΠΣ, 2000: 171).

146ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι οι κοινότητες μάθησης μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση. Μια ομάδα μαθητών γίνεται *κοινότητα μάθησης* μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων, του βαθμού και της ποιότητας των εμπειριών που ανταλλάσσουν.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία από πηγές

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να επεξεργάζονται κριτικά τις πηγές, να αναγνωρίζουν, λ.χ., την οπτική του συντάκτη και να φτάνουν σε τεκμηριωμένα συμπεράσματα. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν και να εδραιώσουν τις συγκεκριμένες δεξιότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κοινωνική παραγωγή της γνώσης, στα περιθώρια των επιδιώξεων του συγκεκριμένου μαθήματος;

147ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, ισχύει η παραδοχή ότι οι ατομικές γνωστικές διαδικασίες εξαρτώνται από τις αντίστοιχες των άλλων, από τα διαθέσιμα εργαλεία, τα σύμβολα και τις μορφές επικοινωνίας.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Ισοκράτης, Περί Ειρήνης 19-21, Ενότητα 4: Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν το αρχαίο κείμενο και να συζητούν για τα προβλήματα που θέτει. Οι μαθητές είναι αδρανείς, αδιάφοροι και θεωρούν ότι το μάθημα των Αρχαίων

Ελληνικών είναι δύσκολο αλλά και περιττό. Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε να βοηθήσουν τους μαθητές να περάσουν στον έλεγχο της μαθησιακής τους δραστηριότητας και στην απόδοση νοήματος στο μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση, στα περιθώρια που παρέχει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα;

148ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με ερευνητικά πορίσματα, η μέθοδος της *από κοινού επίλυσης προβλήματος* (collaborative problem solving) ασκεί τις διερευνητικές δεξιότητες & προάγει τη γνωστική ανάπτυξη, βοηθώντας τον μαθητή να χρησιμοποιήσει τη δική του νοημοσύνη και να επαν-ανακαλύψει τη γνώση. Σημείο εκκίνησης της διδακτικής διαδικασίας πρέπει να είναι ένα πραγματικό πρόβλημα που επιτρέπει & προβλέπει πολλαπλές οπτικές για την αντιμετώπισή του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου, Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί, που έχουν διδάξει σε πολλά σχολεία του κέντρου αλλά και των συνοικιών, εκφράζουν κοινό προβληματισμό για το φαινόμενο της υπερβολικά κατευθυνόμενης ή και της έτοιμης ερμηνείας στη διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις που θα τους επιτρέψουν να δώσουν προτεραιότητα στην ανάπτυξη αναγνωστικών στρατηγικών των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τη μέθοδο της από κοινού επίλυσης προβλήματος για να επιλύσει το πρόβλημα;

149ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βασική παραδοχή του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων είναι η επικοινωνιακή λειτουργία του γραπτού λόγου: τα κείμενα, ως μέσα επικοινωνίας, έχουν σαφή σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες. Τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν μέρος του πλαισίου μέσα στο οποίο παράγεται ένα κείμενο και διαμορφώνουν το εννοιολογικό και πολιτισμικό του περιεχόμενο, τη δομή και την έκφρασή του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Γλώσσας φοιτούν 25 μαθητές, από τους οποίους οι 11 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην παραγωγή γραπτού λόγου αλλά και αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών. Τους κάνει πολλές επαναλήψεις στη γραμματική και το συντακτικό, και τους εξασκεί συνέχεια στην παραγωγή μικρών και μεμονωμένων προτάσεων, για να απλοποιήσει το καθήκον και να το κάνει πιο προσβάσιμο σε όλους, όπως πιστεύει. Μετά από λίγους μήνες, τα αποτελέσματα εξακολουθούν να είναι απογοητευτικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων;

150ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η βασική παραδοχή του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων είναι η επικοινωνιακή λειτουργία του γραπτού λόγου: τα κείμενα, ως μέσα επικοινωνίας, έχουν σαφή σκοπό και συγκεκριμένους αποδέκτες. Τα δύο αυτά στοιχεία αποτελούν μέρος του πλαισίου μέσα στο οποίο παράγεται ένα κείμενο και διαμορφώνουν το εννοιολογικό και πολιτισμικό του περιεχόμενο, τη δομή και την έκφρασή του. Η συνεργαζόμενη μαθητική μικρο-ομάδα προτείνεται από πολλούς ειδικούς της διδακτικής του γραπτού λόγου ως το κατάλληλο πλαίσιο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου. Μάθημα: Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Λύκειο μικροαστικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης φοιτούν 24 μαθητές, από τους οποίους οι 8 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην κατανόηση του γραπτού λόγου αλλά και αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών. Τους εξηγεί αναλυτικά τα κείμενα φράση-φράση, αλλά η κατάσταση δεν αλλάζει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Κειμενοκεντρικού-Διαδικαστικού Μοντέλου διδασκαλίας των κειμένων, στο πλαίσιο των δεδομένων του σχολείου του;

151ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν συχνά τη διδασκαλία της ποίησης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όχι τόσο με την αισθητική ή πολιτισμική της αξία αλλά και με τη διαμόρφωση των ταυτοτήτων των μαθητών. Ως προς το σκοπό αυτό προτείνουν καινοτόμες πρακτικές, όπως τη σύνδεση της ποίησης με τη βιωμένη κουλτούρα των μαθητών (με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, το διαδίκτυο, τα οπτικοακουστικά μέσα και τον περιοδικό τύπο ποικίλης ύλης), τη δραματοποίηση, μέσω της ανάγνωσης ποιημάτων από μαθητές ανά ζεύγη ή με μοίρασμα ρόλων, τη συγγραφή και την παραγωγή ποιητικού λόγου από τους ίδιους τους μαθητές, τη διαθεματικότητα και την επικοινωνία όλων των σχολικών μαθημάτων με την ποίηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας φιλόλογος έχει εργαστεί σε πολλά Λύκεια της περιφέρειας και του κέντρου της Αθήνας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει τώρα το μάθημα της Λογοτεχνίας φοιτούν 23 μαθητές/-τριες που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιδόσεων στα φιλολογικά μαθήματα: μια τυπική τάξη. Μολονότι διαθέτει μεγάλο ενδιαφέρον και γνώση για την ποίηση, διαπιστώνει ότι χρόνο με το χρόνο περιέρχεται σε όλο και μεγαλύτερη αδυναμία να παρακινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών του για το μάθημα. Οι τρόποι που χρησιμοποιεί για την

παρακίνηση του ενδιαφέροντος περιστρέφονται γύρω από το να τονίζει την αισθητική και πολιτισμική αξία των διδασκόμενων κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να εξάψει ένα γνήσιο ενδιαφέρον των μαθητών του για την ποίηση, αξιοποιώντας τα νέα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα;

152ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, προωθείται τόσο η εννοιολογική ανάπτυξη των μαθητών (conceptual scaffolding) όσο και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα (heuristics scaffolding).

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Λογοτεχνία (Ρομαντισμός – Συμβολισμός)

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί που διδάσκουν λογοτεχνία στη Γ΄ Γυμνασίου αντιμετωπίζουν δυσκολία στη διδασκαλία εννοιών που προέρχονται από την Ιστορία ή τη Θεωρία της λογοτεχνίας. Δεν υποστηρίζονται επαρκώς από τα βιβλία αναφοράς (Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Λεξικό λογοτεχνικών όρων), καθώς τα βιβλία αυτά παρέχουν ακαδημαϊκούς ορισμούς των εννοιών, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις αναγνωστικές εμπειρίες των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί;
2. Τι θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς που έχουν να διδάξουν λ.χ. το ρομαντισμό και το συμβολισμό στην ποίηση, ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

153ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο παρελθόν ίσχυε η υπόθεση ότι η ιστορική αφήγηση συμπίπτει με την ιστορία της μεγαλύτερης εθνικής ομάδας και της κυρίαρχης γλωσσικής και πολιτισμικής κοινότητας. Έτσι, η ιστορία διδασκόταν πολύ συχνά από μια οπτική γωνία μονοπολιτισμική, εθνοκεντρική και επιλεκτική. Ωστόσο, οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στην κοινωνική, την ανθρωπολογική και την πολιτιστική ιστορία, είχαν ως αποτέλεσμα η διδακτική της ιστορίας να στραφεί περισσότερο στην ιστορία κοινωνικών κατηγοριών και ομάδων, που έως τότε παραβλέπονταν σε μεγάλο βαθμό: γυναίκες, εθνοτικές μειονότητες, μετανάστες.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Ιστορίας φοιτούν 30 μαθητές, από τους οποίους οι 16 είναι αλλοδαποί. Από τα πρώτα μαθήματα, διαπιστώνει αρκετές αποκλίσεις στην απόδοση μεταξύ των ημεδαπών και των αλλοδαπών μαθητών, καθώς οι τελευταίοι δείχνουν αδιαφορία για τη διδασκαλία της ελληνικής εθνικής ιστορίας. Τους κάνει πολλές επαναλήψεις, και τους παρουσιάζει τις νέες ενότητες με PowerPoint και άφθονο φωτογραφικό υλικό από την Ελληνική Επανάσταση, για να κάνει το μάθημα πιο κατανοητό και ενδιαφέρον σε

όλους, όπως πιστεύει. Ωστόσο, τα αποτελέσματα, τόσο στους αλλοδαπούς όσο και στους υπόλοιπους μαθητές, εξακολουθούν να είναι απογοητευτικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή των αλλοδαπών μαθητών;

154ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει υποστηριχθεί από τους μελετητές ότι τα αρχαιοελληνικά λογοτεχνικά έργα, ανεξάρτητα από την ιστορική φάση στην οποία παρήχθησαν, αναγιγνώσκονται ως πολυσυστήματα αξιών - γλωσσικών, αισθητικών, ιδεολογικών και κοινωνικών, σχετίζονται δηλαδή άμεσα τόσο με τις πολιτισμικές αξίες της ιστορικής φάσης παραγωγής τους όσο και με τις αντίστοιχες των αναγνωστών στις διαφορετικές χρονικές στιγμές της πρόσληψής τους.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Τρίτη Γυμνασίου. Μάθημα: «Δραματική Ποίηση» Οποιαδήποτε ενότητα.
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί, που διδάσκουν το μάθημα, στο πλαίσιο του στόχου της πολιτισμικής μεταβίβασης εστιάζουν σε «πολιτιστικά στοιχεία» και στην παραδοσιακή «φιλολογική» προσέγγιση του κειμένου: κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τέχνης του δημιουργού, διαδικασίες που ωστόσο δεν μπορούν να ανατρέψουν την εμφανή αδιαφορία των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις θα προτείνατε ως υποθέσεις εργασίας στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να κατανοήσουν τη συγκεκριμένη προβληματική συνθήκη;

155ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι ο εκπαιδευτικός για να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση, πρέπει να τους «υποστηρίξει» προς την κατεύθυνση της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης: την περιοχή δηλ. εκείνη που ορίζει την απόσταση ανάμεσα στα καθήκοντα που μπορούν να εκτελέσουν μόνοι τους και εκείνα που μπορούν να εκτελέσουν με κάποια βοήθεια είτε από ικανότερους «άλλους» είτε από τη χρήση υλικών ή σημειωτικών εργαλείων. Τα «υποστηρίγματα», όμως, που παρέχει ο εκπαιδευτικός ως εξωτερικά βοηθητικά ερεθίσματα πρέπει να είναι προσωρινά. Όταν οι μαθητές έχουν κατανοήσει τη λογική τους, «τους νόμους που τα διέπουν», είναι σε θέση πια να εργάζονται μόνοι τους, με «εσωτερικά παραγόμενα ερεθίσματα».

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο ακριτικού νησιού προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου (ελληνική ή ξένη γλώσσα) αξιοποιώντας στο έπακρο όλες τις οπτικές πηγές του βιβλίου αλλά και άλλες (φωτογραφικό υλικό, γελοιογραφίες, κόμικς, κάρτες με εικόνες κλπ). Μέχρι τα μισά της χρονιάς η μέθοδος φαίνεται να αποδίδει. Μετά, οι μαθητές αρχίζουν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται που έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

156ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Πρόσφατα, έρευνες για τη διδασκαλία της Ιστορίας υποστήριξαν την ανάγκη για μια ισορροπία ανάμεσα στη γνώση του ιστορικού περιεχομένου και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών (χρονολογική σκέψη, ιστορική κατανόηση, ιστορική ανάλυση και ιστορική ερμηνεία, λήψη αποφάσεων σε επίπεδο επίλυσης προβλημάτων στην καθημερινή ζωή).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία Γενικής Παιδείας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Λύκειο της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει το μάθημα της Ιστορίας Γενικής Παιδείας φοιτούν 28 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει αδιαφορία της πλειονοψηφίας των μαθητών για το μάθημα. Παρά τις συνεχείς προσπάθειές του (ελκυστική παρουσίαση του ιστορικού περιεχομένου με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και ζωντανή ιστορική αφήγηση), δεν κατορθώνει να τους πείσει ότι η ιστορική κατανόηση και ερμηνεία μπορεί να τους βοηθήσει στην κατανόηση του κόσμου στον οποίο οι ίδιοι ζουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή τους;

157ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει εκφραστεί η θεωρητική άποψη ότι η μαθησιακή διαδικασία δεν αρκεί να στηρίζεται σε αρχές όπως, απλό και εύκολα αφομοιώσιμο διδακτικό υλικό και μετατροπή της μάθησης σε ξένοιαστη και εύκολη διαδικασία. Ο μαθητής πρέπει να μάθει να αντιμετωπίζει σύνθετες, περίπλοκες καταστάσεις και να ανακαλύπτει τρόπους υπέρβασης απρόβλεπτων εμποδίων και δυσκολιών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας σε Γυμνάσιο λαϊκής συνοικίας της περιφέρειάς σας, σε τμήμα στο οποίο φοιτούν 28 μαθητές. Ξεκινά από την αρχή ότι για να κερδίσει το ενδιαφέρον των μαθητών, και να βοηθήσει στην εξισορρόπηση των άνισων επιδόσεων, πρέπει να επιλέξει έναν εύκολο και «προσιτό» τρόπο αφομοίωσης των γνώσεων. Βασίζεται πολύ στα δεδομένα της προσωπικής εμπειρίας τους, στην εποπτικότητα, και σε απλό και ελκυστικό διδακτικό υλικό, στο οποίο οι μαθητές πρέπει να εφαρμόσουν προδιαγεγραμμένους κανόνες, μεθόδους κλπ. Μετά από κάποιους μήνες διαπιστώνει δεν αναπτύσσουν τη σκέψη τους και, επιπλέον, δείχνουν όλο και μεγαλύτερη ανία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών να αναπτύξουν ανεξάρτητη σκέψη και να επεξεργάζονται πιο σύνθετα τα δεδομένα της εμπειρίας και της σχολικής γνώσης;

158ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος των αρχαίων ελληνικών προτάσσουν τη συνολική επεξεργασία του αρχαιοελληνικού κειμένου (κατανόηση μικροκειμένου & ερμηνευτική επεξεργασία), ακόμη και στο πλαίσιο μεθόδων που διατηρούν ένα ισχυρό ενδιαφέρον για τη γλωσσική προσέγγιση του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α' & Β' Λυκείου. Μάθημα: «Αρχαία Ελληνική Γραμματεία». Οποιαδήποτε ενότητα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν το μάθημα ως αμιγώς γλωσσικό, θεμέλιο ουσιαστικά της γλωσσικής αγωγής των μαθητών, και αφιερώνουν πολύ χρόνο στη μηχανιστική εκμάθηση κανόνων και τύπων. Οι μαθητές είτε δυσκολεύονται, καταβάλλοντας άنيση με τα αποτελέσματα προσπάθειας, είτε αδιαφορούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις θα προτεινάτε στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να υπερβούν τη συγκεκριμένη προβληματική συνθήκη;

159ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* από μαθητές μπορούν να αποτελέσουν έναν τρόπο για να μοιράζονται τις οπτικές τους για ποικίλα ζητήματα που θέτει το ίδιο το γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα, οι αφηγήσεις αυτές, δίνοντας πολλαπλούς ορισμούς και ερμηνείες των καταστάσεων, μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να προχωρήσουν σε μια προσωπική κατανόηση του κόσμου, στην οποία να οραματιστούν και μια θέση για τον εαυτό τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγοι που διδάσκουν το μάθημα της λογοτεχνίας εκφράζουν προβληματισμό για το πώς μπορούν να ξεφύγουν από τη στείρα ερμηνευτική ανάλυση των κειμένων, κατά την οποία δίνεται μία και μόνη ερμηνεία στους μαθητές, έστω και μέσω ερωταποκρίσεων που έχουν μοναδικό σκοπό να οδηγήσουν τους μαθητές στην προσδοκώμενη σωστή απάντηση. Αναζητούν διδακτικές πρακτικές, ώστε να αναδειχθεί στην τάξη η ερμηνευτική πολλαπλότητα των λογοτεχνικών κειμένων και να αναπτύξουν οι μαθητές τους δεξιότητες 'ανάγνωσης' των λογοτεχνικών νοημάτων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι αφηγήσεις για την κατανόηση από τους μαθητές της πολλαπλότητας των ερμηνειών και της ανακάλυψης της δικής τους ερμηνείας για το κείμενο και τον κόσμο;

160ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* από μαθητές μπορούν να αποτελέσουν έναν τρόπο για να μοιράζονται τις οπτικές τους για ποικίλα ζητήματα που θέτει το ίδιο το γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα, οι αφηγήσεις αυτές, δίνοντας πολλαπλούς ορισμούς και ερμηνείες των καταστάσεων, μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να προχωρήσουν σε μια προσωπική κατανόηση του πολιτισμικού πλαισίου παραγωγής των κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγοι που διδάσκουν το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση εκφράζουν προβληματισμό για το πώς μπορούν να ξεφύγουν από την φιλολογική μονοδιάστατη ερμηνευτική ανάλυση των κειμένων. Αναζητούν διδακτικές πρακτικές, ώστε να αναδειχθεί στην τάξη η ερμηνευτική πολλαπλότητα των αρχαιοελληνικών κειμένων και να αναπτύξουν οι μαθητές τους ερμηνευτικές δεξιότητες ‘ανάγνωσης’ των κειμένων και του πολιτισμικού πλαισίου παραγωγής των κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι αφηγήσεις για την κατανόηση από τους μαθητές της πολλαπλότητας των ερμηνειών και της ανακάλυψης της δικής τους ερμηνείας για το κείμενο και τον κόσμο του;

161ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτικός της πρόθεσης των συντακτών του ΑΠΣ Ιστορίας του Γυμνασίου είναι ο ειδικός σκοπός του: *[Οι μαθητές] να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών.* Το σκοπό αυτό μπορεί, σύμφωνα με το ΑΠΣ, να υπηρετήσουν *παραθέματα*, που θα επιλεγούν με κριτήριο την *ποικιλία και πολυφωνία απόψεων και πληροφοριών.* Στην διδακτική επίσης μεθοδολογία η προτεινόμενη *σύγκριση πηγών που προσεγγίζουν το ζήτημα από διαφορετική οπτική* και η ενθάρρυνση των μαθητών να *αναζητήσουν τους λόγους αυτής της διαφοράς* ανοίγουν διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος, που επιτρέπουν στους μαθητές να προσλάβουν την ιστορική σκέψη ως ανοικτή ερμηνεία του παρελθόντος και ως κειμενική κατασκευή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μερικοί εκπαιδευτικοί, πιστοί στην παραδοσιακή προεπιστημονική διδακτική, συνεχίζουν να επιδιώκουν να μετατρέψουν τη σχολική ιστορία σε εθνική μυθολογία. Προβάλουν έτσι συγκεκριμένες εκδοχές αποσιωπώντας τις εναλλακτικές τους και αξιοποιούν πηγές που στηρίζουν τη μία και μόνη ιστορική αλήθεια. Οι μαθητές τους συνήθως δεν βρίσκουν κανένα ενδιαφέρον στο μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;

162ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του μαθητή αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μία τάξη Γυμνασίου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τους εκπαιδευτικούς της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να προσαρμόζουν το μάθημά τους στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα να επιτείνονται μέσα στην τάξη οι αντιπαραθέσεις και να δημιουργείται ανταγωνιστικό κλίμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να αξιοποιήσουν τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν την ποιότητα της διδασκαλίας.

163ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η διδασκαλία, η κουλτούρα της κοινότητας και οι προσωπικές πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σφραγίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει κατανοητό και θα υλοποιηθεί το αναλυτικό πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, καθορίζουν εν τέλει τη μορφή που θα πάρει η εργασία στην τάξη, τις σχέσεις και τους ρόλους εκπαιδευτικών και μαθητών και τους όρους της επικοινωνίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β' Λυκείου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και αρκετοί αλλοδαποί. Ο μεγάλος αριθμός των μαθητών, η πολιτισμική ετερογένεια και ο εξετασιοκεντρικός προσανατολισμός στη συγκεκριμένη σχολική βαθμίδα έχουν οδηγήσει τη Διεύθυνση και πολλούς εκπαιδευτικούς να θέσουν ως προτεραιότητες την αυστηρή «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία και τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Ένας φιλόλογος που διδάσκει Νεοελληνική Λογοτεχνία στη Β' τάξη προσπαθεί να ενσωματώσει στη διδασκαλία στοιχεία των αναγνωστικών προσεγγίσεων (δημιουργική συμπλήρωση «κενών σημείων» του κειμένου, ανάδειξη της πολλαπλότητας των προσλήψεων, παιχνίδια ρόλων κλπ). Οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται με σοβαρότητα, και η τάξη μετατρέπεται σύντομα σε παιδική χαρά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να ενισχύσει τις προϋποθέσεις της επιτυχίας .

164o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η διδασκαλία, η κουλτούρα της κοινότητας και οι προσωπικές πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σφραγίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει κατανοητό και θα υλοποιηθεί το αναλυτικό πρόγραμμα. Κατά συνέπεια, καθορίζουν εν τέλει τη μορφή που θα πάρει η εργασία στην τάξη, τις σχέσεις και τους ρόλους εκπαιδευτικών και μαθητών και τους όρους της επικοινωνίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και αρκετοί αλλοδαποί. Ο μεγάλος αριθμός των μαθητών, η πολιτισμική ετερογένεια και ο εξετασιοκεντρικός προσανατολισμός στη συγκεκριμένη σχολική βαθμίδα έχουν οδηγήσει τη Διεύθυνση και πολλούς εκπαιδευτικούς να θέσουν ως προτεραιότητες την αυστηρή «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία και τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Ένας φιλόλογος που διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα στη Γ' Γυμνασίου προσπαθεί να αξιοποιήσει εναλλακτικές πρακτικές (θεατροκεντρική διδασκαλία, δραματοποιήσεις, αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων κλπ). Οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται με σοβαρότητα, και η τάξη μετατρέπεται σύντομα σε παιδική χαρά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να ενισχύσει τις προϋποθέσεις της επιτυχίας;

165o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η χρήση της λογοτεχνικής θεωρίας στη διδακτική πράξη μπορεί να οδηγήσει στην ανανέωση των διδακτικών σκοπών και μεθόδων και στην εισαγωγή δημιουργικών δραστηριοτήτων, που είναι δυνατόν να κινητοποιήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, και να καλλιεργήσουν τη βιωματική επικοινωνία τους με τα λογοτεχνικά κείμενα και την ελεύθερη έκφρασή τους αναφορικά με αυτά. Η συνδυαστική και ελαστική χρήση της μάλιστα μπορεί να υπηρετήσει διαφορετικές παραμέτρους και ανάγκες της διδασκαλίας. Λ.χ., ο συνδυασμός μια αυστηρής ενδοκειμενικής μεθόδου (αφηγηματικές τεχνικές) με μια αναγνωσιοκεντρική θεωρία μπορεί να συμφιλιώσει τη μεθοδική μελέτη με την δημιουργική πρόσληψη του κειμένου από τους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Λυκείου-Θεωρητική Κατεύθυνση. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι που διδάσκουν λογοτεχνία Κατεύθυνσης αντιμετωπίζουν, μεταξύ άλλων, δυσκολίες στο να κάνουν τους μαθητές να αντιληφθούν τη σημασία και το ρόλο των αφηγηματικών τεχνικών στα διδασκόμενα κείμενα. Συχνά οι αφηγηματικές τεχνικές διδάσκονται ως εξεταστέα ύλη, ενώ οι μαθητές δεν παρακινούνται να αναγνωρίσουν τη λειτουργία τους ως ερμηνευτικών εργαλείων. Έτσι ακυρώνονται οι διερευνητικές ερμηνευτικές διαδικασίες και δεν αναδεικνύεται ο πλούτος των κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε οι μαθητές να αντιληφθούν τη λειτουργία των αφηγηματικών τεχνικών μέσα από μια δημιουργική πρόσληψη του κειμένου;

166ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/ παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Όλα τα αντικείμενα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Λύκειο της περιφέρειάς σας. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει ορισμένα φιλολογικά μαθήματα φοιτούν 30 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τρίμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

167ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, οι άνθρωποι κατασκευάζουν τη γνώση μέσα από τις αλληλεπιδράσεις με τους άλλους. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα που διαμορφώνονται στις τάξεις πρέπει, επομένως, να λειτουργούν ως *κοινότητες μάθησης*: να διευκολύνουν τις επιθυμητές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών και, περνώντας από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή οπτικών), να συμβάλουν στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία, Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Λύκειο της Αθήνα. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει Νέα Ελληνικά (Γλώσσα και Λογοτεχνία), συζητά με τους μαθητές του τις απόψεις τους για τις διδακτικές πρακτικές και την όλη σχολική πραγματικότητα. Οι μαθητές εκφράζουν το παράπονο ότι στα περισσότερα μαθήματα δεν αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα. Νιώθουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται, αντίθετα κάθονται παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες, μόνο για να ακούν τους καθηγητές τους, να σημειώνουν στο τετράδιό τους ή στην καλύτερη περίπτωση να απαντούν σε ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης, για να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών ώστε να

αποκτήσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στην τάξη και να γίνουν συμπαραγωγοί της γνώσης μέσα από τις αλληλεπιδράσεις;

168ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αναγνωστικές θεωρίες της λογοτεχνίας, κατά την προσέγγιση ενός λογοτεχνικού κειμένου αυτό που έχει σημασία είναι οι προσλήψεις και οι ανταποκρίσεις των αναγνωστών απέναντι σε αυτό και ο τρόπος με τον οποίο εκείνοι το σηματοδοτούν. Σύμφωνα πάλι με πρόσφατα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, οι *αφηγήσεις ιστοριών* μέσα στην τάξη δίνουν στους μαθητές τη δυνατότητα να κινητοποιηθούν, να προβάλουν τον εαυτό τους και να βρουν νόημα στις διδακτικές δραστηριότητες, νιώθοντας ενταγμένοι σε αυτές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου - Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές θέτουν στον καθηγητή τους το πρόβλημα ότι το μάθημα της λογοτεχνίας δεν τους αγγίζει για ποικίλους λόγους: τα περισσότερα κείμενα είναι παλιά, τα θέματά τους μακριά τις δικές τους εμπειρίες και αναζητήσεις, η λογοτεχνική γραφή ανοίκεια. Ο καθηγητής, αντιμέτωπος με μια τέτοια κατάσταση, αναζητά έναν νέο προσανατολισμό για το μάθημα, που θα βοηθούσε τους μαθητές να του αποδώσουν νόημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των αναγνωστικών θεωριών της λογοτεχνίας και της αφήγησης ιστοριών για την αλλαγή της στάσης των μαθητών απέναντι στο μάθημα της λογοτεχνίας και για την απόδοση νοήματος σε αυτό;

169ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στα νέα βιβλία της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο επισημαίνεται η πρόθεση για απεγκλωβισμό από την παραδοσιακή, σχολαστικιστικού τύπου ενασχόληση με τη γλώσσα σε μια τοποθέτηση υπέρ της διδασκαλίας της γλώσσας εν λειτουργία. Σύμφωνα με την επίσημη στοχοθεσία, δίνεται έμφαση σε παραμέτρους, όπως οι πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας, τα στοιχεία προφορικότητας, οι στρατηγικές λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής που διδάσκει το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, διαπιστώνει ότι, μολονότι πιστεύει πολύ στην καλλιέργεια του προφορικού λόγου, παραμένει συχνά προσκολλημένος στην τυπική παράδοση με τη μορφή σχεδιαγράμματος που προκύπτει μέσα από μια ιδιαιτέρως κατευθυνόμενη συζήτηση. Επιπλέον, αφήνει συχνά αναξιοποίητες αρκετές ασκήσεις επικοινωνιακού-προφορικού σχεδιασμού, καθώς τις θεωρεί χρονοβόρες ως προς την προετοιμασία και πραγματοποίησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προθέσεις των νέων βιβλίων της Νεοελληνικής Γλώσσας με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό, ώστε να προσανατολιστεί σταδιακά στα νέα προτάγματα του αναλυτικού προγράμματος και των βιβλίων της Νεοελληνικής Γλώσσας;

170o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η παραδοχή η κοινωνική διάδραση των μαθητών με πιο ανεπτυγμένους γνωστικά ή ικανότερους άλλους είναι αυτή που οικοδομεί τον τρόπο που σκέπτονται και νοηματοδοτούν την εμπειρία τους. Στη βάση αυτή, συγκροτείται μια κοινότητα μάθησης, όπου όλοι εργάζονται με ομαδικές δραστηριότητες, ανταλλαγές και αλληλεξάρτηση, για να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες μαθησιακές ανάγκες και να μοιραστούν τις πηγές και τις δεξιότητες. Τότε, η γνώση, η μάθηση των μαθητών μπορεί να προβάλλεται ως κοινό επίτευγμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Απογευματινοί όμιλοι ρητορικής τέχνης: 10-12 μαθητές προερχόμενοι και από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου, κάποιοι με 2 χρόνια ήδη συμμετοχής στους ομίλους.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε όμιλο ρητορικής τέχνης, που λειτουργεί σε δημόσιο Γυμνάσιο συνυπάρχουν μαθητές διαφορετικών τάξεων, που βρίσκονται σε διαφορετικό επίπεδο γνωστικής ανάπτυξης. Όσοι μαθητές, κυρίως της τρίτης τάξης του Γυμνασίου, έχουν ήδη συμμετάσχει στους ομίλους 1-2 χρόνια, δυσανασχετούν με την επανάληψη κανόνων, οδηγιών αλλά και δραστηριοτήτων που αφορούν σε ρητορικά αγωνίσματα και δραστηριότητες. Από την άλλη, μαθητές της πρώτης τάξης του Γυμνασίου πιέζονται να ακολουθήσουν γρήγορους ρυθμούς εξάσκησης, και χάνουν το ενδιαφέρον τους. Οι συντονιστής του ομίλου αναζητά τρόπους εξισορρόπησης αυτής της ανομοιογένειας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον συντονιστή να κάνει, ώστε να αξιοποιήσει την ανομοιογένεια των μελών προς όφελος όλων;

171o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε Γυμνάσιο. Στο τμήμα στο οποίο διδάσκει τα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας φοιτούν 30 μαθητές. Ο φιλόλογος διαπιστώνει σύντομα ότι πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο καθηγητής κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

172o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σε γενικές γραμμές η ερευνητική βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι ως υγιής ομαδική εργασία μπορεί να οριστεί η κατάσταση κατά την οποία οι μαθητές εργάζονται μαζί, με παραγωγικό τρόπο, έχοντας ένα κοινό στόχο ή/ και αποτέλεσμα, και ότι οι διδάσκοντες είναι το κλειδί για να ενορχηστρωθεί αυτό το αποτέλεσμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγοι που διδάσκουν τα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας σ' ένα τυπικό Γυμνάσιο επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν με το συμμαθητή που κάθεται δίπλα τους και τη δυάδα των μαθητών του μπροστινού θρανίου. Μετά από μια σύντομη εισαγωγή στην ενότητα (ή μια ανάγνωση του λογοτεχνικού κειμένου) και λίγες βασικές ερωτήσεις κατανόησης, αναθέτουν στους μαθητές να επεξεργαστούν ομαδικά τις ερωτήσεις ή/ και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονται ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν τελείωναν την εργασία στον προβλεπόμενο χρόνο. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς, για να διαμορφώσουν τις προϋποθέσεις μιας υγιούς και παραγωγικής ομαδικής εργασίας στις τάξεις τους;

173ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σε αυτή την προοπτική ενεργοποιούνται τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και κυρίως όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

174ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ολοένα και περισσότεροι θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) διαπιστώνουν ότι, στη νέα πραγματικότητα των σύγχρονων πολυπολιτισμικών και

τεχνολογικά ανεπτυγμένων κοινωνιών, η γλώσσα, ως γραπτός ή ως προφορικός λόγος δεν αποτελεί πια το μοναδικό τρόπο μετάδοσης του νοήματος ενός κειμένου. Η γλώσσα συνδιαμορφώνει πλέον το νόημα με άλλους σημειωτικούς τρόπους (π.χ. εικόνα, οργάνωση μιας ιστοσελίδας), οι οποίοι δεν είναι δευτερεύοντες, αλλά συντελούν όλοι μαζί στην πολυτροπική σύνθεση του κειμένου

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική .

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας. Για να ανεβάσει το γλωσσικό επίπεδο των μαθητών του, επιλέγει να διδάσκει από το σχολικό εγχειρίδιο μονοτροπικά κείμενα, κυρίως κείμενα δοκιμιακού τύπου ή λογοτεχνικά. Γρήγορα διαπιστώνει μεγάλες αδυναμίες των μαθητών στην κατανόηση των κειμένων αυτών. Αγνοεί τα πολυτροπικά κείμενα του εγχειριδίου κρίνοντας ότι τέτοια κείμενα είναι οικεία στους μαθητές (ηλεκτρονικά παιχνίδια, διαδίκτυο, τηλεόραση) και δεν τους τους βοηθούν να βελτιωθούν γλωσσικά. Μετά από λίγους μήνες και παρά τις επίμονες προσπάθειες κατανόησης των μονοτροπικών κειμένων που επιλέγει, τα προβλήματα στην τάξη του παραμένουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει πολυτροπικά κείμενα στη διδασκαλία του;

175ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στην εισαγωγή του Βιβλίου του Εκπαιδευτικού της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου τονίζεται η αναγκαιότητα μελέτης στην τάξη κειμένων που «συνομιλούν», δηλαδή που αναφέρονται στο ίδιο –κοινωνικά αμφιλεγόμενο- ζήτημα και παρουσιάζουν συχνά αντικρουόμενες θέσεις. Τέτοια κείμενα μπορούν να πυροδοτήσουν στην τάξη ζωνές συζητήσεις όπου θα παρατίθενται αντίθετες απόψεις. Έτσι οι μαθητές βρίσκονται μπροστά σε διλημματικές καταστάσεις απέναντι στις οποίες καλούνται να πάρουν θέση και αναπτύσσουν έτσι την κριτική τους σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα πειραματικό Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας. Όταν προσεγγίζει αμφιλεγόμενα κοινωνικά ζητήματα, επιλέγει να διδάσκει από το σχολικό εγχειρίδιο μόνο ένα κείμενο, αυτό που εκφράζει τη δική του άποψη, η οποία είναι και η κοινωνικά κυρίαρχη. Αγνοεί τα κείμενα που εκφράζουν διαφορετικές ή και αντίθετες απόψεις. Ουσιαστικά δηλαδή προσεγγίζει τα κείμενα ως υποδειγματικά / πρότυπα κείμενα, από κάθε πλευρά, ακόμα και από την ιδεολογική, και υποβάλλει στους μαθητές του την αντίληψη ότι υπάρχει μία μόνο άποψη σε κάθε ζήτημα και αυτή θα πρέπει να υιοθετήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία του κείμενα που παρουσιάζουν αντικρουόμενες θέσεις;

176ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στην εισαγωγή του Βιβλίου του Εκπαιδευτικού της Νεοελληνικής Γλώσσας της Γ' Γυμνασίου προτείνονται ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες

για τη συνειδητοποίηση των διδασκόμενων γραμματικών φαινομένων. Λ.χ., ξεκινώντας οι μαθητές από το κείμενο να εντοπίζουν το υπό εξέταση φαινόμενο και, μέσα από την παρατήρηση, να καταλήγουν επαγωγικά –είτε μόνοι τους είτε με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού- στη διατύπωση του γραμματικού κανόνα. Η παρατήρηση της λειτουργίας του φαινομένου στο λόγο του κειμένου μπορεί να διευκολύνει το πέρασμα του μαθητή από τις αυτόματες στις συνειδητές γλωσσικές επιλογές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα κεντρικό Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας. Επιλέγει να διδάσκει παραγωγικά τα γραμματικά φαινόμενα υποστηρίζοντας ότι οι ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες είναι πολύ χρονοβόρες και του στερούν τη δυνατότητα να καλύψει την ύλη: ξεκινά, λοιπόν, από το γραμματικό κανόνα και ζητά εφαρμογές σε πολλές περιπτώσεις και παραδείγματα. Η επιλογή του αυτή δεν κερδίζει το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των μαθητών, ούτε βελτιώνει την επίδοσή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα επιχειρηματολογούσατε, για να τον πείσετε να αξιοποιήσει ανακαλυπτικές – επαγωγικές διαδικασίες στη διδασκαλία της γραμματικής;

177^ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας διαπιστώνουν ότι κατά τη διδασκαλία της πρώτης γλώσσας είναι απαραίτητες συχνά οι εξατομικευμένες παρεμβάσεις, μια και οι μαθητές –για ποικίλους λόγους- δεν έχουν ποτέ την ίδια γλωσσική αφετηρία. Τέτοιες εξατομικευμένες παρεμβάσεις και γενικότερα μια διαφοροποιημένη παιδαγωγική μοιάζει ουσιαστική αναγκαιότητα πια για το σύγχρονο πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό ελληνικό σχολείο στο οποίο φοιτά μαθητικός πληθυσμός με εξαιρετική ανομοιογένεια.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών που διδάσκονται τη Νεοελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Ο εκπαιδευτικός ακολουθεί πιστά το σχολικό εγχειρίδιο και δε διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τους μαθητές που έχει απέναντί του. Υποστηρίζει μάλιστα ότι, αν έκανε κάτι τέτοιο, δεν θα κάλυπτε την ύλη. Για τον ίδιο λόγο δεν χρησιμοποιεί καθόλου το Τετράδιο Εργασιών που συνοδεύει το σχολικό εγχειρίδιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να δοκιμάσει εξατομικευμένες παρεμβάσεις και διαφοροποιήσεις στη γλωσσική διδασκαλία του;

178^ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) τονίζουν τη σημασία διαδικασιών αυτοαξιολόγησης του μαθητή στη γλωσσική διδασκαλία. Συγκεκριμένα υποστηρίζουν ότι τέτοιες διαδικασίες συμβάλλουν καθοριστικά στη βελτίωση της γλωσσικής έκφρασης του μαθητή και διακρίνονται από υψηλή μαθησιακή αξία. Την ίδια θεωρητική παραδοχή φαίνεται ότι υιοθετεί και το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα σε Γυμνάσιο ολοκληρώνει τη διδασκαλία κάθε ενότητας με τη διόρθωση της παραγωγής λόγου που έκαναν οι μαθητές του. Ανακεφαλαιώνει ουσιαστικά και συζητά τα λάθη τους. Τους υποδεικνύει τι θα έπρεπε να έχουν αποφύγει και επισημαίνει τρόπους ορθής έκφρασης. Παρατηρεί όμως ότι δεν παρουσιάζουν βελτίωση τα κείμενα που γράφουν οι μαθητές του στο πέρασμα του χρόνου. Διαισθάνεται ότι η διαδικασία διόρθωσης που κάνει δεν πιάνει τόπο. Έχει διαβάσει στο ΔΕΠΠΣ για την αυτοαξιολόγηση του μαθητή, αλλά δεν θέλει να τη δοκιμάσει, γιατί πιστεύει ότι θα αφαιρέσει πολύ χρόνο από τη διδασκαλία της Γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να επιχειρήσει διαδικασίες αυτοαξιολόγησης του μαθητή στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας;

179°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής της Γλώσσας και της εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας τονίζουν τη σημασία που έχει η έμφαση σε δραστηριότητες προφορικού λόγου στη διδασκαλία τόσο της μητρικής όσο και της ξένης γλώσσας. Έτσι, απορρίπτουν παραδοσιακές αντιλήψεις που εστίαζαν αποκλειστικά στην καλλιέργεια του γραπτού λόγου και επισημαίνουν την αναγκαιότητα καλλιέργειας στο σχολείο και του προφορικού λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, συνειδητά εστιάζει τη διδασκαλία του στην καλλιέργεια του γραπτού λόγου. Υποστηρίζει ότι δε χρειάζεται να αφιερώνεται πολύτιμος διδακτικός χρόνος σε δραστηριότητες παραγωγής προφορικού λόγου: οι μαθητές μιλούν αναγκαστικά στον κοινωνικό τους περίγυρο και έτσι βελτιώνουν αναπόφευκτα τη γλωσσική τους έκφραση. Ο γνήσια εγγράμματος πολίτης είναι αυτός που χειρίζεται αποτελεσματικά το γραπτό λόγο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αφιερώσει χρόνο σε δραστηριότητες καλλιέργειας του προφορικού λόγου των μαθητών του;

180°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την επικοινωνιακή και κειμενοκεντρική προσέγγιση στη διδασκαλία μητρικής ή ξένης γλώσσας η διεύρυνση του λεξιλογίου των μαθητών μπορεί να γίνει μόνο μέσα από την επαφή τους με κείμενα. Οι λέξεις μπορούν μόνο μέσα στα κείμενα να διδάσκονται, μέσα στο αυθεντικό συμφραστικό τους πλαίσιο, γιατί μόνο αυτό είναι που καθορίζει σε κάθε περίπτωση όχι μόνο τη λειτουργία τους αλλά και την ίδια τη σημασία τους. Έξω από αυτό, αποπλαισιωμένες οι λέξεις δε σημαίνουν τίποτα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, συνηθίζει να διδάσκει το λεξιλόγιο κάθε ενότητας μέσα από την παράθεση εκτενών καταλόγων λέξεων εκτός συμφραζομένων. Έτσι πιστεύει ότι μπορεί να διδάξει μεγάλη ποσότητα λέξεων κι όχι μόνο ορισμένες που τυχόν θα βρεθούν στα κείμενα της ενότητας που διδάσκεται. Προβληματίζεται όμως που παρά τις επίμονες προσπάθειές του να διδάξει τους καταλόγους λέξεων που κατασκευάζει ειδικά για το μάθημα, οι μαθητές δε φαίνεται να υιοθετούν τις λέξεις αυτές στο λόγο τους. Ενώ δηλαδή τις κατανοούν κατά τη διδασκαλία, δεν τις χρησιμοποιούν κατά την παραγωγή λόγου που τους αναθέτει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εγκαταλείψει τη διδασκαλία καταλόγων λέξεων και να προσπαθήσει να διευρύνει το λεξιλόγιο των μαθητών του μέσα από την επαφή τους με κείμενα;

181ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) τονίζουν εμφατικά τη σπουδαιότητα της αξιολόγησης του λόγου, και ειδικότερα του μαθητικού λόγου από την πλευρά των μαθητών. Ανάγουν μάλιστα την αξιολόγηση του λόγου σε βασικό εργαλείο για τη βελτίωσή του τονίζοντας την υψηλή μαθησιακή αξία της διαδικασίας. Στην ίδια λογική κινείται και το ΔΕΠΠΣ, το οποίο τονίζει τη σημασία αξιολογικών δραστηριοτήτων που βοηθούν τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν εκείνα τα γλωσσικά χαρακτηριστικά που καθιστούν το λόγο κατάλληλο για τις εκάστοτε επικοινωνιακές περιστάσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει ΝΕ Γλώσσα, ολοκληρώνει τη διδασκαλία κάθε ενότητας με την παραγωγή γραπτού λόγου που αναθέτει στους μαθητές του και τη συνακόλουθη διόρθωση των μαθητικών γραπτών από τον ίδιο. Αποφεύγει να χρησιμοποιήσει συγκεκριμένα κάθε φορά κριτήρια αξιολόγησης του λόγου των μαθητών, γνωστά από πριν στους μαθητές και απορρέοντα από την ενότητα που διδάχτηκε, γιατί θεωρεί ότι δεν μπορεί να περιορίζεται η διόρθωση σε 3-4 ζητήματα που τίγονται στη συγκεκριμένη ενότητα, αλλά πρέπει να επεκτείνεται σε όλο το φάσμα των λαθών των μαθητών. Όμως τον προβληματίζει το γεγονός ότι οι μαθητές του μάλλον δεν αποκομίζουν πολλά οφέλη από τη διαδικασία διόρθωσης, μιας και επαναλαμβάνουν πολλές φορές τα ίδια λάθη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εστιάσει την παραγωγή λόγου από τους μαθητές και τη διόρθωση των γραπτών τους σε συγκεκριμένα κάθε φορά κριτήρια αξιολόγησης του λόγου;

182ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι «η ανάγνωση του κόσμου προηγείται πάντα της ανάγνωσης της λέξης και η ανάγνωση της λέξης προϋποθέτει διαρκώς την ανάγνωση του κόσμου». Εδώ η έννοια της «ανάγνωσης» του κόσμου προσδιορίζει μια δημιουργική και κοινωνική διαδικασία άντλησης και απόδοσης νοήματος μέσα από την κοινωνική εμπειρία και γνώση που διαθέτουμε από την καθημερινή ζωή μας. Προτείνεται δηλ. η έμφαση στη γλωσσική διδασκαλία να δίνεται στη

διαπραγμάτευση πολλαπλών προσωπικών αναγνώσεων των μαθητών που στηρίζονται στα βιώματά τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλολόγος που εργάζεται σε Γυμνάσιο και διδάσκει νεοελληνική Γλώσσα, σε κάθε ενότητα διδάσκει μόνο λίγα κείμενα. Υποστηρίζει ότι αυτό συμβαίνει γιατί πρέπει να αναλύσει το κάθε κείμενο αρκετά προκειμένου να δώσει όλα τα απαραίτητα στους μαθητές του στοιχεία ώστε να μπορέσουν να το διαβάσουν σωστά. Πιστεύει ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού κατά το στάδιο προσέγγισης / κατανόησης των κειμένων είναι να αποκαλύψει στους μαθητές του τη μια και μοναδική «σωστή» ανάγνωση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να εμπλέξει τους μαθητές του σε απόπειρες προσωπικής «ενεργητικής» ανάγνωσης και προσπάθειες διεπίδρασής τους με το κείμενο;

183ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασική θεωρητική παραδοχή της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης) αποτελεί η ολιστική προσέγγιση της γλώσσας. Η προσέγγιση των κειμένων και η μελέτη των τρόπων με τους οποίους συγκροτούνται, διαμορφώνουν σταδιακά και εποικοδομιστικά ένα σώμα γνώσης για τη γλώσσα ως σύνολο, που αξιοποιείται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας στην παραγωγή λόγου από την πλευρά των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει Νεοελληνική Γλώσσα σε ένα Γυμνάσιο. Οι μαθητές δείχνουν να αδιαφορούν, παρά το γεγονός ότι επιλέγει κείμενα που φαίνεται να τους ενδιαφέρουν. Η προσπάθειά του να διδάξει τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, και το λεξιλόγιο της ενότητας μέσα από τα κείμενα είναι ανεπιτυχής: οι μαθητές δε βρίσκουν το φαινόμενο στο κείμενο, χάνεται χρόνος και διακόπτεται η ροή του μαθήματος. Έτσι ξαναγυρίζει στην παλιά τακτική του: προηγείται η κατανόηση του νοήματος του κειμένου και ακολουθεί η διδασκαλία της γραμματικής, του συντακτικού και λεξιλογίου με παραδείγματα (προτάσεις ή λέξεις) που επιλέγει ο ίδιος. Οι μαθητές και πάλι παρακολουθούν αμέτοχοι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να συνεχίσει να μελετά ολιστικά τη Γλώσσα, παρά τις πρακτικές δυσκολίες που συνάντησε;

184ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τόσο οι κειμενοκεντρικές θεωρίες (φορμαλιστική, δομιστική, νεοκριτική, σημειολογική), που εστιάζουν στην εσωτερική προσέγγιση του κειμένου, όσο και οι σύγχρονες αναγνωστικές θεωρίες, που καθιστούν τον αναγνώστη βασικό συντελεστή της νοηματοδότησης παρέχουν πολλές εναλλακτικές ερμηνευτικές πρακτικές που, σύμφωνα με αρκετούς μελετητές, ακόμη και κλασικούς φιλολόγους, μπορούν να αξιοποιηθούν στην προοπτική μιας πιο διευρυμένης φιλολογικής

ερμηνευτικής ιδιαίτερα στη σχολική της εκδοχή, με στόχο να κάνει τους μαθητές κριτικούς αναγνώστες των κλασικών κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο στο Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί, ακολουθούν την παραδοσιακή φιλολογική ερμηνευτική (προσέγγιση με βάση την υπάρχουσα φιλολογική ανάλυση, μεταφορά των έγκριτων ερμηνειών και αναπαραγωγή τους από τους μαθητές), που σε αρκετές περιπτώσεις προτείνεται και από τα επίσημα θεσμικά κείμενα (ΑΠΣ, βιβλίο Εκπαιδευτικού). Σε αυτό, ωστόσο, το διδακτικό πλαίσιο πολλοί μαθητές αντιμετωπίζουν διεκπεραιωτικά το μάθημα ή δεν συμμετέχουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές και να ξεφύγουν από τον φιλολογικό κανόνα με βάση τον οποίο εκπαιδεύτηκαν και είναι κυρίαρχος στη σχολική πρακτική ευρύτερα.

185ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στο Λύκειο στο πλαίσιο ενός σύγχρονου ανθρωπισμού, όπως επισημαίνεται, το σχολείο πρέπει και μέσα από την προσέγγιση των αρχαιοελληνικών κειμένων να εξασφαλίζει *«ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών αποβλέποντας σε ανθρώπους α) σκεπτόμενους, με ανεπτυγμένη την κριτική ικανότητα β) καλλιεργημένους και ευαίσθητους... γ) δημιουργικούς, οι οποίοι χωρίς να αποκόπτονται από το παρελθόν δρουν στο παρόν και διαμορφώνουν το μέλλον ως ελεύθεροι και δημοκρατικοί πολίτες ...»*. Βασικοί στόχοι του μαθήματος έτσι σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο είναι η κριτική ικανότητα, η καλλιέργεια ευαισθησίας, η δημιουργικότητα...

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί αναιρούν ουσιαστικά τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα του μαθήματος προσαρμόζοντας τη διδασκαλία στις απαιτήσεις του εξετασιοκεντρικού συστήματος. Η κυρίαρχη διδακτική πρακτική που ακολουθούν είναι: Πλήρης συντακτική ανάλυση, διανομή της μιας και μοναδικής έγκριτης μετάφρασης και αναπαραγωγή των ερμηνευμάτων του σχολικού εγχειριδίου ή άλλων έγκριτων μελετητών. Οι μαθητές έτσι μετατρέπονται σε δέκτες πολλών πληροφοριών, που μ' αυτό τον τρόπο τους είναι χρήσιμες μόνο για τις γραπτές εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πείσουν τους μαθητές ότι ένας άλλος προσανατολισμός θα ήταν και ενδιαφέρων γι' αυτούς αλλά θα απέβαινε και χρήσιμος για τις εξετάσεις τους;

186ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικές διδακτικές αρχές συγγραφής του σχολικού εγχειριδίου της *Ελένης* του Ευριπίδη ήταν: «Η διεύρυνση της σχολικής φιλολογικής ερμηνευτικής των αρχαίων κειμένων με την αξιοποίηση σύγχρονων θεωρήσεων από το χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας και του θεάτρου, έτσι ώστε να

ενθαρρύνονται οι μαθητές σε μια ανοιχτή, άμεση και προσωπική αλλά όχι αυθαίρετη ανάγνωση του έργου, που λαμβάνει υπόψη τη φύση του κειμένου που μελετούν». Η δημιουργία μιας γέφυρας ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν προωθώντας μια στάση απέναντι στον αρχαίο κόσμο και τα κείμενα που αυτός δημιούργησε που προκρίνει το διάλογο μεταξύ αρχαίου και σύγχρονου κόσμου και που διερευνά τη σχέση ανάμεσα στο χθες και το σήμερα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ΄ Τάξη Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθώντας την κυρίαρχη ερμηνευτική πρακτική αξιοποιούν τα καινοτομικά στοιχεία του εγχειριδίου στην προοπτική της κατάκτησης μιας συγκεκριμένης γνώσης και της αναπαραγωγής μιας συγκεκριμένης ερμηνευτικής εκδοχής, αναιρώντας ουσιαστικά τον ανοικτό προσανατολισμό του σχολικού εγχειριδίου. Διδάσκουν έτσι την εισαγωγή με τον παραδοσιακό τρόπο (κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας), αξιοποιούν ελάχιστα το εικονογραφικό υλικό και τα παράλληλα κείμενα, δεν αξιοποιούν προτάσεις για σχέδια εργασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι αρχές συγγραφής του σχολικού εγχειριδίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πεισθούν να δοκιμάσουν την αξία των καινοτομικών στοιχείων του σχολικού εγχειριδίου στην προοπτική της ανανέωσης του μαθήματος;

187ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έννοιες διερευνητική μάθηση, οικοδόμηση της γνώσης (κονστрукτιβισμός), βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της διδακτικής μεθοδολογίας που προτείνεται από τα θεσμικά κείμενα (ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, σχολικά εγχειρίδια) για το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση στο Γυμνάσιο. Αυτοί άλλωστε οι άξονες προβάλλονται και από τους μελετητές ότι μπορούν να προσδώσουν έναν διαφορετικό προσανατολισμό στο μάθημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου καθοριστικοί παράγοντες για τις επιλογές των διδασκόντων παραμένουν οι απαιτήσεις των εξετάσεων και το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Στο πλέγμα αυτό των παραδοχών, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε, για να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την προτεινόμενη προσέγγιση;

188ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η διαθεματικότητα, βασικός πυρήνας του νέου ΔΕΠΠΣ του ΑΠΣ και των προδιαγραφών συγγραφής, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης της αρχαιοελληνικής γραμματείας και μέσω αυτής και του αρχαίου κόσμου. Πολλές θεμελιώδεις έννοιες διαθεματικής προσέγγισης (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), οι δραστηριότητες που προτείνονται στο ΑΠΣ, αλλά και πολλά από τα θέματα διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία και η μεθοδολογία των *σχεδίων δράσης* που εισηγούνται θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, παρέμβαση κατά την προσέγγιση των αρχαιοελληνικών κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Οι επιφυλάξεις τους ενισχύονται και από την μαξιμαλιστική τάση που διακρίνει κάποιες διαθεματικές δραστηριότητες και μπορεί να αποτρέψει εκπαιδευτικούς και μαθητές από τον όποιο πειραματισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΔΕΠΠΣ και του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή διαθεματική προσέγγιση και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

189^ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι και αυτή καθαυτή η διερεύνηση της γλωσσικής έκφρασης των κειμένων δεν υπηρετεί παρά μόνο τη νοηματική τους αποκωδικοποίηση. Η προσέγγιση της γλώσσας του κειμένου αποτελεί το πρώτο βήμα για την αναγνώριση του γραμματειακού είδους, του συγγραφέα, του κοινωνικού και ιδεολογικού του πλαισίου. Μια τέτοια προσέγγιση δεν αρνείται την επισήμανση ή την αξιοποίηση των συντακτικών φαινομένων, τα διερευνά όμως σε σχέση με τη λειτουργία τους στη συνολική λογική του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από πρωτότυπο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την κυρίαρχη για δεκαετίες διδακτική πρακτική, σύμφωνα με την οποία η διδασκαλία των συντακτικών φαινομένων γίνεται ανεξάρτητα από τα κείμενα, ενώ η συντακτική ανάλυση του κειμένου δεν συσχετίζεται με την ευρύτερη δομή του ούτε με την αναγνώριση του γραμματειακού είδους και του ιστορικού πλαισίου παραγωγής του. Υποστηρίζουν μάλιστα ότι αυτή είναι και η μόνη ενδεδειγμένη προσέγγιση, που θα επιτρέψει στους μαθητές να μάθουν αρχαία ελληνικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να πεισθούν να αξιοποιήσουν την γλωσσική προσέγγιση των κειμένων με σκοπό την ανάδειξη των ουσιαστικότερων παραμέτρων του;

190ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Μια από τις προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας από μια διαπολιτισμική οπτική είναι αυτή που στηρίζεται στην ιδέα ότι τα κείμενα πρέπει να κατανοηθούν ως προς τον τρόπο που συνομιλούν με το σύγχρονο, εκτός πολιτισμικού πλαισίου αναγνώστη. Η προσέγγιση αυτή αναδεικνύει τον ενεργό ρόλο του αναγνώστη στις διαδικασίες της ανάγνωσης, και έχει θεωρηθεί ότι μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στη διαπολιτισμική ανάγνωση των κειμένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών. Ο εκπαιδευτικός, προσπαθώντας να υποστηρίξει τη λογοτεχνική εκπαίδευση των αλλοδαπών, ακολουθεί μια θεματική προσέγγιση της λογοτεχνίας, αγνοώντας τις πολιτισμικές διαφορές ή προβάλλοντας τις συνδέσεις μεταξύ των πολιτισμών. Συχνά, όμως, διαπιστώνει ότι οδηγεί τους μαθητές σε σύγχυση καθώς οι τελευταίοι αρχίζουν να ερμηνεύουν τα χαρακτηριστικά μιας κουλτούρας με τα δεδομένα μιας άλλης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να βοηθήσει τους μαθητές του στην κατεύθυνση μιας διαπολιτισμικής ανάγνωσης των κειμένων, χωρίς να απολυτοποιεί, αλλά ούτε και να ισοπεδώνει τις πολιτισμικές διαφορές;

191ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι το αδίδακτο κείμενο δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα τυχαίο απόσπασμα, που το επεξεργαζόμαστε γλωσσικά ανεξάρτητα από τη θέση του και το ρόλο του στο συνολικό έργο στο οποίο ανήκει. Αντίθετα, το αδίδακτο κείμενο, που θα πρέπει να έχει νοηματική συνοχή και αυτοτέλεια, αντιμετωπίζεται ως ένα μικροκείμενο, κάποιες συντεταγμένες του οποίου πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές: το γραμματειακό είδος, τους εκφραστικούς κώδικες και τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς του συγγραφέα του. Το γεγονός ότι στο αδίδακτο κείμενο προκρίνουμε τη διερεύνηση της γλωσσικής έκφρασης δεν σημαίνει ότι πρέπει να υποτιμούμε τη νοηματική του σύνθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Β' και Γ' Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Θεωρητικής Κατεύθυνσης.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την κυρίαρχη για δεκαετίες διδακτική πρακτική: γραμματική - συντακτική ανάλυση και κατά λέξη μετάφραση. Διαμαρτύρονται, ωστόσο, ότι η πλειονότητα των μαθητών είτε δεν μπορεί να μεταφράσει είτε παράγει έναν τεχνητό μεταφραστικό λόγο που δεν αποδίδει το νόημα του αρχαίου ελληνικού αποσπάσματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή προσέγγιση του αδίδακτου κειμένου;

192ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Μέση Εκπαίδευση έχει δεχθεί κριτική για την αποσπασματικότητα και την αναντιστοιχία που διακρίνει τους στόχους που υπάρχουν στο Αναλυτικό πρόγραμμα. Παρά την υιοθέτηση σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων στη διδακτική της μητρικής γλώσσας, ο παραδοσιακός πυρήνας του μαθήματος στη διδακτική πράξη συνεχίζει να ορίζεται από την έκθεση, τη γραμματική και το συντακτικό.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να προγραμματίσουν μια συνεκτική διδασκαλία στο συγκεκριμένο μάθημα. Δεν μπορούν να καλύψουν τους πολλούς και ποικίλους γνωστικούς στόχους του μαθήματος και, κυρίως, δεν γνωρίζουν πώς να αξιοποιήσουν τη λεγόμενη «επικοινωνιακή-κειμενοκεντρική» προσέγγιση στη διδακτική των μορφοσυντακτικών φαινομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό, για να προβληματισθεί και να οδηγηθεί σε πρακτικές με τις οποίες θα αμβλύνει τις δυσκολίες του μαθήματος;

193^ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών του ΔΕΠΠΣ της Γλώσσας για το Γυμνάσιο είναι η ενίσχυση της γλωσσικής ταυτότητας με όρους αλληλεπίδρασης και εμπλουτισμού, στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Είναι ενδεικτική του γενικού προσανατολισμού του Προγράμματος η γενική αρχή ότι *«όπως συμβαίνει με όλες τις ευρωπαϊκές κοινωνίες, η σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας μεταβάλλεται συνεχώς, εμπλουτιζόμενη με άτομα και φορείς διαφορετικών γλωσσικών και πολιτισμικών παραδόσεων, με αποτέλεσμα την αύξηση της πολιτισμικής ποικιλότητας, κατάσταση που μπορεί να θεωρηθεί υγιής υπό το πρίσμα της αναζωογόνησης των κυρίαρχων παραδόσεων»*.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γυμνάσιο στο κέντρο της Αθήνας με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι εκπαιδευτικοί υιοθετώντας την παραδοσιακή γλωσσική διδασκαλία, στο πλαίσιο της εκμάθησης της μητρικής γλώσσας, κατευθύνουν τους μαθητές στην εκμάθηση ενός κανονιστικού – ρυθμιστικού γραπτού λόγου με βάση συγκεκριμένα γλωσσικά πρότυπα. Ορισμένοι μαθητές τα καταφέρνουν, οι περισσότεροι ωστόσο δείχνουν αμήχανοι και τελικά αδιάφοροι. Οι αλλοδαποί, στην πλειονότητά τους, οδηγούνται σε σχολική αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν εναλλακτικές πρακτικές;

194^ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης και της Διδακτικής, αλλά και το ισχύον ΔΕΠΠΣ θέτουν ως γενικό και βασικό σκοπό διδασκαλίας της Ιστορίας την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης των μαθητών. Συνδέουν μάλιστα την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και συνείδησης με την κατανόηση ιστορικών γεγονότων και συμπεριφορών σε συγκεκριμένες καταστάσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος που εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο διδάσκει την Ιστορία ως χρονολογική στατική περιγραφή, κυρίως πολιτικο-στρατιωτικών γεγονότων, που συνδέονται γραμμικά μεταξύ τους στη λογική μιας συνέχειας χωρίς αντιφάσεις. Παρόλο που καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια να κινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών του, αυτοί μάλλον αδιαφορούν. Η διαδικασία καταλήγει σε μια μηχανιστική κάλυψη της διδακτέας ύλης από την πλευρά του εκπαιδευτικού, και πιστή αναπαραγωγή της από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον βοηθήσετε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει;

195°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στο ισχύον ΑΠΣ της Ιστορίας ένας ειδικός σκοπός του μαθήματος αναφέρει: «να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών». Προβάλλεται, επομένως, η παραδοχή ότι η ιστορία δεν είναι απλή εξιστόρηση γεγονότων, αλλά αφήγηση που οικοδομείται πάντα με βάση την επιλογή από ένα πλήθος τεκμηρίων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου ή Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει Ιστορία, κάνοντας κυρίως ιστορική αφήγηση, χωρίς καμία αναφορά σε ιστορικά τεκμήρια. Έτσι, δε δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε ιστορική αφήγηση οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Με τον τρόπο αυτό, ο φιλόλογος αποσιωπά τη σχέση της αφήγησης με τα τεκμήρια που τη στηρίζουν και την πιθανή ύπαρξη διαφορετικών οπτικών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να ενθαρρύνει τον κριτικό διάλογο ανάμεσα στον αναγνώστη-μαθητή και στον ιστορικό (συγγραφέα κάποια πηγής ή και ενός ιστορικού βιβλίου);

196°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την εξοικείωση των μαθητών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο ή με τη γνώση των βασικών μορφοσυντακτικών δομών του, που αποτελεί το πρώτο βήμα για την πρόσβαση στα αρχαιοελληνικά κείμενα στην πρωτότυπη μορφή τους. Στο σκοποθετικό αυτό πλαίσιο, η συνειδητοποίηση της ιστορικότητας της ελληνικής γλώσσας, η προσέγγιση δηλ. της ελληνικής γλώσσας στη δυναμική της διάσταση, από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, λειτουργεί μόνο συμπληρωματικά, οπότε και δεν μπορεί να αποτελεί τον βασικό άξονα της διδασκαλίας της.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Αρκετοί φιλόλογοι αντιμετωπίζουν την αρχαία γλώσσα ως γλώσσα πρότυπο, την οποία πρέπει να μάθουν οι μαθητές ως άμεσο θεραπευτικό μέσο της «λεξιπενίας». Θεωρούν ότι η προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας έχει μάλλον χρηστικό προσανατολισμό, καθώς αποσκοπεί κυρίως στην ορθότερη χρήση της νεοελληνικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποιους τρόπους θα προσπαθούσατε να πείσετε τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς να επαναπροσδιορίσουν την προσωπική τους αυτή θεωρία;

197ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της Διδακτικής των Αρχαίων Ελληνικών υποστηρίζουν ότι η διδασκαλία του αρχαίου ελληνικού λόγου μπορεί να φανεί ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, αν αξιοποιηθούν μέσα και τρόποι που θα εμπλέκουν τους ίδιους στη διαδικασία. Σε ιδιαίτερα μάλιστα ετερογενείς τάξεις, όπως η πλειονότητα των τάξεων στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό σχολείο, η προσέγγιση αυτή μπορεί να ενδυναμώσει περισσότερους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί ακολουθούν την γλωσσοκεντρική προσέγγιση (αυτόνομη διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού και εφαρμογή στο κείμενο), παρά το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές, ημεδαποί και αλλοδαποί, δείχνουν να μην τους παρακολουθούν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με δεδομένη την ετερογένεια των μαθητών ποιους εναλλακτικούς τρόπους θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς για την προσέγγιση της αρχαιοελληνικής γλώσσας;

198ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές συνδέουν συχνά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση όχι μόνο με την αισθητική ή πολιτισμική της αξία αλλά και με τη διαμόρφωση των ταυτοτήτων των μαθητών. Οι διαδικασίες για τη διαμόρφωση της ταυτότητας περιλαμβάνουν ευκαιρίες για τους μαθητές να εκτίθενται σε ευρύ φάσμα κειμένων με ενδιαφέρουσα για εκείνους θεματική αλλά και σε πολλαπλές οπτικές για το ίδιο θέμα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί που διδάσκουν λογοτεχνία αισθάνονται «ασφαλείς» μόνον όταν μεταφέρουν στους μαθητές τους την «έγκυρη» ερμηνεία των κειμένων, η οποία, κατά τη γνώμη τους, διασφαλίζεται είτε από το κύρος του ονόματος που έχει διατυπώσει την ερμηνεία είτε από τη συμπερίληψή της στο βιβλίο του καθηγητή ή και σε βοηθήματα του εμπορίου. Έτσι, μετατρέπουν την ερμηνευτική διαδικασία σε μια πάγια και ήδη ιεραρχημένη γνώση, την οποία οι μαθητές πρέπει να απομνημονεύουν και να ανακαλούν. Οι μαθητές αντιμετωπίζουν τη λογοτεχνία ως ένα ακόμη γνωστικό αντικείμενο, το οποίο, κατά κανόνα, δεν τους κερδίζει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς, για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες του μαθήματος προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης των ταυτοτήτων των μαθητών;

199°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών επισημαίνουν ότι συχνά η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι φιλόλογοι συνεδριάζουν, για να επιλύσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι συχνές αλλαγές στις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος, των εγχειριδίων και των εξετάσεων. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανά για να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τις «δοκιμασμένες» πρακτικές τους, όπως λ.χ., τη «φροντιστηριακού τύπου» διδασκαλία με τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Από την άλλη, κάποιιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον σχολικό σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

200°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα φιλολογικά μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο της περιφέρειάς σας φοιτούν μαθητές διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι φιλόλογοι, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη «ισχνή» επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις του ΔΕΠΠΣ : άλλοι αμφισβητούν την αξία του ίδιου του διαθεματικού ιστού που συνέχει τα γνωστικά αντικείμενα, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι οι διαθεματικές συνδέσεις που προτείνονται (κυρίως με τις εργασίες) δεν είναι επιτυχημένες ούτε μορφωτικά επωφελείς. Πολλοί συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό & τρόπο. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον σχολικό σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

201°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεποιθήσεις, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα επηρεάζουν τη διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων, τα οποία έχουν αναπόφευκτα και τις δικές τους αξιακές και ιδεολογικές εγγραφές. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες αλήθειες, τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι φιλόλογοι ενός Πειραματικού Γυμνασίου που διδάσκουν λογοτεχνία κάνουν κάποιες συναντήσεις, στις οποίες, μεταξύ άλλων, συζητούν τις ερμηνευτικές τους προσεγγίσεις στα κείμενα. Άλλες φορές επισκέπτονται και τις τάξεις των συναδέλφων τους, ιδιαίτερα όταν εκείνοι προσφέρουν δειγματικές διδασκαλίες σε ασκούμενους φοιτητές. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια κείμενα, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία, πράγμα που κατανοούν ότι απορρέει από τους προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ ιδεολογικά ζητήματα που ανακύπτουν, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την «επίσημη» άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες των κειμένων τις οποίες συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών έρχεται πια στην επιφάνεια. Οι φιλόλογοι αποφασίζουν να συμβουλευτούν το σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

202°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται: α. στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και β. στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της περιφέρειάς σας, 4 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές από τους καθηγητές τους (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

203°

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση στο γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας και, συχνά, στα σύγχρονα πορίσματα της επιστήμης της ιστορίας και της διδακτικής της, έχουν την τάση να δίνουν «ιστορικές διαλέξεις», τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο τη μία ιστορική αλήθεια.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Λύκειο της περιφέρειάς σας οι φιλόλογοι, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση για τη χρήση των αντιτιθέμενων πηγών στη διδασκαλία της ιστορίας, είναι δύσπιστοι απέναντι στη συγκεκριμένη πρόταση. Σε συζήτηση με το σχολικό σύμβουλο φαίνονται να αμφισβητούν την ανάγκη της διερεύνησης και ερμηνείας από τους μαθητές των πολλαπλών οπτικών, υποστηρίζοντας ότι το χαμηλό τους επίπεδο και η πίεση της ύλης δεν επιτρέπουν εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας του μαθήματος. Εξάλλου, όπως ισχυρίζονται, έχουν ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας τους με συζητήσεις και χρήση πηγών από το Διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν παιδαγωγικότερα και αποτελεσματικότερα;

204°

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της σύγχρονης διδακτικής, που υιοθετεί και το Νέο Σχολείο, οι μαθητές δεν πρέπει πια να αποστηθίζουν, αλλά να κατανοούν το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης. Σε αυτό το στόχο συμβάλλουν οι μαθητοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις διερευνητικής φύσης, διότι κινητοποιούν το ενδιαφέρον και τις διαδικασίες σκέψης των μαθητών και αναγνωρίζουν τη μοναδικότητα κάθε μαθητή. Σε αυτή τη λογική κινούνται οι αποκαλούμενες «Βιωματικές Δράσεις».

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Μικρές τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι εκπαιδευτικοί μιας σχολικής μονάδας επιμένουν ότι θα χάσουν πολύ χρόνο για την εκπαίδευση των μαθητών στον τρόπο ερευνητικής εργασίας σε ομάδες ή στην εκπαίδευσή τους στο πώς να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές, ενώ οι ίδιοι δεν διαθέτουν το χρόνο να ασχοληθούν με τη διαφοροποίηση της ύλης. Με τον τρόπο αυτό όμως δεν προωθούν του σύγχρονου σχολείου και δεν βοηθούν πάνω από όλα τους μαθητές τους, ειδικά όσους έχουν αυξημένες μαθησιακές ανάγκες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι οι στόχοι της σύγχρονης διδακτικής συσχετίζονται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στο διευθυντή να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

205°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία
2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακό Γυμνάσιο χρησιμοποιούν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ., χιουμοριστικά σκίτσα και υλικό από κόμικς στη διδασκαλία του συντακτικού, στίχους τραγουδιών ως παράλληλα κείμενα στη λογοτεχνία), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

206ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι εκπαιδευτικοί τους τούς θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Ιστορία
2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακό Γυμνάσιο, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

207°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη σχετική βιβλιογραφία αλλά και στο ισχύον ΑΠΣ της Ιστορίας προβάλλεται ως ένας από τους ειδικούς σκοπούς του μαθήματος η αναγκαιότητα επιλογής και κριτικής αξιολόγησης των ιστορικών πηγών. Στην διδακτική επίσης μεθοδολογία η προτεινόμενη σύγκριση πηγών που προσεγγίζουν το ζήτημα από διαφορετική οπτική και η ενθάρρυνση των μαθητών να αναζητήσουν τους λόγους αυτής της διαφοράς ανοίγουν διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος. Επισημαίνεται, όμως, συχνά από την έρευνα ότι οι πεπειθήσεις και οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί των εκπαιδευτικών ενδέχεται να καταστήσουν προσχηματική τη διερευνητική διαδικασία κατευθύνοντας τους μαθητές σε προκαθορισμένα συμπεράσματα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: οποιαδήποτε τάξη Γυμνασίου ή Λυκείου. Μάθημα: Ιστορία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος διδάσκει Ιστορία κάνοντας χρήση αντιτιθέμενων ιστορικών μαρτυριών, θεωρώντας ότι παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν ότι κάθε ιστορική αφήγηση οικοδομείται με βάση την επιλογή συγκεκριμένων τεκμηρίων και συγκεκριμένης ιδεολογικής αφετηρίας. Συχνά, όμως, τους εκμαιεύει συμπεράσματα σχετικά με την πιο «έγκυρη μαρτυρία», με διαστρεβλώσεις, υπερβολές ή αξιολογικούς χαρακτηρισμούς για τις υπόλοιπες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε ότι οι διερευνητικές προοπτικές στην προσέγγιση του παρελθόντος οφείλει να είναι μια πραγματικά ανοιχτή διαδικασία και όχι όχημα προβολής συγκεκριμένων πεπειθήσεων και ιδεολογικών απόψεων, είτε αυτές είναι οι επίσημες είτε οι προσωπικές;

208°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της διδασκαλίας, μια καλή «εξήγηση» διακρίνεται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

(α) περιέχει μόνο εκείνες τις πληροφορίες και τα παραδείγματα που χρειάζονται για να φωτιστεί το υπό εξήγηση σημείο, (β) βασίζεται αποκλειστικά σε γνώσεις που ήδη ο μαθητής κατέχει, και προσπαθεί να τις ενεργοποιήσει, (γ) προσαρμόζεται στο κοινό για το οποίο προορίζεται, ακόμη κι αν ο διδάσκων χρειαστεί να αποσιωπήσει μια σημαντική –για εκείνον– παράμετρο και (δ) προσφέρεται με πειστικό και υπομονετικό τρόπο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Τρίτη Λυκείου. Μάθημα: «Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας» (Θεωρητικής Κατεύθυνσης)

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τις πολλές απορίες των μαθητών, την αδυναμία τους στην κατανόηση εννοιών, και τη δική τους αδυναμία να προσπελάσουν το πρόβλημα. Λ.χ., ένας μαθητής, σε μια τάξη 15 μαθητών, ενός τυπικού Λυκείου ρωτά: *Σε τι διαφέρει η αναθεωρητική από τη συντακτική βουλή;* Ο εκπαιδευτικός εκνευρίζεται, θεωρώντας ότι το έχει ήδη εξηγήσει και επαναλαμβάνει βιαστικά: *«Η αναθεωρητική βουλή είναι η βουλή που αναθεωρεί τα επιμέρους άρθρα του Συντάγματος αλλά δεν θέτει πολιτειακό θέμα, πράγμα που κάνει η συντακτική».* Στο επόμενο μάθημα, διαπιστώνει ότι δύο μαθητές, στους οποίους θέτει τη συγκεκριμένη ερώτηση, και πάλι δεν μπορούν να απαντήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Σύμφωνα με τα κριτήρια μιας καλής εξήγησης, πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να επιλύσει το πρόβλημα;

209°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί της εκπαίδευσης διαπιστώνουν ότι χωρίς διαφοροποίηση της μάθησης, το σημερινό σχολείο, στο οποίο φοιτά εξαιρετικά ανομοιογενής μαθητικός πληθυσμός, θα κινδύνευε να γίνει αντιδημοκρατικό βαθαίνοντας τις προϋπάρχουσες διαφορές. Από την άλλη, η πλήρης διαφοροποίηση θα σήμαινε την απώλεια των κοινών αναφορών, τη διάλυση των πλαισίων και, ενδεχομένως, μια νέα «παιδαγωγική ζούγκλα» μισαλλοδοξίας, όμοια με εκείνη της μηδενικής διαφοροποίησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας φιλόλογος εργάζεται σε ένα Γυμνάσιο εργατικής συνοικίας της περιφέρειάς σας, όπου φοιτά ένα μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών που διδάσκονται τη Νεοελληνική ως δεύτερη γλώσσα. Ο εκπαιδευτικός δεν διαφοροποιεί τη διδασκαλία του ανάλογα με τους μαθητές που έχει απέναντί του, επικαλούμενος ότι η κάλυψη μιας κοινής για όλους ύλης θα ισοσταθμίσει τις διαφορές. Ένας συνάδελφός του, που διδάσκει σε άλλο τμήμα της ίδιας τάξης, κάνει το αντιδιαμετρικά αντίθετο: ετοιμάζει πολλές κατηγορίες κειμένων, εκπαιδευτικού υλικού, μεθόδων και ασκήσεων, για να καλύψει όλες τις περιπτώσεις. Και οι δύο διαπιστώνουν κάποια στιγμή ότι δεν ελέγχουν την πορεία της μάθησης των μαθητών τους αλλά ούτε και το τεταμένο κοινωνικό κλίμα των τάξεών τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να ασκήσουν μια ρεαλιστική και αποδοτική διαφοροποιημένη παιδαγωγική;

210°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της μετατροπής της τάξης σε κοινότητα διερεύνησης είναι ότι τα μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου. Έτσι, στο βαθμό που ο κάθε συμμετέχων είναι σε θέση να εσωτερικεύσει τη μεθοδολογία της κοινότητας στο σύνολό της, ο καθένας είναι σε θέση να γίνει αυτο-διορθωτικός ως προς τη δική του σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: οποιαδήποτε τάξη του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Λογοτεχνία.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Φιλόλογοι που διδάσκουν Νεοελληνική Λογοτεχνία σ' ένα τυπικό Γυμνάσιο επιχειρούν να οργανώσουν τα μαθήματά τους με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύουν στους μαθητές τους να συνεργαστούν με 2-3 συμμαθητές που κάθονται δίπλα ή κοντά τους και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις ή/ και ασκήσεις του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Οι διδάσκοντες συζητούν μεταξύ τους και αναζητούν τρόπους να κάνουν παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στους δύο εκπαιδευτικούς να κινηθούν, για να δημιουργήσουν πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

211ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν γίνει τις τελευταίες δεκαετίες στο δυτικό κόσμο στην προοπτική της άμβλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων, αυτές όχι μόνο συνεχίζουν να διέπουν τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα αλλά δείχνουν και να βαθαίνουν. Πολλές έρευνες δείχνουν ότι τα παιδιά ανάλογα με την κοινωνική τους προέλευση φθάνουν στο σχολείο όχι στον ίδιο βαθμό εξοικειωμένα με τη γλώσσα και την κουλτούρα του σχολείου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνάσια σε εργατική συνοικία της (συμ)πρωτεύουσας με αρκετά αλλοδαπά παιδιά. Όλα τα φιλολογικά μαθήματα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα Γυμνάσια της συγκεκριμένης περιοχής οι εκπαιδευτικοί δεν λαμβάνουν υπόψη τους την κοινωνική και πολιτισμική προέλευση των παιδιών. Αποδίδουν έτσι τις όποιες διαφορές και τις δυσκολίες κάποιων παιδιών σε εγγενή χαρακτηριστικά (κάποια είναι περισσότερο και κάποια λιγότερο έξυπνα) ή σε αδιαφορία των γονέων. Έχοντας έναν υλοκεντρικό προσανατολισμό και τον πρότυπο μαθητή απευθύνονται ουσιαστικά στους λίγους που μπορούν να ακολουθήσουν. Επιπλέον η αρνητική αξιολόγηση των λιγότερο «ευνοημένων» μαθητών τους οδηγεί σταδιακά στη διαρροή από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες αυθαίρετες επιστημονικά αντιλήψεις και τις ατελέσφορες πρακτικές που εφαρμόζουν;

212ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η Βιωματική-Επικοινωνιακή διδασκαλία, που εστιάζει στην ενίσχυση της επικοινωνιακής σχέσης ανάμεσα σε εκπαιδευτικό και μαθητές αλλά και μαθητές μεταξύ τους, στο πλαίσιο μιας συμμετρικής επικοινωνίας στη σχολική τάξη, συμβάλλει στην καλλιέργεια ενός επικοινωνιακού κλίματος, που ενισχύει τους κοινωνικούς δεσμούς και τονίζει το αυτοσυναίσθημα των ατόμων με τη λειτουργία τους μέσα στη δυναμική της ομάδας. Ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον που τυποποιεί σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων το σχολείο, αν στοχεύει σε εγγράμματους πολίτες, πρέπει να αναπτύσσει πολυδιάστατες επικοινωνιακές προσεγγίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Σχολεία σε ημιαστική περιοχή της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι φιλόλογοι δεν εστιάζουν σε επικοινωνιακές δραστηριότητες. Θεωρώντας ως σημαντικότερη την παροχή γνώσεων με το λόγο και τη δράση της εμποδίζουν ουσιαστικά την επικοινωνία. Πολλοί/ές προβάλλοντας ως πρόσχημα τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Αναλυτικό Πρόγραμμα ή την πίεση των εξετάσεων και των γονέων, εστιάζουν σε παραδοσιακές συντακτικές και γραμματικές ασκήσεις. Έτσι παρά τις αντίθετες κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος τυποποιούν τη

διδασκαλία, μετατρέποντάς τη σε διδασκαλία του γραπτού λόγου με τη μορφή της έκθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

213ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του. Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια ενός συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενδυναμώσουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Γυμνάσια σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εκπαιδευτικοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των μαθητών στην προοπτική της επίτευξης απλώς ενός κοινού στόχου. Ακόμη και όσοι/ες «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική τους σημασία, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος δεν επιχειρούν τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

214ο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα η διαφοροποίηση της διδασκαλίας στα πλαίσια της θεωρίας της οικοδόμησης της γνώσης μπορεί να αποτελέσει την απάντηση στο πρόβλημα της αυξανόμενης διαφορετικότητας στις τάξεις μικτής ικανότητας και της δεδομένης ανομοιογένειας των σχολικών τάξεων. Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική εισηγείται ουσιαστικά μια μέθοδο διδασκαλίας, που βασίζεται στη δεδομένη ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού και τους αντιμετωπίζει ως μοναδικούς και όχι ως αντίγραφα της ίδιας εικόνας. Αναγνωρίζει τις προσωπικές τους δυνάμεις, και τους προσφέρει ευκαιρίες να τις αξιοποιήσουν και να καταδείξουν τις δεξιότητές τους. Οι εκπαιδευτικοί που υιοθετούν μια τέτοια προσέγγιση λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές των μαθητών ως προς το βαθμό ετοιμότητάς τους, το μαθησιακό τους στυλ και τα ενδιαφέροντά τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλα τα σχολεία. Όλα τα μαθήματα .

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα Σχολεία της συγκεκριμένης περιοχής οι εκπαιδευτικοί είτε δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις διαφορές των μαθητών είτε τις αποδίδουν στην εθνικότητα ή/ και εγγενή χαρακτηριστικά. Επιπλέον, θεωρούν τις διαφορές εμπόδιο για την εκπαιδευτική διαδικασία. Έχοντας έναν υλοκεντρικό προσανατολισμό και θεωρώντας ότι είναι χρέος τους να απευθύνονται στον μέσο μαθητή, απευθύνονται ουσιαστικά σε όσους μπορούν να ακολουθήσουν. Με αυτή τη στάση απορρίπτουν ουσιαστικά τους υπόλοιπους μαθητές οδηγώντας τους σταδιακά στη διαρροή από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

215°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική/κριτική(reflective) προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό, λοιπόν, ρόλο στην αντιμετώπιση αρκετών προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου έχουν αποδεδειγμένα παίζει οι εκπαιδευτικοί, που έχουν τη δυνατότητα να διερευνήσουν το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και, αξιοποιώντας ποικίλες θεωρίες, να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά εναλλακτικών λύσεων στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Διαπιστώνεται, μάλιστα, ότι οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες σε άλλα περιβάλλοντα, αλλά προτείνονται στα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως υποθέσεις δράσης

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλα τα σχολεία. Όλα τα μαθήματα .

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην περιφέρειά σας μερικοί εκπαιδευτικοί διστάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες βελτίωσης προβληματικών τομέων της εκπαίδευσης, είτε διότι αναλογίζονται τη δυσκολία και την ευθύνη του εγχειρήματος είτε διότι θεωρούν ότι οι λύσεις στα προβλήματα αυτά είναι ευθύνη και αρμοδιότητα «ανωτέρων κλιμακίων» και όχι του εκπαιδευτικού της τάξης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα α) θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και β) θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτείνατε;

216°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της διδασκαλίας, η ανάγνωση – κατανόηση ενός κειμένου στο σχολείο είναι μια δυναμική διαδικασία με νόημα που βασίζεται στην κινητοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών να αναζητήσουν κάτι στο κείμενο, να βρουν ένα σημείο συνάντησης με αυτό. Η διαδικασία αυτή μπορεί να έχει είτε ατομικό χαρακτήρα, καθώς δίνει την ευκαιρία στο μαθητή να εκφράσει την αντίδρασή του σε αυτό που διάβασε, είτε ομαδικό με την έννοια ότι οι

μεμονωμένες αντιδράσεις των μαθητών γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης, συζήτησης, εμβάθυνσης. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι το κείμενο τελικά, όταν οι μαθητές μέσα από αυτή τη διαδικασία παραγάγουν το δικό τους λόγο για το κείμενο ή/και τα θέματα που αυτό πραγματεύεται.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες οι τάξεις του Λυκείου. Μάθημα: Λογοτεχνία και Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία τόσο στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας όσο και σε αυτό της Λογοτεχνίας οι εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται ότι οι μαθητές αδιαφορούν για την ανάγνωση. Οι περισσότεροι/ες το αποδίδουν στις σοβαρές γλωσσικές δυσκολίες που έχουν οι μαθητές – και όχι μόνο οι αλλόγλωσσοι – που δεν τους επιτρέπουν είτε να κατανοήσουν το κείμενο είτε να εκφράσουν αυτό που κατανόησαν και διαισθάνθηκαν. Παρόλα αυτά δεν αντικαθιστούν ούτε τα υπάρχοντα στα σχολικά βιβλία κείμενα με άλλα πιο επίκαιρα ή πιο ενδιαφέροντα για τους μαθητές, ούτε διαφοροποιούν τον τρόπο προσέγγισης των κειμένων αυτών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγνωσης και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

217ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Γλώσσας (μητρικής και ξένης), κατά τη διδασκαλία του γραπτού λόγου στο σχολείο πρέπει να δίνεται έμφαση όχι μόνο στην προετοιμασία των μαθητών και το σχεδιασμό των γραπτών τους κειμένων με εστίαση στο επικοινωνιακό πλαίσιο, αλλά και στο πρώτο γράψιμο, τη διόρθωση, το δεύτερο, περισσότερο επεξεργασμένο, γράψιμο και στην τελική του αναθεώρηση. Σε αυτό το διδακτικό πλαίσιο η επανατροφοδότηση των μαθητών στα γραπτά τους κείμενα εκ μέρους των εκπαιδευτικών είναι ένα από τα πιο σημαντικά στάδια μιας αποτελεσματικής διδασκαλίας του γραπτού λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία οι μαθητές γράφουν τα κείμενά τους και τα παραδίδουν στον εκπαιδευτικό προς αξιολόγηση, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να επέμβουν στο κείμενό τους μετά από ένα πρώτο σχολιασμό και να το βελτιώσουν. Η αξιολόγηση έτσι του γραπτού κειμένου των μαθητών είναι τελική και βασίζεται σε αδιαφανή πολλές φορές κριτήρια, με αποτέλεσμα πολλοί μαθητές/ήτριες να επαναλαμβάνουν τα ίδια λάθη και στα επόμενα γραπτά τους κείμενα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

218ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο αναλυτικό πρόγραμμα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας στο Λύκειο διατυπώνεται ρητά ότι η ερμηνευτική διαδικασία ανάμεσα στα άλλα «δίνει έμφαση στην ανάλυση του νοηματικού περιεχομένου των έργων και στη διερεύνηση του ιδεολογικού πλούτου τους και των προβλημάτων του ανθρώπου και της ζωής της εποχής των ερμηνευόμενων έργων» και παράλληλα επισημαίνεται ότι

«προσφεύγει σε λεξιλογικές και μορφολογικές διευκρινίσεις μόνο στο βαθμό που αυτές εξυπηρετούν την κατανόηση του κειμένου»

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας πολλοί/ές εκπαιδευτικοί εστιάζουν στη δομο-λειτουργική ανάλυση του πρωτοτύπου κειμένου (συντακτική ανάλυση και γραμματική επεξεργασία), ακόμη και όταν πρόκειται για ποιητικό κείμενο με σοβαρές δυσκολίες και αποκλίσεις από την τυπική αρχαιοελληνική δομή. Αυτή η διδακτική επιλογή οδηγεί πολλούς από τους μαθητές να αδιαφορούν, καθώς είτε θεωρούν ότι δεν έχουν το γνωστική υποδομή για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος, είτε δεν βρίσκουν νόημα στη συγκεκριμένη μηχανιστική διαδικασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

219ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο αναλυτικό πρόγραμμα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας στο Λύκειο διατυπώνεται ρητά ότι «στην αναλυτική φάση της η ερμηνευτική διαδικασία συμπληρώνεται και με τη μεταφραστική άσκηση για την απόδοση του αρχαίου σε άρτιο νεοελληνικό λόγο. Βασική επιδίωξη παραμένει να κρατήσει η μετάφραση το χαρακτήρα της σύνθετης γλωσσικής άσκησης που διαπλέκεται με την ερμηνεία του κειμένου και τη συμπληρώνει». Σε μια ολιστική επίσης προσέγγιση των κειμένων "...οι μαθητές δε μεταγλωττίζουν τυπικά το αρχαίο κείμενο αλλά αναζητούν τις νοηματικά ισοδύναμες εκφράσεις της νέας ελληνικής για να αποδώσουν το νόημα και το χρώμα του αρχαίου λόγου". Δεν πρέπει δηλαδή να επιχειρούν μια μετάφραση, που να στηρίζεται στην αντιστοίχιση των λέξεων ή που αντιμετωπίζει με μια ισοπεδωτική αντίληψη όλα τα γραμματειακά είδη (ποιητικά και πεζά, δραματικό και ιστοριογραφικό κείμενο...).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας η μετάφραση που επιχειρείται από τους εκπαιδευτικούς και πολλές φορές διανέμεται ως πρότυπη στους μαθητές, υποκαθιστά το αρχαίο κείμενο. Το μεταφρασμένο αυτό απόσπασμα αποτελεί γνωστικό αντικείμενο για τις εξετάσεις τους (προφορικές ή γραπτές), δηλαδή ύλη για αναπαραγωγή και με βάση αυτό προχωρούν, στη συνέχεια, στην ερμηνεία του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

220ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, κατά την ερμηνευτική προσέγγιση των αρχαίων ελληνικών κειμένων οι διδάσκοντες αποδεχόμενοι τον ερμηνευτικό πλουραλισμό να αντιληφθούν ότι μια σύγχρονη ανάγνωση των αρχαιοελληνικών κειμένων επιβάλλει υπέρβαση των συγκεκριμένων ερμηνευτικών σχημάτων και επέκταση ή ακόμη

κι αναμόρφωση των ερμηνευτικών πορισμάτων. Υποστηρίζεται ότι μια τέτοια θεώρηση μπορεί να επιτρέψει τη διαμόρφωση ενός διερευνητικού προσανατολισμού στην τάξη, με βάση τον οποίο ο μαθητής μπορεί να συνειδητοποιήσει αφενός τη δυνατότητα των ποικίλων ερμηνευτικών εκδοχών κι αφετέρου το δικαίωμά του στην προσωπική ανάγνωση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί είτε παρουσιάζουν στους μαθητές την κυρίαρχη ερμηνευτική εκδοχή είτε την αναζητούν μέσα από έναν κατευθυνόμενο διάλογο. Οι μαθητές εκλαμβάνουν τη συγκεκριμένη ερμηνευτική εκδοχή ως τη μόνη έγκυρη και θεωρούν ότι πρέπει να την αναπαράγουν. Με αυτό τον τρόπο αφενός αισθάνονται ξένη τη διαδικασία και συμμετέχουν τυπικά ή δεν συμμετέχουν αφετέρου δεν κατακτούν ερμηνευτικά εργαλεία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

221ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, το λάθος αντιμετωπίζεται ως μέρος της ίδιας της διαδικασίας, ως ένα δυναμικό στοιχείο που θα μπορούσε να διευκολύνει τη μάθηση. Το λάθος άλλωστε υποστηρίζεται ότι προκαλεί μια ανισορροπία, μια «γνωστική σύγκρουση», καθώς μέσα από τη διαδικασία αντιμετώπισής του λάθους οι μαθητές συνειδητοποιούν αυτά που ξέρουν, τα γνωστικά τους δηλαδή όρια, και προσπαθούν να οικοδομήσουν νέες γνώσεις, ανακαλύπτοντας νέες στρατηγικές και αλλάζοντας τις νοητικές τους δομές. Δηλαδή μαθαίνουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου. Μάθημα: Όλα τα μαθήματα.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τα λάθη των παιδιών ως ένα πρόβλημα, μια δυσλειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το λάθος δείχνει ότι η μαθητής δεν έφτασε στο προσχεδιασμένο επίπεδο γνώσης, γι' αυτό και αξιολογείται αρνητικά, απορρίπτεται, οπότε και δεν αποτελεί μέρος της μαθησιακής διαδικασίας. Πολλοί μαθητές σε αυτό το πλαίσιο διστάζουν να απαντήσουν σε ερωτήσεις και πολύ περισσότερο να πάρουν πρωτοβουλίες, καθώς αισθάνονται ότι το «λάθος» τους έχει ως συνέπεια την αρνητική τελική αξιολόγησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

222ο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διερευνητικές και διαθεματικές προσεγγίσεις αποδεικνύονται αποτελεσματικότερες, διότι ενεργοποιούν τα μαθησιακά κίνητρα, αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στη δράση τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Α΄ Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας είναι επιφυλακτικοί στην εφαρμογή των Ερευνητικών Εργασιών που καθιερώνονται από το τρέχον σχολικό έτος στην Α Λυκείου, με το σκεπτικό ότι είναι ανέφικτες σε ένα υλοκεντρικό σχολείο και ένα εξετασιοκεντρικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

223o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά και στάσεων, που απαιτούν η αυτο-ρυθμιζόμενη μάθηση και η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα του σχολείου σήμερα και της κοινωνίας αύριο, συντελείται μέσα σε πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης (fading scaffolding) σε τάξεις όπου κυριαρχούν η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα. Μόνο έτσι διευκολύνεται αποτελεσματικά η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη στην καθοδηγούμενη, αρχικά, κατάκτηση της γνώσης και στη συνέχεια στην αυτο-ρυθμιζόμενη διερεύνηση και μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Α΄ Λυκείου. Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε Λύκεια της περιφέρειάς σας στο πλαίσιο των Ερευνητικών Εργασιών που καθιερώθηκαν στην Α τάξη από το τρέχον σχολικό έτος μερικοί εκπαιδευτικοί, ενώ οργανώνουν τους μαθητές σε μικροομάδες των τεσσάρων μελών, διαπιστώνουν ότι σε μερικές ομάδες υπάρχουν σοβαρά προβλήματα λειτουργικότητας, τα οποία δεν επιλύονται με την πάροδο του χρόνου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

224o

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, η ετερότητα αποτελεί ένα από τα βασικά ζητήματα, που θα πρέπει να μας απασχολήσουν στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον, μέρος του οποίου είναι και το σχολείο. Ως εκπαιδευτικοί οφείλουμε να επισημαίνουμε και να διαχειριζόμαστε διδακτικά την ετερότητα, πόσο μάλλον όταν αυτή ως θέμα προκύπτει κατά την εκπαιδευτική διαδικασία στην τάξη. Η ετερότητα, άλλωστε, με την ευρύτερη έννοιά της χαρακτηρίζει έντονα την όποια παιδαγωγική συνάντηση στις μέρες μας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική και Αρχαία Ελληνική Γραμματεία.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της περιφέρειάς σας, οι εκπαιδευτικοί έρχονται συχνά αντιμέτωποι με προβλήματα στερεότυπων αντιλήψεων των μαθητών, που μερικές φορές εξελίσσονται σε έκφραση ακραίων (έως και ρατσιστικών) απόψεων, μισαλλοδοξίας, λεκτικής ή και σωματικής βίας απέναντι σε συμμαθητές που διαφέρουν ή τους αντιπαρατίθενται.

Συζητώντας με τους εκπαιδευτικούς, διαπιστώνετε ότι δεν πραγματεύονται στοιχεία της ετερότητας στα κείμενα που προσεγγίζουν αλλά ούτε στερεότυπα και προκαταλήψεις στο πλαίσιο του σχολείου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

225°

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της διδασκαλίας, κατά την ερμηνευτική προσέγγιση των αρχαιοελληνικών τραγωδιών στο σχολείο ως κεντρικός άξονας της προσέγγισης μπορεί να ορισθεί ο διάλογος ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν με απώτερο στόχο την κριτική ανάγνωση του κόσμου, τόσο του αρχαιοελληνικού όσο και του σύγχρονου. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να αναζητηθούν διδακτικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να καλέσουμε τους μαθητές να πραγματευτούν το δραματικό έργο σε ένα πλαίσιο ανοικτού διαλόγου με το ίδιο το έργο, τους συμμαθητές τους, το διδάσκοντα αλλά και το σύγχρονο πολιτισμικό περιβάλλον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Γ΄ Γυμνασίου και Β΄ Λυκείου. Μάθημα: Δραματική Ποίηση.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν το δραματικό κείμενο αξιοποιώντας την παραδοσιακή φιλολογική μέθοδο, που περιορίζει την ερμηνεία στα αντικειμενικά δεδομένα γένεσης του έργου: βιογραφικά, γραμματολογικά, ιστορικά και ιδεολογικά. Η ερμηνευτική αυτή πρακτική συναρτά άμεσα την ερμηνεία του κειμένου με τη φιλολογική σκευή του διδάσκοντος ή το σχολιασμό του έργου από έγκριτους μελετητές. Οι συγκεκριμένες τότε ερμηνευτικές προσεγγίσεις αποτελούν για τους μαθητές την επίσημη ερμηνεία, αυτή που, με τον κατευθυνόμενο διάλογο και τον καταγιισμό των κλειστών ερωτήσεων, οι διδάσκοντες προσπαθούν να εκμαιεύσουν από τους μαθητές. Μια τέτοια όμως πρακτική τονίζει την ιστορική απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στο κείμενο και στον αναγνώστη-μαθητή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

226° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις διεθνώς για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η εμπλοκή των μαθητών σε προσυγγραφικές δραστηριότητες συλλογής και ταξινόμησης του υλικού που θα αποτελέσει το περιεχόμενο του κειμένου συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Α΄ / Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της νεοελληνικής γλώσσας ο εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού κειμένου. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από ερωτηματολόγιο ή παραπομπές στα κείμενα της προηγούμενης ενότητας ως μέσα συλλογής υλικού σε προσυγγραφικό επίπεδο, το οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να παραγάγουν κείμενο ικανοποιητικό ως προς το περιεχόμενό του, ενώ άλλοι δυσκολεύονται να ξεκινήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους κατευθυνόμενων και μη κατευθυνόμενων προσυγγραφικών δραστηριοτήτων συλλογής και ταξινόμησης υλικού.

227° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις διεθνείς θεωρητικές αντιλήψεις για την παραγωγή λόγου και τη διεθνή διδακτική πρακτική στην συγγραφική δεξιότητα, οι μαθητές κατά τη συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής, η οποία θα υποστεί αξιολόγηση και αναθεώρηση κατά το μετασυγγραφικό στάδιο, δεν είναι σκόπιμο να σπαταλούν χρόνο στη διόρθωση μορφοσυντακτικών και ορθογραφικών λαθών, κάτι που θα πραγματοποιηθεί στη φάση της γλωσσικής επιμέλειας του κειμένου (editing). Αντίθετα, στο κυρίως συγγραφικό στάδιο ασχολούνται με τη δομή και το περιεχόμενο του κειμένου, σύμφωνα με την εργασία τους στην προσυγγραφική φάση, ώστε να μη διασπάται η προσοχή τους κατά την κειμενική σύνθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Γυμνάσιο. Μάθημα: Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός έχει θέσει στους μαθητές τη δραστηριότητα της σύνθεσης περιγραφικού κειμένου. Στις οδηγίες που τους δίνει πριν από τη συγγραφή του κειμένου περιλαμβάνεται και η ιδιαίτερη προσοχή στα ορθογραφικά και τα λεξιλογικά λάθη, όπως και στη χρήση των σημείων στίξης χωρίς να τους διευκρινίσει σε ποια φάση του διαδικαστικού προτύπου λαμβάνουν χώρα οι δραστηριότητες αυτές. Αποτέλεσμα είναι οι μαθητές να διακόπτουν τον ειρμό τους κατά τη σύνθεση του κειμένου τους σε ενέργειες διόρθωσης γλωσσικών λαθών, με συνέπεια την παραγωγή μη αποτελεσματικών κειμένων από τους μη ικανούς στην παραγωγή γραπτού λόγου μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις για τη σύνθεση κειμένου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποιες οδηγίες θα δίνετε στους μαθητές, πριν εμπλακούν στη συγγραφή της πρώτης κειμενικής εκδοχής;

228° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις διεθνώς για την παραγωγή λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η εμπλοκή των μαθητών σε μετασυγγραφικές δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης της πρώτης κειμενικής εκδοχής που συνέθεσαν οι μαθητές συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο του μαθήματος της μητρικής, αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Β΄ Γυμνασίου. Μάθημα: Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της γλώσσας ο εκπαιδευτικός εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου. Παρόλο που η άσκηση του σχολικού βιβλίου συνοδεύεται από πίνακα ελέγχου ως μέσο αυτοαξιολόγησης σε μετασυγγραφικό επίπεδο, τον οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να διορθώσουν με αποτελεσματικό τρόπο το αρχικό κείμενό τους τόσο σε επίπεδο δομής και περιεχομένου, όσο και σε επίπεδο γλώσσας και ύφους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους μετασυγγραφικών δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης των μαθητών.

229° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο φιλόλογος κατά την πάγια τακτική των περασμένων δεκαετιών ο εκπαιδευτικός διδάσκει το φαινόμενο με την παραγωγική μέθοδο (παρουσίαση του κανόνα και παραδείγματα εμπέδωσης).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών φαινομένων και κανόνων στους μαθητές.

230° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο εκπαιδευτικός αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές στις προτασιακές ασκήσεις του βιβλίου θεωρώντας τις παρωχημένες και απότοκες του συμπεριφοριστικού μαθησιακού προτύπου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εξάσκησης των μαθητών στα γραμματικά φαινόμενα.

231° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές μέσω των τριών ακόλουθων φάσεων: επαγωγική παρουσίαση, πρακτική εξάσκηση και παραγωγή λόγου, με στόχο την ανακαλυπτική συναγωγή του κανόνα, την εμπέδωσή του μέσω της επανάληψης και την ανάκληση και εφαρμογή του στην καθημερινή επικοινωνία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο εκπαιδευτικός αποφεύγει να εμπλέξει τους μαθητές σε διαδικασίες ρητής συναγωγής του γραμματικού κανόνα, θεωρώντας παραδοσιακές και παρωχημένες τέτοιου είδους δραστηριότητες, και εμμένει στη διαισθητική προσέγγιση των γραμματικών δομών κάποιων κειμένων από τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο εκπαιδευτικός.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους παρουσίασης των γραμματικών κανόνων στους μαθητές.

232° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα δε διδάσκονται στους μαθητές μόνο στη δομική αλλά και στη λειτουργική / πραγματολογική τους διάσταση μέσω της επεξεργασίας συγκεκριμενοποιημένου λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο καθηγητής εμμένει στη μορφοκρατική διάστασή του κατά το παραδοσιακό και το δομιστικό πρότυπο χωρίς να εστιάζει και στις κειμενικές και πραγματολογικές του λειτουργίες είτε υπάρχουν στο σχολικό εγχειρίδιο είτε όχι (και θα έπρεπε να συμπληρωθούν).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της λειτουργικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο παρουσίασης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής και παραγωγής λόγου.

233° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας, τα γραμματικά φαινόμενα διδάσκονται στους μαθητές σε σχέση με το κειμενικό είδος στο οποίο απαντούν με μεγάλη συχνότητα για συγκεκριμένους επικοινωνιακούς λόγους (γραμματική των κειμενικών ειδών). Η συγκεκριμένη διδακτική φιλοσοφία διέπει και πολλά αναλυτικά προγράμματα σπουδών και διδακτικά εγχειρίδια μητρικής και ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου ο καθηγητής εμμένει στη δομική διάστασή του (κλιτικό σύστημα, κανόνες σχηματισμού) κατά το παραδοσιακό και το δομιστικό πρότυπο χωρίς να εστιάζει και στη συσχέτισή του με συγκεκριμένα είδη λόγου παρά τις σχετικές πληροφορίες και ασκήσεις του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Σχολιάστε τον τρόπο διδασκαλίας που επέλεξε ο καθηγητής βάσει και των σύγχρονων παραδοχών για τη διδασκαλία της γραμματικής.
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της κειμενικής διάστασης των γραμματικών δομών στους μαθητές τόσο σε επίπεδο παρουσίασης, όσο και σε επίπεδο πρακτικής και παραγωγής λόγου.

234° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου, τα οποία διδάσκονται σε σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με το στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού λόγου οι μαθητές δεν καταφέρνουν να αξιοποιήσουν το ερωτηματολόγιο και τον πίνακα ελέγχου που συνοδεύουν την άσκηση στο σχολικό εγχειρίδιο, αλλά παράγουν κείμενο που χαρακτηρίζεται από αναποτελεσματική αξιοποίηση των τρόπων και των στρατηγικών πειθούς και των μεθόδων υποστήριξης ενός ισχυρισμού.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των ειδών λόγου τόσο ως προς τη δομή τους, όσο και ως προς τη γλωσσικές επιλογές και το ύφος που τα χαρακτηρίζουν.

235° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας πρακτικών λειτουργικού και κοινωνικού γραμματισμού στους μαθητές, στοιχείο που αποτελεί σε διεθνές επίπεδο στόχο της γλωσσικής διδασκαλίας, οι μαθητές καλούνται να εξασκηθούν στην παραγωγή και πρόσληψη αναφορικών και κατευθυντικών ειδών λόγου, τα οποία διδάσκονται σε σχέση με τη δομή, το περιεχόμενο και το ύφος τους και σε συνάρτηση με τον επικοινωνιακό στόχο που επιτελούν, τον αποδέκτη και το καταστασιακό πλαίσιο σύνθεσης και ερμηνείας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού λόγου ο καθηγητής εμμένει στα δεδομένα του σχολικού εγχειριδίου, το οποίο παρουσιάζει τα δομικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά ανεξάρτητα από τις διαφοροποιήσεις τους σε σχέση με το συγγραφικό

σκοπό (π.χ. πληροφόρηση, πειθώ), τον κειμενικό τύπο (π.χ. τουριστικός οδηγός, επιστημονικό άρθρο) και την επικοινωνιακή περίσταση (φορμαλιστική προσέγγιση των κειμενικών ειδών).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη κειμενοκεντρική διδασκαλία των ειδών λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αποφυγής της φορμαλιστικής προσέγγισης κατά τη διδασκαλία των κειμενικών ειδών και αξιοποίησης του ατομικού εξοπλισμού των μαθητών.

236° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν την αξία του προαναγνωστικού σταδίου ως βάσης αποτελεσματικότερης κατανόησης κειμένου μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας, δεδομένου ότι συμβάλλει στη δημιουργία αναγνωστικών προσδοκιών και στην ανάκληση των προϋπαρχουσών γνώσεων ως εργαλείων ερμηνείας του κειμένου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο καθηγητής ξεκινάει από την ανάγνωση του κειμένου χωρίς αξιοποίηση του τίτλου και των εικόνων και χωρίς αναφορά στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο σύνθεσης του κειμένου και στο συγγραφέα του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δημιουργίας αναγνωστικών προσδοκιών και ανάκλησης προηγούμενων γνώσεων σε προαναγνωστικό επίπεδο.

237° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής της μητρικής γλώσσας, η διδασκαλία των γραμματικών στοιχείων, δομών και λειτουργιών εστιάζει στη συγχρονική περιγραφή των συγκεκριμένων στοιχείων χωρίς μεταφορά δεδομένων και σύγχυση με τη διαχρονική τους εξέλιξη ή τη λειτουργία αντίστοιχων δομών στις κλασικές γλώσσες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Β, Γ' Γυμνασίου. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου (π.χ. υποτακτικής έγκλισης) ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί τον κανόνα των παλαιότερων παραδοσιακών εγχειριδίων γραμματικής, που ήταν αποδεκτός επί δεκαετίες, αγνοώντας και ενίοτε αμφισβητώντας τις σύγχρονες γλωσσολογικές αναλύσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές.

238° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας (όπως και των άλλων γλωσσικών γνώσεων

και δεξιοτήτων), ο ρόλος των νέων τεχνολογιών είναι ουσιαστικός και η αξιοποίησή τους απαραίτητη ως βασικού εργαλείου ανακαλυπτικής μάθησης και επικοινωνιακής κατεύθυνσης του μαθήματος (και όχι ως σχολικού εγχειριδίου ηλεκτρονικής μορφής).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου (π.χ. σύνταξη συγκεκριμένου ρήματος) ή ορισμένου λεξιλογικού πεδίου ο εκπαιδευτικός κατευθύνει τους μαθητές στη χρήση του λεξικού και της γραμματικής ως εγχειριδίων αναφοράς, ώστε ανακαλυπτικά, μέσω της αξιοποίησης συγκεκριμένων κειμένων, να διαγνώσουν τη σύνταξη ή τη σημασία της διδασκόμενης δομής ή λέξης σε συγχρονικό επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της γραμματικής με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης των γραμματικών δομών και λειτουργιών στους μαθητές με αξιοποίηση εργαλείων των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

239° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ενεργητικής ανάγνωσης κειμένων (μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας) από τους μαθητές μέσω επιτέλεσης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων (π.χ. διερεύνηση της επιβεβαίωσης των προσδοκιών, υπογράμμιση συγκεκριμένων στοιχείων του κειμένου που έκαναν εντύπωση, σχολιασμός στο περιθώριο κειμενικών εκφωνημάτων, έλεγχος και αξιολόγηση της αλληλουχίας ή της επιχειρηματολογίας του κειμένου).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο καθηγητής προβαίνει σε μια ανάγνωση του κειμένου κατά την οποία οι μαθητές περιορίζονται σε παθητικό ρόλο και ακολούθως σε ερμηνεία λέξεων και στις ερωτήσεις κατανόησης του σχολικού εγχειριδίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δραστηριοτήτων ενεργητικής ανάγνωσης και κατανόησης κειμένων σε κυρίως αναγνωστικό επίπεδο.

240° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση αλλά και στην παραγωγή κειμένων μητρικής αλλά και ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού λόγου ο καθηγητής προτιμά να μην αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό κείμενα της ίδιας ή προηγούμενων ενοτήτων που ανήκαν στο ίδιο είδος λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου.

241° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο της αυθεντικότητας (ή της προσομοίωσης αυθεντικών καταστάσεων) στις δραστηριότητες παραγωγής λόγου στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών σε σχέση με την αξιοποίηση της επικοινωνιακής περίπτωσης, του σκοπού και του αποδέκτη του κειμένου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: Σε δραστηριότητα παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου ο καθηγητής προτιμά να μη χρησιμοποιήσει συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (συγκεκριμένο αποδέκτη, ένταξη της δραστηριότητας παραγωγής λόγου στις καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες της τάξης ή του σχολείου, σαφής επικοινωνιακός στόχος), αλλά χρησιμοποιεί μία άσκηση του σχολικού εγχειριδίου απλώς ως θέμα προς ανάπτυξη από τους μαθητές σε παραδοσιακά συγγραφικά πλαίσια (παραδοσιακή έκθεση).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αυθεντικοποίησης των δραστηριοτήτων παραγωγής λόγου.

242° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες περιορίζουν το ρόλο της παραγράφου στην πύκνωση / σύνοψη κειμένου και δίνουν έμφαση στα δομικά χαρακτηριστικά και στους μορφοσυντακτικούς και λεξιλογικούς μηχανισμούς συνοχής του κειμένου (κειμενικοί δείκτες, διαρθρωτικές λέξεις, λεξιλογικοί δείκτες κειμενικής οργάνωσης).

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1.Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2.Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: ο καθηγητής ακολουθώντας σε μεγάλο βαθμό τις προτάσεις των σχολικών εγχειριδίων εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένου βάσει της επεξεργασίας των παραγράφων και της εξαγωγής πλαγιότιτλου ή κεντρικής ιδέας για καθεμιά από αυτές. Ωστόσο, οι περισσότεροι μαθητές δεν κατάφεραν να ανταποκριθούν στο μέγιστο βαθμό στις απαιτήσεις πύκνωσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της σύνοψης κειμένων βάσει των δομικών και συνοχικών μηχανισμών των κειμένων.

243° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες σχετικά με την πύκνωση / σύνοψη κειμένου δίνουν έμφαση στις στρατηγικές και τεχνικές παράφρασης λόγου και εκφωνημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα: ο καθηγητής εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες πύκνωσης κειμένων χωρίς να τους έχει εξασκήσει σε προηγούμενα μαθήματα κατά τις μεταναγνωστικές δραστηριότητες πρόσληψης λόγου στους μηχανισμούς παράφρασης και μετατροπής ενός είδους λόγου σε άλλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία πύκνωσης λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των διαδικασιών παράφρασης κειμενικών αποσπασμάτων.

244° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της χρήσης λεξικού ως μέσου αυτόνομης και εξατομικευμένης δράσης των μαθητών όχι μόνο κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις αλλά και κατά τις δραστηριότητες παραγωγής και πρόσληψης λόγου, όσο και κατά τη διδασκαλία της γραμματικής. Για το λόγο αυτό στους μαθητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν διανεμηθεί λεξικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος προβαίνει σε περιορισμένη χρήση του λεξικού αποκλειστικά κατά τις λεξιλογικές ασκήσεις όπου η χρήση του συγκεκριμένου βιβλίου αναφοράς προτείνεται από το εγχειρίδιο της γλώσσας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για τη χρήση λεξικών στην τάξη με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους αξιοποίησης των λεξικών κατά τη γλωσσική διδασκαλία.

245° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες αντιλήψεις για την κατάκτηση του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας και της συναγωγής του λεξιλογικού νοήματος βάσει των περικειμενικών ενδείξεων του κειμένου, των συντακτικών ενδείξεων της πρότασης και της μορφολογικής δομής της λέξης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής προτιμά να δίνει ο ίδιος τη σημασία των άγνωστων λέξεων των κειμένων παρά να εμπλέκει τους μαθητές σε διαδικασίες αυτόνομης συναγωγής του νοήματός τους βάσει συγκεκριμένων δεδομένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους εφαρμογής της τεχνικής της εικασίας λεξιλογικού νοήματος κατά τις λεξιλογικές και προσληπτικές δραστηριότητες.

246° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες αντιλήψεις για την κατάκτηση του λεξιλογίου της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της εφαρμογής ποικιλίας τεχνικών διδασκαλίας του ορισμού και της σημασίας των λέξεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατευθύνει στους μαθητές αποκλειστικά στη χρήση λεξικών για την αναζήτηση της σημασίας των άγνωστων λέξεων των κειμένων χωρίς να χρησιμοποιεί και εναλλακτικές τεχνικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία του λεξιλογίου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της σημασίας των λέξεων.

247° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος κατά τη διδασκαλία κόμικς, αφισών ή άλλων πολυτροπικών κειμένων εστιάζει στις γλωσσικές πληροφορίες αγνοώντας ή υποβαθμίζοντας τις εικόνες, τα χρώματα και τις διαφορετικές γραμματοσειρές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της εικόνας κατά την πρόσληψη κειμένων.

248° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων στην κατασκευή νοήματος ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διδασκαλία κειμένων συνεξετάζει το ρόλο των εικόνων ανεξαρτήτως της λειτουργίας τους στο κείμενο (συναναφορική, πληροφοριακή, διακοσμητική).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους αξιοποίησης της εικόνας κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

249° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κειμενοκεντρικών και κοινωνικοσημειωτικών θεωριών η διδασκαλία της πολυτροπικότητας (χρήση ποικιλίας οπτικών και ακουστικών σημειωτικών συστημάτων, τα οποία λειτουργούν συναναφορικά και αλληλοσυμπληρωματικά στην κατασκευή νοήματος, ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κειμενικό είδος και την επικοινωνιακή περίσταση) κρίνεται ιδιαίτερα χρήσιμη στη σημερινή κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, προσαρμογή του ύφους στην επικοινωνιακή περίσταση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διδασκαλία παραγωγής πολυτροπικών κειμένων (π.χ. κόμικς), ενώ αξιοποιεί τις ασκήσεις μετατροπής εικόνας σε λόγο, δίνει έμφαση στην περιγραφική και όχι στη βιωματική και κοινωνικοπροθετική σημασιολογική διάσταση των εικόνων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των πολυτροπικών κειμένων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας της μετατροπής πολυτροπικών κειμένων σε μονοτροπικά.

250° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου αλλά και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση). Κατά τις ασκήσεις ομιλίας οι μαθητές καλλιεργούν δεξιότητες, όπως η εισαγωγή και η ολοκλήρωση συνομιλίας, οι κανόνες συνεισφοράς, η χρήση φορμουλαϊκών στερεότυπων εκφράσεων, η αποφυγή θεμάτων ταμπού, προσαρμογή του ύφους στην επικοινωνιακή περίσταση.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, δευτερευόντως στην ευχέρεια και αγνοεί τα χαρακτηριστικά δομής και περιεχομένου, όπως και τις κοινωνιογλωσσικές διαστάσεις, του συνομιλιακού λόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας των προσληπτικών και παραγωγικών δεξιοτήτων προφορικού λόγου.

251° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών σύμφωνα με τις επικρατούσες αντιλήψεις σε διεθνές επίπεδο δεν επαρκεί μόνο η εξάσκηση των μαθητών σε παραγωγικές και προσληπτικές ασκήσεις γραπτού λόγου αλλά και στις αντίστοιχες δραστηριότητες προφορικού (ομιλία, ακρόαση), μέσω των οποίων καλλιεργούνται δεξιότητες ευχέρειας και ακρίβειας του μαθητικού λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής κατά τη διεξαγωγή προφορικών δεξιοτήτων δίνει έμφαση μόνο στην ακρίβεια λόγου, παρεμβαίνοντας συνεχώς και διορθώνοντας το μαθητή που μιλάει, δημιουργώντας του αισθήματα φόβου και αντικίνητρα συμμετοχής στην επικοινωνιακή δράση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία των προφορικών δεξιοτήτων με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους καλλιέργειας της ευχέρειας στον προφορικό λόγο.

252° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής του γλωσσικού λάθους, η διόρθωση του λάθους συνδέεται με τις αιτίες που το προκάλεσαν, καθώς το γλωσσικό λάθος αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την πορεία του στην κατάκτηση της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Ο καθηγητής κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων υπογραμμίζει απλώς τα λάθη ή τα διορθώνει χωρίς να προβαίνει σε επεξηγήσεις και αντιπροτάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τις αιτίες που τα προκαλούν.

253° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις επικρατούσες απόψεις στο χώρο της παιδαγωγικής του γλωσσικού λάθους, η διόρθωση του λάθους συνδέεται τόσο με τις αιτίες που το προκάλεσαν, όσο και με τη βαρύτητα του γλωσσικού λάθους, καθώς το τελευταίο αντανακλά τη μεταβατική γλωσσική ικανότητα του μαθητή και αναδεικνύει την πορεία του στην κατάκτηση της μητρικής αλλά και της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μαθήματα Γλώσσας.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Ο καθηγητής κατά τη διόρθωση μαθητικών κειμένων διορθώνει ανεξαιρέτως όλα τα λάθη χωρίς διαβαθμίσεις ανάλογα με την ποσότητα και τη σπουδαιότητά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη παιδαγωγική του γλωσσικού λάθους με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διόρθωσης των γλωσσικών λαθών ανάλογα με τη βαρύτητά τους.

254° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Στα σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα σπουδών κατά την εποχή της γνώσης και της πληροφορίας, στην οποία ζούμε, βασική επιδιωκόμενη δεξιότητα για το μαθητή και μελλοντικό ενεργό πολίτη είναι η διαχείριση πληροφοριών. Δεδομένου ότι βασικό μέσο πληροφόρησης είναι το διαδίκτυο στη σύγχρονη γλωσσική εκπαίδευση ο ρόλος της επεξεργασίας και της αξιολόγησης των διαδικτυακών πληροφοριών είναι ουσιώδης.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής έχει εμπλέξει τους μαθητές του σε διαδικασίες αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο, χωρίς, όμως, να τους έχει εξασκήσει στη διαχείρισή τους και στην προσεκτική επιλογή υλικού από αυτές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη καλλιέργεια της διαχείρισης ηλεκτρονικού πληροφοριακού υλικού με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε κριτήρια αξιολόγησης του διαδικτυακού πληροφοριακού υλικού από τους μαθητές που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διδασκαλία της πρόσληψης κειμένων.

255° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογικών τεστ αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική στην παραγωγή και πρόσληψη λόγου είναι η ενημέρωση των μαθητών για το συγγραφέα, τον εκδότη και το γενικότερο κοινωνικό, ιστορικό και πολιτιστικό πλαίσιο σύνθεσης του υπό επεξεργασία κειμένου, ώστε βάσει των πληροφοριών αυτών να είναι δυνατό να εμπλακούν σε δραστηριότητες κριτικής προσέγγισης του λόγου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα** ο εκπαιδευτικός κατά την ανάλυση δημοσιογραφικών κειμένων, ιστορικών πηγών, άρθρων κ.λπ. δε δίνει έμφαση σε ορίζουσες του κειμένου, όπως συγγραφέας, προθετικότητα, αποδέκτης, διακειμενικότητα, περιστασιακότητα, θεωρώντας ότι μόνη η πληροφορητικότητα του κειμένου αποτελεί παράγοντα επαρκούς και αποτελεσματικής ανάλυσης του κειμένου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική πρόσληψη λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους και μεθόδους κριτικής προσπέλασης κειμένων σε παραγωγικό και προσληπτικό επίπεδο.

256° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στη λειτουργική διάσταση της γραμματικής προάγει την κριτική γλωσσική επίγνωση των μαθητών, άρα αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην κριτική πρόσληψη λόγου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος κατά την εξέταση γραμματικών φαινομένων δίνει έμφαση αποκλειστικά στη δομή και στη σύνταξη (π.χ. μετατροπή ενεργητικής σε παθητική φωνή, σχηματισμός υποτακτικής) και όχι στην κειμενική και πραγματολογική τους λειτουργία (δήλωση του δράστη από την ενεργητική φωνή, ουδετερότητα παθητικής, παρουσίαση γεγονότος ως πραγματικού από την οριστική κ.λπ.). Με τον τρόπο αυτό, όμως, οι μαθητές δεν εξοπλίζονται αποτελεσματικά για δραστηριότητες κειμενικής ερμηνείας, αλλά απλώς κατανόησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσπέλαση κειμένων και το ρόλο της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε κατάλληλους τρόπους διδασκαλίας της γραμματικής σε λειτουργικό επίπεδο, ώστε η γραμματική γνώση να αξιοποιείται και στην πρόσληψη λόγου.

257° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών, όπως της PISA, αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Η σύγχρονη αντίληψη στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική είναι ότι η έμφαση στην πρόσληψη και ερμηνεία από τους μαθητές όχι μόνο λογοτεχνικών κειμένων αλλά και επεξεργασμένων χρηστικών κειμένων απαιτητικού λόγου (δημοσιογραφικών, κοινωνικών, δικαστικών, επιστημονικών) αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση στην καλλιέργεια του κοινωνικού και του κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής στο πλαίσιο της καλλιέργειας αναγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών προτιμά την επιλογή από τα βιβλία λογοτεχνικών κειμένων, τα οποία θεωρεί πρότυπα λόγου. Συνεπώς, αποφεύγει τη διδασκαλία άλλων κειμενικών τύπων, στοιχείο που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για διδασκαλία των ειδών λόγου με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε είδη λόγου και κειμενικούς τύπους που θα επιλέγατε με στόχο την καλλιέργεια πρακτικών κοινωνικού και κριτικού γραμματισμού των μαθητών.

258° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα αποτελέσματα διεθνών διαγωνισμών και διαγνωστικών αξιολογήσεων αναδεικνύουν μια υστέρηση των Ελλήνων μαθητών στην κριτική προσπέλαση κειμένου. Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις στη διεθνή βιβλιογραφία και διδακτική πρακτική, κατά τη διδασκαλία της γραμματικής είναι σκόπιμο οι μαθητές να διδάσκονται τους τρόπους μορφικής πραγμάτωσης συγκεκριμένων επικοινωνιακών λειτουργιών ανάλογα με την επικοινωνιακή κατάσταση, το κείμενο, τις επιδιώξεις του συγγραφέα κ.λπ. (π.χ. ο δράστης δηλώνεται μέσω της ονομαστικής πτώσης σε θέση υποκειμένου ή ποιητικού αιτίου ανάλογα με την επιθυμία του ομιλητή να τον προβάλλει ή απλά να τον αναφέρει).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο καθηγητής στο πλαίσιο της διδασκαλίας της γραμματικής δε δίνει έμφαση στις επικοινωνιακές διαφορές των μέσω δήλωσης συγκεκριμένων λειτουργιών, με αποτέλεσμα οι μαθητές αν μην εστιάζουν σε τέτοιες υφολογικές και πραγματολογικές διαφοροποιήσεις κατά την πρόσληψη κειμένων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση στη διδασκαλία της γραμματικής με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε τρόπους καλλιέργειας της κοινωνιογλωσσικής και πραγματολογικής ικανότητας των μαθητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας των γραμματικών φαινομένων είτε η ύλη και η διάρθρωση των σχετικών ενοτήτων του σχολικού του βιβλίου συντελούν σε αυτό το στόχο είτε όχι.

259° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις για το περιεχόμενο της σχολικής εκπαίδευσης και των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών, αλλά και με τις θεωρίες απόκτησης της γνώσης, η διαθεματικότητα (και η διεπιστημονικότητα) διαδραματίζουν ουσιώδη ρόλο στη μάθηση, άρα και στην κατάκτηση της γλώσσας, στην καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** ο φιλόλογος στο πλαίσιο της καλλιέργειας της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου των μαθητών εστιάζει αποκλειστικά στα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου της γλώσσας κατά τη διάρκεια του γλωσσικού μαθήματος και δεν αξιοποιεί κείμενα και δραστηριότητες κατά τη διεξαγωγή άλλων γνωστικών αντικειμένων (π.χ. ιστορικές πηγές).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη για την κριτική προσέγγιση κειμένων με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε μορφές διαθεματικών δραστηριοτήτων ή διεπιστημονικών προσεγγίσεων με στόχο την καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής ανάλυσης λόγου των μαθητών.

260° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση κειμένων αλλά και στην παραγωγή τους. Ο ρόλος του διαδικτύου στον εντοπισμό και στη διδακτική αξιοποίηση αυθεντικών ειδών λόγου και κειμενικών τύπων της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας είναι ουσιαστικός.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο: Νεοελληνική Γλώσσα.
2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:** Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού ειδησεογραφικού λόγου ο εκπαιδευτικός προτιμά να αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό σχετικά κείμενα της ίδιας ενότητας που ανήκουν στο ίδιο είδος λόγου, χωρίς να εμπλέξει τους μαθητές σε αναζήτηση σχετικών κειμένων στο διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

261° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι πολλοί μαθητές έχουν την αντίληψη ότι αν αυξήσουμε ένα μέγεθος ενός γεωμετρικού σχήματος τότε αυξάνονται και άλλα μεγέθη του σχήματος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μαθητές μιας τάξης Β΄ Γυμνασίου θεωρούν ότι μεταξύ δύο ορθογωνίων παραλληλογράμμων αυτό που έχει μεγαλύτερη περίμετρο έχει και μεγαλύτερο εμβαδόν.

Γ. Ερώτηση

Με βάση τις αρχές για το νέο σχολείο, τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

262° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την έννοια της γωνίας και της μέτρησης της σε διάφορες καταστάσεις που περιλαμβάνουν γωνιακές σχέσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι μαθητές δυσκολεύονται να εντοπίσουν γωνίες και να κατανοήσουν τον τρόπο μέτρησής τους σε καταστάσεις όπως το άνοιγμα και κλείσιμο μιας πόρτας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση με βάση τις αρχές για το νέο σχολείο;

263° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα στην κατανόηση της έννοιας της γωνίας δείχνει ότι μια γωνία γίνεται συχνά αντιληπτή ως:

- το μήκος των τμημάτων που χρησιμοποιούνται στην εικονική αναπαράστασή της,
- το μέγεθος του σχήματος που σχηματίζουν οι τεμνόμενες ευθείες,
- το μήκος του τόξου που χρησιμοποιείται στο συμβολισμό του μεγέθους της γωνίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται στην τάξη οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την ισότητα γωνιών σε σχήματα που είναι όμοια.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με βάση τις αρχές για το νέο σχολείο, τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

264° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα στην κατανόηση της έννοιας της γωνίας δείχνει ότι μέσα στο γενικότερο πλαίσιο των προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση της γλώσσας στην τάξη, πρέπει να τονιστεί ότι η λέξη ‘γωνία’ χρησιμοποιείται με διαφορετικούς τρόπους και στην καθημερινή γλώσσα και είναι γνωστή στους μαθητές πολύ πριν την επίσημη σχολική διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται στην τάξη οι μαθητές περιγράφουν με διαφορετικούς τρόπους το πώς αναγνωρίζουν τη γωνία στη φράση «η γωνία του δρόμου». Ο εκπαιδευτικός αναζητά τρόπους συγκερασμού των απόψεων που εκφράζουν οι μαθητές με τους αντίστοιχους μαθηματικούς ορισμούς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

265° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές που βρίσκονται στα πρώτα στάδια εισαγωγής στην άλγεβρα δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις διαφορές της χρήσης του γράμματος ως αγνώστου (π.χ. σε εξισώσεις) και ως τυχαίου αριθμού αριθμού που χρησιμοποιείται για την έκφραση ενός γενικού κανόνα (π.χ. στις ιδιότητες της πρόσθεσης).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που επεξεργάζονται στην τάξη προκύπτει ότι κάποιοι μαθητές θεωρούν ότι κάθε γράμμα μπορεί να πάρει μόνο μία αριθμητική τιμή.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνετε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

266° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη έρευνα οι μαθητές δυσκολεύονται να συνδέσουν τις εξισώσεις με τις συναρτήσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κατά τη διδασκαλία της γραφικής επίλυσης ενός γραμμικού συστήματος δύο εξισώσεων με δύο αγνώστους κάποιοι μαθητές δυσκολεύονται να συνδέσουν την επίλυση του συστήματος με τις γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

Τι θα προτείνετε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

267° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές δυσκολεύονται να συνδέσουν τις διαφορετικές αναπαραστάσεις της συνάρτησης (τύπος, πίνακας τιμών, γραφική παράσταση) και να κατανοήσουν τη σχέση τους. Το πρόβλημα εντείνεται καθώς η διδασκαλία στο σχολείο συχνά επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες αναπαραστάσεις χωρίς να αναδεικνύεται η σύνδεσή τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Α΄ Λυκείου ο καθηγητής διαπιστώνει ότι πολλοί μαθητές της τάξης δεν μπορούν να συνδέσουν σωστά γραφικές παραστάσεις συναρτήσεων με τις αντίστοιχες συμβολικές.

Γ. Ερώτηση

Πως θα προτείνετε στον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

268° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές μπορεί να ολοκληρώνουν μαθηματικές διαδικασίες με βάση συγκεκριμένους αλγορίθμους αλλά δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη σημασία τους και να ερμηνεύσουν μαθηματικά τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές βρίσκουν τις λύσεις μιας δευτεροβάθμιας εξίσωσης μέσω της εύρεσης της διακρίνουσας, αλλά δεν μπορούν να απαντήσουν στο ερώτημα γιατί οι τιμές που έχουν βρει είναι ρίζες της εξίσωσης και γενικότερα τι σημαίνει ρίζα μιας εξίσωσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνετε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

269° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές μπορεί να ολοκληρώνουν μαθηματικές διαδικασίες με βάση συγκεκριμένους αλγόριθμους αλλά δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη σημασία τους και να ερμηνεύσουν μαθηματικά τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι μαθητές βρίσκουν τις λύσεις μιας ανίσωσης και τις παριστάνουν συμβολικά ($x < -2$ ή $x > 3$) και γραφικά (σημειώνουν διαστήματα στον άξονα των αριθμών). Ωστόσο, όταν ο εκπαιδευτικός ρωτάει αν το $-1/2$ αποτελεί λύση της ανίσωσης κάποιοι μαθητές δεν είναι σε θέση να απαντήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, με βάση τις αρχές για το νέο σχολείο, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

270° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη έρευνα οι μαθητές τείνουν να γενικεύουν συγκεκριμένες ιδιότητες χωρίς να ελέγχουν αν μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο και γιατί.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Άλγεβρα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στο πλαίσιο της επίλυσης μιας άσκησης κάποιοι μαθητές διαιρούν ανισότητες κατά μέλη.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα;

271° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη έρευνα οι μαθητές δυσκολεύονται να συνδέσουν συγκεκριμένες ιδιότητες με διαφορετικές αναπαραστάσεις μαθηματικών εννοιών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Α΄ Γυμνασίου ο καθηγητής ρωτάει τους μαθητές αν ο αριθμός 43.47 είναι πρώτος. Κάποιοι μαθητές κάνουν τον πολλαπλασιασμό 43.47, μετά δοκιμάζουν αν το αποτέλεσμα διαιρείται με τους 2,3,5,7 και επειδή διαπιστώνουν ότι δεν διαιρείται συμπεραίνουν ότι ο αριθμός αυτός δεν είναι πρώτος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

272o Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη έρευνα οι μαθητές τείνουν να γενικεύουν την έννοια της γραμμικότητας και να την εφαρμόζουν σε μεγάλο εύρος καταστάσεων που περιλαμβάνουν τη συμμεταβολή δύο μεγεθών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην προσπάθεια τους να διερευνήσουν ιδιότητες γεωμετρικών σχημάτων κάποιοι μαθητές φθάνουν στην παρακάτω εικασία:
«Εάν διπλασιάσουμε τις πλευρές ενός τετραγώνου θα διπλασιαστεί και το εμβαδόν του.»

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

273ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές οι μαθητές αντιμετωπίζουν δυσκολίες κατανόησης της διαδικασίας της μέτρησης μιας επιφάνειας. Κάποιες από αυτές τις δυσκολίες αποδίδονται (α) στην έμφαση που δίνεται στις μετρήσεις στο μήκος το οποίο μετρείται άμεσα ενώ η επιφάνεια έμμεσα, και (β) στο ότι ο υπολογισμός του εμβαδού απαιτεί πληροφορίες σχετικά με το σχήμα της επιφάνειας που υπολογίζεται.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία με θέμα την εισαγωγή στο εμβαδόν και τη μέτρησή του, δύο μαθητές Γυμνασίου έχουν την παρακάτω διαφωνία:
«M1: Δύο ορθογώνια τρίγωνα με ίσο εμβαδόν έχουν και ίση περίμετρο.
M2: Δύο ορθογώνια τρίγωνα με ίσο εμβαδόν δεν έχουν απαραίτητα ίση περίμετρο. Αυτό που ισχύει είναι ότι όταν μεγαλώνει η περίμετρος μεγαλώνει και το εμβαδόν.»

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει αποτελεσματικές διδασκαλίες για την έννοια του εμβαδού και τη σχέση του με την περίμετρο ενός γεωμετρικού σχήματος;

274ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών στο γυμνάσιο είναι να κατανοήσουν τη σημασία του συμβόλου $=$.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία οι μαθητές καλούνται να επιλύσουν εξισώσεις α΄ βαθμού. Παρότι ο εκπαιδευτικός έχει διδάξει τα σχετικά βήματα (χωρισμός γνωστών από αγνώστους, μεταφορά όρων σε άλλο μέλος με αλλαγή προσήμου κ.λπ.) κάποιοι μαθητές γράφουν τις ισοδύναμες εξισώσεις κατά τη διαδικασία της επίλυσης στην ίδια γραμμή συνδέοντας τις με το σύμβολο $=$.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στην έννοια της εξίσωσης που θα εστιάζεται παράλληλα στην ισοδυναμία των βημάτων επίλυσης;

275ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών στο γυμνάσιο είναι να κατανοήσουν πώς προκύπτουν οι ισοδύναμες εξισώσεις κατά τη διαδικασία επίλυσης μιας εξίσωσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία οι μαθητές καλούνται να επιλύσουν εξισώσεις α΄ βαθμού. Παρότι ο εκπαιδευτικός έχει διδάξει τα σχετικά βήματα (χωρισμός γνωστών από αγνώστους, μεταφορά όρων σε άλλο μέλος με αλλαγή προσήμου κ.λπ.) κάποιοι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την αλλαγή προσήμου κατά την μεταφορά όρων σε άλλο μέλος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια πιστεύετε ότι είναι η αιτία του παραπάνω προβλήματος;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στην έννοια της εξίσωσης που θα εστιάζεται παράλληλα στην ισοδυναμία των βημάτων επίλυσης;

276° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Μια κατηγορία ενδιαφερόντων θεμάτων με τα οποία εμπλέκονται οι μαθητές είναι αυτά που αναφέρονται στα μέγιστα - ελάχιστα. Ωστόσο, συχνά οι μαθητές στην τάξη αντιμετωπίζουν τα θέματα αυτά αποκλειστικά με αλγεβρικό τρόπο χωρίς να έχουν την δυνατότητα να δουν άλλες αναπαραστάσεις τους και, ακόμη σημαντικότερο, να τις συνδέσουν μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σχεδιάζοντας μια διδασκαλία για την εύρεση του ορθογωνίου με το μέγιστο εμβαδόν όταν η περίμετρός του είναι σταθερή ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να βρει τρόπους να βοηθήσει τους μαθητές να ξεπεράσουν την δυσκολία σύνδεσης αλγεβρικής και γεωμετρικής αναπαράστασης του προβλήματος.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την διερεύνηση και επίλυση του παραπάνω προβλήματος;

277° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Τα κανονικά πολύγωνα διδάσκονται στη Β΄ Γυμνασίου με τη βοήθεια του περιγεγραμμένου σ΄ αυτά κύκλου. Αυτό έχει ως συνέπεια να απαιτούνται διάφορες έννοιες και σχέσεις από τον κύκλο οι οποίες επιβαρύνουν το προαπαιτούμενο γνωστικό φορτίο των μαθητών με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται στην προσέγγιση σχετικών θεμάτων όπως της κατασκευής των κανονικών πολυγώνων και της σχέσης μεταξύ της γωνίας του και του πλήθους των πλευρών του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία ο εκπαιδευτικός επιδιώκει την εισαγωγή των μαθητών στην κατασκευή κανονικών πολυγώνων. Οι μαθητές ωστόσο δυσκολεύονται να γενικεύσουν τη σχέση μεταξύ της γωνίας ενός κανονικού πολυγώνου και του πλήθους των πλευρών του.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στην κατασκευή κανονικών πολυγώνων.

278° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών στο γυμνάσιο είναι να κατανοήσουν πώς από την ‘σημείο προς σημείο’ γραφική απεικόνιση ζευγών δύο συμμεταβαλλόμενων μεγεθών μεταβαίνουμε στην έννοια του γραφήματος μιας συνάρτησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ένα πραγματικό πρόβλημα ως πλαίσιο για να νοηματοδοτηθεί από τους μαθητές η γραφική αναπαράσταση των αναλόγων ποσών μέσω συνευθειακών σημείων και ακολούθως να γίνει μετάβαση στις γραμμικές συναρτήσεις. Ο στόχος του είναι οι μαθητές να συνδέσουν τη γραμμική συνάρτηση $y=ax$ με την αναπαράσταση ανάλογων ποσών. Ωστόσο οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν πώς από τη σχεδίαση σημείων προκύπτει η σχεδίαση ευθείας.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στη γραφική παράσταση συνάρτησης.

279° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών στο Γυμνάσιο και το Λύκειο είναι να κατανοήσουν πότε ένας αριθμός είναι άρρητος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Β΄ Γυμνασίου ο εκπαιδευτικός θέλει να εισαγάγει τους μαθητές στην ύπαρξη των άρρητων αριθμών.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στους άρρητους αριθμούς;

280° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα ορισμένες δυσκολίες κατανόησης από τους μαθητές μιας έννοιας οφείλονται στην ανάγκη εννοιολογικής αλλαγής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια διδασκαλία ο εκπαιδευτικός θέλει να διδάξει στους μαθητές την ιδιότητα της πυκνότητας που χαρακτηρίζει το σύνολο των ρητών. Οι μαθητές αδυνατούν να κατανοήσουν την απειρία των σημείων που υπάρχουν μεταξύ δύο ρητών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των μαθητών να σχεδιάσει μια αποτελεσματική διδασκαλία για την εισαγωγή των μαθητών στην πυκνότητα του συνόλου των ρητών αριθμών;

281° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι η σωστή εικόνα μιας έννοιας που σχηματίζει ένας μαθητής αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την κατανόηση της έννοιας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μαθητές μιας τάξης Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι το όριο μιας συνάρτησης f όταν το x τείνει στο x_0 είναι $f(x_0)$.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια του ορίου;

282° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από την έρευνα προκύπτει ότι η κατανόηση που αποκτά ένας μαθητής για μια έννοια επηρεάζεται από τις αυθόρμητες απλοϊκές αντιλήψεις που έχει διαμορφώσει πριν τη διδασκαλία της έννοιας από τη χρήση του όρου στην καθημερινή ζωή και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης
2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι αν η γραφική παράσταση μίας συνάρτησης διακόπτεται τότε η συνάρτηση δεν είναι συνεχής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε σε έναν εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της συνεχούς συνάρτησης;

283° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η κατανόηση της γενίκευσης μιας έννοιας ή μιας διαδικασίας πολλές φορές απαιτεί εννοιολογική αλλαγή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι μια ευθεία είναι εφαπτομένη της γραφικής παράστασης μιας συνάρτησης αν και μόνο αν η ευθεία και η γραφική παράσταση έχουν ένα μόνο κοινό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της εφαπτομένης;

284° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η δυνατότητα ενός μαθητή να διατυπώνει τον ορισμό μιας έννοιας δεν σημαίνει κατανόηση της έννοιας. Για την κατανόηση μιας έννοιας απαιτείται ο μαθητής να έχει διαμορφώσει μια επαρκή εικόνα για αυτή την έννοια.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί μαθητές Α΄ Λυκείου αρκετές φορές, αν και γνωρίζουν τον ορισμό, δεν αναγνωρίζουν σωστά αν μια σχέση ή μια γραφική παράσταση εκφράζουν συνάρτηση.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, με βάση τις αρχές του νέου αναλυτικού προγράμματος της Α΄ Λυκείου, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της συνάρτησης;

285° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η κατανόηση της γενίκευσης μιας έννοιας ή μιας διαδικασίας πολλές φορές απαιτεί εννοιολογική αλλαγή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί μαθητές Β΄ Γυμνασίου πιστεύουν ότι ένας θετικός αριθμός αυξάνεται όταν πολλαπλασιάζεται με έναν θετικό αριθμό και μειώνεται όταν διαιρείται.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της συνάρτησης;

286° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την έννοια της γωνίας και της μέτρησης της σε διάφορες καταστάσεις που περιλαμβάνουν γωνιακές σχέσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα πρόβλημα που παρουσιάζεται στην τάξη οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τον ορισμό και τη μέτρηση μιας ευθείας και μιας πλήρους γωνίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το παραπάνω επεισόδιο από τη σχολική τάξη;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

287° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από την έρευνα προκύπτει ότι η κατανόηση που αποκτά ένας μαθητής για μια έννοια επηρεάζεται από τις αυθόρμητες αντιλήψεις που έχει διαμορφώσει πριν τη διδασκαλία της έννοιας από την χρήση του όρου στην καθημερινή ζωή και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι μια συνάρτηση συγκλίνει σε έναν αριθμό αν οι τιμές της αυξάνονται ή μειώνονται και πλησιάζουν αυτόν τον αριθμό πολύ κοντά αλλά δεν τον φτάνουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια του ορίου;

288° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες επισημαίνουν ότι οι έννοιες λόγου και αναλογίας στα γεωμετρικά σχήματα γίνονται δύσκολα αντιληπτές από τους μαθητές. Μια κύρια δυσκολία εντοπίζεται στην αναγνώριση των σχέσεων αναλογίας που διέπουν τη μεγέθυνση – σμίκρυνση ενός σχήματος καθώς οι μαθητές τείνουν να αντιμετωπίζουν τη μεγέθυνση – σμίκρυνση ως αύξηση-ελάττωση (προσθετική προσέγγιση) και όχι ως αναλογική αύξηση-ελάττωση (πολλαπλασιαστική προσέγγιση).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός επιλέγει να εισαγάγει τους μαθητές στην έννοια της μεγέθυνσης-σμίκρυνσης ενός γεωμετρικού σχήματος και σκέφτεται να αξιοποιήσει τη γνώση που έχουν ήδη οι μαθητές από την εφαρμογή της έννοιας όταν βγάζουμε φωτοτυπίες (μεγέθυνση/σμίκρυνση ενός αρχικού σχεδίου ή σχήματος).

Γ. Ερώτηση

Περιγράψτε με ποιο τρόπο θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να ενσωματώσει την παραπάνω ιδέα σε κάποιες δραστηριότητες και πώς θα μπορούσε να διευκολύνει την εστίαση των μαθητών στις πολλαπλασιαστικές σχέσεις που διέπουν τη μεταβολή των πλευρών από το αρχικό στο τελικό σχήμα;

289° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη έρευνα μαθητές που βρίσκονται στα πρώτα στάδια εισαγωγής στην άλγεβρα δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη διαφορά του αγνώστου σε εξισώσεις και της μεταβλητής σε συναρτήσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πρόβλημα που επεξεργάζονται στην τάξη προκύπτει ότι κάποιοι μαθητές ερμηνεύουν τη συνάρτηση ως εξίσωση με άπειρες λύσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το παραπάνω επεισόδιο από τη σχολική τάξη;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

290° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές ενώ μπορούν και εφαρμόζουν σωστά διαδικασίες δεν έχουν κατανοήσει εννοιολογικά στοιχεία που αφορούν σε αυτές τις διαδικασίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά θετικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κατά την διαπραγμάτευση της εύρεσης ορίου με χρήση των κανόνων L' Hospital ένας καθηγητής διαπιστώνει ότι αρκετοί μαθητές αν και μπορούν να υπολογίζουν όρια με χρήση των παραπάνω κανόνων δεν έχουν κατανοήσει τι σημαίνει απροσδιόριστη μορφή.

Γ. Ερώτηση

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το παραπάνω επεισόδιο από τη σχολική τάξη;
2. Πως θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

291° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Μία από τις βασικές δυσκολίες των μαθητών στη τριγωνομετρία σχετίζεται με την αναγνώριση ότι οι τριγωνομετρικοί αριθμοί εξαρτώνται αποκλειστικά από το μέγεθος της γωνίας και όχι από ένα συγκεκριμένο τρίγωνο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην λύση μιας άσκησης κάποιοι μαθητές εκφράζουν απορία για το αν μπορούν να χρησιμοποιούν τον πίνακα τριγωνομετρικών αριθμών για υπολογισμούς σε οποιοδήποτε ορθογώνιο τρίγωνο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με την απορία των μαθητών;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την δυσκολία των συγκεκριμένων μαθητών σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

292° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές μπορεί να ολοκληρώνουν μαθηματικές διαδικασίες με βάση ορισμούς και συγκεκριμένους αλγορίθμους και τεχνικές αλλά δυσκολεύονται να κατανοήσουν τη σημασία τους και να ερμηνεύσουν μαθηματικά τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν στο πλαίσιο διαφορετικών αναπαραστάσεων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής κατεύθυνσης συζητώντας για τη συνέχεια της συνάρτησης $f(x)=1/x$ οι μαθητές συμφωνούν ότι με βάση τον ορισμό είναι συνεχής. Όμως με βάση τη γραφική της παράσταση κάποιοι μαθητές υποστηρίζουν ότι η f δεν είναι συνεχής στο 0 αφού εκεί ‘διακόπτεται’ η συνέχεια του γραφήματός της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

293° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα, η απουσία ανάδειξης των συνδέσεων μεταξύ διαφορετικών ενοτήτων διδασκαλίας δημιουργεί συγχύσεις στους μαθητές για τη φύση και τα χαρακτηριστικά κάποιων μαθηματικών εννοιών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Άλγεβρα

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στο πλαίσιο της διδασκαλίας των συναρτήσεων αρκετοί μαθητές δεν μπορούν να κατανοήσουν γιατί μια ακολουθία είναι συνάρτηση ενώ άλλοι αναγνωρίζουν ότι μια ακολουθία είναι συνάρτηση αλλά σχεδιάζουν την γραφική της παράσταση ως μη διακοπτόμενη καμπύλη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το παραπάνω επεισόδιο από τη σχολική τάξη;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, με βάση τις αρχές του νέου αναλυτικού προγράμματος της Α΄ Λυκείου, ώστε να μετατρέψει το πρόβλημα των μαθητών σε αφορμή για αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

294° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η δυνατότητα ενός μαθητή να διατυπώνει τον ορισμό μιας έννοιας δεν σημαίνει κατανόηση της έννοιας. Για την κατανόηση μιας έννοιας απαιτείται ο μαθητής να έχει διαμορφώσει μια επαρκή εικόνα για αυτή την έννοια.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Α΄ Λυκείου όταν τα γράμματα που χρησιμοποιούνται σε μια συναρτησιακή σχέση για να δηλώσουν τις μεταβλητές δεν είναι x για την ανεξάρτητη μεταβλητή και y για την εξαρτημένη μεταβλητή θεωρούν ότι η σχέση αυτή δεν εκφράζει συνάρτηση.

Γ. Ερώτηση

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το παραπάνω επεισόδιο από τη σχολική τάξη;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της συνάρτησης;

295° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από την έρευνα προκύπτει ότι η κατανόηση που αποκτά ένας μαθητής για μια έννοια επηρεάζεται από τις αυθόρμητες απλοϊκές αντιλήψεις που έχει διαμορφώσει πριν τη διδασκαλία της έννοιας από την χρήση του όρου στην καθημερινή ζωή και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι το όριο μιας συνάρτησης είναι μια τιμή που πλησιάζει η συνάρτηση πολύ κοντά αλλά δεν την φτάνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια του ορίου;

296° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από την έρευνα προκύπτει ότι η κατανόηση που αποκτά ένας μαθητής για μια έννοια επηρεάζεται από τις αυθόρμητες απλοϊκές αντιλήψεις που έχει διαμορφώσει πριν τη διδασκαλία της έννοιας από την χρήση του όρου στην καθημερινή ζωή και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι το όριο μιας συνάρτησης είναι ένα φράγμα της συνάρτησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια του ορίου;

297° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η κατανόηση της γενίκευσης μιας έννοιας ή μιας διαδικασίας πολλές φορές απαιτεί εννοιολογική αλλαγή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης θεωρούν ότι αν μια ευθεία «κόβει» τη γραφική παράσταση μιας συνάρτησης τότε δεν είναι εφαπτομένη της.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της εφαπτομένης;

298° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές, ενώ γνωρίζουν τον ορισμό μιας έννοιας, αρκετές φορές όταν αντιμετωπίζουν μια ερώτηση που αφορά αυτή την έννοια απαντούν λανθασμένα γιατί η απάντηση τους βασίζεται στην εικόνα που έχουν διαμορφώσει για την έννοια αυτή η οποία μπορεί να είναι ελλιπής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μια τάξη Α΄ Λυκείου αρκετοί μαθητές απαντούν ότι ένας πίνακας τιμών που αντιστοιχεί σε κάθε μέρα μιας εβδομάδος την μέγιστη θερμοκρασία εκείνη την ημέρα δεν είναι συνάρτηση γιατί δεν υπάρχει τύπος που να συνδέει τις μέρες με τις μέγιστες θερμοκρασίες.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Α΄ Λυκείου ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της συνάρτησης;

299° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών στο γυμνάσιο και το λύκειο είναι να αναγνωρίσουν αν ένας αριθμός είναι ρητός ή άρρητος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι μαθητές έχουν μάθει στο Γυμνάσιο ότι ένας περιοδικός δεκαδικός είναι ρητός. Στην Α΄ Λυκείου κατά τη διδασκαλία του κεφαλαίου των πραγματικών αριθμών υπάρχουν πολλοί μαθητές που θεωρούν ότι οι περιοδικοί δεκαδικοί είναι άρρητοι.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της Α΄ Λυκείου για να βοηθήσει αυτούς τους μαθητές να ξεπεράσουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν.

300° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η κατανόηση της γενίκευσης μιας έννοιας ή μιας διαδικασίας πολλές φορές απαιτεί εννοιολογική αλλαγή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Πολλοί μαθητές Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης βλέποντας την γραφική παράσταση της συνάρτησης $f(x)=x^2$ για $x<0$ και $f(x)=0$ για $x\geq 0$ και της ευθείας $y=0$ θεωρούν ότι η ευθεία δεν μπορεί να είναι εφαπτομένη της συνάρτησης στο σημείο 0.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της εφαπτομένης;

301° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα η κατανόηση της γενίκευσης μιας έννοιας ή μιας διαδικασίας πολλές φορές απαιτεί εννοιολογική αλλαγή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μαθητές μιας τάξης Γ΄ Λυκείου Θετικής και Τεχνολογικής Κατεύθυνσης αντιμετωπίζουν δυσκολία να βρουν την εφαπτομένης μιας συνάρτησης της μορφής $f(x)=ax+\beta$ σε ένα σημείο x_0 .

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση για την έννοια της εφαπτομένης;

302° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών είναι να αναγνωρίσουν ότι οι περιοδικοί δεκαδικοί με περίοδο 9 είτε είναι ακέραιοι είτε δεκαδικοί με πεπερασμένο πλήθος μη μηδενικών δεκαδικών ψηφίων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά θετικής κατεύθυνσης

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μαθητές μιας τάξης Γ΄ Λυκείου Θετικής κατεύθυνσης θεωρούν ότι ο αριθμός $0,999\dots$ είναι ο αμέσως μικρότερος αριθμός του 1.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει για να βοηθήσει αυτούς τους μαθητές να ξεπεράσουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν.

303° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα μια σημαντική δυσκολία των μαθητών είναι να αναγνωρίσουν ότι οι περιοδικοί δεκαδικοί είναι ρητοί αριθμοί.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε σχετική ερώτηση του καθηγητή μιας τάξης μαθητές απαντούν ότι αριθμός $1/3$ είναι ρητός αλλά ο $0,333\dots$ είναι άρρητος.

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει για να βοηθήσει αυτούς τους μαθητές να ξεπεράσουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν.

304° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές θεωρούν ότι όταν σε μια παράσταση αυξάνεται ένα στοιχείο αυξάνεται ολόκληρη η παράσταση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μαθητές μιας τάξης Α΄ Λυκείου θεωρούν ότι όταν αυξάνεται ο εκθέτης μιας δύναμης και η βάση παραμένει σταθερή τότε η δύναμη αυξάνεται.

Γ. Ερώτηση

Ποια διδακτική αντιμετώπιση θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό για να βοηθήσει αυτούς τους μαθητές να ξεπεράσουν τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν.

305° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές, ενώ γνωρίζουν τον ορισμό μιας έννοιας, αρκετές φορές όταν αντιμετωπίζουν μια ερώτηση που αφορά αυτή την έννοια απαντούν λανθασμένα γιατί η απάντησή τους βασίζεται στην εικόνα που έχουν διαμορφώσει για την έννοια αυτή η οποία μπορεί να είναι ελλιπής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μαθητές μιας τάξης Α΄ Λυκείου θεωρούν ότι η σχέση $y=2$ δεν είναι συνάρτηση γιατί στο δεύτερο μέλος δεν υπάρχει x , ενώ αντίθετα όταν τους δίνεται η γραφική παράσταση αυτής της σχέσης την αναγνωρίζουν ως συνάρτηση.

Γ. Ερώτηση

Με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της Α΄ Λυκείου πως θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

306° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές όταν αντιμετωπίζουν μια ερώτηση που αφορά μια έννοια απαντούν λανθασμένα γιατί η απάντησή τους βασίζεται στην εικόνα που έχουν διαμορφώσει για την έννοια αυτή η οποία μπορεί να είναι ελλιπής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής κατεύθυνσης

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μαθητές μιας τάξης Γ΄ Λυκείου Μαθηματικά Θετικής και Τεχνολογικής κατεύθυνσης θεωρούν ότι όταν δεν υπάρχει το όριο μιας συνάρτησης όταν το x τείνει στο x_0 τότε τα πλευρικά όρια υπάρχουν και είναι διαφορετικά.

Γ. Ερώτηση

Με βάση τα ερευνητικά δεδομένα πως θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

307° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές όταν θέλουν να αποδείξουν ότι ένας μαθηματικός ισχυρισμός δεν είναι σωστός χρησιμοποιούν επιχειρήματα του τύπου «το βιβλίο δεν έχει τέτοιο θεώρημα» ή «τα θεωρήματα που γνωρίζουμε δεν εφαρμόζονται σε αυτή την περίπτωση».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής μιας τάξης Α΄ Λυκείου στο κεφάλαιο της ισότητας τριγώνων, αφού έχουν συζητηθεί τα κριτήρια ισότητας και οι μαθητές έχουν λύσει σχετικές ασκήσεις, ρωτάει την τάξη αν δύο τρίγωνα ΑΒΓ και ΔΕΖ που έχουν $AB=DE=13\text{ cm}$ $BΓ=EΖ=10\text{ cm}$ και τις γωνίες ΒΓΑ και ΕΖΔ ίσες με 70° είναι ίσα. Ένας μαθητής απαντά ότι τα τρίγωνα δεν είναι ίσα γιατί «οι ίσες γωνίες δεν είναι περιεχόμενες στις ίσες πλευρές». Ο καθηγητής ρωτάει τους υπόλοιπους μαθητές αν συμφωνούν με αυτή την απάντηση και όλοι δείχνουν να συμφωνούν.

Γ. Ερώτηση

Με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Α΄ Λυκείου πως θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να συνεχίσει τη συζήτηση στην τάξη.

308° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές δεν αποκτούν εννοιολογική κατανόηση αλλά μαθαίνουν κανόνες τους οποίους εφαρμόζουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Α΄ Λυκείου ο καθηγητής κατά τη διδασκαλία της απόλυτης τιμής παρατηρεί ότι αρκετοί μαθητές θεωρούν ότι $|-α| = α$ και ζητάει τη βοήθεια σας για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

Με βάση το νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Α΄ Λυκείου πως θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

309° Σενάριο

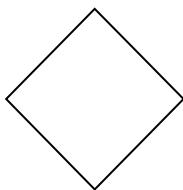
A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα πολλοί μαθητές απαντούν σε ερωτήσεις σχετικές με την αναγνώριση γεωμετρικών σχημάτων με βάση πρωτοτυπικές εικόνες που έχουν για τα διάφορα σχήματα και όχι με βάση τις ιδιότητες που χαρακτηρίζουν ένα σχήμα..

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μια τάξη Β΄ Γυμνασίου ο καθηγητής διαπιστώνει ότι ορισμένοι μαθητές δεν αναγνωρίζουν ως τετράγωνο το παρακάτω σχήμα.

Γ. Ερώτηση

Με βάση τα ερευνητικά δεδομένα πως θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό να αντιμετωπίσει το παραπάνω πρόβλημα.

310° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με την έρευνα οι μαθητές τείνουν να γενικεύουν την έννοια της γραμμικότητας και να την εφαρμόζουν σε μεγάλο εύρος καταστάσεων που περιλαμβάνουν τη συμμεταβολή δύο μεγεθών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου, Μάθημα: Μαθηματικά.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην προσπάθεια τους να διερευνήσουν ιδιότητες γεωμετρικών σχημάτων κάποιοι μαθητές φθάνουν στην παρακάτω εικασία:

«Εάν διπλασιάσουμε την ακμή ενός κύβου θα διπλασιαστεί και ο όγκος του.»

Γ. Ερώτηση

Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

311ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Σχολείου, στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση βασικοί μεθοδολογικοί στόχοι είναι να εφαρμόσουμε, μαζί με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους, να αναζητούμε καινοτόμες δράσεις, να αξιοποιούμε τα σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα, να καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα των παιδιών, να αναζητούμε τη σύνδεση του μαθήματος με την κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής επιθυμεί να εφαρμόσει, όσο γίνεται περισσότερο, αρχές του Νέου Σχολείου, αλλά επιθυμεί να τις ιεραρχήσει σύμφωνα (α) με τη σημασία τους (β) σύμφωνα με την εφαρμοστικότητά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;
2. Με κατάλληλη δικαιολόγηση, να προτείνετε μια κατά τη γνώμη σας ιεράρχηση των παραπάνω αρχών του Νέου Σχολείου.
3. Να αναφερθείτε στις δυσκολίες που θα συναντούσατε στην εφαρμογή των παραπάνω αρχών και σε τρόπους αντιμετώπισης/υπέρβασης των δυσκολιών.

312ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Σχολείου, στην υποχρεωτική εκπαίδευση βασικοί μεθοδολογικοί στόχοι είναι να εφαρμόσουμε, μαζί με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους, να αναζητούμε καινοτόμες δράσεις, να αξιοποιούμε τα σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα, να καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα των παιδιών, να αναζητούμε τη σύνδεση του μαθήματος με την κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής αναζητεί καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του νερού.

Γ. Ερωτήσεις

1. Να προτείνετε καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του νερού.

2. Να αναφερθείτε σε τρόπους σύνδεσης των παραπάνω καινοτόμων δράσεων με άλλες αρχές του Νέου Σχολείου, π.χ. με την **αξιοποίηση** σύγχρονων ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων.
3. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;

313ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών πρέπει να υπηρετεί το Σχολείο, συνδέοντας τη διδασκαλία με τα χαρακτηριστικά της αειφόρου ανάπτυξης και με την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές. Εξάλλου, μερικές από τις αρχές του Νέου Σχολείου είναι οι μαθητοκεντρικές διδακτικές μέθοδοι, οι καινοτόμες δράσεις και η αξιοποίηση των σύγχρονων ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής επιθυμεί να συνδέσει τη διδασκαλία με τα χαρακτηριστικά της αειφόρου ανάπτυξης και με την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με κατάλληλη δικαιολόγηση, να προτείνετε σύνδεση του μαθήματος της ειδικότητάς σας (Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωγραφία) με την αειφόρο ανάπτυξη και την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές.
2. Να αναφερθείτε στην αξιοποίηση των σύγχρονων ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων για τη σύνδεση της διδασκαλίας με την αειφόρο ανάπτυξη και την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές.
3. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;

314ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Σχολείου, στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση βασικοί μεθοδολογικοί στόχοι είναι να εφαρμόσουμε, μαζί με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους, να αναζητούμε καινοτόμες δράσεις, να αξιοποιούμε τα σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα, να καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα των παιδιών, να αναζητούμε τη σύνδεση του μαθήματος με την κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής αναζητεί καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του αέρα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να προτείνετε καινοτόμες δράσεις, που να συνδέονται με τη διδασκαλία του αέρα.
2. Να αναφερθείτε σε τρόπους σύνδεσης των παραπάνω καινοτόμων δράσεων με άλλες αρχές του νέου σχολείου, π.χ. με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.
3. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;

315ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Σχολείου, στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση βασικοί μεθοδολογικοί στόχοι είναι να εφαρμόσουμε, μαζί με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους, να αναζητούμε καινοτόμες δράσεις, να αξιοποιούμε τα σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα, να καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα των παιδιών, να αναζητούμε τη σύνδεση του μαθήματος με την κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής αναζητεί καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του νερού.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να προτείνετε καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του νερού.
2. Να αναφερθείτε σε τρόπους σύνδεσης των παραπάνω καινοτόμων δράσεων με άλλες αρχές του νέου σχολείου, π.χ. με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.
3. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;

316ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις αρχές του Νέου Σχολείου, στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση βασικοί μεθοδολογικοί στόχοι είναι να εφαρμόσουμε, μαζί με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους, να αναζητούμε καινοτόμες δράσεις, να αξιοποιούμε τα σύγχρονα ψηφιακά εκπαιδευτικά μέσα, να καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα των παιδιών, να αναζητούμε τη σύνδεση του μαθήματος με την κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής αναζητεί καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του αέρα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να προτείνετε καινοτόμες δράσεις που να συνδέονται με τη διδασκαλία του αέρα.
2. Να αναφερθείτε σε τρόπους σύνδεσης των παραπάνω καινοτόμων δράσεων με άλλες αρχές του νέου σχολείου, π.χ. με την αξιοποίηση των σύγχρονων ψηφιακών εκπαιδευτικών μέσων.
3. Κατά τη γνώμη σας, πόσο κοντά ή μακριά βρίσκονται οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι στις αρχές του Νέου Σχολείου;

317ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Γνωρίζουμε ότι μερικές φορές στην πράξη, ο καθηγητής και τα βιβλία των Φυσικών Επιστημών χρησιμοποιούν αναλογίες για τη διδασκαλία δύσκολων και ιδιαιτέρως αφηρημένων εννοιών. Οι αναλογίες αυτές είναι δύο ειδών: αναλογίες εντός του γνωστικού πεδίου (π.χ. άτομο και ηλιακό σύστημα) ή εκτός πεδίου (π.χ. άτομο και σταφιδόψωμο). Η έρευνα έχει δείξει ότι υπάρχουν περιορισμοί στην επιτυχή αναλογική απεικόνιση, που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της χρήσης των αναλογιών στη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Δυσκολία κατανόησης μιας αφηρημένης έννοιας των Φυσικών Επιστημών π.χ. ηλεκτρικό ρεύμα, χημική ισορροπία, δράση ενζύμων. Ο καθηγητής χρησιμοποιεί αναλογίες, αλλά οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις αναλογίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της χρήσης των αναλογιών στη διδασκαλία;
3. Τελικά εσείς θα χρησιμοποιούσατε αναλογίες στη διδασκαλία σας; (να επιχειρηματολογήσετε)

318° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Γνωρίζουμε ότι μερικές φορές στην πράξη, ο καθηγητής και τα βιβλία των Φυσικών Επιστημών χρησιμοποιούν αναλογίες για τη διδασκαλία δύσκολων, και ιδιαίτερος αφηρημένων εννοιών. Οι αναλογίες αυτές είναι δύο ειδών: αναλογίες εντός του γνωστικού πεδίου (π.χ. άτομο και ηλιακό σύστημα) ή εκτός πεδίου (π.χ. άτομο και σταφιδόψωμο). Η έρευνα έχει δείξει ότι υπάρχουν περιορισμοί στην επιτυχή αναλογική απεικόνιση που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της χρήσης των αναλογιών στη διδασκαλία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Δυσκολία κατανόησης μιας αφηρημένης έννοιας των φυσικών επιστημών π.χ. ηλεκτρικό ρεύμα, χημική ισορροπία, δράση ενζύμων. Οι καθηγητής χρησιμοποιεί αναλογίες και οι μαθητές επιδεικνύουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το μάθημα εξαιτίας της χρήσης των αναλογιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με την κατάσταση που περιγράφει το σενάριο;
2. Πιστεύετε ότι στην περίπτωση αυτή το ενδιαφέρον των μαθητών συνοδεύεται από αποτελεσματική μάθηση ή ενδέχεται οι αναλογίες να μην είχαν αποτελεσματικότητα;
3. Μπορείτε να προτείνετε λόγους για τη μη αποτελεσματικότητα ή τη μειωμένη αποτελεσματικότητα της χρήσης των αναλογιών στη διδασκαλία;

319° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Από πολλές πλευρές υποστηρίζεται διεθνώς το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης. Η διερεύνηση συνίσταται «στους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι επιστήμονες μελετούν το φυσικό κόσμο και προτείνουν εξηγήσεις βασιζόμενες σε μαρτυρίες που προκύπτουν από την εργασία τους»

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται στο σχολείο παραδοσιακό διδακτικό μοντέλο, όπου παρουσιάζεται έτοιμο στον μαθητή το τελικό προϊόν της επιστημονικής γνώσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στο Παραδοσιακό Διδακτικό Μοντέλο και πώς κατά τη γνώμη σας το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας μπορεί να συμβάλει στο ξεπέρασμα των μειονεκτημάτων;
3. Τελικά εσείς θα προτιμούσατε, και αν ναι σε ποιες περιπτώσεις, το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας;

320° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από πολλές πλευρές υποστηρίζεται διεθνώς το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης. Η διερεύνηση συνίσταται «στους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι επιστήμονες μελετούν τον φυσικό κόσμο και προτείνουν εξηγήσεις βασιζόμενες σε μαρτυρίες που προκύπτουν από την εργασία τους»

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στο σχολείο, αν και υπάρχει εργαστήριο Φυσικών Επιστημών, οι καθηγητές αποφεύγουν να κάνουν πειράματα και περιορίζονται στη διδασκαλία στον πίνακα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να υλοποιήσει το Διερευνητικό Μοντέλο και να οδηγήσει σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;
3. Τελικά εσείς θα προτιμούσατε, και αν ναι σε ποιες περιπτώσεις, το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας;

321° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Από πολλές πλευρές υποστηρίζεται διεθνώς το Διερευνητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης. Η διερεύνηση συνίσταται «στους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι επιστήμονες μελετούν τον φυσικό κόσμο και προτείνουν εξηγήσεις βασιζόμενες σε μαρτυρίες που προκύπτουν από την εργασία τους»

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην αρχή της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών προβάλλεται συχνά η λεγόμενη «επιστημονική μέθοδος», στη συνέχεια όμως η παραδοσιακή διδακτική μέθοδος που ακολουθείται στο σχολείο, αγνοεί πλήρως την επιστημονική μέθοδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται το διερευνητικό μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης με την «επιστημονική μέθοδο»;
2. Συνιστά η διερευνητική μέθοδος μία και μοναδική «επιστημονική μέθοδο»;
3. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να υλοποιήσει το διερευνητικό μοντέλο διδασκαλίας και να οδηγήσει σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

322° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η τάση στις ανεπτυγμένες χώρες είναι ότι η Διερευνητική Μέθοδος Διδασκαλίας και Μάθησης πρέπει να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μέθοδο της άμεσης μετάδοσης ξερής επιστημονικής γνώσης, την οποία οι μαθητές πρέπει να αποστηθίσουν, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις παραδοσιακές εξετάσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία ο καθηγητής παρουσιάζει στους μαθητές την έτοιμη επιστημονική γνώση. Ειδικότερα στις φυσικές επιστήμες, χρησιμοποιείται και το πείραμα επίδειξης ως απαραίτητο συμπλήρωμα της παραδοσιακής διδακτικής προσέγγισης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βρίσκετε στη διερευνητική εργασία;
3. Να προτείνετε ένα θέμα Φυσικών Επιστημών, όπου οι μαθητές θα κληθούν να σχεδιάσουν ένα πείραμα ως τμήμα μιας διερευνητικής εργασίας.

323° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η τάση στις ανεπτυγμένες χώρες είναι ότι η Διερευνητική Μέθοδος Διδασκαλίας και Μάθησης πρέπει να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μέθοδο της άμεσης μετάδοσης ξερής επιστημονικής γνώσης, την οποία οι μαθητές πρέπει να αποστηθίσουν, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις παραδοσιακές εξετάσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνάσιο – Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία ο καθηγητής παρουσιάζει στους μαθητές την έτοιμη επιστημονική γνώση. Ειδικότερα στις Φυσικές Επιστήμες, χρησιμοποιείται και το πείραμα επίδειξης, ως απαραίτητο συμπλήρωμα της παραδοσιακής διδακτικής προσέγγισης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δίνουμε στους μαθητές θέματα φυσικών επιστημών που απαιτούν διερευνητική εργασία; Τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βρίσκετε στην διερευνητική εργασία;
3. Να προτείνετε ένα θέμα Φυσικών Επιστημών, όπου οι μαθητές θα κληθούν να παρατηρήσουν, να συλλέξουν δεδομένα, να κάνουν γραφικές παραστάσεις και να εξαγάγουν συμπεράσματα, ώστε οι διαδικασίες αυτές να εντάσσονται στη μέθοδο της διερευνητικής μάθησης.

324° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η τάση στις ανεπτυγμένες χώρες είναι ότι η Διερευνητική Μέθοδος Διδασκαλίας και Μάθησης πρέπει να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μέθοδο της άμεσης μετάδοσης ξερής επιστημονικής γνώσης, την οποία οι μαθητές πρέπει να αποστηθίσουν, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις παραδοσιακές εξετάσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία ο καθηγητής παρουσιάζει στους μαθητές την έτοιμη επιστημονική γνώση. Ειδικότερα στις Φυσικές Επιστήμες, χρησιμοποιείται και το πείραμα επίδειξης, ως απαραίτητο συμπλήρωμα της παραδοσιακής διδακτικής προσέγγισης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο το πείραμα επίδειξης στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών; Τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βρίσκετε στην διερευνητική εργασία;
3. Να ορίσετε ένα θέμα Φυσικών Επιστημών, όπου οι μαθητές θα προτείνουν ένα ερώτημα για διερευνητική εργασία και να αναφέρετε τι εργασίες θα κληθούν να εκτελέσουν για την υλοποίηση αυτού του θέματος.

325° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η τάση στις ανεπτυγμένες χώρες είναι ότι η Διερευνητική Μέθοδος Διδασκαλίας και Μάθησης πρέπει να αντικαταστήσει την παραδοσιακή μέθοδο της άμεσης μετάδοσης ξερής επιστημονικής γνώσης, την οποία οι μαθητές πρέπει να αποστηθίσουν για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις παραδοσιακές εξετάσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία ο καθηγητής παρουσιάζει στους μαθητές την έτοιμη επιστημονική γνώση. Ειδικότερα στις φυσικές επιστήμες, χρησιμοποιείται και το πείραμα επίδειξης ως απαραίτητο συμπλήρωμα της παραδοσιακής διδακτικής προσέγγισης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο το πείραμα επίδειξης στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών; Τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βρίσκετε στην διερευνητική εργασία;
3. Τα παρακάτω στάδια συναποτελούν τη διερευνητική μέθοδο διδασκαλίας και μάθησης: (α) Σχεδιασμός της διερεύνησης, (β) παρατήρηση/πειραματισμός (γ) συλλογή δεδομένων, (δ) επεξεργασία δεδομένων/ γραφικές παραστάσεις, (ε) εξαγωγή συμπερασμάτων, (στ) Εξηγήσεις βασιζόμενες στις μαρτυρίες.
4. Να ορίσετε ένα θέμα φυσικών επιστημών όπου οι μαθητές θα προτείνουν ένα ερώτημα για διερευνητική εργασία που να προσφέρεται για να ακολουθήσουν τα παραπάνω στάδια διερευνητικής μάθησης.

326°

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί την επιστημονική γνώση, να αναγνωρίζει ερωτήματα και να βγάζει συμπεράσματα, που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, έτσι, ώστε να κατανοεί το φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει και να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων για τις αλλαγές που η ανθρώπινη δραστηριότητα επιφέρει σε αυτόν, συνιστούν τον Επιστημονικό Εγγραμματισμό (ΕΕ) (ή Επιστημονικό Αλφαριθμητισμό.) Ο ΕΕ για όλους τους μαθητές συνιστά έναν από τους κύριους στόχους στα πλαίσια των γενικών σκοπών των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.)

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η επιστημονική γνώση είναι τελειωμένη, δεδομένη, σταθερή και αξιόπιστη, παρά το γεγονός ο μαθητής είναι έτοιμος και ικανός να αφομοιώσει από μόνος του την προσφερόμενη σε αυτόν από τον καθηγητή έτοιμη γνώση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε χαρακτηριστικά του ΕΕ που δεν ικανοποιούνται από την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση.
3. Να αναφερθείτε σε χαρακτηριστικά του ΕΕ που κατά τη γνώμη σας έχουν προτεραιότητα να ικανοποιήσει το Νέο Σχολείο.

327° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί την επιστημονική γνώση, να αναγνωρίζει ερωτήματα και να βγάζει συμπεράσματα που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, έτσι, ώστε να κατανοεί το φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει και να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων για τις αλλαγές, που η ανθρώπινη δραστηριότητα επιφέρει σε αυτόν, συνιστούν τον Επιστημονικό Εγγραμματισμό (ΕΕ) (ή Επιστημονικό Αλφαριθμητισμό). Ο ΕΕ για όλους τους μαθητές συνιστά έναν από τους κύριους στόχους στα πλαίσια των γενικών σκοπών των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.)

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένα χαρακτηριστικό της παραδοσιακής διδακτικής προσέγγισης είναι η εστίασή του στην απομνημόνευση στείρας και συχνά άχρηστης για τη ζωή γνώσης, ενώ δεν καλλιεργούνται άλλες ικανότητες, όπως η εννοιολογική κατανόηση, η κριτική σκέψη και η ικανότητα συνεργατικής μάθησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Θεωρείτε χρήσιμο και σωστό στις εξετάσεις να τίθενται θέματα κριτικής σκέψης ακόμη και αν αυτή δεν καλλιεργείται συστηματικά στα μαθήματα;
2. Με ποιο ή ποιους τρόπους πιστεύετε ότι πρέπει να καλλιεργείται η κριτική σκέψη;
3. Ποια τα χαρακτηριστικά και ποιος πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας ο ρόλος των μαθημάτων των Φυσικών Επιστημών στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης;

328° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί την επιστημονική γνώση, να αναγνωρίζει ερωτήματα και να βγάζει συμπεράσματα, που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, έτσι, ώστε να κατανοεί το φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει και να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων για τις αλλαγές που η ανθρώπινη δραστηριότητα επιφέρει σε αυτόν, συνιστούν τον Επιστημονικό Εγγραμματισμό (ΕΕ) (ή Επιστημονικό Αλφαριθμητισμό). Ο ΕΕ για όλους τους μαθητές συνιστά έναν από τους κύριους στόχους στα πλαίσια των γενικών σκοπών των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.)

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Η αξιολόγηση του ΕΕ σε διεθνές επίπεδο γίνεται με διεθνή προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Μαθητών (Program for International Student Assessment, PISA) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ΟΟΣΑ. Ο διαγωνισμός PISA γίνεται κάθε τρία χρόνια και σε αυτόν συμμετέχουν 15χρονοι μαθητές από μέλη και μη μέλη του οργανισμού. Στην τελευταία έρευνα του 2009 συμμετείχαν 4.969 μαθητές από 184 σχολεία της Ελλάδας. Σε σύνολο 65 χωρών, οι Έλληνες μαθητές κατέλαβαν τη 40ή θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Θεωρείτε χρήσιμο και σωστό να συμμετέχει η Ελλάδα στον διαγωνισμό PISA;
2. Σε ποιους λόγους οφείλονται κατά τη γνώμη σας οι χαμηλές επιδόσεις των Ελλήνων μαθητών;

3. Να προτείνετε τρόπους που θα συνέβαλαν στη βελτίωση της παραπάνω μη ικανοποιητικής κατάστασης.

329° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί την επιστημονική γνώση, να αναγνωρίζει ερωτήματα και να βγάζει συμπεράσματα που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, έτσι, ώστε να κατανοεί το φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει και να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων για τις αλλαγές που η ανθρώπινη δραστηριότητα επιφέρει σε αυτόν, συνιστούν τον Επιστημονικό Εγγραμματισμό (ΕΕ) (ή Επιστημονικό Αλφαριθμητισμό.) Ο ΕΕ για όλους τους μαθητές συνιστά έναν από τους κύριους στόχους στα πλαίσια των γενικών σκοπών των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.)

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Η αξιολόγηση του ΕΕ σε διεθνές επίπεδο γίνεται με διεθνή προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Μαθητών (Program for International Student Assessment, PISA) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ΟΟΣΑ. Ο διαγωνισμός PISA γίνεται κάθε τρία χρόνια και σε αυτόν συμμετέχουν 15χρονοι μαθητές από μέλη και μη μέλη του οργανισμού. Στην τελευταία έρευνα του 2009 συμμετείχαν 4.969 μαθητές από 184 σχολεία της Ελλάδας. Σε σύνολο 65 χωρών, οι Έλληνες μαθητές κατέλαβαν τη 40ή θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Υποστηρίζεται ότι οι επιδόσεις κάθε χώρας στον διαγωνισμό PISA σχετίζονται με τα Αναλυτικά Προγράμματα και τη δομή του σχολικού συστήματος της χώρας. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα προβλήματα των Αναλυτικών Προγραμμάτων στη χώρα μας;

2. Στα παραδοσιακά προγράμματα, πολλή προσοχή δίδεται στη διδασκαλία των θεμελιωδών ή μεγάλων ιδεών της επιστήμης, ενώ η προσοχή στη διερευνητική διδασκαλία (inquiry teaching) και την προαγωγή της κατανόησης της φύσης της επιστήμης είναι ανεπαρκείς. Να σχολιάσετε πού πρέπει να δοθεί έμφαση στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας.

330° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ικανότητα του ατόμου να χρησιμοποιεί την επιστημονική γνώση, να αναγνωρίζει ερωτήματα και να βγάζει συμπεράσματα που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, έτσι, ώστε να κατανοεί το φυσικό κόσμο που τον περιβάλλει και να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων για τις αλλαγές που η ανθρώπινη δραστηριότητα επιφέρει σε αυτόν, συνιστούν τον Επιστημονικό Εγγραμματισμό (ΕΕ) (ή Επιστημονικό Αλφαριθμητισμό.) Ο ΕΕ για όλους τους μαθητές συνιστά έναν από τους κύριους στόχους στα πλαίσια των γενικών σκοπών των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε.)

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Η αξιολόγηση του ΕΕ σε διεθνές επίπεδο γίνεται με διεθνή προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Μαθητών (Program for International Student Assessment, PISA) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, ΟΟΣΑ. Ο διαγωνισμός PISA εστιάζει στην "πρακτική γνώση στη ζωή", δηλαδή: την αναγνώριση των ερωτήσεων ως επιστημονικών, τον προσδιορισμό των σχετικών στοιχείων, την αυστηρή αξιολόγηση των συμπερασμάτων, και τις επιστημονικές ιδέες στην επικοινωνία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Είστε ενήμερος για τις επιδόσεις των Ελλήνων 15χρονων μαθητών στον PISA;

2. Υποστηρίζεται ότι οι επιδόσεις κάθε χώρας στον διαγωνισμό PISA σχετίζονται με τα αναλυτικά προγράμματα και τη δομή του σχολικού συστήματος της χώρας. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα προβλήματα των αναλυτικών προγραμμάτων στη χώρα μας;
3. Στα παραδοσιακά προγράμματα, πολλή προσοχή δίδεται στη διδασκαλία των θεμελιωδών ή μεγάλων ιδεών της επιστήμης, ενώ η προσοχή στη διερευνητική διδασκαλία (inquiry teaching) και την προαγωγή της κατανόησης της φύσης της επιστήμης είναι ανεπαρκείς. Να σχολιάσετε πού πρέπει να δοθεί έμφαση στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας.

331° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) θεωρούνται, κατά κοινή ομολογία, επιστήμες εξαιρετικά ενδιαφέρουσες και γοητευτικές. Αυτό μάλλον οφείλεται στο γεγονός, ότι συνδέονται άμεσα με τη ζωή και δίνουν (ή τουλάχιστον προσπαθούν να δώσουν) απαντήσεις σε χιλιάδες ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Θα περίμενε λοιπόν κανείς, ότι οι μαθητές θα τις έβλεπαν με συμπάθεια και ενδιαφέρον. Εν τούτοις, η μεγάλη πλειονότητά τους τις αντιμετωπίζει με φόβο, αδιαφορία, ή και με αντιπάθεια. Φυσική συνέπεια είναι οι μαθητές να γυρίζουν την πλάτη στα μαθήματα αυτά και να τα μαθαίνουν με ένα διαστρεβλωμένο τρόπο, που μάλλον τους καθιστά «επιστημονικά αναλφάβητους».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Χημεία Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής διδάσκει μάθημα Οργανικής Χημείας για τις αλκοόλες και περιορίζεται σε καθαρά επιστημονικά θέματα, π.χ. δομή, φυσικές ιδιότητες, αντίδραση καύσης, αντίδραση οξειδωσης. Η πλειονότητα των μαθητών δείχνουν αδιάφοροι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Πού μπορεί κατά τη γνώμη σας να οφείλεται η αδιαφορία των μαθητών;
3. Να αναφερθείτε σε παραδείγματα από το μάθημα της αλκοόλης που συνδέονται άμεσα με τη ζωή και μπορεί να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

332° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) θεωρούνται, κατά κοινή ομολογία, επιστήμες εξαιρετικά ενδιαφέρουσες και γοητευτικές. Αυτό μάλλον οφείλεται στο γεγονός ότι συνδέονται άμεσα με τη ζωή και δίνουν (ή τουλάχιστον προσπαθούν να δώσουν) απαντήσεις σε χιλιάδες ερωτήματα που απασχολούν τον άνθρωπο, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο. Θα περίμενε λοιπόν κανείς ότι οι μαθητές θα τις έβλεπαν με συμπάθεια και ενδιαφέρον. Εν τούτοις, η μεγάλη πλειονότητά τους τις αντιμετωπίζει με φόβο, αδιαφορία, ή και με αντιπάθεια. Φυσική συνέπεια είναι οι μαθητές να γυρίζουν την πλάτη στα μαθήματα αυτά και να τα μαθαίνουν με ένα διαστρεβλωμένο τρόπο, που μάλλον τους καθιστά «επιστημονικά αναλφάβητους».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Χημεία Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής διδάσκει μάθημα Οργανικής Χημείας για τον πολυμερισμό των ακόρεστων υδρογονανθράκων και περιορίζεται σε καθαρά επιστημονικά θέματα, π.χ. πολυμερισμός προσθήκης, έννοια μονομερούς και πολυμερούς. Επιπλέον χρησιμοποιεί μοντέλα Η πλειονότητα των μαθητών δείχνουν αδιάφοροι.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Πού μπορεί κατά τη γνώμη σας να οφείλεται η αδιαφορία των μαθητών;
3. Να αναφερθείτε σε τρόπους σύνδεσης του μαθήματος για τα πολυμερή με τη ζωή και μπορεί να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

333° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι η κατανόηση των Φυσικών Επιστημών – ως ένα σύστημα αξιών, πράξης, κουλτούρας, κοινότητας, και/ή τρόπος γνώσης - είναι κρίσιμη για την κατανόηση της γνώσης που αποκαλούμε «Φυσικές Επιστήμες» (Benchmarks for scientific literacy, American Association for the Advancement of Science, 1984, NRC, 1996). Για να κατανοήσουν επομένως καλύτερα οι μαθητές το περιεχόμενο των Φυσικών Επιστημών, πρέπει να αποκτήσουν γνώση τού πώς παράγεται η επιστημονική γνώση και γίνεται αποδεκτή μέσα στην επιστημονική κοινότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται στο σχολείο παραδοσιακό διδακτικό μοντέλο, όπου παρουσιάζεται έτοιμο στον μαθητή το τελικό προϊόν της επιστημονικής γνώσης. Οι περισσότεροι μαθητές είναι αδιάφοροι για τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών, θεωρώντας ότι αυτά είναι άσχετα με τη ζωή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας μερικά από τα βασικά θέματα των Φυσικών Επιστημών στα οποία πρέπει να επικεντρώνεται το σχολικό πρόγραμμα;
3. Να προτείνετε ένα παράδειγμα μαθησιακής εμπειρίας, που θα συντελούσε στην κατανόηση του τρόπου παραγωγής της επιστημονικής γνώσης.

334° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι η κατανόηση των Φυσικών Επιστημών – ως ένα σύστημα αξιών, πράξης, κουλτούρας, κοινότητας, και/ή τρόπος γνώσης - είναι κρίσιμη για την κατανόηση της γνώσης που αποκαλούμε «Φυσικές Επιστήμες» (Benchmarks for scientific literacy, American Association for the Advancement of Science, 1984, NRC, 1996). Για να κατανοήσουν επομένως καλύτερα οι μαθητές το περιεχόμενο των Φυσικών Επιστημών, πρέπει να αποκτήσουν γνώση τού πώς παράγεται η επιστημονική γνώση και γίνεται αποδεκτή μέσα στην επιστημονική κοινότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται στο σχολείο το παραδοσιακό διδακτικό μοντέλο, όπου παρουσιάζεται έτοιμο στον μαθητή το τελικό προϊόν της επιστημονικής γνώσης. Οι περισσότεροι μαθητές είναι αδιάφοροι για τα μαθήματα των φυσικών επιστημών, θεωρώντας ότι αυτά είναι άσχετα με τη ζωή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Σχετίζεται η ιστορία των Φυσικών Επιστημών με τη φύση τους;

3. Να προτείνετε ένα παράδειγμα από την ιστορία των Φυσικών Επιστημών, που χρησιμοποιούμε διδακτικά, μπορεί να συμβάλει στην κατανόηση της φύσης τους.

335° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες, που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η επιστημονική γνώση είναι τελειωμένη, δεδομένη, σταθερή και αξιόπιστη, χωρίς να μπορούμε να την αμφισβητήσουμε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση όπου η τρέχουσα επιστημονική γνώση έχει προσωρινό χαρακτήρα;
3. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δώσουμε στους μαθητές την αντίληψη ότι πολλές επιστημονικές γνώσεις έχουν προσωρινό χαρακτήρα;

336° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, υπάρχει μια επιστημονική μέθοδος, που περιλαμβάνει τα στάδια: παρατήρηση – μέτρηση-υπόθεση – πείραμα – επιβεβαίωση ή απόρριψη υπόθεσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση όπου η επιστήμη εξελίχθηκε με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που υπαγορεύει η ως άνω επιστημονική μέθοδος.
3. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δώσουμε στους μαθητές την αντίληψη ότι δεν υπάρχει μία και μοναδική επιστημονική μέθοδος, αλλά υπάρχουν πολλές μέθοδοι που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά αλλά και διαφορές;

337° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με την παραδοσιακή διδακτική αντίληψη, η επιστημονική εργασία συνίσταται σε εργασία ρουτίνας, όπου οι επιστήμονες ακολουθούν συγκεκριμένα ερευνητικά πρωτόκολλα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση, όπου η επιστήμη εξελίχθηκε με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που υπαγορεύει ο ως άνω τρόπος εργασίας.
3. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δώσουμε στους μαθητές την αντίληψη, ότι η δημιουργικότητα παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης;

338° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την Επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες, που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, υπάρχει η αντίληψη ότι η επιστήμη είναι αντικειμενική και ότι αναπτύσσεται ανεπηρέαστα από προσωπικές ή εξωγενείς επιδράσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση όπου η επιστήμη εξελίχθηκε με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που υπαγορεύει η ως άνω προσέγγιση.
3. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δώσουμε στους μαθητές την αντίληψη ότι σε πολλές περιπτώσεις η επιστήμη αναπτύσσεται σε κατευθύνσεις που υπαγορεύονται από προσωπικές ή εξωγενείς επιδράσεις;

339° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την

επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, η επιστήμη αναπτύσσεται στο κενό, απλώς από επιστημονικό ενδιαφέρον.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση όπου η επιστήμη εξελίχθηκε με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που υπαγορεύει η ως άνω αντίληψη.
3. Πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο να δώσουμε στους μαθητές την αντίληψη ότι σε πολλές περιπτώσεις το κοινωνικό και το πολιτιστικό πλαίσιο παίζουν ρόλο στην ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

340° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα έχει δείξει ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες απόψεις για τη Φύση της Επιστήμης (ΦτΕ). Αυτό έχει ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί με τις αντίστοιχες απόψεις να μην είναι σε θέση να βοηθήσουν τους μαθητές τους να κατανοήσουν τη ΦτΕ, κάτι που θεωρείται απαραίτητο στη σύγχρονη εποχή. Η ΦτΕ διαλαμβάνει την επιστημολογία της επιστήμης, την επιστήμη ως τρόπο σκέψης και τις αξίες και δοξασίες που απαιτούνται για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λύκειο.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σύμφωνα με την παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση, η επιστήμη είναι τελειωμένη, κατασταλαγμένη και αυτήν την εκδοχή πρέπει να δίνουμε στους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε μια περίπτωση που ανατρέπει την παραπάνω αντίληψη.
3. Πιστεύετε ότι η ιστορία της επιστήμης μπορεί να συμβάλει στο να εδραιωθεί στους μαθητές η αντίληψη ότι πολλές επιστημονικές θεωρίες υπόκεινται σε αμφισβήτηση και αναθεώρηση;

341° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για το λόγο αυτό, η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Οι κύριοι στόχοι της εργαστηριακής εργασίας στο σχολείο είναι: (α) να διδάξουν χειρωνακτικές δεξιότητες και (β) να δείξουν τη σχετική θεωρία. Αφετέρου, οι στόχοι μιας τέτοιας εργασίας μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες:

- (i) να διδάξουν το περιεχόμενο της επιστήμης.
- (ii) να διδάξουν τις μεθόδους της επιστήμης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή δασκαλοκεντρική διδακτική προσέγγιση, όπου ο καθηγητής προσφέρει έτοιμη τη θεωρητική επιστημονική γνώση και οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να τη μάθουν / να την αποστηθίσουν. Το πείραμα, όχι μόνο δεν θεωρείται απαραίτητο, αλλά και στοχοποιείται ως ενοχλητικό, επειδή απαιτεί χρόνο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διδασκαλία της θεωρίας και τη λύση ασκήσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να αναφερθείτε σε χαρακτηριστικά του πειράματος που συμβάλλουν στην καλύτερη εννοιολογική κατανόηση.
3. Να αναφερθείτε σε χαρακτηριστικά του πειράματος που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων που είναι ελλειμματικά στο ελληνικό σχολείο, π.χ. κριτική σκέψη και συνεργατική μάθηση.

342° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Σύμφωνα με τον Hodson (1990)

, η πρακτική εργασία μπορεί:

να παρακινήσει τους μαθητές με την πρόκληση του ενδιαφέροντος και της απόλαυσης, να διδάξει τις εργαστηριακές δεξιότητες, να ενισχύσει την εκμάθηση της επιστημονικής γνώσης, να επιδείξει την επιστημονική μέθοδο και να αναπτύξει την ικανότητα χρήσης της, να αναπτύξει 'επιστημονικές στάσεις', όπως η ευρύτητα σκέψης και η αντικειμενικότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται η παραδοσιακή δασκαλοκεντρική διδακτική προσέγγιση, όπου ο καθηγητής προσφέρει έτοιμη τη θεωρητική επιστημονική γνώση και οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να τη μάθουν / να την αποστηθίσουν. Το πείραμα, όχι μόνο δεν θεωρείται απαραίτητο, αλλά και στοχοποιείται ως ενοχλητικό, επειδή 'κλέβει' χρόνο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διδασκαλία της θεωρίας και τη λύση ασκήσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Να κάνετε μια ιεράρχηση των παραπάνω χαρακτηριστικών του πειράματος ανάλογα με τη σημασία τους στη μάθηση των Φ.Ε.
3. Να αναφερθείτε σε χαρακτηριστικά του πειράματος τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων, αλλά είναι ελλειμματικά στο ελληνικό σχολείο, όπως π.χ. η κριτική σκέψη και η συνεργατική μάθηση.

343° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Οι εργαστηριακές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τέσσερις σημαντικές φάσεις, όπου ανατίθεται στους μαθητές η ευθύνη για:

(α) τον προγραμματισμό και σχεδιασμό μιας έρευνας, (β) την πραγματοποίηση της πειραματικής έρευνας που περιλαμβάνει χειρωνακτικές δραστηριότητες, (γ) την παρατήρηση και μέτρηση των αλλαγών και (δ) τη ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρόλο που ο καθηγητής κάνει πειράματα επίδειξης κατά τη διδασκαλία των Φ.Ε, εντούτοις εμπλέκει ελάχιστα τους μαθητές σε αυτά, χρησιμοποιώντας τα πειράματα για την εξαγωγή γνώσης, που πρέπει να προσλάβουν οι μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Αρκούν τα πειράματα επίδειξης για την ανάδειξη όλων των δυνατοτήτων που προσφέρει το πείραμα στη μάθηση των Φ.Ε.;
3. Να προτείνετε τρόπους που θα εμπλουτίσουν το πείραμα επίδειξης, ώστε αυτό να περιλαμβάνει τις παραπάνω τέσσερις σημαντικές φάσεις της εργαστηριακής εργασίας.

344° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κυρίως η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Οι κύριοι στόχοι της εργαστηριακής εργασίας στο σχολείο είναι: (α) να διδάξουν χειρωνακτικές δεξιότητες και (β) να δείξουν τη σχετική θεωρία. Σημαντικοί είναι επίσης και οι συναισθηματικοί στόχοι:

ενδιαφέρον για το μάθημα, απόλαυση του μαθήματος, αίσθηση της πραγματικότητας, για τα φαινόμενα που συζητούνται στη θεωρία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρόλο που ο καθηγητής κάνει πειράματα επίδειξης κατά τη διδασκαλία των Φ.Ε, εντούτοις εμπλέκει ελάχιστα τους μαθητές σε αυτά, χρησιμοποιώντας τα πειράματα για την εξαγωγή γνώσης που πρέπει να προσλάβουν οι μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Συμβάλουν τα πειράματα επίδειξης στην ανάδειξη των παραπάνω συναισθηματικών στόχων.
3. Να προτείνετε τρόπους που θα συντελέσουν, ώστε το πείραμα επίδειξης να μπορεί να αναδείξει την επιστημονική μεθοδολογία και να αναπτύξει επιστημονικές ικανότητες, όπως ο σχεδιασμός πειραμάτων, η μέτρηση, η ανάλυση των παρατηρήσεων και δεδομένων και η εξαγωγή συμπερασμάτων.

345° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Οι κύριοι στόχοι της εργαστηριακής εργασίας στο σχολείο είναι: (α) να διδάξουν χειρωνακτικές δεξιότητες και (β) να δείξουν τη σχετική θεωρία. Αφετέρου, οι στόχοι μιας τέτοιας εργασίας μπορούν να ταξινομηθούν

σε δύο κατηγορίες: να διδάξουν το περιεχόμενο της επιστήμης και να διδάξουν τις μεθόδους της επιστήμης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ανάλυση του περιεχομένου 11 «Εργαστηριακών Οδηγών» της Γενικής Χημείας, που πραγματοποιήθηκε από τον Domin (1999),

κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στην πλειονότητά τους απαιτούν από τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν δραστηριότητες κυρίως στα τρία χαμηλότερα γνωσιακά επίπεδα ταξινόμησης του Bloom: γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, αφήνοντας έξω τα τρία υψηλότερα επίπεδα της ταξινομίας, δηλαδή την ανάλυση, τη σύνθεση και την αξιολόγηση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Γιατί κατά τη γνώμη σας συμβαίνει αυτό στην παραδοσιακή εργαστηριακή διδασκαλία;
2. Θεωρείτε αναγκαίο να καλλιεργούνται στο σχολείο και τα υψηλότερα επίπεδα κατά Bloom;
3. Να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το σχολικό εργαστήριο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια των υψηλότερων γνωσιακών επιπέδων.

346° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Σύμφωνα με τον Domin (1999), υπάρχουν διάφοροι τύποι ευδιάκριτων μορφών εργαστηριακής διδασκαλίας: περιγραφική (expository), διερεύνησης (inquiry), ανακαλυπτική (discovery), βασισμένη σε προβλήματα (problem-based).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρόλον ότι ο καθηγητής εμπλέκει τους μαθητές του σε εργαστηριακές ασκήσεις, αυτές έχουν τα χαρακτηριστικά του περιγραφικού εργαστηρίου, δηλαδή περιορίζονται στην πιστή εκτέλεση οδηγιών/συνταγών και στην επιβεβαίωση των γνώσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Θεωρείτε χρήσιμη την εισαγωγή και άλλων μορφών εργαστηριακής εργασίας;
3. Να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το σχολικό εργαστήριο μπορεί να αποκτήσει χαρακτηριστικά και των άλλων μορφών.

347° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι Φυσικές Επιστήμες (Φ.Ε.) βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πείραμα. Για τον λόγο αυτό η επαφή των μαθητών με το πείραμα, και κατεξοχήν η εκτέλεση των πειραμάτων από τους ίδιους τους μαθητές, θεωρούνται απαραίτητα στη διδασκαλία και μάθηση των Φ.Ε. Υπάρχουν διάφορες μορφές εργαστηριακής διδασκαλίας. Ο Lunetta (1998) διακρίνει τις διάφορες μορφές σύμφωνα με δύο πτυχές:

- Την έκταση της εξωτερικής καθοδήγησης από τον εκπαιδευτικό και/ή το εγχειρίδιο, που οδηγεί (i) σε δομημένες μορφές με λεπτομερή συνταγή των δραστηριοτήτων των μαθητών,

ή (ii) σε ανοικτές μορφές που επιτρέπουν στους μαθητές την ενεργητική προσωπική εμπλοκή τους.

- Το φάσμα των δραστηριοτήτων, που μπορεί να ποικίλει από το απλό στήσιμο του πειράματος, έως την συμπερίληψη μιας πλήρους διερευνητικής εργασίας.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Παρόλο ότι ο καθηγητής εμπλέκει τους μαθητές του σε εργαστηριακές ασκήσεις, αυτές έχουν τα χαρακτηριστικά του περιγραφικού εργαστηρίου, δηλαδή περιορίζονται στην πιστή εκτέλεση οδηγιών/συνταγών και στην επιβεβαίωση των γνώσεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Τι πλεονεκτήματα και τι μειονεκτήματα βρίσκετε στην παραπάνω παραδοσιακή διδακτική προσέγγιση;
2. Θεωρείτε χρήσιμη την εισαγωγή και άλλων μορφών εργαστηριακής εργασίας;
3. Να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το σχολικό εργαστήριο μπορεί να ικανοποιεί και πτυχές από αυτές που συζήτησε ο Lunetta.

348° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία μάθησης δίνει μεγάλη έμφαση στο ρόλο των κοινωνικών και των πολιτιστικών αλληλεπιδράσεων στην απόκτηση νέων ιδεών και δεξιοτήτων στην καθημερινή ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Η έρευνα του Cleghorn (1992) έδειξε ότι μαθητές στην Κέννα έμαθαν καλύτερα έννοιες των Φυσικών Επιστημών, όταν χρησιμοποιούσαν τη μητρική τους γλώσσα, παρά όταν χρησιμοποιούσαν τα Αγγλικά, τη γλώσσα του σχολείου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία μάθησης με την ερευνητική διαπίστωση, που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει σε σχέση με πειραματικό υλικό, που θέτει στη διάθεση των μαθητών, ώστε να μετατρέψει την ερευνητική διαπίστωση σε αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

349° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία μάθησης δίνει μεγάλη έμφαση στο ρόλο των κοινωνικών και των πολιτιστικών αλληλεπιδράσεων στην απόκτηση νέων ιδεών και δεξιοτήτων στην καθημερινή ζωή. Π.χ. η έρευνα του Cleghorn (1992) έδειξε ότι μαθητές στην Κέννα έμαθαν καλύτερα έννοιες των Φυσικών Επιστημών, όταν χρησιμοποιούσαν τη μητρική τους γλώσσα παρά όταν χρησιμοποιούσαν τα Αγγλικά, τη γλώσσα του σχολείου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ακολουθείται στο σχολείο παραδοσιακό διδακτικό μοντέλο, όπου παρουσιάζεται έτοιμο στον μαθητή το τελικό προϊόν της επιστημονικής γνώσης. Οι περισσότεροι μαθητές είναι αδιάφοροι για τα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών, θεωρώντας ότι αυτά είναι άσχετα με τη ζωή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία μάθησης με την κατάσταση και το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να θέτει στη διάθεση των μαθητών πειραματικό υλικό, που να αποτελείται από γνωστά και οικεία στους μαθητές αντικείμενα και συσκευές; Συνδέεται αυτό το υλικό με την κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία μάθησης;

350° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Γίνεται δεκτό ότι η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση δύσκολων εννοιών των φυσικών επιστημών, όπως είναι η κατανόηση της αέριας κατάστασης και των αερίων. Κατανόησή τους είναι πολύ δύσκολη για τους μαθητές και η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση υψηλής δυσκολίας εννοιών των φυσικών επιστημών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Χημεία Γυμνασίου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι μαθητές δυσκολεύονται να περιγράψουν ορθώς ένα πείραμα καύσης θειαφίου. Οι μαθητές, δεν βλέπουν τον λευκό καπνό που παράγεται ως το προϊόν της καύσης, το διοξείδιο του θείου, αλλά αντ' αυτού βλέπουν να λιώνει το θειάφι και να εξατμίζεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφερθείτε στα διδακτικά προβλήματα, που υπεισέρχονται στην κατάσταση αυτή και ποια είναι τα πιθανά αίτιά τους (ποια είναι η πιθανή εξήγησή τους).
2. Να προτείνετε πιθανές λύσεις που θα συμβάλουν, ώστε να υπάρξει ουσιαστική συμβολή του πειράματος στην κατανόηση από τους μαθητές του φαινομένου της καύσης.

351° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα αναφέρει ότι η κατανόηση της αέριας κατάστασης και των αερίων είναι πολύ δύσκολη για τους μαθητές. Εξάλλου, γίνεται δεκτό ότι η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση των εννοιών των φυσικών επιστημών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Οι μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν, και επομένως να δεχθούν, ότι ο αέρας έχει μάζα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφερθείτε στους λόγους που πιθανολογείτε ότι συμβάλλουν στη γένεση του παραπάνω διδακτικού προβλήματος.
2. Να προτείνετε πιθανό πείραμα ή πειράματα, που θα συμβάλουν στην κατανόηση από τους μαθητές ότι ο αέρας έχει μάζα.

352° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα αναφέρει ότι η κατανόηση των υπομικροσκοπικών εννοιών των Φυσικών Επιστημών (μόρια, άτομα, ηλεκτρόνια, χημικοί δεσμοί) είναι πολύ δύσκολη για τους μαθητές. Εξάλλου, γίνεται δεκτό ότι η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση των εννοιών των φυσικών επιστημών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Χημεία λυκείου.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας καθηγητής πρόκειται να διδάξει την έννοια του ιοντικού δεσμού και αρχίζει το μάθημα εκτελώντας ένα πείραμα ηλεκτρόλυσης τηγμένου υδροξειδίου του νατρίου. Μέσα σε ένα χωνευτήρι έχει τοποθετήσει στερεό NaOH και δύο ηλεκτρόδια γραφίτη. Το κύκλωμα τροφοδοτείται με συνεχές ρεύμα από μια μπαταρία, ενώ σε αυτό παρεμβάλλεται σε σειρά ένα ηλεκτρικό λαμπάκι. Ο καθηγητής θερμαίνει εξωτερικά από κάτω την κάψα με τη φλόγα από ένα γκαζάκι, οπότε τήκεται το NaOH και το λαμπάκι φωτοβολεί. Κατόπιν απομακρύνει τη φλόγα και σε λίγο το λαμπάκι σβήνει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια η σχέση και η χρησιμότητα αυτού του πειράματος με την εισαγωγή της έννοιας του ιοντικού δεσμού;
2. Μήπως θα ήταν προτιμότερο ο καθηγητής να ξεκινούσε αμέσως με την περιγραφή του τρόπου σχηματισμού του ιοντικού δεσμού, χωρίς να κάνει κανένα πείραμα και χωρίς να αναφερθεί καθόλου σε πειραματικά δεδομένα όπως τα παραπάνω; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
3. Να αναφερθείτε γενικότερα στο θέμα της κατανόησης από μαθητές λυκείου εννοιών σχετικών με τη δομή της ύλης, όπως ο ιοντικός δεσμός.

353^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις Φυσικές Επιστήμες χρησιμοποιείται σε μεγάλη έκταση ο συμβολισμός (χημικά σύμβολα, μαθηματικές εξισώσεις κ.λ.π). Η έρευνα αναφέρει ότι η κατανόηση του συμβολισμού είναι πολύ δύσκολη για τους μαθητές. Εξάλλου, γίνεται δεκτό η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση των εννοιών των φυσικών επιστημών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Μάθημα: Χημεία Γυμνασίου/Λυκείου.

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μάθημα που μελετά τις κατηγορίες χημικών αντιδράσεων, ο καθηγητής εκτελεί πειραματικά (ο ίδιος ή οι μαθητές) διάφορες χημικές αντιδράσεις. Ο καθηγητής έχει γραμμένες στον πίνακα τις αντίστοιχες χημικές εξισώσεις, και μετά την πειραματική εκτέλεση κάθε αντίδρασης, ο καθηγητής ζητάει από τους μαθητές να εντοπίσουν τη σχετική χημική εξίσωση στον πίνακα και να εξηγήσουν/κατανοήσουν την κατηγορία της αντίδρασης (σύνθεση, αποσύνθεση, απλή αντικατάσταση, διπλή αντικατάσταση). Ένας διαφορετικός τρόπος είναι πρώτα να εκτελούνται οι αντιδράσεις κι έπειτα οι μαθητές με τη βοήθεια του καθηγητή να γράφουν τις αντίστοιχες εξισώσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά την γνώμη σας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα καθεμιάς από τις παραπάνω δύο προσεγγίσεις;
2. Ποια θα προτιμούσατε εσείς και γιατί;

354^ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις Φυσικές Επιστήμες χρησιμοποιείται σε μεγάλη έκταση ο συμβολισμός (χημικά σύμβολα, μαθηματικές εξισώσεις κ.λ.π). Η έρευνα αναφέρει ότι η κατανόηση του συμβολισμού είναι πολύ δύσκολη για τους μαθητές. Εξάλλου, γίνεται δεκτό η εκτέλεση πειραμάτων βοηθάει στη μάθηση των εννοιών των Φυσικών Επιστημών, ενώ πολύ χρήσιμη είναι η σύνδεση των Φυσικών Επιστημών με τις εφαρμογές και τη ζωή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Μάθημα: Φυσική Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση - Πρόβλημα: Σε μάθημα που μελετά την αρχή του Pascal στην υδροστατική (σύμφωνα με την οποία οποιαδήποτε πίεση που ασκείται στην επιφάνεια ενός υγρού μεταδίδεται ομοιόμορφα εντός αυτού, προς όλες τις διευθύνσεις και σε όλο το βάθος του) ο καθηγητής περιορίζεται να δώσει τους μαθηματικούς τύπους ($p_1 = p_2 \Rightarrow F_1/S_1 = F_2/S_2 \Rightarrow F_1 S_2 = F_2/S_1$) και στη συνέχεια προχωράει σε λύση αριθμητικών προβλημάτων. Διαπιστώνεται ότι πολλοί μαθητές δυσκολεύονται να κατανοήσουν την αρχή και να λύσουν σωστά τη μαθηματική εξίσωση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά την γνώμη σας τα μειονεκτήματα της παραπάνω διδακτικής προσέγγισης;
2. Πώς θα προτεινάτε να γίνει η διδακτική προσέγγιση, ώστε αφενός να διευκολυνθούν οι μαθητές στην κατανόηση της αρχής, αφετέρου να συνδεθεί η επιστήμη με τις εφαρμογές και τη ζωή;

355° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι σημερινοί νέοι αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις, που αφορούν το μέλλον τους. Για να τις αντιμετωπίσουν με επιτυχία, για να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα, χρειάζονται πολύ ευρύτερες γνώσεις και δεξιότητες απ' ό,τι χρειάστηκαν ποτέ στο παρελθόν. Τα εφόδια που θα πάρουν από το σχολείο σήμερα, θα είναι οι αυριανές ευκαιρίες τους για κοινωνική πρόοδο και επιτυχία. Αυτό αφορά όλα τα παιδιά, χωρίς κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές διακρίσεις και ανισότητες.

Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μάθημα ο καθηγητής ρωτά έναν μαθητή, αλλά δεν ικανοποιείται από την απάντησή του, γι' αυτό απευθύνεται συνολικά στην τάξη και ζητά κάποιος άλλος μαθητής ή μαθήτρια να απαντήσει («Κάποιος άλλος καλύτερα;»)

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά την γνώμη σας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της παραπάνω προσέγγισης;
2. Πώς θα χειριζόσαστε εσείς την παραπάνω διδακτική κατάσταση;

356° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι σημερινοί νέοι αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις που αφορούν το μέλλον τους. Για να τις αντιμετωπίσουν με επιτυχία, για να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα, χρειάζονται πολύ ευρύτερες γνώσεις και δεξιότητες απ' ό,τι χρειάστηκαν ποτέ στο παρελθόν. Τα εφόδια που θα πάρουν από το σχολείο σήμερα, θα είναι οι αυριανές ευκαιρίες τους για κοινωνική πρόοδο και επιτυχία. Αυτό αφορά όλα τα παιδιά, χωρίς κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές διακρίσεις και ανισότητες.

Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μάθημα ο καθηγητής απευθύνει ερώτηση συνολικά στην τάξη, αρκετοί μαθητές σηκώνουν το χέρι τους και ο καθηγητής επιλέγει για απάντηση έναν μαθητή από αυτούς που σήκωναν το χέρι τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά την γνώμη σας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της παραπάνω προσέγγισης;
2. Πώς θα χειριζόσαστε εσείς την παραπάνω διδακτική κατάσταση;

357° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι σημερινοί νέοι αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις που αφορούν το μέλλον τους. Για να τις αντιμετωπίσουν με επιτυχία, για να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα, χρειάζονται πολύ ευρύτερες γνώσεις και δεξιότητες απ' ό,τι χρειάστηκαν ποτέ στο παρελθόν. Τα εφόδια που θα πάρουν από το σχολείο σήμερα, θα είναι οι αυριανές ευκαιρίες τους για κοινωνική πρόοδο και επιτυχία. Αυτό αφορά όλα τα παιδιά, χωρίς κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές διακρίσεις και ανισότητες.

Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μάθημα ο καθηγητής απευθύνει ερώτηση συνολικά στην τάξη, κάποιος μαθητής καλείται να απαντήσει και κατά τη διάρκεια της απάντησής του δυσκολεύεται σε κάποιο σημείο. Τη στιγμή αυτή, άλλοι μαθητές σηκώνουν το χέρι τους για να απαντήσουν αυτοί και ο καθηγητής επιλέγει έναν από αυτούς τους μαθητές για να συνεχίσει την απάντηση στην ερώτησή του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά την γνώμη σας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της παραπάνω προσέγγισης;
2. Πώς θα χειριζόσαστε εσείς την παραπάνω διδακτική κατάσταση;

358ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η διαθεματική οργάνωση του περιεχομένου του Αναλυτικού Προγράμματος με την εξέταση θεμάτων που ενδιαφέρουν τους μαθητές, συντείνει στην αποτελεσματικότερη μάθηση. Άλλες έρευνες ισχυρίζονται ότι η διδασκαλία ξεχωριστών γνωστικών αντικειμένων είναι αυτές που παρέχουν στέρεες γνώσεις στους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου / Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για την αποτελεσματικότητα των δύο διαφορετικών προσεγγίσεων. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις με τα οποία να επιλέγουν κάθε φορά την καλύτερη προσέγγιση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε τις διαφορές μεταξύ των δύο προσεγγίσεων.
2. Ποια παιδαγωγικά κριτήρια (π.χ. γνωστικό αντικείμενο, διδακτική ενότητα) και προϋποθέσεις (π.χ. σχολικό κλίμα) θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό;

359ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι γενικά αποδεκτό ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει, εκτός από την καλή γνώση του περιεχομένου της επιστήμης του, να γνωρίζει καλώς επίσης τη διαδικασία της μάθησης και τον μαθητή (Bucat, 2004). Επιπλέον, απαιτείται η σύνδεση της γνώσης του περιεχομένου με την παιδαγωγική γνώση, που οδηγεί σε αυτό που ονομάζεται παιδαγωγική γνώση περιεχομένου (ΠΓΠ) (Pedagogical Content Knowledge, PCK).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών της Μέσης Εκπαίδευσης στη χώρα μας, έχουν ως μοναδικό εφόδιο το περιεχόμενο της επιστήμης, δεν έχουν

λάβει όμως ποτέ τυπική εκπαίδευση στις Επιστήμες της Αγωγής και στη Διδακτική του γνωστικού αντικειμένου τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Η ΠΓΠ αποκτάται βέβαια με τη διδακτική εμπειρία. Κατά τη γνώμη σας είναι ορθό και καλό να είναι η ΠΓΠ μηδενική στο ξεκίνημα της καριέρας ενός εκπαιδευτικού;
2. Να αναφέρετε ένα παράδειγμα ΠΓΠ από το γνωστικό αντικείμενό σας.
3. Να προτείνετε τρόπους για την καλύτερη κατάρτιση των μελλόντων και των ενεργεία εκπαιδευτικών της μέσης εκπαίδευσης.

360° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι γενικά αποδεκτό ότι ο εκπαιδευτικός πρέπει ,εκτός από την καλή γνώση του περιεχομένου της επιστήμης του, να γνωρίζει καλώς επίσης τη *διαδικασία της μάθησης* και τον *μαθητή* (Bucat, 2004). Επιπλέον, απαιτείται η σύνδεση της *γνώσης του περιεχομένου* με την *παιδαγωγική γνώση*, που οδηγεί σε αυτό που ονομάζεται *παιδαγωγική γνώση περιεχομένου* (ΠΓΠ) (Pedagogical Content Knowledge, PCK).

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην εκπαίδευση υπάρχουν τρεις βασικοί παράγοντες: ο μαθητής, ο εκπαιδευτικός και οι υποδομές (κτιριακές εγκαταστάσεις, εργαστήρια, Η/Υ, προγράμματα σπουδών, νομικό πλαίσιο). Ο έλεγχος του μαθητή ξεφεύγει βέβαια από την άμεση επιρροή της πολιτείας και των εκπαιδευτικών, αλλά εξαρτάται περισσότερο από τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες και την οικογένεια. Απομένουν οι υποδομές και ο εκπαιδευτικός.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιος, κατά τη γνώμη σας, είναι σημαντικότερος παράγοντας, οι υποδομές ή ο εκπαιδευτικός; Ποιος ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην εκπαιδευτική διαδικασία; Πρέπει αυτός να είναι απλώς ο αναμεταδότης έτοιμης γνώσης, ή έχει ένα πολύ πιο σύνθετο ρόλο, με την έννοια ότι χρειάζεται γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες προερχόμενες από ένα σύνολο διαφορετικών επιστημών;
2. Η ΠΓΠ αποκτάται βέβαια με τη διδακτική εμπειρία. Κατά τη γνώμη σας είναι ορθό και καλό να είναι η ΠΓΠ μηδενική στο ξεκίνημα της καριέρας ενός εκπαιδευτικού;
3. Να προτείνετε τρόπους για την καλύτερη κατάρτιση των μελλόντων και των ενεργεία εκπαιδευτικών της Μέσης Εκπαίδευσης.

361° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ΔΦΕ υποστηρίζεται από διάφορες θεωρίες, με πλέον επικρατούσα τον *εποικοδομητισμό* (constructivism). Ο εποικοδομητισμός αποτελεί καταρχήν μια φιλοσοφική-επιστημολογική θεωρία. Η γνώση του φυσικού κόσμου ερμηνεύεται από δύο διαμετρικά αντίθετα φιλοσοφικά ρεύματα, το *ρεαλισμό* και τον *εμπειρισμό*. Κατά το ρεαλισμό, οι φυσικές έννοιες και οι φυσικοί νόμοι υπάρχουν αυτοτελώς (είναι αυθύπαρκτοι) στη φύση, οπότε η δουλειά των Φυσικών Επιστημόνων είναι να ανακαλύπτουν τις έννοιες και τους νόμους. Κατά τον εμπειρισμό, αυτά που γνωρίζουμε ως Φυσική Επιστήμη δεν είναι τίποτε άλλο, παρά τα δημιουργήματα-κατασκευάσματα των επιστημόνων (της επιστημονικής σκέψης).

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών της Μέσης Εκπαίδευσης στη χώρα μας έχουν ως μοναδικό εφόδιο το περιεχόμενο της επιστήμης, δεν έχουν

λάβει όμως ποτέ τυπική εκπαίδευση στις Επιστήμες της Αγωγής και στη Διδακτική του γνωστικού αντικειμένου τους. Συνέπεια αυτού είναι να προσφέρουν στους μαθητές τους το περιεχόμενο του γνωστικού τους αντικειμένου σαν έτοιμη τελειωμένη γνώση, την οποία οι μαθητές πρέπει απλώς να την απορροφήσουν/αποστηθίσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Κατά τη γνώμη σας είναι ορθό και καλό ότι πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν άγνοια θεωριών όπως ο εποικοδομητισμός της γνώσης και ο ρόλος του στη διδασκαλία;
2. Να αναφέρετε ένα παράδειγμα από το γνωστικό αντικείμενό σας, όπου ο εποικοδομητισμός της γνώσης παίζει ρόλο στον τρόπο που αντιλαμβάνονται οι μαθητές το φυσικό κόσμο.
3. Να προτείνετε τρόπους που συμβάλλουν στη λεγόμενη εννοιολογική αλλαγή.

362° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ΔΦΕ υποστηρίζεται από διάφορες θεωρίες, με πλέον επικρατούσα τον *εποικοδομητισμό* (constructivism). Ο εποικοδομητισμός αποτελεί καταρχήν μια φιλοσοφική-επιστημολογική θεωρία. Η γνώση του φυσικού κόσμου ερμηνεύεται από δύο διαμετρικά αντίθετα φιλοσοφικά ρεύματα, το *ρεαλισμό* και τον *εμπειρισμό*. Κατά το ρεαλισμό, οι φυσικές έννοιες και οι φυσικοί νόμοι υπάρχουν αυτοτελώς (είναι αυθύπαρκτοι) στη φύση, οπότε η δουλειά των Φυσικών Επιστημόνων είναι να ανακαλύπτουν τις έννοιες και τους νόμους. Κατά τον εμπειρισμό, αυτά που γνωρίζουμε ως Φυσική Επιστήμη δεν είναι τίποτε άλλο, παρά τα δημιουργήματα-κατασκευάσματα των επιστημόνων (της επιστημονικής σκέψης).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ρεαλισμός και Εμπειρισμός είναι βέβαια δύο ακραίες περιπτώσεις σε ένα συνεχές. Και αν στα παλιά χρόνια (στα πρώτα και στα νεανικά βήματα της επιστήμης) είναι φανερό ότι είμαστε κοντύτερα στον Εμπειρισμό, στη σύγχρονη επιστήμη πλησιάζουμε όλο και κοντύτερα σε μια ρεαλιστική κατάσταση. Και αν αυτό συμβαίνει με την επιστήμη καθεαυτή, στο σχολείο αντίθετα οι μαθητές βρίσκονται πάντοτε κοντύτερα στις δικές τους αρχικές ιδέες, δηλαδή στον εμπειρισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια η συνέπεια της Εποικοδομητικής Θεωρίας της Γνώσης στην αντίληψη που αποκτούν οι μαθητές για το φυσικό κόσμο και τα φαινόμενα που συμβαίνουν σε αυτόν;
2. Κατά τη γνώμη σας είναι ορθό και καλό ότι πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν άγνοια θεωριών όπως ο εποικοδομητισμός της γνώσης και ο ρόλος του στη διδασκαλία;
3. Να αναφέρετε ένα παράδειγμα από το γνωστικό αντικείμενό σας, όπου ο εποικοδομητισμός της γνώσης παίζει ρόλο στον τρόπο που αντιλαμβάνονται οι μαθητές το φυσικό κόσμο.

363° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η ΔΦΕ υποστηρίζεται από διάφορες θεωρίες με πλέον επικρατούσα τον *εποικοδομητισμό* (constructivism). Ο εποικοδομητισμός αποτελεί καταρχήν μια φιλοσοφική-επιστημολογική θεωρία. Η γνώση του φυσικού κόσμου ερμηνεύεται από δύο διαμετρικά αντίθετα φιλοσοφικά ρεύματα, το *ρεαλισμό* και τον *εμπειρισμό*. Κατά το ρεαλισμό, οι φυσικές έννοιες και οι φυσικοί νόμοι υπάρχουν αυτοτελώς (είναι αυθύπαρκτοι) στη φύση, οπότε η δουλειά των Φυσικών Επιστημόνων είναι να ανακαλύπτουν τις έννοιες και τους νόμους. Κατά τον εμπειρισμό, αυτά που γνωρίζουμε ως φυσική επιστήμη δεν είναι τίποτε άλλο, παρά τα δημιουργήματα-κατασκευάσματα των επιστημόνων (της επιστημονικής σκέψης).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Αν δεχθούμε τη ρεαλιστική διάσταση, ο εκπαιδευτικός των Φυσικών Επιστημών δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να μεταβιβάζει στους μαθητές τούς μοναδικούς αυθύπαρκτους φυσικούς νόμους, οι οποίοι πρέπει να γίνονται δεκτοί χωρίς συζήτηση ούτε αμφισβήτηση. Ο ρόλος του μαθητή (που το μυαλό του θεωρείται σαν *tabula rasa*) περιορίζεται στον απλό αποδέκτη της έτοιμης γνώσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Από τη σκοπιά του εμπειρισμού οφείλουμε να δεχθούμε ότι όπως οι επιστήμονες κατασκευάζουν τις απόψεις τους για τον φυσικό κόσμο, κάτι παρόμοιο κάνουν (σε μικρότερη προφανώς κλίμακα και με πολύ μικρότερη επιτυχία) και οι μαθητές: κατασκευάζουν τη δική τους ερμηνεία για τον φυσικό κόσμο, τόσο έξω και πριν από το σχολείο, όσο και μέσα σε αυτό. Ποια η συνέπεια στις έννοιες που οικοδομούν με τον τρόπο αυτό οι μαθητές;
2. Να αναφέρετε ένα παράδειγμα από το γνωστικό αντικείμενό σας, όπου ο εποικοδομητισμός της γνώσης παίζει ρόλο στον τρόπο που αντιλαμβάνονται οι μαθητές το φυσικό κόσμο.
3. Σε τι συνίσταται η εννοιολογική αλλαγή και γιατί είναι αναγκαίο να την επιδιώκουμε κατά τη διδασκαλία μας;

364° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα αναφέρει ότι «οι μαθητές προσέρχονται στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών με «εναλλακτικές αντιλήψεις» για τα φυσικά φαινόμενα (*alternative conceptions*) οι οποίες είναι ισχυρές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής είναι ενήμερος για τις εναλλακτικές αντιλήψεις των μαθητών, αλλά ακολουθώντας παραδοσιακή διδακτική μέθοδο διαπιστώνει ότι αυτές επιμένουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι πρέπει να προσεγγίσει τη διδασκαλία ο καθηγητής, ώστε να υπάρχει προοπτική αντιμετώπισης των εναλλακτικών αντιλήψεων;
2. Είναι πιθανό η ίδια η διδασκαλία να προκαλεί εναλλακτικές αντιλήψεις;
3. Σε τι συνίσταται η εννοιολογική αλλαγή και γιατί είναι αναγκαίο να την επιδιώκουμε κατά τη διδασκαλία μας;

365° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα αναφέρει ότι «οι μαθητές προσέρχονται στα μαθήματα των Φυσικών Επιστημών με «εναλλακτικές αντιλήψεις» για τα φυσικά φαινόμενα (*alternative conceptions*) οι οποίες είναι ισχυρές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο καθηγητής είναι ενήμερος για τις εναλλακτικές αντιλήψεις των μαθητών και ακολουθεί στη διδασκαλία το Εποικοδομητικό Μοντέλο Διδασκαλίας και Μάθησης. Συναντά όμως δυσκολίες τόσο στην υλοποίηση του μοντέλου όσο και στην αντιμετώπιση των εναλλακτικών αντιλήψεων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι το Εποικοδομητικό Μοντέλο Διδασκαλίας μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των εναλλακτικών αντιλήψεων;
2. Είναι πιθανό η ίδια η διδασκαλία να προκαλεί εναλλακτικές αντιλήψεις και πότε;
3. Σε τι συνίσταται η εννοιολογική αλλαγή και γιατί είναι αναγκαίο να την επιδιώκουμε κατά τη διδασκαλία μας;

366° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η λύση προβλημάτων είναι η διαδικασία όπου ο λύτης συνδυάζει κατά πρωτότυπο τρόπο ήδη γνωστούς κανόνες, θεωρία κ.λπ. προκειμένου να αντιμετωπίσει μια νέα, σχεδόν πρωτόγνωρη κατάσταση (το πρόβλημα) και να φθάσει σε ένα επιθυμητό αποτέλεσμα (τη λύση του προβλήματος). Σε περιπτώσεις όπου η διαδικασία απαιτεί την εφαρμογή γνωστών πορειών (αλγορίθμων), δεν πρέπει να μιλάμε για πρόβλημα αλλά για άσκηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι καθηγητές δίνουν στους μαθητές να λύσουν πολλά «προβλήματα», που μοιάζουν πολύ μεταξύ τους, με σκοπό να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επιτυχώς ένα παρόμοιο 'πρόβλημα' στις εξετάσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Κατά τη γνώμη σας, η μαζική λύση ασκήσεων απαιτεί ανώτερης τάξεως γνωσιακές ικανότητες (όπως ανάλυση και σύνθεση, κριτική σκέψη, λήψη αποφάσεων);
2. Είναι χρήσιμο να δίνουμε στους μαθητές για λύση πραγματικά προβλήματα και όχι μόνο ασκήσεις;
3. Μπορείτε να προτείνετε ένα πραγματικό πρόβλημα από το γνωστικό σας αντικείμενο που θα δίνετε στους μαθητές σας για λύση;

367° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η λύση προβλημάτων είναι η διαδικασία όπου ο λύτης συνδυάζει κατά πρωτότυπο τρόπο ήδη γνωστούς κανόνες, θεωρία κ.λπ. προκειμένου να αντιμετωπίσει μια νέα, σχεδόν πρωτόγνωρη κατάσταση (το πρόβλημα) και να φθάσει σε ένα επιθυμητό αποτέλεσμα (τη λύση του προβλήματος). Σε περιπτώσεις όπου η διαδικασία απαιτεί την εφαρμογή γνωστών πορειών (αλγορίθμων), δεν πρέπει να μιλάμε για πρόβλημα αλλά για άσκηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Οι καθηγητές δίνουν στους μαθητές να λύσουν πραγματικά προβλήματα, αλλά διαπιστώνουν ότι οι περισσότεροι μαθητές δυσκολεύονται και αποτυγχάνουν να φθάσουν σε αποδεκτές απαντήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πού μπορεί να οφείλεται κατά τη γνώμη σας η μαζική αποτυχία των μαθητών στη λύση πραγματικών προβλημάτων;
2. Να προτείνετε τρόπο ή τρόπους που θα διευκόλυνε τη λύση πραγματικών προβλημάτων από τους μαθητές.
3. Μπορείτε να προτείνετε ένα πραγματικό πρόβλημα από το γνωστικό σας αντικείμενο που θα δίνετε στους μαθητές σας για λύση;

368ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικό χαρακτηριστικό των φυσικών επιστημών είναι η χρήση αφηρημένων ή εννοιολογικών ή συμβολικών **μοντέλων**. Ο Kuhn (1970) κατηγοροποίησε τα μοντέλα σε **οντολογικά** (π.χ. «η θερμότητα είναι η κινητική ενέργεια των συστατικών μερών του σώματος -των μορίων του»), σε **ευρηματικά** (π.χ. «τα μόρια ενός αερίου θεωρούνται σαν μικρές πλαστικές μπάλες σε τυχαία κίνηση»), σε **αναλογίες** και σε **μεταφορές**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Χρησιμοποιούμε για τη δομή του ατόμου το **μοντέλο του Bohr** (ηλεκτρόνια ως σωματίδια που περιστρέφονται γύρω από τον πυρήνα σε διακεκριμένες σφαιρικές τροχιές).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί των διαφόρων μοντέλων;
2. Είναι διδακτικά χρήσιμο να χρησιμοποιούμε ξεπερασμένα μοντέλα;
3. Σε ποια κατηγορία κατατάσσετε το μοντέλο του Bohr, ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί του;

369° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Βασικό χαρακτηριστικό των φυσικών επιστημών είναι η χρήση αφηρημένων ή εννοιολογικών ή συμβολικών **μοντέλων**. Ο Kuhn (1970) κατηγοροποίησε τα μοντέλα σε **οντολογικά** (π.χ. «η θερμότητα είναι η κινητική ενέργεια των συστατικών μερών του σώματος -των μορίων του»), σε **ευρηματικά** (π.χ. «τα μόρια ενός αερίου θεωρούνται σαν μικρές πλαστικές μπάλες σε τυχαία κίνηση»), σε **αναλογίες** και σε **μεταφορές**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Χρησιμοποιούμε για το **ηλεκτρικό ρεύμα** το μοντέλο της **ροής υγρού σε σωλήνες**.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί των διαφόρων μοντέλων;
2. Σε ποια κατηγορία κατατάσσετε το ως άνω μοντέλο του ηλεκτρικού ρεύματος, ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί του;
3. Τι γνώσεις πρέπει να έχει ο μαθητής ώστε το ως άνω μοντέλο να είναι λειτουργικό και χρήσιμο;

370° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικό χαρακτηριστικό των Φυσικών Επιστημών είναι η χρήση αφηρημένων ή εννοιολογικών ή συμβολικών **μοντέλων**. Ο Kuhn (1970) κατηγοροποίησε τα μοντέλα σε **οντολογικά** (π.χ. «η θερμότητα είναι η κινητική ενέργεια των συστατικών μερών του σώματος -των μορίων του»), σε **ευρηματικά** (π.χ. «τα μόρια ενός αερίου θεωρούνται σαν μικρές πλαστικές μπάλες σε τυχαία κίνηση»), σε **αναλογίες** και σε **μεταφορές**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στη Χημεία χρησιμοποιούμε διάφορους **ορισμούς** για τα **οξέα** και τις **βάσεις** (*Arrhenius, Brønsted-Lowry, Lewis*).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί των διαφόρων μοντέλων;
2. Μπορούμε να εντάξουμε στα μοντέλα τους διάφορους ορισμούς για τα οξέα και τις βάσεις; Σε ποια κατηγορία κατατάσσετε τα διάφορα αυτά μοντέλα;
3. Είναι διδακτικά χρήσιμο να χρησιμοποιούμε ξεπερασμένα μοντέλα;

371° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικό χαρακτηριστικό των Φυσικών Επιστημών είναι η χρήση αφηρημένων ή εννοιολογικών ή συμβολικών **μοντέλων**. Ο Kuhn (1970) κατηγοροποίησε τα μοντέλα σε **οντολογικά** (π.χ. «η θερμότητα είναι η κινητική ενέργεια των συστατικών μερών του σώματος -των μορίων του»), σε **ευρηματικά** (π.χ. «τα μόρια ενός αερίου θεωρούνται σαν μικρές πλαστικές μπάλλες σε τυχαία κίνηση»), σε **αναλογίες** και σε **μεταφορές**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στη χημεία χρησιμοποιούμε τη λεγόμενη «θεωρία της ηλεκτρολυτικής διάστασης» του Arrhenius.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί των διαφόρων μοντέλων;
2. Μπορούμε να εντάξουμε στα μοντέλα την ηλεκτρολυτική διάσταση κατά Arrhenius; Σε ποια κατηγορία μοντέλων;
3. Υπάρχει κατά τη γνώμη σας διαφορά ανάμεσα σε μοντέλα και στις θεωρίες; (κατά τον Halloun, μια θεωρία είναι ένα σύνολο μοντέλων).

372° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Βασικό χαρακτηριστικό των Φυσικών Επιστημών είναι η χρήση αφηρημένων ή εννοιολογικών ή συμβολικών **μοντέλων**. Ο Kuhn (1970) κατηγοροποίησε τα μοντέλα σε **οντολογικά** (π.χ. «η θερμότητα είναι η κινητική ενέργεια των συστατικών μερών του σώματος -των μορίων του»), σε **ευρηματικά** (π.χ. «τα μόρια ενός αερίου θεωρούνται σαν μικρές πλαστικές μπάλλες σε τυχαία κίνηση»), σε **αναλογίες** και σε **μεταφορές**.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στη φυσική και τη χημεία χρησιμοποιούμε το μοντέλο του **ιδανικού αερίου**, καθώς και μοντέλα **πραγματικών αερίων**.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποιες οι δυνατότητες και ποιοι οι περιορισμοί των διαφόρων μοντέλων;
2. Σε ποια κατηγορία μοντέλου κατατάσσετε το μοντέλο του ιδανικού αερίου;
3. Ποια η χρησιμότητα του μοντέλου του ιδανικού αερίου; Μήπως θα ήταν προτιμότερο να χρησιμοποιούσαμε μόνο μοντέλο πραγματικού αερίου; Διαθέτουμε ένα ή περισσότερα από ένα μοντέλα πραγματικού αερίου;

373° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι ευρέως αποδεκτό και υποστηρίζεται από ερευνητικά ευρήματα ότι η χρήση των H/Y στην εκπαίδευση είναι επιθυμητή, χρήσιμη και αποτελεσματική. Σύμφωνα με τον Salmon (2002), προτού οι παιδαγωγοί χρησιμοποιήσουν τον H/Y, πρέπει να διερωτηθούν ποιο είναι το παιδαγωγικό σκεπτικό πίσω από μια τέτοια κίνηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Συχνά εισάγουμε και χρησιμοποιούμε στη διδασκαλία εκπαιδευτικό λογισμικό, ανταποκρινόμενοι σε υπηρεσιακές πιέσεις ή στην απαίτηση των μαθητών και των γονέων επειδή αυτή θεωρείται ως σύγχρονη τάση στην διδασκαλία και μάθηση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά τη γνώμη σας μερικά βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση;
2. Είναι διδακτικά ενδεδειγμένο να χρησιμοποιούμε το όποιο εκπαιδευτικό λογισμικό είναι στη διάθεσή μας;
3. Ποια βασικά χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένα εκπαιδευτικό λογισμικό για να είναι χρήσιμο και αποτελεσματικό στη διδασκαλία και τη μάθηση;

374° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι ευρέως αποδεκτό και υποστηρίζεται από ερευνητικά ευρήματα ότι η χρήση των Η/Υ στην εκπαίδευση είναι επιθυμητή, χρήσιμη και αποτελεσματική. Σύμφωνα με τον Salmon (2002), υπάρχουν διάφοροι παιδαγωγικοί λόγοι για τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση: αύξηση μαθητοκεντρικών δράσεων, χρήση της τεχνολογίας για τη λήψη πολύ γρήγορων απαντήσεων, παροχή εκπαιδευτικής βοήθειας σε μεγάλους αριθμούς μαθητών, ανάπτυξη της επικοινωνίας καθηγητή-μαθητή ακόμη και όταν έχουμε μεγάλους αριθμούς μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής κάνει εκτεταμένη χρήση της νέας τεχνολογίας στην εκπαιδευτική πράξη, χρησιμοποιώντας έτοιμο λογισμικό και το διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά τη γνώμη σας μερικά βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση;
2. Να αναφέρετε τρόπους και λόγους της χρήσης έτοιμου εκπαιδευτικού λογισμικού.
3. Ποια βασικά χαρακτηριστικά πρέπει να έχει κάποιο εκπαιδευτικό λογισμικό για να είναι χρήσιμο και αποτελεσματικό;

375° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι ευρέως αποδεκτό και υποστηρίζεται από ερευνητικά ευρήματα ότι η χρήση των Η/Υ στην εκπαίδευση είναι επιθυμητή, χρήσιμη και αποτελεσματική. Σύμφωνα με τον Salmon (2002), υπάρχουν διάφοροι παιδαγωγικοί λόγοι για τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση: αύξηση μαθητοκεντρικών δράσεων, χρήση της τεχνολογίας για τη λήψη πολύ γρήγορων απαντήσεων, παροχή εκπαιδευτικής βοήθειας σε μεγάλους αριθμούς μαθητών, ανάπτυξη της επικοινωνίας καθηγητή-μαθητή ακόμη και όταν έχουμε μεγάλους αριθμούς μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Πολλοί εκπαιδευτικοί είναι διστακτικοί ή και αρνητικοί για την χρήση της νέας τεχνολογίας στην εκπαιδευτική πράξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά τη γνώμη σας μερικά βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση;

2. Να αναφέρετε λόγους που αποθαρρύνουν και τρόπους που θα ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιήσουν τη νέα τεχνολογία.
3. Ποια βασικά χαρακτηριστικά πρέπει να έχει κάποιο εκπαιδευτικό λογισμικό για να είναι χρήσιμο και αποτελεσματικό;

376ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Είναι ευρέως αποδεκτό και υποστηρίζεται από ερευνητικά ευρήματα ότι η χρήση των Η/Υ στην εκπαίδευση είναι επιθυμητή, χρήσιμη και αποτελεσματική. Η μάθηση όμως σε περιβάλλον Η/Υ παρουσιάζει προκλήσεις. Πρέπει να είναι ξεκάθαρο στο μαθητή τι αυτός αναμένεται να κάνει, πού θα βρει το χρειαζόμενο μαθησιακό υλικό, τι βοήθεια είναι διαθέσιμη σε αυτόν και με ποιο τρόπο θα αξιολογηθεί από τον καθηγητή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μια διδακτική ενότητα Φυσικών Επιστημών διδάσκεται μέσω Η/Υ και χωρίζεται σε πέντε συνιστώσα στοιχεία: (1) σχεδιασμός γραφικών παραστάσεων στο MS Excel (2) επεξεργασία πειραματικών δεδομένων στο Excel, Excel functions (συναρτήσεις Excel) (3) στατιστική επεξεργασία στο Excel; (4) χρήση λογισμικού σχεδιασμού χημικών δομών και μαθηματικών εξισώσεων και (5) παραγωγή επαγγελματικού τύπου κειμένων με το MS Word.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια κατά τη γνώμη σας μερικά βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση;
2. Πόσο σημαντικός και αποφασιστικός είναι ο ρόλος του εκκαπιδευτικού για τη χρήση της νέας τεχνολογίας από τους μαθητές;
3. Να συζητήσετε τη σημασία των παραπάνω πέντε συστατικών στοιχείων της διδασκαλίας με Η/Υ.

377ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η αξιολόγηση, τόσο του διδακτικού έργου, όσο και του μαθητή, αποτελεί αναπόσπαστη συνιστώσα της μαθησιακής διαδικασίας. Τα Προγράμματα Σπουδών θέτουν τους διδακτικούς στόχους - γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς - τους οποίους οφείλουν να επιτύχουν οι εκπαιδευτικοί με τη διδασκαλία τους και στη συνέχεια, με την αξιολόγηση, να ελέγξουν σε ποιο βαθμό τους πέτυχαν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμνασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Κατά τη διδακτική διαδικασία ο καθηγητής θέτει ο ίδιος τους στόχους και στη συνέχεια προσπαθεί να τους πετύχει μέσω του σχεδιασμού και της διεξαγωγής αποτελεσματικής διδασκαλίας. Τέλος αξιολογεί το έργο του και τις επιδόσεις των μαθητών του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφέρετε μερικούς γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους που θα θέτατε εσείς για ένα μάθημα της ειδικότητάς σας.
2. Τι εργαλεία μπορεί και πρέπει να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός για να αξιολογήσει το αποτέλεσμα της διδασκαλίας του;
3. Τι πληροφορίες αναμένεται να συγκεντρώσει ο εκπαιδευτικός από την αξιολόγηση των μαθητών του;

378° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η αξιολόγηση, τόσο του διδακτικού έργου, όσο και του μαθητή αποτελεί αναπόσπαστη συνιστώσα της μαθησιακής διαδικασίας. Τα Προγράμματα Σπουδών θέτουν του διδακτικούς στόχους - γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς - τους οποίους οφείλουν να επιτύχουν οι εκπαιδευτικοί με τη διδασκαλία τους και στη συνέχεια, με την αξιολόγηση, να ελέγξουν σε ποιο βαθμό τους πέτυχαν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Κατά τη διδακτική διαδικασία, ο καθηγητής χρησιμοποιεί τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος, προσαρμόζοντάς τους στις συνθήκες του σχολείου και των μαθητών του. Από την ανάλυση της ανακεφαλαιωτικής αξιολόγησης εξάγει συμπεράσματα για τον βαθμό επίτευξης των στόχων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφέρετε μερικούς γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους που θα θέτατε εσείς για ένα μάθημα της ειδικότητάς σας.
2. Πού μπορεί να οφείλεται τυχόν αποτυχία επίτευξης των στόχων;
3. Τι πληροφορίες αναμένεται να συγκεντρώσει ο εκπαιδευτικός από την αξιολόγηση των μαθητών του και τι ενέργειες πρέπει να κάνει για να διορθώσει σημεία όπου διαπιστώνει αποτυχία επίτευξης των στόχων;

379° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η αξιολόγηση, τόσο του διδακτικού έργου, όσο και του μαθητή αποτελεί αναπόσπαστη συνιστώσα της μαθησιακής διαδικασίας. Τα Προγράμματα Σπουδών θέτουν του διδακτικούς στόχους - γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς - τους οποίους οφείλουν να επιτύχουν οι εκπαιδευτικοί με τη διδασκαλία τους και στη συνέχεια, με την αξιολόγηση, να ελέγξουν σε ποιο βαθμό τους πέτυχαν.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γυμασίου/Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εδώ και αρκετά χρόνια, υπάρχει έντονη η τάση χρησιμοποίησης για την αξιολόγηση των λεγόμενων **ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου**, π.χ *ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής*. Παρά τα πλεονεκτήματά τους, έχουν και πολλά μειονεκτήματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφέρετε μερικούς γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους που θα θέτατε εσείς για ένα μάθημα της ειδικότητάς σας.
2. Ποια τα κύρια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου;
3. Να αναφέρετε τρόπο ή τρόπους βελτίωσης των ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής ώστε να μειώνονται διάφορα μειονεκτήματά τους, π.χ. απαντήσεις στην τύχη, μη ανάπτυξη γραπτού λόγου.

380ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η αξιολόγηση, τόσο του διδακτικού έργου, όσο και του μαθητή αποτελούν αναπόσπαστη συνιστώσα της μαθησιακής διαδικασίας. Τα Προγράμματα Σπουδών θέτουν του διδακτικούς στόχους - γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς - τους οποίους οφείλουν να επιτύχουν οι εκπαιδευτικοί με τη διδασκαλία τους και στη συνέχεια, με την αξιολόγηση, να ελέγξουν σε ποιο βαθμό τους πέτυχαν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γυμασίου/Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ιδιαίτερη σημασία αποδίδουν οι εκπαιδευτικοί στη λεγόμενη **διαμορφωτική αξιολόγηση** (*formative evaluation*) που αποσκοπεί, από τη μια ο μαθητής και από την άλλη ο καθηγητής, να πληροφορηθούν το **κέρδος μάθησης** σε συνεχή βάση και όχι απλώς στο τέλος της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφέρετε μερικούς γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους που θα θέτατε εσείς για ένα μάθημα της ειδικότητάς σας.
2. Για τον έλεγχο της προόδου των μαθητών υπάρχει νομικό πλαίσιο που καθορίζεται από την πολιτεία. Με ποιους παγιωμένους τρόπους ελέγχεται η πρόοδος των μαθητών σε όλη τη διάρκεια του έτους; Ποια σημασία αποδίδετε εσείς σε καθέναν από τους παραπάνω τρόπους διαμορφωτικής αξιολόγησης;
3. Θεωρείτε σημαντική την εκπαίδευση των μαθητών σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι πρέπει να γίνονται τέτοιες διαδικασίες στην τάξη;

381° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό, τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της Γ΄ Λυκείου. Παρατηρεί ότι ενώ τα θέματα του μαθήματος παρουσιάζουν ενδιαφέρον και σχετίζονται με τη ζωή των μαθητών, αυτοί αδιαφορούν και δυσανασχετούν, κυρίως, όταν η συζήτηση έρχεται στη Ηθική της Χριστιανικής Εκκλησίας. Ο ίδιος είναι πάντα καλά προετοιμασμένος και ζητά απλά τη συμμετοχή των μαθητών σε συζήτηση πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Δυστυχώς δε συμμετέχουν και, πολλές φορές, επιδεικνύουν την αδιαφορία τους (διαβάζουν άλλα μαθήματα, κινητό κ.ά)

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

382ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα εστιάζουν την προσοχή τους στον ενεργητικό ρόλο του μαθητή σε ό, τι αφορά στη διαδικασία της οικοδόμησης και στη διαμόρφωση της αντίληψης για τον κόσμο. Η γνώση απορρέει από την ατομική ερμηνεία της πραγματικότητας και η μάθηση αποκτάται μέσα από τη συνεχή δημιουργία κανόνων και υποθέσεων από τους μαθητές για το

αντικείμενο που επεξεργάζονται. Τα βασικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι οι εμπειρίες, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός εκφράζει προβληματισμό για τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στη διδασκαλία του μαθήματος στους μαθητές της Α΄ Λυκείου. Ο ίδιος ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και είναι απαιτητικός και αυστηρός στην αξιολόγησή του. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα για τη δυσκολία του μαθήματος και έντονη κριτική για το περιεχόμενο του (δεν έχει σχέση με τη ζωή τους, υποστηρίζουν) και τη στάση του εκπαιδευτικού. Δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην τάξη ακόμη και μετά από τους βαθμούς του Α΄ τετραμήνου, που ήταν ιδιαίτερα αυστηροί.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να επιχειρήσει, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

383ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ο έλεγχος της τάξης από τον εκπαιδευτικό, σύμφωνα με τις έρευνες, είναι πολύ σημαντικός στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο ίδιος είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση μιας οργανωμένης και αποτελεσματικής τάξης, που δίνει σε κάθε παιδί την ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητές και στην οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκπληρώσει τη λειτουργία του ως διαμεσολαβητής και οι μαθητές μπορούν να αποκτήσουν λογικά και ευχάριστα τις τεχνικές που απαιτούνται για να κατευθύνουν και να καθοδηγούν την ίδια τη συμπεριφορά τους. Σε αυτή την τάξη χρειάζονται σταθερά κριτήρια συμπεριφοράς αποδεκτά και από τον εκπαιδευτικό και από τους μαθητές, έτσι ώστε, όταν παρουσιάζονται προβλήματα, να αξιολογούνται οι συμπεριφορές αμοιότροφα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει πρόβλημα ελέγχου στις τάξεις που διδάσκει. Ακολουθεί την παραδοσιακή διδασκαλία (μετωπική) και δεν είναι απαιτητικός κατά τη διάρκεια του μαθήματος, από την αρχή της σχολικής χρονιάς, όσον αφορά το περιεχόμενο των Θρησκευτικών. Οι μαθητές παρουσιάζουν συμπεριφορές που χαλαρώνουν την τάξη, δημιουργείται φασαρία και είναι συχνά αδύνατη η ολοκλήρωση του μαθήματος. Παρ' όλο που μετά το πρώτο τετράμηνο ο εκπαιδευτικός επιχειρήσει να αλλάξει, ως προς τις απαιτήσεις του, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Ο διευθυντής, οι γονείς δυσανασχετούν και ο εκπαιδευτικός βρίσκεται σε δύσκολη θέση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι έρευνες με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να αλλάξει το κλίμα της τάξης και να μειωθούν τα προβλήματα;

384ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι οι κοινότητες μάθησης μπορούν, κάτω από κάποιους όρους, να συμβάλουν στην κοινωνική παραγωγή της γνώσης και στην ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, μέσα από τη συνεργασία, τη συζήτηση, την ανταλλαγή οπτικών και τη συνεχή διαπραγμάτευση. Μια ομάδα

μαθητών γίνεται κοινότητα μάθησης μέσω της διάδρασης, ιδιαίτερα μέσω των κοινών εμπειριών, της βίωσης κοινών πραγμάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να κατανοούν και να ερμηνεύουν νοήματα και έννοιες του μαθήματος των Θρησκευτικών, ιδιαίτερα όταν επεξεργάζονται κείμενα της Αγίας Γραφής. Για παράδειγμα δυσκολεύονται με θέματα όπως η φύση του Θεού, ο υπερφυσικός και φυσικός κόσμος και η σχέση τους. Αναζητούν παιδαγωγικά κριτήρια και προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν και να εδραιώσουν τις συγκεκριμένες δεξιότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης για κοινωνική παραγωγή της γνώσης, στα περιθώρια των επιδιώξεων του μαθήματος των Θρησκευτικών;

385ο Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η «υποστηρικτική διδασκαλία» συνιστά ένα ολόκληρο μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και να περάσουν από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση. Σε κάθε τέτοιο περιβάλλον, προωθείται τόσο η εννοιολογική ανάπτυξη των μαθητών (conceptual scaffolding) όσο και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα (heuristics scaffolding).

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός που διδάσκει Θρησκευτικά στην Α΄ Γυμνασίου παρατηρεί ότι τα παιδιά δυσκολεύονται πολύ να κατανοήσουν, κατά την προσέγγιση, τις βιβλικές μεταφορές, τις αλληγορίες και τους μύθους. Ο ίδιος χρησιμοποιεί κατά την ανάλυση ακαδημαϊκές έννοιες, που δεν ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο και τις θρησκευτιογνωστικές εμπειρίες των μαθητών, αλλά δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, αφού απαιτούνται από το μάθημα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της υποστηρικτικής διδασκαλίας για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

386ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες για τη θρησκευτική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών αναφέρουν ότι αυτή επηρεάζεται από το στάδιο της γνωστικής και διανοητικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται, καθώς βέβαια και από το θρησκευτικό υπόβαθρο του περιβάλλοντός τους, κυρίως αυτό της οικογένειάς τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός διαπιστώνει ιδιαίτερες δυσκολίες με τα παιδιά του Γυμνασίου, όταν τους μιλά για το Θεό. Οι μαθητές διατηρούν κατάλοιπα ανθρωπομορφικών αντιλήψεων και ακατέργαστων θρησκευτικών ιδεών (π.χ. ο συσχετισμός του

Θεού με την τιμωρία), έχουν συγχύσεις και αμφιβολίες για τα Πρόσωπα του Θεού (Θεός, Χριστός, Άγιο Πνεύμα). Αναρωτιέται μήπως κάνει κάποιο λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό σχετικά με τη διδασκαλία του;

387ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Πρόσφατες έρευνες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εξαίρουν τη σημασία της Θρησκευτικής Αγωγής, που προσφέρεται στα σχολεία, για τη μόρφωση και την ολόπλευρη ανάπτυξη του σύγχρονου νέου. Αναφέρουν ότι δεδομένα των σύγχρονων κοινωνιών επιτάσσουν τη σφαιρική γνώση του θρησκευτικού φαινομένου και την προσέγγιση και μελέτη θρησκευτικών ζητημάτων με σεβασμό και αντικειμενικότητα. Η γνωριμία με όλα τα γνωστά θρησκευόμενα υπηρετεί ποικίλους στόχους, όπως γνωστικούς, συναισθηματικούς, κοινωνικούς, κριτικούς, ερμηνευτικούς.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ένας θεολόγος εργάζεται σε Λύκειο της Αθήνας. Έχει 28 χρόνια διδακτικής εμπειρίας. Διδάσκει τα θρησκευόμενα του κόσμου, αλλά διαπιστώνει αδιαφορία της πλειοψηφίας των μαθητών για το μάθημα. Ο ίδιος έχει σε φωτοτυπία το διάγραμμα του κάθε μαθήματος από την πρώτη στιγμή της κυκλοφορίας του βιβλίου και το δίνει βοηθητικά στους μαθητές. Αναρωτιέται αν πρέπει να κάνει πιο ελκυστική την παρουσίαση των μαθημάτων ή να διδάσκει λιγότερο τα άλλα θρησκευόμενα και να ρίξει το βάρος στο Χριστιανισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να κερδίσει την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών;

388ο Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή. Του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης, ενώ παράλληλα δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε μία τάξη Γυμνασίου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Προσπαθεί να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης του και τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας.

389ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία/ παραβατικότητα αποτελεί έκφραση διαμαρτυρίας αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε Επαγγελματικό Λύκειο της Αθήνας. Στο ένα τμήμα, στο οποίο διδάσκει, φοιτούν 29 μαθητές. Διαπιστώνει αδιαφορία των μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες, όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τετράμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται σε οριακό σημείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό να κάνει, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

390ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στα Αναλυτικά Προγράμματα η έμφαση δίνεται στο μαθητή ως ενεργό υποκείμενο της μάθησης. Ο εκπαιδευτικός στο μάθημα αναλαμβάνει το ρόλο του συμβούλου-διαμεσολαβητή. Η τάξη λειτουργεί κατά βάση ομαδικά και η σχολική μάθηση συναρτάται με την καθημερινή εμπειρία και τα βιώματα των μαθητών. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι όλα τα μαθήματα μπορούν να οδηγούν στην ολιστική προσέγγιση της γνώσης, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και της κριτικής σκέψης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Καθηγητής νεοδιόριστος διαπιστώνει ότι οι θεωρητικές και θρησκευτοπαιδαγωγικές του βάσεις δεν ακολουθούν τα ζητούμενα των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Προτιμά την τυπική παράδοση με τη μορφή σχεδιαγράμματος που προκύπτει μέσα από μια ιδιαίτερος κατευθυνόμενη συζήτηση. Επιπλέον, αφήνει συχνά αναξιοποίητες αρκετές προτάσεις και ασκήσεις εναλλακτικής διδασκαλίας καθώς τις θεωρεί χρονοβόρες ως προς την προετοιμασία και πραγματοποίησή τους και ακατάλληλες για το μάθημα των Θρησκευτικών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι αρχές των νέων Α.Π. με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό, ώστε να προσανατολιστεί σταδιακά στα νέα προτάγματα των Α.Π.;

391ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε δύο Γυμνάσια. Στα περισσότερα τμήματα και των δύο σχολείων φοιτούν 27 με 29 μαθητές. Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει από την αρχή της χρονιάς ότι στα περισσότερα τμήματα πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο εκπαιδευτικός, στη μέση της χρονιάς, κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: φιλική διάθεση, παρατηρήσεις, καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει και οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

392ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σε αυτή την προοπτική ενεργοποιούνται τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και, κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση της ύλης και του χρόνου».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

393ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι το Δράμα και το Θέατρο στην Εκπαίδευση αποτελούν εργαλεία μάθησης για όλες τις ηλικίες. Προωθούν την ενεργητική, βιωματική μάθηση και την ελεύθερη έκφραση και δημιουργικότητα του παιδιού, ενώ μπορούν να επιτύχουν την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Θέτουν το μαθητή στο κέντρο της εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία του κοινωνικού πλαισίου καθώς επίσης και το διαμεσολαβητικό ρόλο του εκπαιδευτικού.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε ένα πειραματικό Γυμνάσιο της Αθήνας. Έχει 29 χρόνια εμπειρίας. Ακολουθεί την ύλη όπως παρατίθεται στο σχολικό εγχειρίδιο και προσπαθεί να εισάγει καινοτομίες, όπως χρήση power point κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι μαθητές όμως δεν ενθουσιάζονται και δεν παρακολουθούν με ενδιαφέρον. Ο ίδιος, παρ' όλο που έχει παρακολουθήσει σχετική επιμόρφωση, θεωρεί ότι οι τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος, όπως η δραματοποίηση, το παίξιμο ρόλων, κάρτες ρόλων, παγωμένες εικόνες κ.ά. κατεβάζουν το επίπεδο του μαθήματος και μειώνουν τη σοβαρότητα της θέσης του στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να τον πείσετε να αξιοποιήσει στη διδασκαλία τεχνικές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και του Εκπαιδευτικού Δράματος;

394° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι η ανάπτυξη ηθικής αποτελεί βασικό πυρήνα και στόχο της διαδικασίας κοινωνικοποίησης του παιδιού, άρα και της εκπαίδευσης, και δε σχετίζεται μόνο με ένα σύστημα αξιών. Από την άλλη εμπεριέχει τη συμμόρφωση με τις επικρατούσες ηθικές και κοινωνικές νόρμες στο συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Ο ηθικός χαρακτήρας, αν και σχετίζεται με την ηθική, δεν προϋποθέτει αναγκαστικά την εφαρμογή της συμμόρφωσης. Πρόκειται για μία πιο δυναμική και περιεκτική εννοιολογική κατασκευή, όπου οι παράγοντες της βούλησης και της προσωπικής εμπλοκής κατά την επιδίωξη των στόχων παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ' Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε ένα πειραματικό Λύκειο της Αθήνας. Όταν προσεγγίζει αμφιλεγόμενα ηθικά και κοινωνικά ζητήματα, επιλέγει να διδάσκει μηχανικά και δικανικά τη στάση του Χριστιανισμού απέναντι στον ηθικό προβληματισμό, εμμένοντας πάντα στη δική του άποψη, για την οποία πιστεύει ότι είναι ορθή. Αγνοεί τους μαθητές που εκφράζουν διαφορετικές ή και αντίθετες απόψεις. Ουσιαστικά δηλαδή προσεγγίζει τα θέματα κανονιστικά και με δογματισμό και υποβάλλει στους μαθητές του την αντίληψη ότι υπάρχει μία μόνο απάντηση σε κάθε ζήτημα και αυτή θα πρέπει να υιοθετήσουν, αφού την λέει αυτός, που γνωρίζει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να αλλάξει οπτική στον τρόπο που παρουσιάζει τα θέματα Χριστιανικής Ηθικής;

395ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έννοιες διερευνητική μάθηση και μάθηση με ανακάλυψη, οικοδόμηση της γνώσης, βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της διδακτικής μεθοδολογίας που προτείνεται από τα θεσμικά κείμενα (ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, σχολικά εγχειρίδια) για το μάθημα των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο. Αυτοί άλλωστε οι άξονες προβάλλονται και από τους

μελετητές ότι μπορούν να προσδώσουν έναν διαφορετικό προσανατολισμό στο μάθημα. Ακόμη τονίζεται ότι το μάθημα έχει βασικά γνωσιολογικό χαρακτήρα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου καθοριστικοί παράγοντες για τις επιλογές των διδασκόντων παραμένουν οι απαιτήσεις των εξετάσεων και το ασφυκτικό ωρολόγιο πρόγραμμα. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Στο πλέγμα αυτό των παραδοχών, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια επιχειρήματα θα προβάλατε, για να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την προτεινόμενη προσέγγιση;

396° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η διαθεματικότητα, βασικός πυρήνας του νέου ΔΕΠΠΣ και των ΑΠΣ και των προδιαγραφών συγγραφής βιβλίων, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων. Πολλές θεμελιώδεις έννοιες διαθεματικής προσέγγισης (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), οι δραστηριότητες που προτείνονται στο ΑΠΣ, αλλά και πολλά από τα θέματα διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία και η μεθοδολογία των σχεδίων δράσης που εισηγούνται θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό παρέμβαση κατά την προσέγγιση των θεμάτων του μαθήματος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή. Οι επιφυλάξεις τους ενισχύονται και από την μαξιμαλιστική τάση που διακρίνει κάποιες διαθεματικές δραστηριότητες και μπορεί να αποτρέψει εκπαιδευτικούς και μαθητές από τον όποιο πειραματισμό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΔΕΠΠΣ και του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή διαθεματική προσέγγιση και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

397° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Δηλωτική της πρόθεσης των συντακτών του ΔΕΠΠΣ και των ΑΠΣ των Θρησκευτικών του Γυμνασίου είναι η ενημέρωση για την υφή του θρησκευτικού φαινομένου. Ειδικότερα στους σκοπούς περιλαμβάνονται οι επιδιώξεις για τους μαθητές: «Να αντιληφθούν ότι το χριστιανικό μήνυμα είναι υπερφυλετικό, υπερεθνικό και οικουμενικό. Να αντιληφθούν την πολυπολιτισμική, πολυφυλετική και πολυθρησκευτική δομή των σύγχρονων κοινωνιών. Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής επικοινωνίας».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου με αλλοδαπούς μαθητές.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Το μάθημα των Θρησκευτικών, σε αυτό το Γυμνάσιο, το παρακολουθεί η πλειονότητα των αλλοδαπών μαθητών. Ο θεολόγος υιοθετώντας την πιο παραδοσιακή διδασκαλία ακολουθεί την πορεία των διδακτικών εγχειριδίων. Ορισμένοι μαθητές τα καταφέρνουν, οι περισσότεροι ωστόσο δείχνουν αμήχανοι και τελικά αδιάφοροι. Οι αλλοδαποί, στην πλειονότητά τους, οδηγούνται σε σχολική αποτυχία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τον εκπαιδευτικό να προσαρμοστεί στο μαθητικό υλικό;

398° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δείχνει συχνά ότι η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων διαδράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα πολυπληθές Λύκειο του κέντρου της Αθήνας φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί συνεδριάζουν, για να επιλύσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι συχνές αλλαγές στις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος, των εγχειριδίων και των εξετάσεων. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανά για να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τις «δοκιμασμένες» πρακτικές τους, όπως λ.χ. τον συνεχή έλεγχο των επιδόσεων με τεστ και διαγωνίσματα. Από την άλλη, κάποιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όριά τους. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον υπεύθυνο για το σχολείο τους σχολικό σύμβουλο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

399° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο της Θεσσαλονίκης φοιτούν μαθητές διαφορετικών επιπέδων και προέλευσης. Οι εκπαιδευτικοί, παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις νέες προτάσεις του ΔΕΠΠΣ και των νέων ΑΠΣ : άλλοι αμφισβητούν τη λειτουργικότητα των project και την αξία του ίδιου του διαθεματικού ιστού που συνέχει τα γνωστικά αντικείμενα, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι οι διαθεματικές συνδέσεις που προτείνονται (κυρίως με τις εργασίες) δεν είναι επιτυχημένες ούτε μορφωτικά επωφελείς. Πολλοί συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και τρόπο. Αποφασίζουν, έτσι, να καλέσουν τον σχολικό σύμβουλο στη συνεδρίαση του συλλόγου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

400° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεποιθήσεις, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα επηρεάζουν τη διδασκαλία αντικειμένων των ανθρωπιστικών σπουδών, τα οποία έχουν αναπόφευκτα και τις δικές τους αξιακές και ιδεολογικές εγγραφές. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες αλήθειες, τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή ταυτότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Οι θεολόγοι ενός Πειραματικού Λυκείου κάνουν κάποιες συναντήσεις, στις οποίες συζητούν μεθοδολογικά ζητήματα. Άλλες φορές επισκέπτονται και τις τάξεις των συναδέλφων τους, ιδιαίτερα όταν εκείνοι προσφέρουν δειγματικές διδασκαλίες σε ασκούμενους φοιτητές (π.χ. Θεσσαλονίκη). Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μολονότι διδάσκουν τα ίδια θέματα, ο καθένας εστιάζει σε διαφορετικά στοιχεία, πράγμα που κατανοούν ότι απορρέει από τους προσωπικούς τους προσανατολισμούς. Επιπλέον, ως προς τα αξιακά/ ιδεολογικά ζητήματα (μη θεολογικά) που ανακύπτουν, κάποιοι τηρούν αυστηρή ουδετερότητα προβάλλοντας απλώς την επικρατούσα άποψη, ενώ κάποιοι άλλοι υπερασπίζονται εκείνες τις ιδέες και αξίες που οι ίδιοι συμμερίζονται. Το ζήτημα της διδακτικής διαχείρισης των αξιών και των προσωπικών απόψεων έρχεται πια στην επιφάνεια. Οι θεολόγοι αποφασίζουν να συμβουλευτούν το σύμβουλο ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους αξιακή και ιδεολογική ταυτότητα;

401° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στη βιωματική και επικοινωνιακή διδασκαλία τα σχέδια εργασίας σχετίζονται με ζητήματα όπως την ανάγκη, απ' όποιο γνωστικό πεδίο και αν ξεκινά μια ερευνητική εργασία, να αναζητά, να ανακαλύπτει και να οικοδομεί γέφυρες με διαφορετικά μαθήματα και διαφορετικά πεδία π.χ. Φυσικές και Κοινωνικές Επιστήμες. Πρόκειται για έναν διάλογο που ανακαλύπτει και τοποθετεί κατάλληλα διδακτικούς στόχους των γνωστικών αντικειμένων στο πεδίο της ερευνητικής εργασίας, κυρίως όμως συνδυάζει δημιουργικά τα διαφορετικά μεθοδολογικά εργαλεία και ερμηνευτικά σχήματα των επιστημών. Ακόμη τα σχέδια εργασίας μπορούν να συμβάλλουν στην κατανόηση και αποδοχή των ετεροτήτων, ιδιαίτερα μέσω της «ομαδοσυνεργατικότητας», μπορεί να υποστηρίξουν τα παιδιά έτσι ώστε να επικοινωνούν μέσα από τις πολιτισμικές, φυλετικές, θρησκευτικές και ιστορικές τους διαφορές. Οι ετερότητες στο σχολείο χρειάζεται να αντιμετωπίζονται από τον εκπαιδευτικό ως πρόκληση και να τον ενθαρρύνουν προς την κατεύθυνση διδακτικών προσεγγίσεων, όπως η «βιωματική», για την οποία τα πολιτισμικά στοιχεία που κάθε παιδί φέρει αποτελούν έναν ανεκτίμητο πλούτο.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων προτείνουν στο θεολόγο του Λυκείου να αναλάβουν μαζί στο πλαίσιο της Ερευνητικής Εργασίας να προτείνουν στους μαθητές της Α΄ Λυκείου κοινό θέμα προς διερεύνηση. Ο θεολόγος παρ' όλο που αναγκάζεται να εργάζεται και στο παρακείμενο Γυμνάσιο, προς συμπλήρωση του ωραρίου του, διστάζει, διότι, από τη μια, δεν κατανοεί πώς τα Θρησκευτικά μπορούν να συνερευνηθούν με άλλα μαθήματα και, από την άλλη, δεν εμπιστεύεται τις δυνατότητες του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό;

402° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός στην τάξη οφείλονται: α. στην αδυναμία του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, ώστε να τους δημιουργεί κίνητρα για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και β. στην ελλιπή κοινωνικοποίηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της Αθήνας, 4 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Έτσι, παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλονται ποινές από τους καθηγητές τους (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), οι οποίες όμως αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν;

403° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι πολλοί εκπαιδευτικοί, παρά τη θεωρητική τους κατάρτιση στις θεωρίες μάθησης καθώς και στα σύγχρονα πορίσματα της επιστήμης διδακτικής, έχουν την τάση να δίνουν «διαλέξεις», τις οποίες ονομάζουν «συζήτηση», και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία κυρίως για να προβάλλουν στους μαθητές τους με εύπεπτο τρόπο το σχεδιάγραμμα των εννοιών των εγχειριδίων.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα Λύκειο ο θεολόγος, παρά το ότι παρακολούθησε μια επιμόρφωση για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και μία για νέες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας είναι δύσπιστος απέναντι σε οποιαδήποτε αλλαγή της παραδοσιακής αντιμετώπισης της διδασκαλίας του. Σε συζήτηση με το σχολικό σύμβουλο φαίνεται να αμφισβητεί την ανάγκη οποιασδήποτε αλλαγής και εξαίρει μεθόδους που πηγάζουν από εμπειρία του παρελθόντος. Όταν πιέζεται ισχυρίζεται ότι έχει ανανεώσει τον τρόπο της διδασκαλίας του με συζητήσεις και χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή για τα σχεδιαγράμματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να μπορέσει να λειτουργήσει ως παράγοντας της μεταρρύθμισης και όχι ως απλός τεχνικός της εφαρμογής της;

404° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικές μελέτες θεωρούν ρεαλιστικό το μάθημα των Θρησκευτικών όταν συνενώνει την παράδοση, την πνευματικότητα με την πολιτισμική πραγματικότητα, εκσυγχρονίζει τον προβληματισμό, διδάσκει βιώματα αλτρουισμού και προκαλεί την κριτική σκέψη. Μία τέτοια σύνθεση στους σκοπούς και το περιεχόμενο συμβάλλει ταυτόχρονα και στη διαμόρφωση του ήθους, δεν αφίσταται από την ιδιοσυστασία της ταυτότητας και καλλιεργεί το σεβασμό κάθε ετερότητας.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ένα Λύκειο ο θεολόγος αντιμετωπίζει ο ίδιος μία βαθιά σύγκρουση. Θεωρεί, λόγω των προσωπικών του πεποιθήσεων, ότι το μάθημα των Θρησκευτικών δεν είναι απαραίτητο. Καταστρατηγεί τα ΑΠΣ και το περιεχόμενο του μαθήματος και στο διδακτικό χρόνο ασχολείται με θέματα άλλα που δε σχετίζονται με το μάθημα. Προέκυψε πρόβλημα στις εξετάσεις, όταν ορισμένοι μαθητές παραπονέθηκαν ότι δεν έχουν διδαχθεί την ύλη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να μπορέσει να λειτουργήσει;

405° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Υπάρχει η επιστημονική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης είναι εξατομικευμένες, αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του αποφεύγοντας τις συγκρίσεις. Περιλαμβάνουν και τα γραπτά δοκίμια, αλλά στηρίζονται σε χρήση μεθόδων που αξιολογούν στάσεις και δεξιότητες. Ένα εργαλείο καταγραφής και αξιολόγησης είναι το portfolio, το οποίο σύμφωνα με έρευνες παρέχει ευκαιρίες σε μαθητές κι εκπαιδευτικούς να επεκταθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αξιολόγησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε ένα Γυμνάσιο φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, όσο με την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Γνωρίζει ότι το ΔΕΠΠΣ υιοθετεί την εναλλακτική αξιολόγηση (προτείνεται η χρήση του portfolio), αλλά προτιμά να προσαρμόζει το μάθημά του στον μέσο όρο των παιδιών της τάξης τους και να τους αξιολογεί με βάση τα γραπτά διαγωνίσματα και τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό αποτυχίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αντιπαραθέσεων, στις οποίες εμπλέκονται ενίοτε και γονείς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να αξιοποιήσει τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσει την ποιότητα της διδασκαλίας.

406° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύγχρονες επιστημονικές θεωρήσεις της διδακτικής δε θεωρούν τη γνώση προκαθορισμένη και μοναδική. Στην αίθουσα διδασκαλίας πρέπει να δημιουργούνται εκείνες οι συνθήκες που θα επιτρέπουν την αποδόμηση και την αναδόμηση τελικά της γνώσης με τρόπο, διαδικασίες και κριτήρια υποκειμενικότητας. Κύριο ζητούμενο σε αυτό το πλαίσιο της διδασκαλίας και μάθησης, είναι η δυνατότητα έκφρασης της προσωπικής άποψης και ανταλλαγής αυτής με αντίστοιχες των υπολοίπων μελών της ομάδας. Οι ρόλοι του εκπαιδευτικού και του μαθητή αλλάζουν.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην Α΄ Λυκείου φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων και πολιτισμών. Αυτό δυσκολεύει τον εκπαιδευτικό της τάξης τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία, την ίδια τη διδακτική διαδικασία αλλά και την αξιολόγηση. Επιλέγει να ακολουθεί την παραδοσιακή μετωπική διδασκαλία, παρουσιάζοντας ο ίδιος ως αυθεντία τη νέα γνώση. Σε συνάντηση ρωτά τον σύμβουλο, γιατί δυσκολεύεται, πώς να διδάξει από το βιβλίο της Α΄ Λυκείου «Ορθόδοξη πίστη και λατρεία» την ενότητα 21: «Η είσοδος και η ένταξη στην Εκκλησία: τα μυστήρια του Βαπτίσματος και του Χρίσματος».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό για το ρόλο του στην τάξη και στην διδακτική διαδικασία;

407° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι μέσα από το «ανήκειν» του καθενός στο σύνολο των διεργασιών που αναπτύσσονται στις ποικίλες ομάδες, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα διαμορφωτικά χρόνια, διαμορφώνεται η αίσθηση του εαυτού, η αντίληψη για τους άλλους, για τις σχέσεις για τον κόσμο. Η ομάδα είναι μία ζωντανή αναπτυσσόμενη διεργασία, μοναδική στην κάθε της στιγμή και έκφραση, που εμπλέκει πολλές πλευρές της ανθρώπινης λειτουργίας. Για να εργαστεί αποτελεσματικά ένας συντονιστής με μία ομάδα είναι σημαντικό να αναγνωρίζει την οργάνωση και την πλαισίωση της ομάδας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ο θεολόγος ενός Γυμνασίου προβληματίζεται γιατί δεν πετυχαίνει τους στόχους του, όταν επιχειρεί την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Σε συζήτηση με το σύμβουλο προκύπτει ότι κατά το χωρισμό των ομάδων αφήνει τους μαθητές να επιλέξουν με ποιον θα συνεργαστούν και συνήθως δημιουργούνται ανομοιογενείς ομάδες σε επίπεδο και αριθμό μελών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό, για να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την επιτυχία της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας.

408° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι η χρήση της τεχνολογίας στην τάξη διευρύνει τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δυνατότητες επιτρέποντας την ενσωμάτωση πολλαπλών μέσων για τη διευκόλυνση, τον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση του διδακτικού έργου. Μία τάξη συνδεδεμένη με εκπαιδευτικούς πόρους μέσα κι έξω από το σχολικό κτίριο καθώς και με την τοπική και διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα αποτελεί ισχυρό εργαλείο για τους διδάσκοντες και διδασκόμενους. Συγχρόνως δημιουργείται ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης για εκπαιδευτικά σενάρια που βασίζονται σε συνθετικές εργασίες και προάγουν την κριτική σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Ο θεολόγος ενός Λυκείου σε νησί του Αιγαίου αναφέρει στο σύμβουλο ότι χρησιμοποιεί συχνά την τεχνολογία στην τάξη και κυρίως το διαδίκτυο. Ο σύμβουλος γνωρίζει ότι το Λύκειο αυτό διαθέτει άρτια εξοπλισμένο εργαστήριο πληροφορικής και ρωτά το θεολόγο αν το χρησιμοποιεί και αυτός απαντά: «Δε χρειάζεται, τα περισσότερα παιδιά έχουν πρόσβαση από το σπίτι στο διαδίκτυο. Άλλωστε κατά τη διάρκεια του μαθήματος δε χρειάζεται το διαδίκτυο. Τους παραπέμπω σε αυτό, για να κάνουν εργασίες ή να δουν κάτι στο σπίτι».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό για τη χρήση του διαδικτύου στη διδασκαλία;

409° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι ο μαθητής τείνει να αναβαθμίσει τους στόχους ύστερα από μία επιτυχία και να τους υποβαθμίσει ύστερα από αποτυχία. Επομένως, ο εκπαιδευτικός οφείλει να βοηθά τους μαθητές να θέτουν στόχους που να είναι μεν προκλητικοί αλλά και συγχρόνως εφικτοί, για να κρατά τη διδασκαλία του μέσα στα πλαίσια των ικανοτήτων των μαθητών, δηλαδή να μην την κάνει ούτε πολύ δύσκολη ούτε πολύ εύκολη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Γ΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός διδάσκει σε τρία τμήματα το μάθημα των Θρησκευτικών. Ο ίδιος είναι πάντα πολύ καλά προετοιμασμένος και ζητά τη συμμετοχή των μαθητών πάνω σε ένα θέμα του βιβλίου. Χρησιμοποιεί κείμενα από το εγχειρίδιο και άλλα, προερχόμενα μάλιστα από ποικίλα επιστημονικά πεδία. Οι μαθητές, υπό την πίεση της προετοιμασίας για τις Πανελλήνιες Εξετάσεις, δε συμμετέχουν και πολλές φορές ασχολούνται με άλλα μέσα στην τάξη (διαβάζουν άλλα μαθήματα κ.ά). Πολλές φορές δυσκολεύονται με τα προσφερόμενα κείμενα και τα δύσκολα θέματα συζήτησης. Στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης σημειώθηκε γενική αποτυχία. Κανένας μαθητής δε βαθμολογήθηκε με βαθμό πάνω από 16. Οι μαθητές εκφράζουν παράπονα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει, για να προκαλέσει το ενδιαφέρον για τα θέματα του μαθήματος και τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη έτσι ώστε η διαδικασία να είναι εκπαιδευτικά αποτελεσματική;

410° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Κυρίως, όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση, ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση:** Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακό Γυμνάσιο χρησιμοποιούν ελκυστικό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ. λογισμικό υλικό, σκίτσα και υλικό κόμικς, στίχους τραγουδιών), για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον. Σύντομα διαπιστώνουν ότι, μετά από μια σύντομη περίοδο γοητείας, οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;

2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

411ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη του τα ΑΠΣ και όσα ορίζουν και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας στη στοχοθεσία. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός εκφράζει την άποψη ότι δεν απαραίτητο να ακολουθεί το ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ, αλλά ούτε και το διδακτικό εγχειρίδιο. Αποφασίζει ο ίδιος το θέμα και ορίζει τους στόχους του ανάλογα. Πολλές φορές τα θέματα δε σχετίζονται με το περιεχόμενο του βιβλίου, αλλά ο ίδιος θεωρεί ότι παρουσιάζουν περισσότερο ενδιαφέρον. Συμφωνούν μάλιστα και τα παιδιά, γιατί, όπως λέει, τα θέματα του είναι προκλητικά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να καταλάβει το ρόλο των ΑΠΣ για το μάθημα και τις δυνατότητες τους;

412° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός ανεξάρτητα από το γνωστικό του αντικείμενο μπορεί να χρησιμοποιεί στρατηγικές που προάγουν την ικανότητα των μαθητών για μετα-γνώση, την οποία λαμβάνει υπόψη του ως στόχο κατά το σχεδιασμό της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 20ετή εμπειρία εκφράζει τον προβληματισμό του για το μάθημα. Παρ' όλο που είναι ιστορικό στην Γ΄ Γυμνασίου οι μαθητές έχουν πολύ συχνά απορίες και ζητούν να διατυπώσουν ερωτήσεις, οι οποίες όμως αποσυντονίζουν τη διαδικασία και εκτρέπουν την πορεία που έχει σχεδιάσει. Κάποιες, μάλιστα, δε γνωρίζει να τις απαντήσει. Γι' αυτό αποφεύγει να δίνει το λόγο για ερωτήσεις και δεν αφήνει τα χρονικά περιθώρια να διατυπώνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να καταλάβει το ρόλο των ερωτήσεων για τη μετα-γνώση των μαθητών του;

413° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα τονίζουν ότι ο εκπαιδευτικός ξεκινάει τη διδασκαλία του με βάση τους διδακτικούς στόχους και επιδιώκει αυτοί να επιτευχθούν μαθησιακά. Λαμβάνει υπόψη

του τα ΑΠΣ και όσα ορίζουν και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας στη στοχοθεσία. Τα αξιοποιεί κατάλληλα προκειμένου, μέσα από αυτά, να προσφέρει στους μαθητές το υλικό και το πεδίο ανάπτυξης μαθησιακών δραστηριοτήτων, που θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν πληροφορίες, γνώσεις, κώδικες, να αναπτύξουν δεξιότητες, έννοιες, αξίες και στάσεις, και να δοκιμάσουν καινούριους τρόπους σκέψης και επικοινωνίας και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός με 29 χρόνια στην εκπαίδευση παραδέχεται ότι μπαίνει απροετοίμαστος καθημερινά στην τάξη. Πιστεύει ότι η εμπειρία του του επιτρέπει να αυτενεργεί και να προσαρμόζεται. Δε χρειάζεται στην τάξη τίποτα (βιβλίο, εποπτικό μέσο) παρά μόνο η παρουσία του. Παραδέχεται ότι δεν έχει ασχοληθεί ποτέ με τη στοχοθεσία και ότι ουσιαστικά δεν την κρίνει απαραίτητη, αφού οι μαθητές «περνούν καλά».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό, ώστε να κατανοήσει την έννοια της στοχοθεσίας και τον ρόλο των ΑΠΣ;

414° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Οι μαθητές, υποστηρίζουν οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι εκπαιδευτικοί τους τούς θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Γ΄ Γυμνασίου

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί σε περιφερειακά σχολεία, για να κινητοποιήσουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζουν –όπως νομίζουν– το μάθημα στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιούν πολύ, χρησιμοποιούν σχεδιαγράμματα και εξηγούν τα πάντα ακολουθώντας γραμμικά την πορεία του σχολικού βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα τους εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα τους προτείνατε να εφαρμόσουν εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

415° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι η αυτοαντίληψη είναι μια ζωτική ανθρώπινη ιδιότητα σημαντική για τον επαγγελματία. Όταν ανακύπτει ένα πρόβλημα στην εργασία η αντίδραση του καθενός συνδέεται με την άποψη που έχει για τον εαυτό του, τόσο στο προσωπικό όσο και στο επαγγελματικό επίπεδο. Μάλιστα η λύση ή η βελτίωση εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τις επαγγελματικές και

προσωπικές δεξιότητες του ίδιου να διαχειριστεί το πρόβλημα, να αναλύσει δηλαδή συνετά και μεθοδικά τι πραγματικά συμβαίνει στους άλλους και στον εαυτό του.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση-Πρόβλημα: Θεολόγος, διορισμένος πριν 5 χρόνια υπηρετεί σε Λύκειο και συναντά πρόβλημα ελέγχου της τάξης. Η κατάσταση έφτασε σε τέτοιο σημείο που αντιμετωπίζει περιστατικά ανυπακοής και αγένειας. Ο ίδιος προβληματίζεται αν η κατάσταση αποτελεί άμεση απόδειξη της ανεπάρκειάς του ή αν έχει και κάποια σχέση με το διδασκόμενο αντικείμενο. Ζητά από το σχολικό σύμβουλο να τον βοηθήσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα την κατάσταση.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό σχετικά με την αυτοαντίληψη και την αυτοδιοίκηση;

416ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν καταλήξει ότι τα παιδιά που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς απαιτούν και διαφορετική συμπεριφορά. Οι ίδιες έρευνες αναφέρουν ότι τρόποι που ερμηνεύουν τις πράξεις και τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών μπορεί να διαφέρουν ανεπαίσθητα ανάλογα με τον πολιτισμό του κομίζει ο κάθε μαθητής και σύμφωνα με τον οποίο έχει ανατραφεί. Αντίστοιχα οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσέχουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις συμπεριφορές των παιδιών από άλλους πολιτισμούς, γιατί διατρέχουν τον κίνδυνο να εκλάβουν τις συμπεριφορές αυτές ως αγενείς ή απειλητικές, ενώ μπορεί το παιδί να μην έχει τέτοια πρόθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος που διδάσκει στην Α΄ Λυκείου παραπονιέται ότι έχει μαθητές μετανάστες από άλλες χώρες που παρουσιάζουν γλωσσικά προβλήματα. Δυσκολεύονται να εκφράσουν τις απόψεις τους και να πάρουν θέση σε ζητήματα του μαθήματος. Συχνά δεν κατανοούν έννοιες, αλλά και τι ακριβώς ζητάει ο εκπαιδευτικός με αποτέλεσμα να δείχνουν απρόθυμοι. Ο θεολόγος προβληματίζεται γιατί θεωρεί ότι τον αμφισβητούν μέσα στην τάξη.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε οι μαθητές/μετανάστες να ενεργοποιηθούν στην τάξη;

417ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν καταλήξει ότι τα παιδιά που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς ή έχουν διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις χρειάζονται ανάλογη συμπεριφορά στην τάξη. Οι ίδιες έρευνες αναφέρουν ότι τρόποι που ερμηνεύουν τις πράξεις και τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών μπορεί να διαφέρουν ανεπαίσθητα ανάλογα με τον πολιτισμό του κομίζει ο κάθε μαθητής και σύμφωνα με τον οποίο έχουν ανατραφεί. Αντίστοιχα οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσέχουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις συμπεριφορές των παιδιών από άλλους πολιτισμούς, γιατί διατρέχουν τον κίνδυνο να εκλάβουν τις συμπεριφορές αυτές ως αγενείς ή απειλητικές, ενώ μπορεί το παιδί να μην έχει τέτοια πρόθεση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Α΄ και Β΄ Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος που διδάσκει στην Α΄ και Β΄ Λυκείου ενόψει της γιορτής των Χριστουγέννων με αφορμή ενότητες των βιβλίων μίλησε σε όλους τους μαθητές των δύο τάξεων για τη νηστεία στην Ορθόδοξη Εκκλησία και ρώτησε ποιοι νηστεύουν και αν επιθυμούν να νηστεύουν την περίοδο που θα ξεκινούσε. Όταν ορισμένα παιδιά ανέφεραν απλά το γεγονός στην οικογένεια και άλλα ότι επιθυμούν να νηστεύουν, οι γονείς απευθύνθηκαν στο διευθυντή. Ο διευθυντής μαζί με το θεολόγο ρωτούν σχετικά τον σύμβουλο της ειδικότητας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα απαντούσατε στην ερώτηση του διευθυντή και του εκπαιδευτικού;

418° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι είναι σπάνιο να υπάρξει σωματική επίθεση μαθητή κατά εκπαιδευτικού χωρίς προειδοποίηση και μάλιστα από ένα μαθητή που ήταν έως εκείνη τη στιγμή φιλικός και συνεργατικός. Σε τέτοιες περιπτώσεις έχουν προϋπάρξει σαφείς ενδείξεις ότι ο μαθητής είναι εριστικός ή ότι για κάποιο λόγο έχει συσσωρεύσει μέσα του πολλή αγανάκτηση ή ματαίωση εναντίον του δασκάλου γενικά ή ειδικά ή του σχολείου γενικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Γ τάξη Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος τηλεφωνεί ταραγμένος στο σύμβουλο και αναφέρεται σε ένα δύσκολο περιστατικό που βιώνει. Ένας διετής μαθητής σε έντονη παρατήρησή του στο διάδρομο αντέδρασε βίαια απέναντί του. Ο ίδιος δεν ανταπέδωσε και απάντησε λέγοντάς του ήρεμα και λογικά «Θα εξηγηθούμε στο γραφείο του διευθυντή». Καθώς επέρχεται η συνάντηση ρωτά τον σύμβουλο για την αντίδρασή του και τη στάση που θα υιοθετήσει στη συνάντηση, αφού ο νέος κινδυνεύει για δεύτερη φορά να χάσει τη χρονιά του από απουσίες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για την αντίδρασή του και τι θα του προτείνατε, με παιδαγωγικά κριτήρια, για τη μελλοντική του στάση;

419° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έχουν δείξει ότι η τήρηση από τον εκπαιδευτικό ορισμένων απλών κανόνων διοίκησης της τάξης αποτελεί ζωτικό παράγοντα για την άσκηση ενός καλού ελέγχου. Στη διοίκηση περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η προετοιμασία του μαθήματος. Η καλή διοίκηση επιτρέπει στο μαθητικό σύνολο να διαμορφώσουν μια ευκρινή εικόνα για τι συμβαίνει, τι ζητείται, ποιες είναι οι συνέπειες της συμπεριφοράς, επιθυμητές ή μη και ποιος είναι ο δάσκαλός τους, όσον αφορά την επαγγελματική του επάρκεια.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος που εργάζεται στο Γυμνάσιο διερωτάται γιατί δεν μπορεί να ελέγξει την τάξη, παρόλο που προετοιμάζεται για το μάθημά του και επιχειρεί

εναλλακτικές μεθόδους και τεχνικές προσέγγισης. Η κατάσταση πολλές φορές χαλαρώνει τόσο που ενοχλούνται τα παρακείμενα τμήματα. Ο εκπαιδευτικός παραδέχεται ότι καθυστερεί να μπει στην τάξη και συνήθως κρατά τους μαθητές στο διάλειμμα στην τάξη. Μάλιστα μερικές φορές χρειάζεται να βγει από την τάξη για να αναζητήσει ένα υλικό ή εξάρτημα (χαρτιά/μαρκαδόροι, πολύμπριζο κ.λπ.). Κάποιες φορές, όταν μπει κανονικά, τελειώνει το μάθημα πιο νωρίς.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό σχετικά με τη διοίκηση και τον έλεγχο της τάξης, έτσι ώστε να προσφέρει ένα ικανοποιητικό μαθησιακό περιβάλλον στους μαθητές του;

420° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά δεδομένα εισηγούνται σε περίπτωση συγκεκριμένου προβλήματος ελέγχου στην τάξη ότι ο εκπαιδευτικός μπορεί ο ίδιος να το αντιμετωπίσει. Να βοηθήσει τα παιδιά να συλλογιστούν πάνω στη συμπεριφορά τους και να αναγνωρίσουν τους διάφορους παράγοντες που την επηρεάζουν, να υπολογίσουν τις συνέπειες συγκεκριμένων συμπεριφορών και να ερμηνεύσουν πιο έγκυρα τις προθέσεις των άλλων απέναντί τους. Έτσι, τους βοηθά να τροποποιήσουν και να εξελίξουν τις αντιλήψεις τους για τον εαυτό τους, τις εκτιμήσεις που κάνουν για τις πράξεις τους και τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος τηλεφωνεί ταραγμένος στο σύμβουλο και αναφέρεται σε ένα δύσκολο περιστατικό που βιώνει. Ένας μαθητής σε μία από τις τάξεις του παρουσιάζει από την αρχή της χρονιάς αντιδραστική συμπεριφορά. Δε συμμετέχει, μιλά, δημιουργεί άσχημες καταστάσεις, μιλά στον καθηγητή με έντονο ύφος. Η κατάσταση είναι ανυπόφορη. Σκέφτεται να τον παραπέμψει στο διευθυντή και στη συνέχεια να ζητήσει από το σύλλογο των διδασκόντων να του κάνουν συστάσεις και να τον τιμωρήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος και τι θα του προτεινάτε, με παιδαγωγικά κριτήρια, για τη μελλοντική του στάση;

421° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι στις ανταμοιβές και τιμωρίες ισχύει η ενεργός εξάρτηση. Οι δράσεις που δεν ανταμείβονται ή τιμωρούνται τείνουν να εξαλείφονται. Όσο ισχυρότερη είναι η ανταμοιβή, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εδραιωθεί η συμπεριφορά και όσο πιο έντονη είναι η τιμωρία, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες να εξαφανιστεί η συμπεριφορά. Η τιμωρία, βέβαια, ορίζεται, κυρίως, ως απουσία της ανταμοιβής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο το μήνα Φεβρουάριο, παραπονείται, διότι τα μέτρα που πήρε μετά από τις διακοπές των Χριστουγέννων, για να ελέγξει τις τάξεις του, δεν απέδωσαν. Τους πρότεινε ποινές, για τις άσχημες συμπεριφορές, που σχετίζονται με τη βαθμολογία και την αποβολή από την τάξη. Βέβαια, δεν τις επέβαλε ακόμα, αλλά επιφυλάσσεται. Ζητά την άποψη του συμβούλου, γιατί δεν καταλαβαίνει τι κάνει λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό σχετικά με την τακτική του;

422° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της διδασκαλίας, μια καλή «εξήγηση» διακρίνεται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

(α) περιέχει μόνο εκείνες τις πληροφορίες και τα παραδείγματα που χρειάζονται για να φωτιστεί το υπό εξήγηση σημείο, (β) βασίζεται αποκλειστικά σε γνώσεις που ήδη ο μαθητής κατέχει, και προσπαθεί να τις ενεργοποιήσει, (γ) προσαρμόζεται στο κοινό για το οποίο προορίζεται, ακόμη κι αν ο διδάσκων χρειαστεί να αποσιωπήσει μια σημαντική –για εκείνον– παράμετρο και (δ) προσφέρεται με πειστικό και υπομονετικό τρόπο.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Β΄ Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικοί προβληματίζονται με τις πολλές απορίες των μαθητών, την αδυναμία τους στην κατανόηση εννοιών, και τη δική τους αδυναμία να προσπελάσουν το πρόβλημα. Λ.χ., ένας μαθητής, σε μια τάξη 21 μαθητών, ενός τυπικού Λυκείου ρωτά: Δεν καταλαβαίνω τι εννοείτε, όταν λέτε ότι, για τον Φώυερμπαχ, η θεολογία είναι ουσιαστικά ανθρωπολογία; Ο εκπαιδευτικός εκνευρίζεται, θεωρώντας ότι το έχει ήδη εξηγήσει και επαναλαμβάνει βιαστικά: «Δηλαδή ο λόγος για το Θεό στην «ανθρωπιστική» αθεΐα του Φώυερμπαχ είναι λόγος για τον άνθρωπο». Στο επόμενο μάθημα, διαπιστώνει ότι δύο μαθητές, στους οποίους θέτει τη συγκεκριμένη ερώτηση, πάλι δεν μπορούν να απαντήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Σύμφωνα με τα κριτήρια μιας καλής εξήγησης, πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να επιλύσει το πρόβλημα;

423° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες τονίζουν ότι μεγάλη σημασία στη διατήρηση της γνώσης έχει το «διπλό ίχνος». Το δεύτερο ίχνος, αυτό της φαντασίας, είναι δυνατόν να επιζήσει και μετά τη φθορά του αρχικού ρητορικού ίχνους. Δηλαδή μια εικόνα που την ονομάζει κανείς, έχει το πλεονέκτημα να περιέχει δύο αντίγραφα «ίχνους» στη μνήμη. Έτσι, η οπτική βοήθεια βοηθά σημαντικά στη μάθηση και στη διατήρησή της. Εκτός από πρωτοτυπία στη διδασκαλία, δίνει παραπέρα ώθηση στην επικοινωνία.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο αναρωτιέται γιατί οι μαθητές, ενώ ο ίδιος κατά τη διδασκαλία αναλύει όσα χρειάζονται και ζητά από τους μαθητές να τα παρατηρήσουν αυτά στις εικόνες του βιβλίου (π.χ. το γεύμα του Εβραϊκού Πάσχα στην ενότητα 9, για την Έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο, στην Α΄ Γυμνασίου), εκείνοι δεν κατανοούν τα ζητούμενα ή αδιαφορούν. Θεωρεί ότι οι εικόνες θα έπρεπε να κινούν το ενδιαφέρον τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;

2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό σχετικά με την τακτική του;

424° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες έδειξαν ότι το πολυτροπικό κείμενο (συνδυάζει περισσότερους από έναν τρόπους επικοινωνίας του περιεχομένου του) προσεγγίζεται διαφορετικά από τους μαθητές στην τάξη ως πηγή μάθησης, πληροφόρησης, καλλιέργειας στάσεων και αντιλήψεων. Η εικόνα είναι κυρίαρχη στις συνειδήσεις των νέων, ακόμη και όταν χρησιμοποιείται γραπτό κείμενο στη διδασκαλία. Η χρήση εικόνας ή η δημιουργίας της με βιωματικές μεθόδους αποδεικνύεται αποδοτικότερη σε σχέση με τη χρήση μονοτροπικού μέσου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Θεολόγος με 20ετή εμπειρία αντιδρά στην πρόταση του συμβούλου να χρησιμοποιούν στη διδασκαλία πολυτροπικά κείμενα, όπως ο κινηματογράφος, η εικόνα, το τραγούδι. «Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Δεν μπορούμε να ακολουθούμε τη μόδα και να εκφυλίζουμε το επίπεδο». Στον αντίποδα προτείνει τη χρήση κειμένων, η ανάλυση των οποίων μπορεί να οδηγήσει αποδοτικότερα στη μάθηση και να έχει και ενδιαφέρον για τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό σχετικά με την πολυτροπικότητα του μαθήματος και τη δυναμική των πολυτροπικών τεχνικών;

425° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικοί και ερευνητές της εκπαίδευσης επισημαίνουν ότι ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της μετατροπής της τάξης σε κοινότητα διερεύνησης είναι ότι τα μέλη της κοινότητας αρχίζουν να αναζητούν, να αναγνωρίζουν και να διορθώνουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες ο ένας του άλλου. Έτσι, στο βαθμό που ο κάθε συμμετέχων είναι σε θέση να εσωτερικεύσει τη μεθοδολογία της κοινότητας στο σύνολό της, ο καθένας είναι σε θέση να γίνει αυτο-διορθωτικός ως προς τη δική του σκέψη.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Θεολόγος που διδάσκει σε Γυμνάσιο επιχειρεί να οργανώσει τα μαθήματά του με ομαδοσυνεργατικό τρόπο. Υποδεικνύει στους μαθητές του να συνεργαστούν με 2-3 συμμαθητές που κάθονται δίπλα ή κοντά τους και να επεξεργαστούν μαζί τις ερωτήσεις και εργασίες, δραστηριότητες του βιβλίου. Σύντομα διαπιστώνει δυσλειτουργίες: οι μαθητές, μολονότι υποτίθεται ότι συνεργάζονταν ως ομάδα, στην πραγματικότητα έκαναν τις εργασίες μόνοι τους. Άλλοτε πάλι εξαντλούνταν σε άγονες αντιπαραθέσεις και δεν αξιοποιούσαν τη σκέψη/οπτική του συμμαθητή τους. Ο εκπαιδευτικός αναζητά τρόπους να κάνει παραγωγική την ομαδική εργασία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κινηθεί, για να δημιουργήσει πραγματικές κοινότητες διερεύνησης στις τάξεις τους;

426° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο θεωρεί τη γραπτή δοκιμασία του τριμήνου το βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή. Χρησιμοποιεί κλασικές ερωτήσεις ανοιχτού τύπου με βάση το δοκίμιο του βιβλίου, συνήθως τέσσερις, και ανάλογα με το βαθμό αξιολογεί το μαθητή στο τρίμηνο. Ο ίδιος παραδέχεται ότι δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθηνός, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα με τόσους μαθητές να διατηρεί σημειώσεις, βαθμολόγιο, φάκελο μαθητή κ.λπ. Από την άλλη θεωρεί ότι οι μέτριοι και κακοί βαθμοί προσδίδουν στον ίδιο κύρος και βοηθούν στον έλεγχο της τάξης

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό σχετικά με την τακτική του;

427° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και δεν αφορά αποκλειστικά στον έλεγχο του μαθητή, αλλά στον έλεγχο του διδακτικού έργου.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Εκπαιδευτικός με εμπειρία τριών δεκαετιών σε Λύκειο θεωρεί ότι στο επαναληπτικό κριτήριο αξιολόγησης δεν είναι απαραίτητες οι ερωτήσεις κλειστού τύπου. Ακολουθεί παραδοσιακές μορφές γραπτής αξιολόγησης. Εκτός αυτού λαμβάνει ως βασικό παράγοντα αξιολόγησης του μαθητή το βαθμό του γραπτού κριτηρίου και στο τετράμηνο ο βαθμός είναι ταυτόσημος. Δεν συνυπολογίζει τη γενική εικόνα, συμμετοχή, προφορική εξέταση του καθηνός, γιατί είναι «πιο αντικειμενικός ο τρόπος αξιολόγησης».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό σχετικά με την τακτική του;

428° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τα ΑΠΣ το μάθημα των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο εντάσσεται στο γενικό σκοπό της εκπαίδευσης και έχει γνωσιακό χαρακτήρα. Στη Β΄ Γυμνασίου οι συγγραφείς του βιβλίου

αναφέρουν: «Όλες οι περιοχές ζωής και έκφρασης σε κάθε μέρος της υψηλίου όπου διαδόθηκε ο Χριστιανισμός είναι σφραγισμένες με τα ίχνη του Ιησού Χριστού και του Ευαγγελίου του... Έτσι η ενασχόληση με αυτό το θέμα θεωρείται παντού, άρα και στο σχολείο, από αυτονόητη και απαραίτητη μέχρι τουλάχιστον από πολιτιστική σκοπιά χρήσιμη. Το σχολικό μάθημα των Θρησκευτικών στη χώρα μας σήμερα είναι κριτικό και πρώτιστα ενημερωτικού/γνωστικού αλλά συνάμα και μορφωτικού χαρακτήρα. Και η διδακτική ύλη του στη Β΄ Γυμνασίου: "Καινή Διαθήκη. Ο Ιησούς Χριστός και το έργο του" αποτελεί σπουδαία ευκαιρία, για να αντλήσουν τα παιδιά από αυτό το κορυφαίο θέμα πληροφορίες, γνώσεις και μορφωτικά στοιχεία και ερεθίσματα. Από αυτά θα βοηθηθούν, ώστε ελεύθερα και με επίγνωση να κάνουν, αν και όποτε θελήσουν, τις δικές τους επιλογές ζωής σε σχέση με τον Χριστό και το έργο του για χάρη όλων των ανθρώπων».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος αναφέρει μία δυσκολία που συναντά στη διδασκαλία του βιβλίου της Β΄ Γυμνασίου. Αναγνωρίζοντας το γνωσιακό χαρακτήρα του μαθήματος αφιερώνει στις τέσσερις πρώτες εισαγωγικές ενότητες, που προσφέρουν πληροφορίες και εισαγωγικά θέματα, περισσότερα από οκτώ μαθήματα και τις χρησιμοποιεί, γιατί προσφέρονται, ως ύλη στο επαναληπτικό διαγώνισμα του τριμήνου. Έτσι, αργεί να ασχοληθεί με τις υπόλοιπες ενότητες και στο τέλος της χρονιάς διαπιστώνει ότι δεν έχει ασχοληθεί με σημαντικά θέματα ζωής για τους μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλευάτε τον εκπαιδευτικό σχετικά με τα εισαγωγικά μαθήματα και το σχεδιασμό της πορείας των μαθημάτων του στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς;

429° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τα ΑΠΣ το μάθημα των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο εντάσσεται στο γενικό σκοπό της εκπαίδευσης και έχει γνωσιακό χαρακτήρα. Στη Β΄ Γυμνασίου οι συγγραφείς του βιβλίου αναφέρουν: «Όλες οι περιοχές ζωής και έκφρασης σε κάθε μέρος της υψηλίου όπου διαδόθηκε ο Χριστιανισμός είναι σφραγισμένες με τα ίχνη του Ιησού Χριστού και του Ευαγγελίου του... Έτσι η ενασχόληση με αυτό το θέμα θεωρείται παντού, άρα και στο σχολείο, από αυτονόητη και απαραίτητη μέχρι τουλάχιστον από πολιτιστική σκοπιά χρήσιμη. Το σχολικό μάθημα των Θρησκευτικών στη χώρα μας σήμερα είναι κριτικό και πρώτιστα ενημερωτικού/γνωστικού αλλά συνάμα και μορφωτικού χαρακτήρα. Και η διδακτική ύλη του στη Β΄ Γυμνασίου: "Καινή Διαθήκη. Ο Ιησούς Χριστός και το έργο του" αποτελεί σπουδαία ευκαιρία, για να αντλήσουν τα παιδιά από αυτό το κορυφαίο θέμα πληροφορίες, γνώσεις και μορφωτικά στοιχεία και ερεθίσματα. Από αυτά θα βοηθηθούν, ώστε ελεύθερα και με επίγνωση να κάνουν, αν και όποτε θελήσουν, τις δικές τους επιλογές ζωής σε σχέση με τον Χριστό και το έργο του για χάρη όλων των ανθρώπων».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β΄ Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Θεολόγος αναφέρει μία δυσκολία που συναντά στη διδασκαλία του βιβλίου της Β΄ Γυμνασίου. Στο βιβλίο η ύλη παρουσιάζεται με κριτήριο την έννοια της «Βασιλείας του Θεού» και ζητά, με τον τρόπο που είναι διαρθρωμένη κάθε ενότητα, να πάρει ο μαθητής θέση. Όχι να εκφράσει στοιχεία της πίστης του, αλλά να δώσει στοιχεία για το πώς βιώνει ο ίδιος τα θέματα που αναφέρονται. Όμως αναρωτιέται πώς μπορεί να μιλά για τη Βασιλεία του

Θεού σε παιδιά, για τα οποία αυτή δεν έχει καμία σημασία (οικογένεια, αδιαφορία, άλλη θρησκεία).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για το χαρακτήρα του μαθήματος της Β΄ Γυμνασίου;

430° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, βασικό χαρακτηριστικό ενός προγράμματος συνεργατικής μάθησης είναι η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή του. Η συνεργατική αυτή στόχευση σημαίνει συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, συνδιαμόρφωση του προγράμματος των δραστηριοτήτων, διαπραγμάτευση, ανάπτυξη του αισθήματος του «ανήκειν» και συμμετοχή σε μια κοινή προσπάθεια στην προοπτική μιας συλλογικής δράσης και δημιουργίας. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια ενός συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενδυναμώσουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Γυμνάσια σε κεντρική συνοικία της πρωτεύουσας/συμπρωτεύουσας ή σε πρωτεύουσα επαρχίας.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία της συγκεκριμένης περιφέρειας οι εκπαιδευτικοί δεν οργανώνουν συνεργατικές δραστηριότητες με το πρόσχημα ότι σε τέτοιες δραστηριότητες λόγω της ανομοιομορφίας του μαθητικού πληθυσμού δημιουργούνται προβλήματα, διαταράσσεται η τάξη και εντείνονται φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών. Η εργασία επίσης σε ομάδες εντός του προγράμματος περιορίζεται στην παράλληλη εργασία των μαθητών στην προοπτική της επίτευξης απλώς ενός κοινού στόχου. Ακόμη και όσοι/ες «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική τους σημασία, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος δεν επιχειρούν τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτεινάτε;

431° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική λογική του επαγγελματισμού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυπαραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό λοιπόν ρόλο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου διαδραματίζει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός: διερευνώντας αφενός το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αξιοποιώντας αφετέρου ποικίλες θεωρίες, σχεδιάζει λύσεις και διερευνά την αποτελεσματικότητά τους στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι αυτές οι λύσεις δεν

μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες σε άλλα περιβάλλοντα, αλλά προτείνονται στα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως υποθέσεις δράσης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στα σχολεία οι εκπαιδευτικοί δεν αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες αναμόρφωσης του αναλυτικού προγράμματος ή δεν προβαίνουν σε δραστικές αλλαγές με την αιτιολογία ότι δεν τους επιτρέπεται από το θεσμικό πλαίσιο. Από την άλλη όταν προτείνονται αλλαγές από το Υπουργείο αντιστέκονται, αφενός γιατί δεν τους έχει ζητηθεί η γνώμη και θεωρούν τις όποιες εισηγήσεις ανεδαφικές και ανεφάρμοστες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα α) θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και β) θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτείνατε;

432° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, οι διαθεματικές προσεγγίσεις χαρακτηρίζονται από την ολιστική/σφαιρική (και όχι κατακερματισμένη) προσέγγιση της γνώσης. Εμπλέκουν και συνδέουν διαφορετικές γνωστικές περιοχές (γλώσσα, μαθηματικά, φυσική, ιστορία, θρησκευτικά...). Πρόκειται για προσεγγίσεις που αξιοποιούν γνώσεις και βιώματα των μαθητών και δίνουν νόημα στη δράση τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μερίδα θεολόγων της περιφέρειάς έχουν αντιρρήσεις για τα ΑΠΣ και αντιδρούν στην εφαρμογή του νέου αναλυτικού προγράμματος και κυρίως στο διαθεματικό προσανατολισμό του, με την αιτιολογία ότι είναι ανέφικτος σε ένα υλοκεντρικό σχολείο και ένα εξεταστικοκεντρικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Ιδιαίτερα είναι ανεδαφικό να ζητείται εξέταση θεμάτων του ΜτΘ παράλληλα, για παράδειγμα, με τις φυσικές επιστήμες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τη συγκεκριμένη πρακτική;

433° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες του Συμβουλίου της Ευρώπης δείχνουν ότι οι νέοι, ηλικίας 15 με 24 κάτοικοι χωρών της Ευρώπης είναι πιο ανεκτικοί με τους πιστούς των διαφόρων θρησκειών, όταν και οι ίδιοι ακολουθούν μία θρησκεία. Ακόμη, ανάμεσα σε άλλα, φαίνεται να επιθυμούν να μαθαίνουν για τις θρησκείες στο ασφαλές σχολικό περιβάλλον του σχολείου. Γι' αυτό και για άλλους λόγους το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει κάνει συστάσεις (1720/2005, 12/2008) στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να υπάρχει θρησκευτική αγωγή, οργανωμένη από την Πολιτεία, στα σχολεία κάθε ευρωπαϊκής χώρας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες οι τάξεις του σχολείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Μικρή μερίδα νεοδιοριστών θεολόγων της περιφέρειας αντιμετωπίζουν πρόβλημα με το διευθυντή ή το σύλλογο των διδασκόντων. Δέχονται έμμεσα και άμεσα σχόλια υποτιμητικά και αντιμετωπίζουν συμπεριφορές διάκρισης λόγω γνωστικού αντικειμένου. Είτε θεωρώντας το μάθημα δευτερεύον είτε ανούσιο, αναφέρονται στις θέσεις τους, προκαλούν συζητήσεις, μιλούν στους ίδιους και στους μαθητές με ειρωνικά σχόλια, τοποθετούν τις ώρες διδασκαλίας του μαθήματος, στις τελευταίες ώρες κ.ά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα ενθαρρύνετε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ανταπεξέλθουν στο έργο τους;

434° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά και θεωρητικά ευρήματα αναδεικνύουν ότι η ποιότητα στην εκπαίδευση εξαρτάται από την εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσα, δηλαδή, από διαδικασίες ανάπτυξης πολυποίκιλων και σύνθετων ικανοτήτων/δεξιοτήτων. Ειδικότερα στην Ελλάδα έδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν να επιμορφωθούν στις σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, διαχείριση σχολικής τάξης και ανάπτυξη δημιουργικών σχέσεων με μαθητές και γονείς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξεις: όλες οι τάξεις του σχολείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Προετοιμάζεστε να συναντηθείτε με τους θεολόγους ενός νομού ή μιας περιοχής και σας δίνεται η δυνατότητα να προετοιμάσετε μία επιμορφωτική συνάντηση που θα διαρκεί μία εργάσιμη μέρα και το απόγευμά της. Σχεδιάζετε το πρόγραμμα και αναρωτιέστε τι θα πρέπει να περιλαμβάνει και κυρίως με ποιο τρόπο οι ώρες αυτές θα ικανοποιήσουν τους συναδέλφους, στους οποίους ποικίλουν τα χρόνια εμπειρίας, και θα τους δώσουν πραγματικά εφόδια για την εργασία τους στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με την υπόθεση που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια κριτήρια θα οργανώνατε αυτή την επιμορφωτική συνάντηση;

435° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι εκπαιδευτικοί μέσω της μαθησιακής διαδικασίας προωθούν αντιλήψεις και στάσεις σχετικές με την αειφόρο ανάπτυξη και την αρμονική συμβίωση με το περιβάλλον. Η αποτελεσματικότητα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης εξαρτάται από τις αντιλήψεις, τις γνώσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών για το περιβάλλον και τα σχετικά ζητήματα. Σημαντική κρίνεται η συμβολή των εκπαιδευτικών του Λυκείου, καθώς απευθύνονται σε μαθητές που η εξελικτική τους φάση θεωρείται από τις πλέον κατάλληλες για τον ενστερνισμό της αξίας της προστασίας του περιβάλλοντος.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του Λυκείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σε συνάντηση με τους νέους θεολόγους που έχουν διοριστεί ή μετατεθεί σε μία περιοχή της Αττικής ο σύμβουλος μιλά για τον περιβαλλοντικό προβληματισμό της σύγχρονης εποχής και τον σχετίζει με θέματα του Μαθήματος των Θρησκευτικών του Λυκείου. Εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε Λύκειο απαντούν ότι από τη μια στο εξεταστικοκεντρικό Λύκειο δεν υπάρχουν περιθώρια να ασχοληθεί κανείς με καινοτόμα προγράμματα και, από την άλλη, ότι δε γνωρίζουν πολλά οι ίδιοι για αυτά τα θέματα, αλλά και για τις μεθόδους της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα ερευνητικά ευρήματα και παραδοχές με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στους εκπαιδευτικούς για τη χρήση της Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο του Λυκείου και του ΜτΘ ειδικά;

436° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα προκρίνουν την άποψη ότι σε κάθε περίοδο η κυρίαρχη εκπαιδευτική κουλτούρα και ιδεολογία των θεσμών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών διαμορφώνει και τις επικρατούσες εκπαιδευτικές εξελίξεις. Κάθε πρακτική αποτελεί συνέπεια ενός φιλοσοφικού προσανατολισμού. Κάθε σχολικός σύμβουλος έχει υιοθετήσει μία φιλοσοφία ή θεωρία σχετικά με την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και γενικά την πρακτική του σε σχέση με τη διδακτική/μαθησιακή διαδικασία που προτείνει. Πρόσφατη έρευνα στην Ελλάδα έδειξε ότι οι σύμβουλοι δεν υιοθετούν αποκλειστικά μία φιλοσοφία, αλλά κάνουν επιλεκτικές επιλογές, δημιουργώντας δύο τάσεις, μία συντηρητική και μία προοδευτική, χωρίς μάλιστα να αναφέρονται σε ένα σώμα θεωρίας και μία συνεκτική προσέγγιση της μαθησιακής διαδικασίας. Όταν επιχειρούν να αναφερθούν στη φιλοσοφία τους, είναι εκλεκτικοί και αυτό συμβαίνει γιατί μπορεί να αναδυθεί μία δυσαρμονία ανάμεσα στην θεωρία/φιλοσοφία τους και στην εκπαιδευτική πρακτική τους εμποδίζοντας έτσι την επίτευξη των στόχων τους.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του σχολείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Σύμβουλος αντιμετωπίζει κριτικά τα νέα ΑΠΣ και τις μεθοδολογικές αλλαγές που προτείνονται. Διαπιστώνει ότι η φιλοσοφία του για την εκπαίδευση και για τη διδασκαλία του γνωστικού αντικείμενου του δε συνάδει με τις αρχές και τη φιλοσοφία των προγραμμάτων. Διαφωνεί και με τη μέθοδο που καλείται να υιοθετήσει στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Αποφασίζει ότι είναι καλό να μην εκφράσει την κριτική και τη διαφωνία του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα ερευνητικά ευρήματα με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
2. Πώς κρίνετε τη στάση του συμβούλου σε σχέση με την κυρίαρχη τάση που περιγράφει η έρευνα;

437° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα τονίζουν ότι η ενημέρωση με ταχύρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα για τις εκάστοτε εκπαιδευτικές καινοτομίες δεν είναι αρκετή, για να επιφέρει την αναμενόμενη αλλαγή στη σχολική εργασία και κατά συνέπεια στη μάθηση των παιδιών. Η διεργασία αυτή δεν επιτελείται αυτόματα, όταν υπάρχει επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού στο αντικείμενο της ειδικότητάς του, αλλά είναι προϊόν ειδικής επαγγελματικής κατάρτισης, αρχικής και δια βίου μάθησης.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: όλες οι τάξεις του σχολείου.

2.Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:

Εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στις επιμορφωτικές συναντήσεις που διενεργούνται από φορείς (Π.Ι., ΟΕΠΕΚ) και τον σύμβουλο, αλλά εκφράζουν έντονο προβληματισμό για την ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις προτεινόμενες αλλαγές. Εκφράζουν την αδυναμία τους στο σύμβουλο και τη διάθεσή τους να συνεχίσουν να διδάσκουν με τις δοκιμασμένες, κατά τη γνώμη τους, και πιο παραδοσιακές μεθόδους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται τα ερευνητικά ευρήματα με τον προβληματισμό που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα πρότεινε ο σύμβουλος ώστε να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί το πρόβλημά τους;

438° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικές και ερευνητικές απόψεις θεωρούν ότι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης είναι πρωταρχική αποστολή του σχολείου και αναζητούν τρόπους μέσα από τους οποίους θα επιτευχθεί η επιδίωξη αυτή, χωρίς να παραθεωρούν την προώθηση της γνώσης και τις λοιπές επιδιώξεις του σχολείου. Γι' αυτό στα ΑΠΣ γίνεται λόγος για τη σκέψη, τη λύση προβλημάτων, τους λογικούς συλλογισμούς, την κατανόηση και τη μεταφορά της γνώσης και προτείνονται θέματα που αφορούν διλήμματα, κοινωνικές αντιπαραθέσεις και στερεότυπα και διδακτικές προσεγγίσεις που εξασφαλίζουν την ενεργό μάθηση, τη συλλογική δράση, την αξιοποίηση των εμπειριών και των ιδεών των ατόμων και την πλουραλιστική θεώρηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις του Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε ένα πειραματικό Γυμνάσιο της Αθήνας. Έχει 29 χρόνια εμπειρίας. Στη συζήτηση για την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών μέσα από τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων εκφράζει τις επιφυλάξεις του για το κατά πόσο το μάθημα των Θρησκευτικών θα μπορούσε να λειτουργήσει με αυτό τον στόχο και τρόπο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τη θέση του εκπαιδευτικού που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να κατανοήσει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης ως στόχο του μαθήματος του;

439ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Θεωρητικές και ερευνητικές απόψεις θεωρούν ότι η ο στοχαστικο-κριτικός εκπαιδευτικός, κατά την ώρα της διδασκαλίας, μεταξύ άλλων ακροάται «εμπαθητικά» τους μαθητές του, για να κατανοήσει τι ακριβώς λένε και πώς το στηρίζουν, αναδεικνύει τη μεταγνωστική διάσταση της μάθησης, ενθαρρύνει την ενεργό δράση και τη διαφοροποίηση των μαθητών και μετατρέπει την τάξη του σε «κοινότητα διερεύνησης».

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Β' Γυμνασίου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ένας θεολόγος εργάζεται σε ένα πειραματικό Γυμνάσιο της Αθήνας. Στοχεύοντας στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, σύμφωνα με τα λεγόμενά του στο σύμβουλο της ειδικότητας, προβληματίζεται γιατί, όταν χρησιμοποιεί εικόνες με έργα τέχνης στο

μάθημα, ακόμη και σε ομάδες, οι μαθητές, από τη μια, δεν ενθουσιάζονται και, από την άλλη, δε διαφαίνεται να πετυχαίνουν την παραγωγή σκέψης, κρίσης κ.ά. Τις εικόνες με τα έργα τέχνης (με όλα τα στοιχεία: ζωγράφος, τίτλος, χρονολογία, ρεύμα κ.ά) τις προσφέρει ο ίδιος στις ομάδες και παραπέμπει σε αυτές κατά την παρουσίαση της νέας ύλης. Π.χ. «όπως βλέπετε στον πίνακα...».

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με την πρακτική του εκπαιδευτικού που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα λέγατε στον εκπαιδευτικό για να κατανοήσει τη χρήση της εικόνας με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και ποια τεχνικής χρήσης της εικόνας θα του προτείνατε;

440ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, ο κύριος σκοπός της αξιολόγησης στο μάθημα της Μουσικής είναι να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να διαμορφώσει ολοκληρωμένη αντίληψη των γνώσεων των μαθητών, ώστε να μπορεί να πάρει παιδαγωγικές αποφάσεις, βασισμένες σε πραγματικά δεδομένα. Είναι σημαντικός ο ρόλος της στην ανατροφοδότηση μαθητών και εκπαιδευτικού με πληροφορίες σχετικές με τις συνθήκες που επικρατούν στη διδασκαλία και στη διαδικασία μάθησης και με τις δυσκολίες και αδυναμίες των μαθητών. Η αξιολόγηση αναμένεται να έχει περισσότερο ποιοτικό παρά ποσοτικό χαρακτήρα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Παρακολουθείτε ένα μάθημα μουσικής στο Γυμνάσιο κατά το οποίο ο εκπαιδευτικός στο τέλος της ώρας δίνει ένα 15-λεπτο τεστ στους μαθητές, λέγοντάς σας ότι το χρησιμοποιεί προκειμένου να αξιολογήσει την κατανόηση του συγκεκριμένου μαθήματος, καθώς και για την τελική αξιολόγηση του τριμήνου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πώς συνδέετε τα όσα περιγράφονται στο παραπάνω σενάριο με την αρχική θεωρητική τοποθέτηση;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή και η παρέμβασή σας στον συνάδελφο του οποίου τη διδασκαλία παρακολουθήσατε;

441ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες απόψεις στην εκπαίδευση, οι εναλλακτικές προσεγγίσεις αξιολόγησης (αυθεντική αξιολόγηση ή αξιολόγηση απόδοσης) είναι εξατομικευμένες και αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, ενώ παράλληλα προσφέρουν τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης και δίνουν έμφαση στην αυτοαξιολόγηση του μαθητή αποφεύγοντας τις συγκρίσεις.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε μία τάξη Γυμνασίου στο μάθημα της Μουσικής φοιτούν μαθητές πολλών διαφορετικών επιπέδων. Αυτό δυσκολεύει τον/την εκπαιδευτικό Μουσικής τόσο σε σχέση με τη στοχοθεσία και τη διδακτική διαδικασία, όσο και με την αξιολόγηση. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες των μαθητών στο μάθημα της Μουσικής παρουσιάζουν μεγάλη διαφορά και μεγάλο εύρος. Ο/Η εκπαιδευτικός προσπαθεί να προσαρμόσει το μάθημά του στο μέσο όρο των παιδιών της τάξης και τους αξιολογεί με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όπως είναι αναμενόμενο, επιτυγχάνουν πάντα οι «καλοί» μαθητές. Αυτό έχει συχνά ως αποτέλεσμα να επιτείνονται μέσα στην τάξη οι αντιπαραθέσεις και να δημιουργείται ανταγωνιστικό κλίμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλεύατε τον/την εκπαιδευτικό, ώστε να αξιοποιήσουν τις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης και, ταυτόχρονα, να βελτιώσουν την ποιότητα διδασκαλίας τους;

442o

A. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών που ενυπάρχουν σε τάξεις μικτής ικανότητας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν πολύ διαφορετικά προφίλ νοημοσύνης. Οι μουσικές προτιμήσεις και οι μουσικές δεξιότητες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, μέσω εξατομικευμένων μεθόδων μάθησης, σύμφωνα προς τις ανάγκες του εκάστοτε μαθητή.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

Σε ένα τμήμα Δ΄ δημοτικού ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές του να απαγγείλουν ρυθμικά, χρησιμοποιώντας τις συλλαβές Kodaly, και να χτυπήσουν στο θρανίο τους το ρυθμό συγκεκριμένης απλής 12-μετρης παρτιτούρας την οποία τους έχει μοιράσει. Παρακολουθώντας την εξέλιξη της δραστηριότητας, ο εκπαιδευτικός παρατηρεί ότι κάποιοι μαθητές δυσκολεύονται αρκετά τόσο στη χρήση των συλλαβών όσο και στη ρυθμική αναπαραγωγή, ενώ ταυτοχρόνως άλλοι ολοκληρώνουν πολύ εύκολα τη δραστηριότητα χωρίς ιδιαίτερη ανάγκη βοήθειας ή εξάσκησης.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλεύατε τον/την εκπαιδευτικό προκειμένου να βελτιώσει το αποτέλεσμα της διδασκαλίας;

443o

A. Θεωρητικές Παραδοχές.

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών που ενυπάρχουν σε τάξεις μικτής ικανότητας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν πολύ διαφορετικά προφίλ νοημοσύνης. Οι μουσικές προτιμήσεις και οι μουσικές δεξιότητες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, μέσω εξατομικευμένων μεθόδων μάθησης, σύμφωνα προς τις ανάγκες του εκάστοτε μαθητή.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα τμήμα Γ΄ τάξης Δημοτικού η εκπαιδευτικός έχει ως στόχο την εκμάθηση και την εξάσκηση των νοτών στο πεντάγραμμα. Έχει ήδη ολοκληρώσει τη σχετική παράδοση του μαθήματος σε ολόκληρη την τάξη με τον ίδιο τρόπο. Οι μαθητές χρειάζονται εξάσκηση. Κάποιοι από αυτούς όμως είναι ιδιαίτερος κινητικοί και δεν μπορούν να μείνουν συγκεντρωμένοι για πολύ ώρα, άλλοι χάνουν εύκολα το ενδιαφέρον τους με τη χρήση του πίνακα, ενώ άλλοι προτιμούν περισσότερο πρακτικές μουσικές δραστηριότητες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλευάτε τον/την εκπαιδευτικό ώστε να βελτιώσει το αποτέλεσμα της διδασκαλίας;

444ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία καθιστά δυνατή την ανταπόκριση μας στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών που ενυπάρχουν σε τάξεις μικτής ικανότητας. Η διαφορετικότητα μπορεί να είναι κοινωνική, πολιτισμική, νοητική, οικονομική, σωματική ή ακόμα και ηλικιακή. Οι μαθητές βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα όσον αφορά στην επίδοσή τους και, αναπόφευκτα, παρουσιάζουν πολύ διαφορετικά προφίλ νοημοσύνης. Οι μουσικές προτιμήσεις και οι μουσικές δεξιότητες των μαθητών διαμορφώνουν το περιεχόμενο και τις διδακτικές στρατηγικές, μέσω εξατομικευμένων μεθόδων μάθησης, σύμφωνα προς τις ανάγκες του εκάστοτε μαθητή.

B. Περιγραφή Σεναρίου.

Ο εκπαιδευτικός ενός τμήματος Γ΄ Γυμνασίου επιθυμεί να οργανώσει ένα project (διάρκειας 2-3 μαθημάτων) το οποίο θα επικεντρωθεί σε συγκεκριμένο συνθέτη. Κατηγοριοποιεί τους μαθητές της τάξης του χωρίζοντάς σε τρεις μεγάλες ομάδες (με βάση την εκτίμησή του για το στυλ μάθησής τους): όσους διαθέτουν περισσότερο ακαδημαϊκό στυλ και προτιμούν τη χρήση γραπτού και προφορικού κειμένου, εκείνους που έχουν πιο καλλιτεχνική φύση και προτιμούν τη χρήση των τεχνών, και τέλος εκείνους που προτιμούν να εκφράζονται μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας. Ζητά τη βοήθειά σας για την δημιουργία διαφοροποιημένων στρατηγικών καθώς και διαφοροποιημένων τελικών προϊόντων (από τις ομάδες των μαθητών) τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στην αξιολόγησή τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το παιδαγωγικό σενάριο που περιγράφεται;
2. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα προτεινάτε στον εκπαιδευτικό προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες του όπως αυτές περιγράφονται στο σενάριο;

445ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες στο χώρο των διερευνητικών και διαθεματικών προσεγγίσεων της διδασκαλίας έχουν δείξει ότι, όταν η οργάνωση της διδασκαλίας περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης ερωτημάτων για θέματα που ενδιαφέρουν τους ίδιους τους μαθητές, καθώς επίσης και όταν επιχειρείται διασύνδεση του περιεχομένου του μαθήματος με καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τότε οι μαθητές συμμετέχουν πιο ενεργά και αποκτούν σημεία προσωπικής εμπλοκής. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι θέματα και δραστηριότητες αποκτούν νόημα για τους μαθητές και η γνώση ενδιαφέρον.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Καθηγητής σε ένα τμήμα της Α΄ Γυμνασίου διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο ένα μάθημα το οποίο επικεντρώνεται στην ιστορία της μουσικής: (α) παραθέτει μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας και (β) ερωτά για απορίες και ανακεφαλαιώνει τα βασικά στοιχεία του μαθήματος. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω καθηγητής παραπονείται ότι οι σημερινοί μαθητές δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό ώστε να κινητοποιήσει το μαθητικό ενδιαφέρον για το μάθημα της Μουσικής και συγκεκριμένα για την ιστορία της μουσικής;

446ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η έρευνα στον τομέα των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ) έχει αποδείξει ότι οι εκπαιδευτικοί που γνωρίζουν καλά το ΑΠ είναι αποτελεσματικότεροι στη διδασκαλία τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνετε ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί αγνοούν, σχεδόν στο σύνολό του, το ΑΠ Μουσικής. Το ενδιαφέρον τους, κατά την προετοιμασία των μαθημάτων τους, επικεντρώνεται στη μελέτη του σχολικού βιβλίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε ποιος είναι ο ρόλος του ΑΠ (για τον εκπαιδευτικό) και ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν από την άγνοια του ΑΠ.
2. Με ποια μέσα και διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε στην αλλαγή της νοοτροπίας που περιγράφει το σενάριο;

447ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στις θεωρίες κινητοποίησης της μάθησης υποστηρίζεται ότι ο μαθητής δίνει μεγαλύτερη σημασία στο αίσθημα προσωπικής ικανοποίησης και στην αυτό-εκτίμηση παρά στην υλική επιβράβευση. Οι μαθητές κινητοποιούνται όταν οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν ενθαρρύνουν το αίσθημα της αυτονομίας και όταν αισθάνονται ότι τους σέβονται και τους εμπιστεύονται. Αν οι εκπαιδευτικοί απευθυνθούν στις αξίες και στην συναισθηματική ανταπόκριση των μαθητών τότε είναι πιθανότερο να ενισχύσουν τα κίνητρα για μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Κάποιοι εκπαιδευτικοί παραπονιούνται ότι οι μαθητές τους δεν δείχνουν ενδιαφέρον για συμμετοχή στις δραστηριότητες του μαθήματος της Μουσικής. Ακόμη περισσότερο δυσκολεύονται να κινητοποιήσουν τους μαθητές να πάρουν μέρος στη χορωδία του σχολείου. Διαπιστώνουν ότι ακόμη και η υπόσχεση απτής ανταμοιβής (π.χ. μεγαλύτερος βαθμός στο τρίμηνο) δεν έχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το σενάριο που περιγράφεται;
4. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη θεωρητική παραδοχή, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που περιγράφεται στο σενάριο;

448ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με θεωρητικούς και ερευνητές της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, η διαδραστικότητα και η συμμετοχικότητα αποτελούν δεξιότητες απαραίτητες στην προετοιμασία των μαθητών για το

νέο πολιτισμικό περιβάλλον. Θεωρείται αναγκαία η μετάβαση του μαθητή από την παθητική πρόσληψη και την καθοδηγούμενη κατάκτηση της γνώσης, στη διερεύνηση και στην επέκτασή της. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού μετασχηματίζεται από τον πλήρη έλεγχο της τάξης και τη χρήση της παρεμβατικής καθοδήγησης, σε ένα ρόλο όπου με τη χρήση της φθίνουσας καθοδήγησης δίνει περισσότερη ελευθερία και έλεγχο στους μαθητές. Ως μέσο για την επίτευξη αυτών των στόχων προτείνονται οι συνεργατικές προσεγγίσεις διδασκαλίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί μερικοί εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν συνεργατικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία τους, αλλά, όταν το επιχειρούν, δεν ακολουθούν σταδιακή βήμα προς βήμα στρατηγική, με αποτέλεσμα η διαχείριση της τάξης να αποβαίνει δυσλειτουργική, αν όχι χαοτική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά τη συγκεκριμένη πρακτική και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα προτείνατε;

449ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης.

Στις προσεγγίσεις αυτές προβλέπεται η συμμετοχή των μαθητών σε όλες τις διαδικασίες, από την επιλογή του θέματος μέχρι τη διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση, και υποστηρίζεται ότι τέτοιες επιλογές όχι μόνο συμβάλλουν στην καλλιέργεια συλλογικού πνεύματος, αλλά ότι, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να ενισχύουν και τους λιγότερο ευνοημένους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Στην περιφέρειά σας παρατηρείτε ότι μερικοί εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί προς τις συνεργατικές διδακτικές προσεγγίσεις. Υποστηρίζουν ότι στα σχολεία τους παρατηρείται ανομοιομορφία του μαθητικού πληθυσμού και η χρήση τέτοιων προσεγγίσεων δημιουργεί προβλήματα, διαταράσσει την τάξη και εντείνει φαινόμενα ανταγωνισμού ή/και ρατσιστικών συμπεριφορών.

Ακόμη και οι εκπαιδευτικοί που «αποδέχονται» τη μαθησιακή αξία τέτοιων συνεργατικών δράσεων και συνειδητοποιούν ευρύτερα την παιδευτική σημασία τους, τις θεωρούν ιδιαίτερα απαιτητικές και χρονοβόρες, οπότε, με πρόσχημα την κάλυψη της ύλης και τις κατευθύνσεις του αναλυτικού προγράμματος, δεν επιχειρούν συχνά τέτοιου είδους αλλαγές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά τις συγκεκριμένες πρακτικές και ποιες εναλλακτικές πρακτικές θα τους προτείνατε;

450ο Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονα επιστημονικά ερευνητικά πορίσματα, τα μοντέλα διδασκαλίας και μάθησης τα οποία χρησιμοποιούν μικρές ομάδες σε διάφορες μορφές ομαδοκεντρικών και συνεργατικών

προσεγγίσεων, επιδρούν θετικά στις επιδόσεις των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους και βελτιώνουν τις μεταξύ τους σχέσεις, μεγιστοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και της μάθησης.

Κατά τη διαδικασία εργασίας σε ομάδες οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν, να εξηγήσουν, να συγκρίνουν, να τεκμηριώσουν τις απόψεις τους, να επιδείξουν τις ικανότητες και δεξιότητες που έχουν αποκτήσει.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε μια τάξη Στ Δημοτικού ο εκπαιδευτικός διδάσκει ένα τραγούδι και τη ρυθμική συνοδεία του. Χωρίζει την τάξη σε τρεις ομάδες των 8-10 παιδιών και αναθέτει εναλλάξ στην κάθε ομάδα να τραγουδά ή να συνοδεύει ρυθμικά σε κάθε επανάληψη του τραγουδιού.

Στη συζήτησή σας με τον εκπαιδευτικό εκείνος αναφέρει ότι κάνει χρήση συνεργατικής διδασκαλίας και φέρνει ως παράδειγμα την παραπάνω δραστηριότητα και την οργάνωση σε ομάδες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας/ η παρέμβασή σας και οι προτάσεις σας στον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό;

451° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Έρευνες στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν δείξει ότι η διαχείριση της τάξης αποτελεί ένα σημαντικό λόγο ανησυχίας και άγχους των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα των νεοδιοριζόμενων. Η συνομιλία των μαθητών, οι διαπληκτισμοί και η χρήση ανάρμοστων εκφράσεων και χειρονομιών μέσα στην τάξη, αλλά και η αρνητική και παθητική συμπεριφορά των μαθητών, μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές δυσκολίες στην ομαλή διεξαγωγή του μαθήματος. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατέχουν στρατηγικές οργάνωσης της τάξης, καθώς και πρόληψης και αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα τμήμα Γυμνασίου της περιφέρειάς σας 3 μαθητές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην τάξη και αμφισβητούν, με κάθε αφορμή, με το λόγο ή τη δράση τους την αξία του σχολείου. Με τον ίδιο τρόπο και στο μάθημα της Μουσικής παρεμποδίζουν τη διδακτική διαδικασία και εκφράζονται αρνητικά για το μάθημα παρασύροντας συχνά και άλλους μαθητές του τμήματος. Η χρήση ποινών (αποβολή, χαμηλή βαθμολογία, απόρριψη), τις οποίες επιστρατεύει ο εκπαιδευτικός για την αντιμετώπιση του προβλήματος, αποδεικνύονται αναποτελεσματικές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας/ η παρέμβασή σας και οι προτάσεις σας στον εκπαιδευτικό που αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο πρόβλημα;

452° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Το «Νέο Σχολείο», προβάλλοντας την παιδοκεντρική αρχή που κυριαρχεί στις προτάσεις των σύγχρονων παιδαγωγών πολλές δεκαετίες τώρα, θέτει τον μαθητή στον κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, πιστεύοντας ότι μπορεί στο κατάλληλο διδακτικό πλαίσιο να λειτουργήσει ως «μικρός διανοούμενος», αξιοποιώντας τις εναλλακτικές δυνατότητες της γλώσσας, της μουσικής, του

πολιτισμού, της λογοτεχνίας, των διαθεματικών προσεγγίσεων και των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης. Έτσι, θα γίνει σταδιακά αυτόνομος στη σκέψη και στη μάθηση και έτοιμος για τη δια βίου μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Μερικοί εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας έχουν επιφυλάξεις για τις δυνατότητες των μαθητών να λειτουργήσουν όπως τους οραματίζεται το “Νέο Σχολείο”. Άλλοι πάλι δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο μάθημά τους, ιδιαίτερα την αξιοποίηση της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων δια βίου μάθησης. Αποφασίζουν να σας προσκαλέσουν για να τους βοηθήσετε.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και δια βίου μάθησης στο μάθημα της Μουσικής;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους επιφυλακτικούς εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας;

453° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με το πλαίσιο του «Νέου Σχολείου», στόχος της εκπαίδευσης είναι οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες κατανόησης του κόσμου που τους περιβάλλει και των αναπαραστάσεων αυτού του κόσμου, ικανότητες διερεύνησης και ανάλυσης των δεδομένων αναφορικά με αυτό τον κόσμο, ικανότητες ανάπτυξης θεωρητικής σκέψης, ικανότητες αξιολόγησης, ικανότητες δημιουργίας, επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και ικανότητες αξιοποίησης και εφαρμογής όσων μαθαίνουν για την επίλυση νέων προβλημάτων. Η κριτική σκέψη και οι δεξιότητες που αυτή η θεωρία περιλαμβάνει αποτελούν, επομένως, προτεραιότητα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας δυσκολεύονται να κατανοήσουν την εφαρμογή των αρχών αυτών στο μάθημα της Μουσικής, ιδιαίτερα την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων που την απαρτίζουν. Αποφασίζετε να ασχοληθείτε στην περιφέρειά σας με τα θέματα αυτά.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι μπορεί να έχει εφαρμογή η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης στο μάθημα της Μουσικής;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας;

454° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η μουσική ακρόαση αποτελεί έναν από τους κεντρικούς άξονες του Α.Π. Μουσικής και ταυτόχρονα μία από τις τρεις βασικές δραστηριότητες στο μάθημα της μουσικής. Σύμφωνα με τις έρευνες και τις θεωρητικές απόψεις στο χώρο της Μουσικής Παιδαγωγικής, για να μπορέσει η ακρόαση να επιτελέσει τις πολλαπλές λειτουργίες της, θα πρέπει να βρεθούν τρόποι ώστε οι εμπειρίες ακρόασης των μαθητών μέσα στην τάξη να είναι ουσιαστικές και να έχουν νόημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ένας από τους έμπειρους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας σε συνάντηση μαζί σας παραπονιέται ότι, ενώ οι μαθητές του δεν είναι συνήθως άτακτοι, μόλις όμως βάλει στην τάξη κλασική μουσική για περισσότερο από 20 δευτερόλεπτα, δημιουργείται χάος. Ζητά τη βοήθειά σας ώστε να βρει τρόπους για να διατηρήσει το ενδιαφέρον των μαθητών κατά την ακρόαση διαφορετικών ειδών μουσικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στον συγκεκριμένο εκπαιδευτικό;

455° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η μουσική δημιουργία μέσα από τον πειραματισμό, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση αποτελεί έναν από τους κεντρικούς άξονες του Α.Π. Μουσικής και ταυτόχρονα μία από τις τρεις βασικές δραστηριότητες στο μάθημα της μουσικής. Σύμφωνα με τις έρευνες και τις θεωρητικές απόψεις στο χώρο της Μουσικής Παιδαγωγικής, αποτελεί σημαντικό τρόπο έκφρασης και ταυτόχρονα μέσο για την απόκτηση δεξιοτήτων και την κατανόηση εννοιών στο μάθημα της μουσικής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Στις επισκέψεις σας στα σχολεία διαπιστώνετε ότι οι εκπαιδευτικοί δεν χρησιμοποιούν δραστηριότητες μουσικής δημιουργίας στα μαθήματά τους. Κάποιοι θεωρούν ότι η δραστηριότητα μουσικής δημιουργίας αφορά τους εκπαιδευμένους μουσικούς και όχι τους μαθητές της γενικής εκπαίδευσης. Άλλοι αναγνωρίζουν την αξία του αυτοσχεδιασμού και της σύνθεσης, αλλά ισχυρίζονται ότι δυσκολεύονται να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν τέτοιες δραστηριότητες επικαλούμενοι την αταξία που δημιουργείται και την έλλειψη μουσικών οργάνων.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας;

456° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Μια σύγχρονη παιδαγωγική αντίληψη, την οποία τονίζει ιδιαίτερα και το «Νέο Σχολείο», προτείνει το σχολείο να είναι ανοικτό στην κοινωνία και σε σύνδεση με τις τοπικές κοινότητες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας αναζητούν τη βοήθειά σας για τη διασύνδεση του μαθήματος της μουσικής με την κοινωνία και την τοπική κοινότητα σύμφωνα με το νέο πλαίσιο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι η γνώμη σας για τη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνία και την κοινότητα μέσα από το μάθημα της μουσικής;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας;

457° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της διδακτικής οι διαθεματικές προσεγγίσεις διδασκαλίας έχουν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, βοηθούν στη διατήρηση της μάθησης, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν ισχυρότερα κίνητρα στους μαθητές. Οι διαθεματικές προσεγγίσεις αφορούν ποικιλία εφαρμογών και χρησιμοποιούν διαφορετικά μέσα και διδακτικές στρατηγικές με ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Παρακολουθείτε το μάθημα μιας εκπαιδευτικού μουσικής στην Δ' τάξη του δημοτικού σχολείου η οποία έχει επιλέξει να εφαρμόσει τις αρχές της διαθεματικής προσέγγισης. Το μάθημα επικεντρώνεται στη διδασκαλία του μελοποιημένου ποιήματος «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης» από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων. Οι μαθητές διαβάζουν το ποίημα, ακούν το τραγούδι (μουσική Μάνου

Χατζιδάκι), το τραγουδούν όλοι μαζί και απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης του ποιήματος και γενικές ερωτήσεις για το αν τους άρεσε ή όχι η μουσική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στην συγκεκριμένη εκπαιδευτικό που ζητά την άποψή σας για το μάθημα που παρακολούθησατε;

458° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, υπάρχει η αναγκαιότητα της υιοθέτησης της «αυθεντικής αξιολόγησης» ή «εναλλακτικής αξιολόγησης», η οποία αποτιμά την επίδοση των μαθητών μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων και ανάθεσης δραστηριοτήτων. Έτσι, η αξιολόγηση γίνεται συνεχής και ευέλικτη, αποτελεί οργανικό και λειτουργικό μέρος της διδακτικής πράξης, αντικατοπτρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πρόοδο των μαθητών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία.

Ένα από τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια είναι ο Φάκελος Επιτευγμάτων (portfolio), ο οποίος αποτελεί μια πολυδιάστατη και συστηματική συλλογή τεκμηρίων της μάθησης του μαθητή κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας (τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) καταθέτουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της Μουσικής. Ο κάθε εκπαιδευτικός καλύπτει στο ωράριό του ένα μεγάλο μαθητικό πληθυσμό (3 με 4 σχολεία στην πρωτοβάθμια, 2 ή 3 σχολεία στη δευτεροβάθμια) και οι ώρες του μαθήματος στη διάρκεια της χρονιάς είναι περιορισμένες. Έτσι απορρίπτουν τις σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης, θεωρώντας ότι απαιτούν πολύ χρόνο και προετοιμασία και είναι δύσκολες στην εφαρμογή τους στο μάθημα της Μουσικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν αυτές τις δυσκολίες;

459° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, υπάρχει η αναγκαιότητα της υιοθέτησης της «αυθεντικής αξιολόγησης» ή «εναλλακτικής αξιολόγησης», η οποία εστιάζει όχι μόνο στο περιεχόμενο, αλλά και στη διαδικασία της μάθησης. Η αξιολογική αποτίμηση των μαθητών και στους δύο αυτούς τομείς γίνεται μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων και ανάθεσης δραστηριοτήτων. Έτσι, η αξιολόγηση γίνεται συνεχής και ευέλικτη, αποτελεί οργανικό και λειτουργικό μέρος της διδακτικής πράξης, αντικατοπτρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πρόοδο των μαθητών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία. Η αξιολόγηση θα πρέπει να έχει περισσότερο ποιοτικό παρά ποσοτικό χαρακτήρα να είναι εξατομικευμένη, αντιπροσωπευτική της επίδοσης του κάθε μαθητή και να του προσφέρει τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης. Τέλος, στη λογική της παιδαγωγικής λειτουργίας της αξιολόγησης, προτείνεται και η αυτο-αξιολόγηση των μαθητών, ιδίως όταν συνορεύεται με τη χρήση διαβαθμισμένων κριτηρίων αξιολόγησης (rubrics).

B. Περιγραφή Σεναρίου

Οι εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας (τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) καταθέτουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της Μουσικής.

Ένας εκπαιδευτικός στο Γυμνάσιο μοιράζεται τη δυσκολία του να αναγνωρίσει τους μαθητές τους οποίους πρέπει να βαθμολογήσει όταν φτάνει η ώρα να βάλει βαθμούς στο τέλος του τριμήνου. Καλύπτοντας 2 ή 3 σχολεία στη διάρκεια της χρονιάς ο αριθμός των μαθητών είναι πολύ μεγάλος. Μια εκπαιδευτικός στο Δημοτικό αναφέρει ότι ενώ οι μαθητές παίζουν μουσική, τραγουδούν, δημιουργούν κατά τις περισσότερες ώρες του μαθήματος και επιδεικνύουν με διάφορους τρόπους τις δεξιότητες και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στη μουσική, εκείνη δεν μπορεί να καταγράψει τις επιδόσεις τους γιατί είναι απασχολημένη να οργανώσει όλες αυτές τις δραστηριότητες, ιδιαίτερα με το μεγάλο πλήθος των μαθητών στα 4 σχολεία τα οποία καλύπτει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν αυτές τις δυσκολίες;

460° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες απόψεις και έρευνες, η αξιολόγηση θα πρέπει να έχει περισσότερο ποιοτικό παρά ποσοτικό χαρακτήρα, να είναι εξατομικευμένη, αντιπροσωπευτική της επίδοσης του κάθε μαθητή και να του προσφέρει τη δυνατότητα να αναπτύξει τον προσωπικό του τρόπο και ρυθμό μάθησης. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτός ο στόχος, η αξιολόγηση πρέπει να είναι συνεχής και ευέλικτη, να αποτελεί οργανικό και λειτουργικό μέρος της διδακτικής πράξης, αντικατοπτρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πρόοδο των μαθητών, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διδασκαλία.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Κατά τη συνάντηση που έχετε με τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας, καταθέτουν τον προβληματισμό τους σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών στο μάθημα της Μουσικής.

Ένας εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μάλιστα, εκφράζοντας με ζέση την προσωπική του άποψη, υποστηρίζει ότι η μουσική, ως τέχνη, δεν μπορεί να αξιολογηθεί και επομένως η αξιολόγηση δεν έχει θέση στο μάθημα της μουσικής. Ο στόχος είναι να ευχαριστηθούν οι μαθητές την ώρα του μαθήματος. Εξάλλου, πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να αξιολογήσει «τη μουσικότητα» ενός μαθητή;

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η συμβουλή σας και οι προτάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας και πιο συγκεκριμένα στον εκπαιδευτικό που εξέφρασε την άποψη αυτή;

461° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολύ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η πολιτισμική διαφορετικότητα θεωρείται από αρκετούς ως ένα χαρακτηριστικό των σύγχρονων κοινωνιών, το οποίο έχει ωθήσει τη σύγχρονη εκπαίδευση σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα δημοτικό σχολείο στο κέντρο της Αθήνας, στο τμήμα της δευτέρας δημοτικού που παρακολουθείτε, παρατηρείτε ότι η πλειοψηφία των μαθητών δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Η εκπαιδευτικός επιβεβαιώνει την εικόνα αυτή και προσθέτει ότι σε πολύ μεγάλο ποσοστό οι μαθητές αυτοί έχουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα και δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν και να καταλάβουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό;

462° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολύ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η σύγχρονη εκπαίδευση κινείται πλέον βασισμένη σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Η μουσική είναι μια από τις τέχνες που μπορεί να προσδιορίσει με ευκρίνεια το στίγμα του πολιτισμού στον οποίο αναφέρεται. Υποστηρίζεται όμως σε μελέτες της Μουσικής Παιδαγωγικής, ότι η διδασκαλία της μουσικής στα σχολεία εστιάζεται γύρω από την Ευρωπαϊκή μουσική (και μάλιστα μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου) αγνοώντας, ως επί το πλείστον, άλλες μουσικές παραδόσεις και άλλους μουσικούς πολιτισμούς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα δημοτικό σχολείο στο κέντρο της Αθήνας, στο τμήμα της Ε΄ δημοτικού που παρακολουθείτε, παρατηρείτε ότι ένα σημαντικό μέρος του μαθητικού πληθυσμού δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Η εκπαιδευτικός μουσικής του σχολείου εκφράζει την απογοήτευσή της γιατί οι μαθητές της δεν ενδιαφέρονται να ακούσουν «τα αριστουργήματα της κλασικής μουσικής», μουσικά παραδείγματα παρμένα από την Ευρωπαϊκή κλασική μουσική, με τα οποία συνοδεύει τα μαθήματά της.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό;

463° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολύ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η σύγχρονη εκπαίδευση κινείται πλέον βασισμένη σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Η μουσική είναι μια από τις τέχνες που μπορεί να προσδιορίσει με ευκρίνεια το στίγμα του πολιτισμού στον οποίο αναφέρεται. Υποστηρίζεται όμως σε μελέτες της Μουσικής Παιδαγωγικής, ότι η διδασκαλία της μουσικής στα σχολεία εστιάζεται γύρω από την Ευρωπαϊκή μουσική (και μάλιστα μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου) αγνοώντας, ως επί το πλείστον, άλλες μουσικές παραδόσεις και άλλους μουσικούς πολιτισμούς.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα δημοτικό σχολείο στο κέντρο της Αθήνας, στο τμήμα της πέμπτης δημοτικού που παρακολουθείτε, παρατηρείτε ότι ένα σημαντικό μέρος του μαθητικού πληθυσμού δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Η εκπαιδευτικός μουσικής του σχολείου περιγράφει τις δυσκολίες της κατά

τη διδασκαλία, και την έλλειψη ενδιαφέροντος των μαθητών σε κάθε απόπειρά της για ακροάσεις ευρωπαϊκής κλασικής μουσικής και ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό;

464° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν συντελεστεί ραγδαίες αλλαγές σε κοινωνικό επίπεδο με συνέπεια τη δημιουργία πολύ-πολιτισμικών κοινωνιών. Η σύγχρονη εκπαίδευση κινείται πλέον βασισμένη σε προσεγγίσεις με βάση τις αρχές της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Η μουσική είναι μια από τις τέχνες που μπορεί να προσδιορίσει με ευκρίνεια το στίγμα του πολιτισμού στον οποίο αναφέρεται. Οι κατευθυντήριες αρχές της πολυπολιτισμικής μουσικής εκπαίδευσης περιλαμβάνουν: την πίστη σε πολλά διαφορετικά και ίσης αξίας μουσικά συστήματα στον κόσμο, το γεγονός ότι η κάθε μουσική υφίσταται μέσα στο πολιτιστικό της πλαίσιο και το ότι η αυθεντικότητα καθορίζεται από τον κόσμο του κάθε μουσικού πολιτισμού.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Σε ένα γυμνάσιο στο κέντρο της Αθήνας παρακολουθείτε τη διδασκαλία της Μουσικής της Αφρικής. Στη διάρκεια της ώρας η εκπαιδευτικός μουσικής παρουσιάζει τη μουσική της χώρας με ακροάσεις μουσικών παραδειγμάτων, επιδεικνύει στο χάρτη κάθε φορά τις διαφορετικές περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παραδείγματα, και διδάσκει ένα Αφρικάνικο τραγούδι χρησιμοποιώντας την ευρωπαϊκή σημειογραφία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό;

465° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με βασικές αρχές της σύγχρονης παιδαγωγικής, τις οποίες τονίζει ιδιαίτερα και το «Νέο Σχολείο», το σχολείο πρέπει πάντα να είναι ανοικτό στις ιδέες, στην γνώση και το μέλλον και να αξιοποιεί με γνώση κάθε δοκιμασμένο σύγχρονο εργαλείο, όπως είναι ο διαδραστικός πίνακας, το ηλεκτρονικό βιβλίο, το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, για να προωθεί τους σκοπούς τους ευκολότερα και αποτελεσματικότερα σε όλο το φάσμα του μαθητικού πληθυσμού.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Διαπιστώνετε από τις επισκέψεις σας στα σχολεία της περιφέρειάς σας ότι μερικοί μόνο εκπαιδευτικοί και αυτοί περιστασιακά χρησιμοποιούν την τεχνολογία στο μάθημά τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σύνδεση της θεωρητικής παραδοχής με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποιές θα ήταν οι προτάσεις σας και οι παρεμβάσεις σας στους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας;

466° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Οι θεωρητικές μελέτες και η έρευνα στην εκπαιδευτική διαδικασία αναφέρει ότι το ψυχολογικό κλίμα της τάξης διαμορφώνεται από πολλές παραμέτρους, μεταξύ των οποίων κύριο ρόλο κατέχουν οι σχέσεις καθηγητή-μαθητών και οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Από τις επισκέψεις σε σχολεία της περιφέρειάς σας διαπιστώνετε ότι σε αρκετές τάξεις εντοπίζονται έντονα αρνητικά στοιχεία στο ψυχολογικό κλίμα με αρνητικές επιδράσεις στις σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών καθώς και μεταξύ των μαθητών. Μερικοί εκπαιδευτικοί όμως υποτιμούν το πρόβλημα και εστιάζουν κυρίως στη διδασκαλία «της ύλης» του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αναδείξετε τη σπουδαιότητα του προβλήματος;
4. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς να κάνουν, ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση;

467° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Έρευνες αναφέρουν ότι προκειμένου οι μαθητές να αποκτήσουν δεξιότητες αυτόνομης μάθησης, να μάθουν «πώς να μαθαίνουν», θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να τους «υποστηρίζει» προς την κατεύθυνση της Ζώνης Επικείμενης Ανάπτυξης (zone of proximal development), την περιοχή δηλ. εκείνη που ορίζει την απόσταση ανάμεσα στα καθήκοντα που μπορούν να εκτελέσουν μόνοι τους και εκείνα που μπορούν να εκτελέσουν με κάποια βοήθεια είτε από ικανότερους «άλλους» είτε από τη χρήση υλικών ή σημειωτικών εργαλείων. Τα «υποστηρίγματα», όμως, που παρέχει ο εκπαιδευτικός ως εξωτερικά βοηθητικά ερεθίσματα θα πρέπει να είναι προσωρινά. Όταν διαπιστώσει ο εκπαιδευτικός ότι οι μαθητές έχουν κατανοήσει τη λογική τους, «τους νόμους που τα διέπουν», θα πρέπει να «απομακρυνθεί» σταδιακά ώστε οι μαθητές να εργάζονται μόνοι τους, με «εσωτερικά παραγόμενα ερεθίσματα».

B. Περιγραφή σεναρίου

Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός σε Γυμνάσιο ακριτικού νησιού προσπαθεί να υποστηρίξει τους μαθητές του στην κατανόηση των μουσικών εννοιών και την απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων ακρόασης, εκτέλεσης και μουσικής δημιουργίας χρησιμοποιώντας τόσο τα βιβλία της Β' και Γ' τάξης όσο και ποικιλία άλλων πηγών (φωτογραφίες, βίντεο, υλικό που έχει δημιουργήσει ο ίδιος, κτλ.) καθώς και μουσικά όργανα που διαθέτουν τα σχολεία. Μέχρι τα μισά της χρονιάς η μέθοδος φαίνεται να αποδίδει. Μετά, οι μαθητές αρχίζουν να δείχνουν όλο και μεγαλύτερη αδιαφορία. Ο εκπαιδευτικός αναρωτιέται που έκανε το λάθος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με το πρόβλημα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει ουσιαστικά τις δυνατότητες της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης για τη μετάβαση από την υποβοηθούμενη στην αυτόνομη μάθηση;

468°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με το ΑΠ Μουσικής, η μουσική διδάσκεται κατά κύριο λόγο ως ένα πρακτικό μάθημα. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων και πρακτικών δημιουργικών διαδικασιών και δραστηριοτήτων είναι απαραίτητη για την προσέγγιση της τέχνης της Μουσικής. Η κατανόηση και η γνώση αναπτύσσονται μέσω των συσχετιζόμενων δεξιοτήτων της εκτέλεσης, μουσικής δημιουργίας και αξιολόγησης.

B. Περιγραφή σεναρίου

Ένας εκπαιδευτικός μουσικής εργάζεται σε Γυμνάσια-Λύκεια της Αθήνας. Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει αδιαφορία της πλειοψηφίας των μαθητών για το μάθημα. Παρά τις συνεχείς προσπάθειές του για ελκυστική παρουσίαση του περιεχομένου των μαθημάτων του με τη χρήση φωτογραφιών, βίντεο, μουσικών ακροάσεων, διαθεματική διασύνδεση με τα μαθήματα της ιστορίας και της λογοτεχνίας, δεν κατορθώνει να πείσει τους μαθητές του για τη σημασία της μουσικής που παρουσιάζει και να διατηρήσει το ενδιαφέρον τους για τα είδη και τα στυλ μουσικής που περιλαμβάνονται στο περιεχόμενο των μαθημάτων του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες όλων των μαθητών και να κερδίσει το ενδιαφέρον τους;

469°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη θεωρία της μη ικανοποίησης των αναγκών υποστηρίζεται ότι η αταξία ή/και η παραβατικότητα αποτελούν έκφραση διαμαρτυρίας αλλά και μία άστοχη συχνά προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών των μαθητών μέσα από την παραβατική συμπεριφορά. Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι, αν σε ένα σύστημα (τάξη) αλλάξει κάποιος παράγοντας, τότε είναι ενδεχόμενο να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή σεναρίου

Ένας εκπαιδευτικός μουσικής εργάζεται σε Γυμνάσια και Λύκεια της Αττικής. Σε ένα από τα σχολεία που διδάσκει, σε ένα συγκεκριμένο τμήμα, διαπιστώνει αδιαφορία κάποιων (2-3) μαθητών για το μάθημα και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κατάσταση με ενέργειες όπως επιχειρήματα πειθούς αλλά και επιβολή κυρώσεων και ποινών, όταν τα προηγούμενα δεν φέρνουν αποτέλεσμα (π.χ. αποβολή από το μάθημα και χαμηλή βαθμολογία στο πρώτο τρίμηνο). Ωστόσο, το πρόβλημα συνεχίζεται και, συχνά, οξύνεται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

470°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με σύγχρονες θεωρητικές παραδοχές, η γνώση κατασκευάζεται μέσα από την αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τους άλλους γύρω του. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα που διαμορφώνονται στις τάξεις πρέπει, επομένως, να λειτουργούν ως κοινότητες μάθησης: να διευκολύνουν τις επιθυμητές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών και, περνώντας από την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων (συνεργασία, συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων), να συμβάλουν στη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

B. Περιγραφή σεναρίου

Ένας εκπαιδευτικός μουσικής εργάζεται σε Γυμνάσια – Λύκεια της Αθήνας. Στη διάρκεια των μαθημάτων του συζητά με τους μαθητές του τις απόψεις τους για τις διδακτικές πρακτικές και την όλη σχολική πραγματικότητα. Οι μαθητές εκφράζουν το παράπονο ότι στα περισσότερα μαθήματα δεν αντιμετωπίζονται ως υπεύθυνα, αξιόπιστα και σημαντικά υποκείμενα. Νιώθουν ότι η φωνή τους δεν ακούγεται, αντίθετα κάθονται παθητικά επί έξι διδακτικές ώρες, μόνο για να ακούν τους

καθηγητές τους, να σημειώνουν στο τετράδιό τους ή στην καλύτερη περίπτωση να απαντούν σε ερωτήσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχουν οι κοινότητες μάθησης, για να ανταποκριθεί στα αιτήματα των μαθητών ώστε να αποκτήσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στην τάξη και να γίνουν συμπαραγωγοί της γνώσης μέσα από τις αλληλεπιδράσεις;

471°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Υποστηρίζεται ότι τα προβλήματα της σχολικής τάξης ελαχιστοποιούνται, όταν ο διδάσκων αναπτύσσει θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και, ταυτόχρονα, απαιτεί από τους μαθητές του να συμπεριφέρονται ως υπεύθυνα άτομα.

B. Περιγραφή σεναρίου

Ένας εκπαιδευτικός μουσικής εργάζεται σε Γυμνάσια μιας επαρχιακής πόλης. Σε 2 από τα τμήματα στα οποία διδάσκει αντιμετωπίζει ιδιαίτερες δυσκολίες με τη συμπεριφορά των μαθητών μέσα στην τάξη. Πολλοί μαθητές μιλούν σχεδόν συνέχεια μεταξύ τους στη διάρκεια του μαθήματος, ξεσπούν σε γέλια, διασπούν την προσοχή όλης της τάξης και παρεμποδίζουν το μάθημα. Ο καθηγητής κρίνει ότι έχει δοκιμάσει τα πάντα: καλοπροαίρετες συμβουλές, αυστηρότητα, διάλογο, ποινές, σχετική ανοχή κλπ. Το πρόβλημα, όμως, παραμένει.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα συμβουλεύατε τον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

472°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος κατά την έναρξη του μαθήματος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας. Οι μαθητές, υποστηρίζουν επίσης οι θεωρητικοί, κινητοποιούνται περισσότερο, όταν οι στόχοι που σχετίζονται με το σχολείο βρίσκονται σε αρμονία με τις δικές τους επιθυμίες, ανάγκες και προσδοκίες. Και κυρίως όταν οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται έχουν νόημα για τους ίδιους, καθώς δεν αποκλείουν τους τρόπους με τους οποίους έχουν μάθει να επικοινωνούν με τους άλλους ή να προσεγγίζουν τη γνώση ούτε περιφρονούν την προσωπική και την οικογενειακή τους ιστορία.

B. Περιγραφή σεναρίου

Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός μουσικής αρχίζει την «παράδοση» του νέου μαθήματος χωρίς καμία προετοιμασία. Αιτιολογεί την επιλογή του με βάση «την πίεση του χρόνου» και υποστηρίζει ότι με δεδομένο το μονό-ωρο μάθημα της Μουσικής, η καθυστέρησης δεν του επιτρέπουν να καλύψει «την ύλη του μαθήματος».

3. Ερωτήσεις

- α) Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε το ρόλο και την αναγκαιότητα της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος των μαθητών;
- β) Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

473°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Οι έννοιες διερευνητική μάθηση, οικοδόμηση της γνώσης (κονστρουκτιβισμός), βιωματική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση της γνώσης αποτελούν το βασικό πυρήνα της διδακτικής μεθοδολογίας που προτείνεται από τα θεσμικά κείμενα (ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, σχολικά εγχειρίδια) για το μάθημα της Μουσικής τόσο στο Δημοτικό όσο και στο Γυμνάσιο. Σύμφωνα, εξάλλου με τις σύγχρονες απόψεις για την εκπαίδευση, αυτοί είναι και οι άξονες που μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα ένα ευχάριστο, αποτελεσματικό και ουσιαστικό μάθημα Μουσικής.

B. Περιγραφή σεναρίου

Πολλοί εκπαιδευτικοί, υπερτονίζοντας τη διάσταση ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, λόγω του περιορισμένου χρόνου, χώρου και διδακτικών μέσων. Θεωρούν μάλιστα κάποια σχέδια εργασίας και κάποιες διαθεματικές εργασίες πολύ απαιτητικές. Κάποιοι επίσης υποστηρίζουν ότι τέτοιου είδους ασκήσεις, καθώς ουσιαστικά απευθύνονται σε λίγους μαθητές, αναπαράγουν την ανισότητα των ευκαιριών. Έτσι, κατά κανόνα αγνοούν τις προτεινόμενες προσεγγίσεις, δεν ανανεώνουν τη διδασκαλία τους και οδηγούν τους μαθητές τους στην αδιαφορία και την απαξίωση του μαθήματος.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Ποια θα ήταν η παρέμβασή σας και με ποιους τρόπους θα πείθατε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την προτεινόμενη προσέγγιση;

474°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η διαθεματικότητα, ο κεντρικός πυρήνας των Προγραμμάτων Σπουδών, υποστηρίζεται ότι θα μπορούσε να προωθήσει διερευνητικές μεθόδους προσέγγισης της γνώσης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα και κατ' επέκταση και στη Μουσική. Πολλές θεμελιώδεις έννοιες διαθεματικής προσέγγισης (Πολιτισμός, Μεταβολή, Εξέλιξη, Σύγκρουση, Αλληλεπίδραση, Επικοινωνία, Σύστημα), οι δραστηριότητες που προτείνονται στο ΑΠΣ Μουσικής, αλλά και πολλά από τα θέματα διαθεματικών εργασιών που υπάρχουν στα νέα βιβλία, θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το μαθητή σε μια πιο διερευνητική και βιωματική, άρα και ενεργό, παρέμβαση κατά την προσέγγιση του μαθήματος της Μουσικής.

B. Περιγραφή σεναρίου

Πολλοί εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται υποστηρίζοντας ότι ο διαθεματικός άξονας δεν είναι εύκολο να λειτουργήσει συμπληρωματικά και παράλληλα προς την κυρίαρχη οργανωτική δομή του σχολείου. Διατηρούν επιφυλάξεις και συχνά υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια πρακτική αντιτιθέμενη προς την υπάρχουσα εκπαιδευτική δομή.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι προτάσεις του ΔΕΠΠΣ και του ΑΠΣ με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Με ποια επιχειρήματα θα προσπαθούσατε να πείσετε τους εκπαιδευτικούς να δοκιμάσουν την εναλλακτική αυτή διαθεματική προσέγγιση και να διερευνήσουν στην πράξη τις δυνατότητες που τους παρέχει αλλά και τις αδυναμίες ή τους πιθανούς περιορισμούς;

475°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Η έρευνα για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δείχνει συχνά ότι η τελευταία επέρχεται, όταν οι εκπαιδευτικοί αναλύουν συστηματικά και κριτικά τις τρέχουσες πρακτικές τους καθώς και τις εσωτερικές τους αντιφάσεις, σ' ένα πλαίσιο οριζόντιων δια-δράσεων με τους συναδέλφους τους (κοινότητες πρακτικής). Όσα αποκομίζουν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο αλληλεπιδράσεων, συνεπιφέρουν και τη βελτίωση της διδασκαλίας.

B. Περιγραφή σεναρίου

Ως σύμβουλος σε μια από τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας, με πολλά σχολεία σε αστικές περιοχές αλλά και σε επαρχιακές και πιο απομονωμένες περιοχές, έρχεστε σε επαφή με τους εκπαιδευτικούς μουσικής οι οποίοι σας προσκαλούν για να συζητήσετε το μέλλον του μαθήματος, στο πλαίσιο των συνεχών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση. Εστιάζουν ιδιαίτερα στο ότι δεν επιμορφώνονται ικανοποιητικά ώστε να αντεπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις, και για το λόγο αυτό πολλοί δε φαίνονται διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν το δοκιμασμένο τρόπο διδασκαλίας. Από την άλλη, κάποιοι αναζητούν μια πιο ουσιαστική διέξοδο, καθώς οι «δοκιμασμένες» μέθοδοι έχουν δείξει προ πολλού τα όρια τους.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να οδηγηθούν σε μια πιο αυτόνομη επαγγελματική ανάπτυξη και σε μια ουσιαστική ανανέωση των διδακτικών πρακτικών τους;

476^ο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα για την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις μεταρρυθμίσεις «από πάνω προς τα κάτω» δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταποκριθούν και να λειτουργήσουν ως παράγοντες μιας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με την προϋπόθεση ότι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν προβληματισμούς, να δοκιμάσουν νέες πρακτικές και υλικά, και να αναστοχαστούν πάνω σ' αυτά, μέσα στο ίδιο το περιβάλλον της εργασίας τους.

B. Περιγραφή σεναρίου

Σε μια από τις μεγάλες περιφέρειες της χώρας, με πολλά σχολεία σε αστικές περιοχές αλλά και σε επαρχιακές και πιο απομονωμένες περιοχές, έρχεστε σε επαφή με τους εκπαιδευτικούς μουσικής μετά από πρόσκλησή τους. Παρά το ότι παρακολούθησαν μια ταχύρρυθμη επιμόρφωση, είναι δύσπιστοι απέναντι στις προτάσεις του Προγράμματος Σπουδών. Ορισμένοι αμφισβητούν την αξία του ίδιου του διαθεματικού ιστού που συνέχει τα γνωστικά αντικείμενα, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι οι διαθεματικές συνδέσεις που προτείνονται (κυρίως με τις εργασίες) δεν είναι επιτυχημένες, ούτε μορφωτικά επωφελείς. Πολλοί συμφωνούν στο ότι θα επιθυμούσαν να κάνουν τέτοιες προσεγγίσεις, αλλά δεν μπορούν να προσανατολιστούν στο σωστό σκοπό και στον τρόπο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν ως παράγοντες της μεταρρύθμισης και όχι ως απλοί τεχνικοί της εφαρμογής της;

477^ο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι οι πεποιθήσεις, οι αξίες και οι ιδεολογικές αναφορές των εκπαιδευτικών διαχέονται αναπόφευκτα στη διδασκαλία μέσα από μια ποικιλία επιλογών και συμπεριφορών. Ιδιαίτερα στο μάθημα της Μουσικής οι προσωπικές επιλογές και οι μουσικές προτιμήσεις των εκπαιδευτικών επηρεάζουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τα μέσα της διδασκαλίας. Όταν οι εκπαιδευτικοί έχουν επίγνωση των δικών τους αξιών και ιδεολογικών προσανατολισμών, τις οποίες δεν προβάλλουν ως απόλυτες αλήθειες, τότε μπορούν να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα τις προσωπικές τους μουσικές προτιμήσεις και μουσική ταυτότητα.

B. Περιγραφή σεναρίου

Κατά τις συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς σας το ζήτημα της επιλογής των μουσικών παραδειγμάτων και του ρεπερτορίου έρχεται συχνά στο προσκήνιο. Φαίνεται ότι ακόμη και όταν οι εκπαιδευτικοί καλύπτουν τις ίδιες έννοιες και δεξιότητες, συχνά χρησιμοποιούν διαφορετικά είδη μουσικής, επιμένοντας ο καθένας ότι χρησιμοποιεί την καλύτερη δυνατή μουσική.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας, τι θα συμβουλεύατε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ενδυναμώσουν τους μαθητές να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπική τους μουσική ταυτότητα;

478°

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη στοχαστική λογική του επαγγελματισμού, τα πρακτικά εκπαιδευτικά προβλήματα, ως πολυσύνθετα και πολυ-παραγοντικά, απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις, που μπορούν να αναπτυχθούν μόνο στο εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο προκύπτουν. Σημαντικό λοιπόν ρόλο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά και στη βελτίωση του εκπαιδευτικού πλαισίου διαδραματίζει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός: διερευνώντας αφενός το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αξιοποιώντας αφετέρου ποικίλες θεωρίες, σχεδιάζει λύσεις και διερευνά την αποτελεσματικότητά τους στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Υποστηρίζεται μάλιστα, ότι αυτές οι λύσεις δεν μπορούν να μεταφέρονται αυτούσιες σε άλλα περιβάλλοντα, αλλά προτείνονται στα υπόλοιπα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, ως υποθέσεις δράσης

B. Περιγραφή σεναρίου

Στα σχολεία της περιφέρειάς σας οι εκπαιδευτικοί μουσικής δεν αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες αναμόρφωσης του αναλυτικού προγράμματος ή δεν προβαίνουν σε δραστικές αλλαγές με την αιτιολογία ότι δεν τους επιτρέπεται από το θεσμικό πλαίσιο. Από την άλλη όταν προτείνονται αλλαγές από το Υπουργείο αντιστέκονται, αφενός γιατί δεν τους έχει ζητηθεί η γνώμη και αφετέρου γιατί θεωρούν τις όποιες εισηγήσεις ανεδαφικές και ανεφάρμοστες.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

3. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζονται οι θεωρητικές παραδοχές με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
4. Με ποια επιχειρήματα α) θα προσπαθούσατε να προβληματίσετε τους εκπαιδευτικούς για τις συγκεκριμένες στάσεις και β) θα υποστηρίζατε τις εναλλακτικές επιλογές που θα τους προτεινάτε;

479ο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Βασική αρχή της διδασκαλίας της Μουσικής είναι η συμμετοχή του μαθητή σε δραστηριότητες που έχουν νόημα για αυτόν, καθώς και η εμπέδωση των γνώσεων μέσα από ενεργητικές διαδικασίες ακρόασης, εκτέλεσης και μουσικής δημιουργίας, που διασφαλίζουν την ψυχοσωματική ενεργοποίηση και την συναισθηματική ευαισθητοποίησή του.

B. Περιγραφή σεναρίου

Παρακολουθείτε ένα μάθημα στην Γ΄ Δημοτικού όπου η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί την τυπική πορεία ενός ωδειακού μαθήματος θεωρίας της μουσικής, διδάσκοντας στους μαθητές το πεντάγραμμο, τις νότες, το κλειδί του σολ, κτλ.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το σενάριο που περιγράφεται;
2. Ποια θα ήταν η παρέμβασή σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό; Με ποια επιχειρήματα θα υποστηρίζατε τη χρήση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων από αυτήν που ακολουθεί;

480o

A. Θεωρητικές παραδοχές

Παιδαγωγικές έρευνες διαπιστώνουν ότι η κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί ενεργοποιεί τα κίνητρα μάθησης. Σύμφωνα με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της παιδαγωγικής, οι μαθητές κινητοποιούνται περισσότερο όταν οι εκπαιδευτικοί τους θέτουν μπροστά σε «καταστάσεις-προβλήματα», που προκαλούν ρήξη με την υπάρχουσα γνώση και κατανόηση, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Οι καταστάσεις-προβλήματα, έτσι, μετατρέπονται σε κίνητρα μάθησης.

B. Περιγραφή σεναρίου

Νεοδιόριστος εκπαιδευτικός σε περιφερειακό Γυμνάσιο, για να κινητοποιήσει και να διατηρήσει το μαθητικό ενδιαφέρον, προσαρμόζει –όπως νομίζει– το μάθημα της Μουσικής στις δυνατότητες των μαθητών: το απλοποιεί πολύ, χρησιμοποιεί πλούσιο εποπτικό υλικό και εξηγεί τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνει ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα του εξηγήσετε τους λόγους της αποτυχίας των συγκεκριμένων επιλογών για τον συγκεκριμένο σκοπό;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

481o

A. Θεωρητικές παραδοχές

Υποστηρίζεται διεθνώς τόσο στη θεωρία όσο και την πράξη της Μουσικής Παιδαγωγικής, ότι η μουσική σημειογραφία δεν είναι αυτοσκοπός στο μάθημα της Μουσικής, αλλά αντίθετα, εισάγεται όταν είναι απαραίτητη για να ενισχύσει τη μάθηση, και πάντα εφόσον προηγηθεί η βιωματική επαφή των μαθητών και μαθητριών με την νέα γνώση. Ακολουθείται η προσέγγιση «ο ήχος προηγείται του συμβόλου» και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εισαγωγή στην τάξη άτυπων μαθησιακών μεθόδων και πρακτικών που δε βασίζονται στη μουσική σημειογραφία και που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες στο χώρο της δημοφιλούς και της παραδοσιακής μουσικής.

B. Περιγραφή σεναρίου

Παρακολουθείτε ένα μάθημα Μουσικής σε ένα τμήμα της Β΄ Δημοτικού, όπου η εκπαιδευτικός διδάσκει με βάση την ωδειακή πορεία της θεωρίας της μουσικής το πεντάγραμμο, τις νότες, το κλειδί του σολ, κλπ., ζητώντας από τους μαθητές να 'απαγγείλουν' με τη μορφή ποιήματος τις νότες στις γραμμές και στα διαστήματα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι συσχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με το σενάριο που περιγράφεται;

2. Ποια θα ήταν η παρέμβασή σας στη συγκεκριμένη εκπαιδευτικό; Με ποια επιχειρήματα θα υποστηρίζατε τη χρήση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων από αυτήν που ακολουθεί;

482° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά δεδομένα που συνοψίζονται στο βιβλίο του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής για την Α΄ Γυμνασίου αναδεικνύουν τη σημασία της ανάπτυξης της υπευθυνότητας στους μαθητές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει σε σειρά μαθημάτων ασυνέπεια από μέρους των μαθητών, τη μη τήρηση των υποσχέσεων, την αποφυγή ανάληψης ευθυνών τόσο στο πλαίσιο του μαθήματος όσο και έξω από αυτό.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποιες συμβουλές θα δίνατε στον εκπαιδευτικό, για να αναπτύξει την υπευθυνότητα στους μαθητές του μέσω της διδασκαλίας του μαθήματος φυσικής αγωγής;

483° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες διαπιστώνουν ότι οι διαμαθητικές σχέσεις καθώς και η σχέση εκπαιδευτικού-μαθητών αντανακλούν στο κλίμα της τάξης και στην αποτελεσματικότερη μάθηση των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει σε σειρά μαθημάτων ότι οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών δεν οδηγούν στη μάθηση αλλά σε φαινόμενα αταξίας, οχλαγωγίας, στη διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης και στην παρεμπόδιση του μαθήματος. Ο καθηγητής εκτιμά ότι έχει δοκιμάσει αρκετές λύσεις χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποιες συμβουλές θα δίνατε στον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα της τάξης του;

484° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Οι έρευνες διαπιστώνουν ότι ο καθορισμός στόχων σχετίζεται με τη μάθηση και την απόδοση των μαθητών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Μετά από σειρά μαθημάτων ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι αρκετά παιδιά έχουν στρεβλή εικόνα για το τι μπορούν να καταφέρουν στο μάθημα Φυσικής Αγωγής. Δοκιμάζει να αυξήσει τις επαναλήψεις των κινητικών δεξιοτήτων, να δημιουργήσει μικρότερες ομάδες, να αλλάξει το περιεχόμενο των διδασκόμενων κινητικών δεξιοτήτων αλλά δεν παρατηρεί βελτιώσεις.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποιες συμβουλές θα δίνετε στον εκπαιδευτικό, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το πρόβλημα καθορισμού των στόχων της τάξης του;

485° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Στο δημοσιευμένο επιστημονικό έργο για τα Αναλυτικά Προγράμματα (ΑΠ) υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι οι εκπαιδευτικοί φυσικής αγωγής που γνωρίζουν καλά το ΑΠ είναι πιο αποτελεσματικοί στη διδασκαλία τους.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ως Σχολικός Σύμβουλος διαπιστώνεται ότι μερικοί εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής δεν έχουν επίγνωση του συνόλου των περιεχομένων διδασκαλίας του ΑΠ. Έτσι, για την προετοιμασία του μαθήματός τους, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται σε ορισμένες μόνο θεματολογίες του σχολικού βιβλίου.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Να αναφέρετε ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν από την άγνοια του ΑΠ.
2. Με ποια μέσα και με ποιες διαδικασίες μπορείτε να συμβάλλετε στην αλλαγή της νοοτροπίας που περιγράφει το σενάριο;

486° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά πορίσματα συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι η **διαθεματική** οργάνωση πολλών περιεχομένων του Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών και συντείνει στην αποτελεσματικότερη μάθηση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

Ο εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής διδάσκει με τον παραδοσιακό τρόπο: (α) παραθέτοντας μετωπικά και μονολογικά τα στοιχεία του μαθήματος της ημέρας, (β) απαιτεί την τυποποιημένη εκτέλεση κινητικών προτύπων και γ) δεν επιτρέπει να λαμβάνονται πρωτοβουλίες από τους μαθητές/-τριες. Στη συζήτηση μαζί σας ο εν λόγω εκπαιδευτικός παραπονιέται ότι οι σημερινοί μαθητές/-τριες δεν δείχνουν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για τα μαθήματα φυσικής αγωγής και το σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Πως πιστεύετε ότι σχετίζεται η ερευνητική διαπίστωση με τα ζητήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στον εκπαιδευτικό να κάνει ώστε να ενεργοποιήσει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής;

487° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά δεδομένα διαπιστώνουν ότι το διδακτικό πλαίσιο της φθίνουσας καθοδήγησης έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει τους μαθητές να αναπτυχθούν γνωστικά και κινητικά και να περάσουν από την καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη κινητική μάθηση σε ποιο αυτόνομες και αυτοκαθοριζόμενες μορφές.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειάς σας εκφράζουν προβληματισμό για τις δυνατότητες των μαθητών να εργασθούν παραγωγικά έξω από τα πλαίσια των άμεσων και δασκαλοκεντρικά προσανατολισμένων διδασκαλιών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η ερευνητική διαπίστωση σχετίζεται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε στους εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής να κάνουν, ώστε να αυξηθεί σταδιακά η ενεργός, αυτόνομη και αυτοκαθοριζόμενη μάθηση των μαθητών/-τριών;

488° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά δεδομένα που συνοψίζονται στο βιβλίο του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής για την Α΄ Γυμνασίου αναδεικνύουν τη σημασία της διδασκαλίας δεξιοτήτων ζωής (life skills) μέσω του μαθήματος Φυσικής Αγωγής.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις Γυμνασίου-Λυκείου.

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει σε σειρά μαθημάτων ότι οι μαθητές δεν κατανοούν τη σχέση ανάμεσα σε αυτά που κάνουν στο μάθημα φυσικής αγωγής και στις καθημερινές δραστηριότητες (π.χ. καλή απόδοση υπό πίεση, αποτελεσματική δράση μέσα στην ομάδα, ανάληψη πρωτοβουλιών, καθορισμός στόχων κλπ.).

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποια θα ήταν η πρότασή σας προς τον εκπαιδευτικό για τη διαμόρφωση του μαθήματός του προκειμένου αυτός να δώσει έμφαση στη διδασκαλία των δεξιοτήτων ζωής μέσω του μαθήματος φυσικής αγωγής;

489° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών/τριών συμπεραίνουν ότι οι παραδοσιακοί τρόποι που αξιοποιούν ως κριτήριο τις νόρμες κάθε σχολικής ηλικίας και τις διαμαθητικές συγκρίσεις, προκαλούν τον ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών και ενισχύουν τις επιθετικές διαθέσεις και συμπεριφορές τους. Υπάρχει η θεωρητική παραδοχή ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης που είναι πιο εξατομικευμένες και πιο αντιπροσωπευτικές της επίδοσης του κάθε μαθητή, του δίνουν τη δυνατότητα να αναπτύξει καλύτερα τον προσωπικό ρυθμό μάθησης και μειώνουν τις συγκρίσεις.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στις σύγχρονες σχολικές τάξεις φοιτούν μαθητές/τριες με διαφορετικούς ρυθμούς και επίπεδα μάθησης. Αυτό κάνει δύσκολο το έργο του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής τόσο σε σχέση με διδακτική διαδικασία που θα εφαρμόσει όσο και με την αξιολόγηση. Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής προσπαθούν να προσαρμόσουν το μάθημά τους στον 'μέσο όρο' των παιδιών της τάξης τους και τους αξιολογούν με επαναληπτικά τεστ, στα οποία, όμως, επιτυγχάνουν πάντα οι ίδιοι 'καλοί' μαθητές.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η ερευνητική διαπίστωση σχετίζεται με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Έχοντας υπόψη την συγκεκριμένη συνθήκη, τι θα συμβουλευάτε τους εκπαιδευτικούς Φυσικής Αγωγής, για να βελτιώσουν τους τρόπους αξιολόγησης και, ταυτόχρονα και την ποιότητα της διδασκαλίας τους.

490° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις κυρίαρχες απόψεις στο χώρο της «οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής τάξης» (classroom management), όταν δεν ικανοποιούνται οι ανάγκες των μαθητών αυξάνονται οι σχολικές μορφές αταξίας και παραβατικότητας, που σκοπό έχουν την προσέλκυση της προσοχής του εκπαιδευτικού. Επίσης, από τις συστημικές απόψεις είναι γνωστό ότι, αν σε ένα σύστημα (όπως είναι η τάξη) αλλάξει ένας παράγοντας, τότε αυξάνεται η πιθανότητα να αλλάξει σε κάποιο βαθμό και το ίδιο το σύστημα.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Εκπαιδευτικοί της περιφέρειας σας διαπιστώνουν αδιαφορία κάποιων μαθητών για το μάθημα Φυσικής Αγωγής και συνειδητή προσπάθεια εκ μέρους τους για διάσπαση της προσοχής όλης της τάξης. Οι παρατηρήσεις, οι επισημάνσεις, τα επιχειρήματα πειθούς, οι προειδοποιήσεις και οι επιβολές κυρώσεων και ποινών δεν φέρνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Τα προβλήματα συνεχίζονται και, συχνά, οξύνονται.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε να κάνει ο εκπαιδευτικός φυσικής αγωγής ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών και να στρέψει τα ενδιαφέροντα τους προς το μάθημα;

491° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Επιστημονικές μελέτες δείχνουν ότι όταν οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται στενά με τους γονείς, τότε αυτό είναι προς όφελος της μάθησης και της ανάπτυξης των μαθητών.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Πρώτες τάξεις Δημοτικού

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι ορισμένοι μαθητές/τριες παρουσιάζουν χαμηλά επίπεδα ρυθμού στις κινήσεις που εκτελούν, ότι υπάρχει αδυναμία αναπαραγωγής κινητικών προτύπων, παράταση στην εκτέλεσή τους και ότι, γενικά, αποφεύγουν να εμπλέκονται σε χορευτικές δραστηριότητες και ρυθμοκινητικά μοτίβα. Ο εκπαιδευτικός φυσικής αγωγής εκτιμά ότι έχει δοκιμάσει αρκετές λύσεις, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποιες συμβουλές θα δίνατε στον εκπαιδευτικό, να οργανώσει το μάθημά του έτσι ώστε να ενταχθούν στο μάθημα μαθητές/τριες με χαμηλά επίπεδα κινητικού συντονισμού και κινητικής αδεξιότητας;

492° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Επιστημονικά δεδομένα δείχνουν ότι τα τελευταία χρόνια αυξάνονται η ενδοσχολική βία και τα περιστατικά εκφοβισμού και ηλεκτρονικού εκφοβισμού στις μαθητικές κοινότητες. Οι

παρατηρήσεις και η ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής κατά τον πρώτο μήνα της θητείας του στο σχολείο επιβεβαιώνουν αυτή την ενημέρωση.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Ανώτερες τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Ορισμένες μαθήτριες παραπονιούνται στον εκπαιδευτικό φυσικής αγωγής για περιστατικά λεκτικής επιθετικότητας από μέρους των συμμαθητών τους. Επίσης ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει υψηλά επίπεδα φυσικής επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών σε παιχνίδια καλαθοσφαίρισης και ποδοσφαίρου. Τέλος, ο διευθυντής του σχολείου ανακοινώνει ένα περιστατικό ηλεκτρονικού εκφοβισμού που συνέβη στο σχολείο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι η θεωρητική παραδοχή συνδέεται με τα προβλήματα που περιγράφονται στο σενάριο;
2. Ποιες συμβουλές θα δίνετε στον εκπαιδευτικό για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα;

493° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Σύμφωνα με τις κυρίαρχες απόψεις από το χώρο της «Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης» (school management), όταν δεν ικανοποιούνται οι ανάγκες των εκπαιδευτικών διαμορφώνονται διασπαστικές τάσεις, χαμηλά επίπεδα συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών διαφόρων ειδικοτήτων και αδυναμία προώθησης της διαθεματικής διδασκαλίας. Αντίστοιχα, στους μαθητές, χαμηλά αποδεικνύονται τα επίπεδα της μαθητικής συνεργασίας, της μαθησιακής αποτελεσματικότητας και του προσανατολισμού στον έργο ενώ παρατηρείται αύξηση ορισμένων μορφών σχολικής αταξίας.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Σε μερίδα εκπαιδευτικών της περιφέρειάς σας διαπιστώνετε αδυναμίες συνεργασίας σε μαθησιακούς στόχους και σε οργανωτικά ζητήματα του σχολείου, κακό κλίμα διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνετε να κάνει ο εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες για συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση του κλίματος μεταξύ των διδασκόντων και των μαθητών;

494° Σενάριο

A. Θεωρητικές Παραδοχές

Η παιδαγωγική έρευνα στο χώρο της Φυσικής Αγωγής διαπιστώνει ότι η διέγερση του μαθητικού ενδιαφέροντος αποτελεί ένα από τα κύρια στοιχεία της αποτελεσματικής διδασκαλίας, γιατί αυξάνει τα κίνητρα μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι τα παιδιά παρακινούνται περισσότερο, όταν οι μαθησιακοί στόχοι σχετίζονται με τις δικές τους επιθυμίες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες.

B. Περιγραφή Σεναρίου

1. Δεδομένα: Τάξη: Όλες οι τάξεις

2. Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα: Στην εκπαιδευτική σας περιφέρεια έχετε αρκετούς νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς που προσπαθούν να κάνουν το μάθημα τους ελκυστικό με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού υλικού προκειμένου να ενεργοποιήσουν και να διατηρήσουν το

μαθητικό ενδιαφέρον. Μετά από ένα χρονικό διάστημα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται πια σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στις παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα αιτιολογούσατε την αδυναμία των συγκεκριμένων επιλογών να προκαλέσουν συμπεριφορικές αλλαγές στους μαθητές μεγάλης διάρκειας;
2. Τι και πώς θα τους προτείνατε να εφαρμόσουν εναλλακτικά για να διεγείρουν το μαθητικό ενδιαφέρον για τα μαθήματα που έπονται;

495° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σημασία της παρακίνησης και των κινήτρων για μάθηση και βίωση διέγερσης στο χώρο της φυσικής αγωγής είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη. Διαπιστωμένο είναι επίσης ότι οι μαθητές παρακινούνται περισσότερο όταν τα θέματα διδασκαλίας τίθενται με τη μορφή προβλήματος, προκαλώντας, έτσι, και την επιθυμία της ανακάλυψης. Μέσα από την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος, ικανοποιούνται οι φυσικές ανάγκες και έτσι ενισχύονται τα κίνητρα μάθησης και απόδοσης στο μάθημα.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ορισμένα σχολεία της εκπαιδευτικής σας περιφέρειας, ορισμένοι νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί προκειμένου να διεγείρουν και να διατηρήσουν το μαθητικό ενδιαφέρον κάνουν προσαρμογές στο μάθημα που κατά την εκτίμησή τους ανταποκρίνονται στις δυνατότητες των μαθητών. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούν πάρα πολλές προασκήσεις, πολλά διδακτικά μέσα και εξηγούν τα πάντα. Σύντομα διαπιστώνουν ότι οι μαθητές δεν ανταποκρίνονται σε όλα αυτά περισσότερο απ' ό,τι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Ως Σχολικός Σύμβουλος πώς θα αιτιολογούσατε την αρνητική αυτή εξέλιξη;
2. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά προς κινητοποίηση του μαθητικού ενδιαφέροντος για το νέο μάθημα της ημέρας;

496° Σενάριο

Α. Θεωρητικές Παραδοχές

Η σημασία που παίζουν οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών στη μάθηση, στην επικοινωνία και στην αυτοαντίληψη των μαθητών/τριών είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη. Μελέτες σε διάφορα διδακτικά αντικείμενα υποδεικνύουν τη γενικευσιμότητα των ευρημάτων, γεγονός που βρίσκεται σε αντίθεση με τις βασικές αρχές λειτουργίας του σχολείου.

Β. Περιγραφή Σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Τάξη: Όλες οι τάξεις

2. **Υπάρχουσα Κατάσταση – Πρόβλημα:** Σε ορισμένα σχολεία της εκπαιδευτικής σας περιφέρειας διαπιστώνεται ότι ορισμένοι νέοι εκπαιδευτικοί εμφανίζουν διαφοροποίηση της διδακτικής τους συμπεριφορά στους τομείς της επικοινωνίας, της παροχής βοήθειας, της ανατροφοδότησης και της βαθμολογίας. Ο διευθυντής του σχολείου το βρίσκει 'φυσικό' αφού πρόκειται για σχολείο της 'καλής' συνοικίας.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι σχετίζεται η θεωρητική παραδοχή με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Τι θα προτείνατε να κάνουν αυτοί οι εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής, ώστε όλοι οι μαθητές/τριες να έχουν την ίδια διδακτική μεταχείριση, ανατροφοδότηση αντίστοιχη των

δυνατοτήτων και του ρυθμού μάθησής και αντικειμενική αποτίμηση των επιδόσεων και της εν γένει συμπεριφοράς τους;

3. Τι και πώς θα του προτείνατε να εφαρμόσει εναλλακτικά στο νέο κύκλο μαθημάτων;

497° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις διεθνώς για την παραγωγή γραπτού λόγου και με τη διεθνή διδακτική πρακτική, η εμπλοκή των μαθητών σε προσυγγραφικές δραστηριότητες συλλογής και ταξινόμησης του υλικού που θα αποτελέσει το περιεχόμενο του κειμένου συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικότερων κειμένων. Οι δραστηριότητες αυτές συντελούν στην καλλιέργεια της κειμενικής ικανότητας των μαθητών, στοιχείο που συνιστά βασικό στόχο για την εκμάθηση της ξένης γλώσσας.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Ε΄- ΣΤ΄ Δημοτικού. Μάθημα: Ξένη Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:**

Σε συγκεκριμένη ενότητα του εγχειριδίου της ξένης γλώσσας ο εκπαιδευτικός ξένης γλώσσας εμπλέκει τους μαθητές σε δραστηριότητα παραγωγής περιγραφικού κειμένου. Παρόλο που οι μαθητές έχουν επεξεργασθεί κείμενα του συγκεκριμένου κειμενικού είδους ως μοντέλα και ως μέσα συλλογής σε προσυγγραφικό επίπεδο, κάποιοι μαθητές δεν καταφέρνουν να παραγάγουν κείμενο ικανοποιητικό ως προς το περιεχόμενό του, ενώ άλλοι δυσκολεύονται να ξεκινήσουν.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέονται οι σύγχρονες διδακτικές αντιλήψεις παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους κατευθυνόμενων και μη κατευθυνόμενων προσυγγραφικών δραστηριοτήτων συλλογής και ταξινόμησης υλικού.

498° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν την αξία του προαναγνωστικού σταδίου ως βάσης αποτελεσματικότερης κατανόησης του κειμένου, δεδομένου ότι συμβάλλει στη δημιουργία αναγνωστικών προσδοκιών και στην ανάκληση των προϋπαρχουσών γνώσεων ως εργαλείων ερμηνείας του κειμένου.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο. Μάθημα: Ξένη Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:**

Σε δραστηριότητα κατανόησης λόγου ο εκπαιδευτικός ξένης γλώσσας ξεκινάει από την ανάγνωση του κειμένου χωρίς αξιοποίηση του τίτλου και των εικόνων και χωρίς αναφορά στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο σύνθεσης του κειμένου και στο συγγραφέα του.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της πρόσληψης λόγου στην ξένη γλώσσα με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους δημιουργίας αναγνωστικών προσδοκιών και ανάκλησης προηγούμενων γνώσεων, τόσο στην ξένη όσο και στη μητρική γλώσσα, σε προαναγνωστικό επίπεδο.

499° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύμφωνα με τη σύγχρονη διδακτική πρακτική στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας (όπως και των άλλων γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων), ο ρόλος των νέων τεχνολογιών είναι ουσιαστικός και η αξιοποίησή τους απαραίτητη ως βασικού εργαλείου ανακαλυπτικής μάθησης και επικοινωνιακής κατεύθυνσης του μαθήματος και όχι ως σχολικού εγχειριδίου ηλεκτρονικής μορφής.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο - Λύκειο. Μάθημα: Ξένη Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:**

Κατά τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας, ο εκπαιδευτικός περιορίζεται στη χρήση του σχολικού βιβλίου ως εγχειριδίου αναφοράς, προκειμένου μέσω της αξιοποίησης συγκεκριμένων κειμένων, οι μαθητές να διαγνώσουν τη σύνταξη της γλώσσας ή τη σημασία της διδασκόμενης δομής και του λεξιλογίου σε συγχρονικό επίπεδο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη αντίληψη της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας της συγχρονικής διάστασης της δομής και της λειτουργίας της ξένης γλώσσας, με αξιοποίηση εργαλείων των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

500° Σενάριο

A. Θεωρητικές παραδοχές

Σύγχρονες έρευνες αναδεικνύουν το ρόλο της ανάλυσης κειμενικών ειδών ως προς τη δομή και τις γλωσσικές επιλογές τους όχι μόνο στην αποτελεσματική κατανόηση των κειμένων αλλά και στην παραγωγή τους. Στο μάθημα της ξένης γλώσσας, ο ρόλος του διαδικτύου στον εντοπισμό και στη διδακτική αξιοποίηση αυθεντικών ειδών λόγου και κειμενικών τύπων της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας είναι ουσιαστικός.

B. Περιγραφή σεναρίου

1. **Δεδομένα:** Βαθμίδα: Γυμνάσιο - Λύκειο. Μάθημα: Ξένη Γλώσσα.

2. **Υπάρχουσα κατάσταση – πρόβλημα:**

Σε δραστηριότητα παραγωγής αφηγηματικού ειδησεογραφικού λόγου ο εκπαιδευτικός ξένης γλώσσας προτιμά να αξιοποιήσει σε κάποιο βαθμό σχετικά κείμενα της ίδιας ενότητας που ανήκουν στο ίδιο είδος λόγου, χωρίς να εμπλέξει τους μαθητές σε αναζήτηση σχετικών κειμένων στο διαδίκτυο.

Γ. Ενδεικτικές Ερωτήσεις

1. Με ποιο τρόπο συνδέεται η σύγχρονη διδασκαλία της παραγωγής λόγου με τα προβλήματα που περιγράφει το σενάριο;
2. Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους σύνδεσης των δραστηριοτήτων κατανόησης λόγου και ανάλυσης κειμενικών ειδών με την παραγωγή λόγου μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.